2°

Problemata Alexandri Aphrodiſei.
Georgio Valla interprete.

Problemata Ariſtotelis.
Theodorus Gaza e græco tranſtulit.

Problemata Plutarchi per Ioannem pe-
trum Lucenſem in latinum conuerſa.

Georgius Valla Placentinus Ioāni marliano mathematico:& in tota philoſophia medicinaqꝫ præſtantiſſimo ſalutem plurimam dicit.

ALexandri aphrodiſei philoſophi ac medici præſtātiſſimi problemata:hortatu & auſpicio tuo in latinū uir longe doctiſſime Ioānes marliane conuerti quod te interpretari ea uelle mihi dixiſti ipſa multis de cauſis tibi dicāda eſſe exiſtimaui:& quod a me diſcipulo tuo:Cum medicinam mathematicaſqꝫ ſcientias publice profitebare : tanq̄ ab ea quā tu inſerueris ſtirpe fructum aliquando repoſcere iure tu quidem uidearis. ego autem uel non poſcenti ſi non doctiſſimos:ut tua ingens expoſtularet eruditio præſtare poſſim:at certe non ingratos merito debere tibi uidear exhibere : quod me plane effecturum confido. deinde quod hæc qualia ſint perpendere:ac iudicare te melius poſſit nemo:nempe cuius præſtātis in omnibus bonis artibus doctrinæ nomen:ut res etiam ipſa eſt tota non capiat italia.deinde quod hūc laborem ad te meum fructum non mediocrē filiis tuis Hieronymo Petro Antonio:Paulo eximiæ indolis in ipſis futuræ eruditionis adoleſcentibus allaturum confido.quippe qui ſuam quādam talem præſe ferant prudentiam:itaqꝫ ſuam modeſtiam:ut cunctarum bonarum artium ſtudiis facile teneri uideantur:ingenium certe peracutum elucet:& ne ad rerum quidem cauſas perſcrutandas:explicādaſqꝫ dialecticum acumen deſideratur:neqꝫ ad geometriæ excutiendas demonſtrationes deeſt facundia quod certe præſentibus nobis licuit intueri:& perinde has quæſtiones præcipuas non reor modo:ſed pro comperto habeo obſeruaturos præſertim quod quā utiles ſint uel ex eo cōiectari poteſt.quod cum eruditorum multorum conſenſu quadripartita ſit medicina: quod uel in ipſo ſtatim aphoriſmorum exordio oſtēdiſſe arguitur Hippocrates:arte quæ præceptis de rerū natura manantibus:atqꝫ principiis perficitur:ſiquidem ei quod generationis fortuitæ eſt p̱ quā raro ſeruit. Verūtamen ne a fortuna quidem aliena putatur medicina:Cum temporis oportunitatem utpote in corpore fluido propter inſtabilem materiā captare conueniat.deinde experientia:nam & hæc rationem exercet:atqꝫ confirmat:eāqꝫ morborum qualitatibus accōmodat : poſtea iudicio quod cum a diuina ui quæ nobis in anima inſita eſt omniū quæ ſub intellectum cadunt ſit capax:tria illa:artē:experiētiam:occaſionē:dirigit atqꝫ diiudicat.horū inquā nihil eſt qđ hic aphrodiſeus alexander.non attigerit in cunctis ſane excellens in primis autor.at ne ſola quidem hic medicinæ eminet utilitas:uerum omnis prorſus humanæ uitæ ratio percipitur : quod præcepta ad bonos habitus comparandos adhibeat non corporis modo ſed etiam animorū: q̄q̄ purgationes corporis ad animū quoqꝫ transferuntur:at cum animæ cibus īcorporeus ſit eruditio:hinc nobis licet intueri:q̄ ad corpus continendum:q̄ ad mentem inſtituendam ſalubria nobis præcapta tradiderit : nec ſparſim modo : ſed etiam quæ ſint quærendi genera : quotqꝫ ſint conductiſſima breuitate:& perquā perſpicua claritate contexuit:quæ proponātur cuncta diluere docens.at quoniam de quæſtionum generibus fecimus mentionē neutiquā remur alienum quorūdam doctiſſimorum hac de re hic proferre ſententiam.ita enim illi quæſtionum genera diuiſerunt:ut eorum duo prima eſſe uoluerint. Vnum quidem quod rem ſepctet infinitam:ſine aliquo definito complexu.alterum autem quod rem definitam ſpectet : & eorum porro utrūqꝫ in duo alia genera partiti ſunt.alterum quod ad cognoſcendum:alterum quod ad agendum referatur.nam aut ipſa cognitio:ſcientiaqꝫ perquiritur ut medicina ſit ne ſcientia an ars:aut agendi conſilium : ut ſit ne medico capeſſenda cibos ſuggerendi cura cognitionis autem tris ſpecies faciunt:coniecturam : diffinitionem ; conſecutionem. coniectura eſt ut cum quæritur ſit ne in magica uis ulla medicinæ.diffinitio:ut quid ſit medicina:conſecutio:cum quæritur quid quāqꝫ rem ſequatur:ut quāobrem inter biles qui atrā bilem euomunt magno laborāt periculo: actionis uero duas uolūt eſſe ſpecies:unā ad pſequēdū aut declinandū: ut q̄bus rebus ad bonū habitū corpus p̱duci poſſit:aut malū habitū deuitare.alterā quæ ad aliquod cōmodū uſūqꝫ referat: ut quēadmodū apud ægrotū ſe habere medicū cōueniat.rurſus cōiecturæ rationē in quattuor partes diſtribuerunt.nam aut quid ſit quærit ut quis ſit corporis optimus habitus:aut quæ ſit origo cuiuſqꝫ rei:ut quæ ſint naturalia principia:cuiuſmodi ſunt oās obſcuræ.aut in rebus naturalibus ; aut cæteris diſciplinis cauſarū rationūqꝫ quæſtiones:aut cauſæ tractatio : ut ſi quærat cur eminentiſſimi autores de naturæ principis aut in ægritudine una tollenda inter ſe diſſentiant aut de īmutatione:ut ſi quæratur num in hominis anima morte aduentante intereat ſcientia:an cōmutetur.diffinitioni proprietas: & diuiſio & partitio deputantur : ut quid in omnium mente quaſi impreſſum ſit.cum quid cuiuſqꝫ rei proprium ſit exquiritur:ut in hominem ne ſo-

lum an etiam in beluas cadat mœſticia. Cum res diſtribuitur in partes:ut ſi quæratur:quot ſint
motuū ſpecies ; ſiue illi animæ ſiue corporis ſint.aut cum quæ ſit forma & quaſi naturalis nota
cuiuſq; rei deſcribitur:ut quænam forma urinæ ſit quæ ſanitatem pretendat aut contra. Conſe-
cutionis duas faciunt ſpecies.nam aut ſimplex eſt quæſtio:ut ſi quærat̃ cur oui uitellus facile
concoquatur:aut ex comparatione:ut uitellus ne an albumen facilius cōcoquatur de expeten
dis:fugiendiſq; rebus ut expetendum ne ſit ægroto quicquam & pariter fugiēdnm : de æquo &
iniquo ut æquum ne ſit humana omnia diuino adminiſtrari conſilio pertinaciter defendere.cō
parationis duæ ſunt ſpecies. Vna cum idem ne ſit an aliquid īterſit quæritur ut pus & ſanies:eu
nuchus & ſpado:ut ab ariſtotele quæſitum eſt.altera cum quid præſtet aliud alii querit̃ ut plus
ne ad comparandam medicinam proſit experientia:an ars:occaſioue : aut iudicium.præterea nō
modo quid utilius:ſed quid utiliſſimū:Quæ uero referuntur ad agendum eorum duo faciunt
genera.unum ad officium quo in genere quid rectum:faciendūq; ſit quæritur:ut quæ inſpicere
quæq; percūctari medicū apud ægrotum conueniat. alterum ad motum animi gignēdum ut
quādo ac ut a medico animādus eſt ægrotus ſpe:aut econtrario terrendus:& quaſi ſuſcitādus ſit
Hæc fere ſunt tradita a ueteribus quæſtionum genera : unde problemata uaria quæ latine qui
dam propoſita uocāt quintilianus ambiguitates.alii quæſtiones.at quoniam græcum uocabu
lum apertius uſu imperitate nobis occurrit græca potius utēdum nobis appellatione cēſuimus
deniq; quoniam nos ut in præfatione iam ſatis multa locuti uidemur:alexandro ipſi aphrodiſeo
cedamus me interprete locuturo.

VICTOR piſanus Ludouico mucenigo:præcellenti in eloquentia uiro.S.P.D.

SIngularis doctrina:facundia minime uulgaris:inſigniſq; tua Prudentia Ludouice
mucenige:me iāpridē ad te amādū:& obſeruādū cōpulerūt. Tua porro lenitas fe-
cit:ut mutuus īter nos amor ītercederet:ut alter alteri cū ſors ipſa tulit cōgratu
letur:Pariterq; cōdoleat ſicut in p̄ñtia mihi faciendū duco.nā cū ꝓximis diebus
apud præceptorem noſtꝝ Georgiū uallā ſicut de more ad eū uentitare cōſueui:
eſſem.audiui īpreſſorē quendam qui eius opera īprimere & euulgare conſueuit
Alexandri aphrodiſei problemata.quæ olī latina feciſſet ipſe Georgius ualla ſibi īprimenda uæ-
hementer exigere:ꝙ Nicoletus noſtri tp̄is philoſophoꝝ oīum acutiſſimus edēda eſſe duceret:at
q; magnope hortaretur.a præceptore quoq; noſtro Valla accepi idem ut faceret hortari cum
multos:tū Lazarum quendam dactylum placentinum medicum longe p̄ſtantiſſimū quē alteꝝ
noſtri tp̄is Galenum frequenter ſolet appellare ita admiranda q̄dā doctrina p̄cellit. Hoc cū audi
uiſſem auidiſſime mihi ipſum oſtendi librum popoſci:quem cum legiſſem Ludouice mi rerum
tot tantarumq; cognitione.& orationis ſplendore incenſus rogaui apprime ut imprimeretur
nec me continere potui quin tecum in tanto congratularet commodo:adeo enim argute de ho
minis natura brutorumq; rerumq; cæteraꝝ.uideas hunc philoſophum medicumq; p̄cipuum
differentē.ut non hominem ſed naturam ipſam rerum loqui nobiſcum credas.ea porro īterpre-
te oratione nobis expoſita ut ipſum iuſtum philoſophum non alium nobis quæ dicat referre
exiſtimes.proinde noſtræ huic congratulemur ciuitati:ꝙ talem nacti fuerimus unum qui doctri
na tam multiplici & præcellenti ſit. Vt noſtrum illuſtret ſæculum.ita quottidie nouum in oī-
bus paſſim ſētentiis aliq̄d emergit ac ut.adhuc magis noſtræ ciuitati congratulemur:hunc ſubli
men doctrina uirū præceptorē noſtrū in diuerſo dicēdi genere multiuigos diſcipullis ſuis fru-
ctus īgerere alii ipſo dirigēte rhetoricos:alii poeticos : alii mathematicos cōponunt cōmentari
os ac ut alii in latinum græca conuertnnt.ita inter cæteros unus in dicendo minime infans hi
ſtoriam a prima hominum memoria ad proxima uſq; tempora decem & nouem eneadibus con
cluſam in latinum tranſfert.ubi præter ea quæ in toto orbe terrarum geſta ſunt uideas diſcipli
narum non inuentores modo.ſed etiam quid illis ſubdiderint correxerintue quæ priores īgenio
ſuo aut alieno memoriæ prodiderunt, & quemadmodum ab exiguis principiis quaſi pro gra-
dus: ac pro manus ad ſummum culmē omnes conſcenderint diſciplinæ:dii immortales:quantū
nobis illuxit bonum q̄ multiplex ex uno uiro emanat fructus: & in poſterū annuēte deo. Vnde
bona omnia:futurus eſt.at iam hæc miſſa facio ſi enim proſequi uelim ut ipſa depoſcit materia
nullus eius laudum finis inueniretur.iam igitur te ad eius uiſendam in ſcribendo peritiam &
alexandri aphrodiſei longæ præſtantiſſimam dimitto doctrinam

tra tranſuerſa in partē obiectā. Quæ autē præter naturam fiunt: hæc factu ſunt difficilia. Siniſtra uero manu partem pfricando dextrā nil tale pcipimus: quoniā hæc neutrā in partē apta poteſq; eſt.

Cur breues deambulationes laborioſiores ſunt. An ꝙ crebro ſubſiſtimus: neq; æquabili inceſſu mouemur cum flectimus: quod certe laborioſum eſt.

Cur in ſole cum ſtamus amplius recaleſcimus q̄ cū mouemur. cū tamen motus omnis uim cale factoriam habeat. An non oē mouendi genus calefacit ſed eſt etiam quod refrigeret. Quod etiā in ollis feruentibus patet quotiens eas afflamus aut uerſamus. An quia cū ſtamus calor permanet. is autē cū permanet ampilus calefacit quā cū mouetur. Corpus etenim noſtrū uaporem de ſe quendam mittit aſſidue tepidū qui proximū aerem tepefacit quemadmodū titio. Cum igitur quieſcimus aer nos circunfundens calidus ob prædictā cauſam redditur. At cū mouemur flatus excitatur qui refrigerare nos poteſt flatus enim quiſq; frigidus eſt.

Quā ob cauſam qui equo currunt: quo contentius curſum arripit equus: eo magis lachrymas mittunt. Et qui pedibus eo magis quo intenderint uæhementius. Vtrum quonia aer occurſans frigidus eſt frigus enim lachrymas mouet. quippe ꝙ contrahendo condenſandoq; carnē humorem exprimat. An potius contra. Calor enim ſudorē elicit lachrymā autē ſudor quidā eſt. qua propter a concalefactione utrumq; mouetur & ſudor & lachryma. ſalſaq; pariter ambo ſentiuntur. Calorem autē efficere motus poteſt. An propter aeris ictum. Quomodo eni flatus aduerſi occulos pertur bant: ita etiam aer qui ſe obiectat quo quis contentius equum agitat aut ipſe currit eo magis ictu quodā molli obuerberat ferit quo fit ut ſe lachrymæ pmant: ſcilicet meatibus oculorum relaxatis appulſu eiuſmodi. Oīs etenī ictus uim aut ſecandi habet: aut collidendi & cōtundendi.

Quāobrem qui curſum concitate agunt conuulſis maxime corripiantur ubi quis intercurrendū eis ſubſtiterit. An ꝙ ea potiſſimū diuellunť quæ in partē cōtrariā uæhementer trahimus atq; mouemus. Cum igitur homini currenti uæhemēterq; mēbra ultra propellenti quis obuiā factus obſtiterit accidit ut in partem retorqueātur contrariā: quæ adhuc ante pertendunt atq; proripiunt. Itaq; diuulſio eo uæhemētior incidit quo curſus contētius agitur.

Cur ambulationes minus laborioſæ ſunt quæ inæquales q̄ quæ recte aguntur. An ꝙ delatio erecta ſecūdū naturā corporis uniuerſi eſt. Ideo ambulationes quas loca æquabilia præſtat laborioſiores quā inæquabiles ſunt ꝙ in eaſdē partes laborē enim admouēt. quod inæquales illæ non faciunt. Diſpertiunt enī magis in omnes corporis partes. calidis uero tēporibus actæ ambulatiōes plus ualent quā frigidis. quippe quæ partibus externis laboris plus afferāt: & quidē ſudorē ob eā rem euocando extenuent. Frigidis cōtra carnem reddūt conſtātiorē: & ſtomachū excitāt ciborūq; faciunt auidiorē. Partibus enī internis calorē augent: mēbriſq; ad frigoris appulſum torpentibus locū intimum calore amplificato efficatius purgāt. Carnē uero ſolidiorem efficiunt ut quæ per eam uniuerſam nequeant ſuperare. Accliues etiā ambulationes laborioſiores ſunt q̄ decliues. magiſq; extenuant. Faciunt enī accliues ut lūbi potiſſimū laborēt: decliues ut femora. Pondus enī totū femoribus incumbens grauiſſime pmit: quod idē cum præter naturā ſurſum efferri. a calore cogať maiorem in modū calefacit. Itaq; efficitur ut arduū ambulandi genus ſudores moueat ſpiritū ſuſpendendo extenuet lumbis dolorem infligat. Crura enī magna cū difficultate ſe in ſublime incipiunt lumbos inflectunt: frangunt: euellunt: quibus de cauſis labor præcipuus ſequatur neceſſe eſt. Locis autē duris ac renitentibus habitæ ambulationes muſculos & neruos cruriū effatigāt. Quippe quæ contātiones tam neruis q̄ muſculis moueāt cū enixu agātur uiolēto. Mollibus uero & cedentibus locis facta ambulatione articuli potiſſimū ſentiūt. Flexus enī articulorū pcrebreſcit cū ſolū ſuccūbat dilabať & cedat eadē queſtio eſt. Et cur locis arduis difficilis ambulemus. An qm̄ oīs ingreſſus attollētia & poſitiōe cōficiť. Attollere igiť præter naturā eſt ponere ſecundū naturā ppo nere mediū tenet. in ambulando autē locis arduis multū fortis illius auerſe natura pculdubio eſt.

Quare qui curſum ex equo arripiunt minus decidunt. An quod magis cauent q̄ timent.

Cur ſedile alios īpleat: alios extenuet. Vtrū habitus corporū diſtāt inter ſeſe: ut alii calidi alii frigidi ſint. ergo ſi ita eſt calidi īplenť. Cibū enī corpus ui ſui caloris exuperat. Frigidi autē ꝙ aduenticiū calorē deſiderāt: quē ex mouendi rōne potiſſimū corpus acquirit cōcoquere nequeunt dum quieſcunt. An ꝙ alii excrementis redundat & ob eam rem motū deſiderant alii non.

Cur partes corporis diſtendende ſint: quod qui ſe exercitant facere cōſueuerunt. An ꝙ meatus ſpiritu ſuo perpurgari oporteat.

Cur inflexo corpore cubare melius eſt quod etiā medici plæriq; præcipiūt. An ꝙ uenter cū recaleſcit cōcoquere celerius pōt. Sic autē fit ut recaleat. Ad hæc locū flatibus dare in quē incūbant. & īnitanť oportet. ita enī minime infeſtabūt. hinc enī & uarices & cæteri abſceſſus iuuāt ꝙ uentriculos continent in quibus flatum recipere quæunt. Ergo corpore extento cauerna nulla eiuſmodi adigi poteſt. locū etenī omnē uiſcera occupāt. inflexo aūt lingula laxātur & ſinuanť.

Cur uertigo ſurgēti potius accidat q̄ ſedenti. An qm̄ quieſcenti humor uniuerſus unum in mem-

brum ſe colligit : & quo cruda etiam oua nequeunt circumuerit.ſed protinus decidunt. Mouenti autem humor ſe æque expandit.Surgimus igitur a quiete. q̃ ita affecti ſumus.ſedemus uero a motu quo humor æquabili modo quaqꝫ uerſus ſe porrigit.

Quam ob cauſam cũ parte corporis dextra cubamus ſõnus magis accedit. Vtrũ ꝙ uigilantes contra quã dormiẽtes habemus ergo cũ uigilando parte accubemus ſiniſtra, contrarium ſequetur in dormiendi initio cum id contrariũ ſit. An ꝙ ſomnus priuatio motionis eſt.Partes igitur quarum mouere intereſt quieſcant oportet.Dextrarum autem partiũ mouere intereſt.Cũ autem ita accubamus uelut initium quod de reſurgendi detentum obligatũqꝫ habemus.

Cur torpeamus & cur manus potiſſimũ & pedes.An ꝙ turpor refrigeratio eſt.Fit enim propter ſanguinis priuationem tranſlationemqꝫ. Manus autem & pedes omninum maxme partium carnis inopes nerui uberes ſunt, ſed præcipue pedes, itaqꝫ ad refrigerationem celerem ſua natura nimirum habiles redduntur.

Cur libenter in latus accubamus ſiniſtrũ.in dexterrũ autẽ potius dormimus. Vtrũ quoniã conuerſi ad lucem minus dormire.ſomnus cui in tenebris ocius obrepit poſſumus. An ꝙ dum in latus accubamus ſiniſtrum uigilare magna ex parte conſueuimus.& operum functio ſic nobis expeditior eſt. itaqꝫ ad contrarium opus contrarius habitus ſiue ſitus requiritur. inuitatur autem quiſqꝫ magis ad opus fungendum habitus ſui ratione.

SEXTA PARTICVLA QVAE AD CONSENSVM NATVRE ANIMANTIVM PERTINENT.

CVr a morbis nonnullis ægrotant qui appropinquarint a ſanitate nemo ſanari poteſt.An quoniã morbus motio eſt.Sanitas autem quies ergo illa mouere poteſt hæc non poteſt.An ꝙ alterum non uoluntarie. alterum uolũtarie accidit Res autem nõ uoluntarie a uoluntariis conſultiſqꝫ plurimum differunt.

Cur oſcitanti ſæpe in oſcitando reſpondemus & cũ mingentem quẽpiam uidimus ad mingendum mouemur, quod iumentis præcipue accidit. An ꝓpter memoriam. Mouemur enim ea ipſa parte quotiens meminerimus. hominibus tamen quia ſenſu præditi ſunt faciliori.ſtatim ubi uiderunt euenit ut moueantur. reminiſcanturqꝫ iumentis autẽ uidiſſe non ſatis eſt ſed alio quoqꝫ ſenſu opus eſt.Quãobrem addito etiam olfactu mouentur.quoniã ſenſus hic in brutis mobilior eſt.Vnde fit eodem in loco ſequentia mingant omnia quo primũ eminxerint. Tum enim præcipue mouentur cum olfaciunt autem poſtea q̃ apporpinquarunt.

Quãobrem cum ſecari quẽpiã aut uri aut torqueri. aut aliqua re tetra affici uidemus animo uicem eius doleamus. An ꝙ omnium communis natura humana eſt, ignoſcimus ergo cum tale quidpiã inſpeximuspropter naturæ conſortionem & familiaritatem. An quomodo nares.& aures delibationes quaſdam rerum obductarum pro ſua facultate concipiunt, ſic etiam aſpectus afficitur & a re delectabili & a triſti.

Cur a tabie & lippitudine & ſcabie capiũtur qui appropinquarint ab aqua autem intercute. aut febre aut ſtupore attonito.aut aliquo ex numero cæterorũ malorum capi nequeunt. An a lippitudine quoniã oculus pars noſtri corporis immobiliſſima eſt,cæterarũ maxime omnium rei ſibi obiectæ ſimilis reddi poteſt quippe qui facile moueatur ab eo quod moueat.itaqꝫ fit ut cũ ꝑturbatũ obſpicit oculum. facile ipſe etiã perturbetur. Talis autẽ contagio ideo fit. quoniã ſpiritũ uiciat grauẽqꝫ reddit.Celerrime autẽ oẽs morbis arripiuntur his qui ſpiritu corrupto proueniunt quale eſt omne peſtilens genus.Qui autẽ appropinquarit talẽ profecto ſpiritũ trahit qualẽ æger ille reddiderit. Aegrotat igitur: quia morbiferũ eſt quod ſpiritu trahitur. ab uno autẽ morbum excipit quoniã unus ille ſic ſpirat.Cæteri ſecus.eundẽ uero quia quo ægrotarit hoc non aliter ſpirat q̃ fuerit affectus. Sed ſcabies magis q̃ lepra cæteraque uicia generis eiuſdẽ afficere poteſt quomiã per ſũma corporis errat & humore manat glutinoſo.Genus nãque prurientiũ oẽ tale eſt.itaque idipm quia per ſũma oritur glutinoſũque eſt nimirũ idcirco attingere poteſt.Cætera nequeunt.uel quia non per ſumma proueniunt, uel quia perſiſtere ſuam ob ſiccitatem non poſſunt quamuis per ſummã cutem oriantur.

Quid eſt ꝙ nõnulla ex his quæ audiu briſia nobis occurrunt ut inhorreſcamus efficiant ut ſerra cum exacuitur.& pumex cũ ſecatur: & lapis cũ mola frangitur. Quæ autẽ notæ affectionum patent aſpectui hæc genera affectionũ ipſa in nobis creant. dentes enim ſtupeſcunt cũ aliquos rem acidam edentes aſpicimus Et plerique cũ homines laqueo ſuſpendi uel aliter ſtrangulari uiderent ipſi defecerunt. An ꝙ uox omnis genuſque omne ſtrependi ſpiritus eſt qui noſtrũ ſubiens ſenſũ mouere nos ſolet.Cũque ſuum motũ uel magnitudine uel pulſu uæhementiore amplificauit. aliquid ex his quæ noſtro in corpore latent immutant & ſæpe interimit.Ergo ſpiritus qui q̃uis magni lenes tamen adierunt. hi ſedem ipſam cõmouent ſentiendi.& lætitia ob eam rẽ nos afficiunt. Aſperi autẽ quoniã ictũ inferũt uæhemẽtiorẽ ſedẽ utique illã cõcutiũt .lõgeque ꝑ ictus ſui facul-

tate ſe porrigunt.Quod idē res quoqꝫ frigide faciunt.Frigiditas enī uis quædā eſt.ſed hāc horrorē inuehere poſſe dictum iam eſt.aſperitas uero ꝙ pulſu frequāte initiū piloꝝ cōcutiēs in perte pellit aduerſam.efficit ut pili ſe erigant.Pulſo nāqꝫ initio cacumē piloꝝ ſe transferat in partē aduerſam neceſſe eſt.itaqꝫ fit ut pili exurgāt.oēs enī deorſum ꝓcūhunt.Et ſpiritus quoqꝫ qui per aures corpori ſe inſinuat:de ſūmis ad ima ſe defert.Ergo cū ſoni quos modo diximus aſperi ſint horror utiqꝫ ob cauſam p̄dictā moueri poteſt.Sed euenit ut cæteris partibus potius q̄ in capite moueat̃. quoniam ut pili partium cæterarum imbecilliores ſunt.ſic affectus hic imbecillus occurrit. Cur uero ſenſus audiendi quam uidendi obtuſior ſit.affectus quoqꝫ hebetiores per ſūma errant:q ab coipſo ꝓficiſcunt̃.Horror autē talis eſt quāobrē multis ac uariis cauſis exiſtit.Senſus uidendi uero cum oīum exq̄ſitiſſimus certe ſit.euēta quoqꝫ ipſa pro ſua p̄ſtātia ſolet ingerere.Quo circa efficit̃ ut ipſi ueri affectus ꝓficiſci ex eo poſſin q̄uis uero leuiores.At in ſenſu audiēdi ut ipſos minime:ſic eoꝝ expectationē nimirū horramus: Rei enī triſtis & anxie expectatio exiſtit.

SEPTIMA PARTICVLA QVAE AD RIGOREM ATQVE HORROREM PERTINENT.THEO.INTERPRETE.

QVa de cauſa liuidi qui rigent efficiunt̃.An qm̄ ſanguis appulſu frigoris gelaſcit.gelatus autē nigreſcit ꝓpter caloris inopiā.Albedo nāqꝫ igni tribuit̃.Quapropter his maxime qui ærate ꝓceſſerūt caro liueſcit eo ꝙ calorē minimū obtinent.

Cur extrema corporis maxime rigēt.An ꝓpter anguſtiā.Foramina enī quæ in his īſunt anguſta parū obtinent ſanguinis.& ob eā rem parū caloris ſortiuntur. Sanguis enim calidus eſt.

Cur pedes magis tunc rigent:cū ſuſpēſi tenent̃.Vtrū ꝙ frigus amplius ad eos aſpirat. An ꝙ ſanguis in breuiorē ſe cōtrahit partē.itaqꝫ reliquū frigori opportunius reddit̃:cū calor deſit.

Cur tp̄e frigido maxime uis illa famis intollerabilis incidat qui caninus appetitus uocatus eſt: & hiberno potiuſq̄ æſtiuo.An ꝙ uiciū hoc ob inopiā alimēti ſicci ſolet accidere.Tp̄e aūt frigido:hiberno cū calor in anguſta ſe cōtrahit ocius interdū deficit alimētū quod cū defuerit:uiciū id eſuriendi accidere cōſentaneum eſt.at ſi in ea cibi uicioſa cupiditate reſolutio ībecillitaſqꝫ ſecuta eſt materia ſtatim interna corporis a collecto calore colliqueſcit.quæ ſi ad locū eibo a natura deſtinatū influxerit.pro cibo ſeipſam corpori applicabit.ſed ſi ſpirandi ſedē adiuerit.obmuteſcere atqꝫ lāguere neceſſe eſt.obmuteſcere inquā quoniā ſpirādi meatus interſepit̃:atqꝫ obſidet̃. Langueſcere aūt eſt ꝓpter mediā cōſūptionēqꝫ corp̄is.Celeriter tn̄ pauciſqꝫ remediis ſubuenit̃:eo ꝙ eius mali ortꝰ extrinſecus eſt.Frigus enī calorē corporis noſtri intus cōpellēs ac cōtrahēs inſatiabilē edendi illā cupiditatē iniicit atqꝫ intēdit.Quāobrē quō qui in metuēdo tremebāt pallebātqꝫ periculo demū liberati ſubito ad priorē redeūt ſtatū:ſic etiā eſuriētes illi ubi parū ſūpſerūt panis citiſſime recreātur:ut qui ui paulo a naturæ rōne ſūmoti aberrent nō qui penitus corrupti deſciſcant. Quod enī naturæ tenorē in partē aduerſam uiolat idē ſuæ naturæ eundē reſtituit.Ergo dimiſiſſe tātūmodo ſateſt.quemadmodum cum aduerſi inter ſe pueri funem enixi retrahunt:Quippe qui fune dimiſſo reſupini protinus decidant.

Cur hoīes pleni admodū rigēt cū tn̄ pingue oē calidū ſit.An ꝓpter amplitudinē molis ut lōge a calore interiore diſtāt partes extremæ corporis ſic ꝓpe ab extremo frigore abſunt.

Cur exercitati frigus uæhemētius ſentiunt q̄ inexercitati.Vtrū qm̄ pingue cōſumptū a laboribus eſt.quod utiqꝫ teporē p̄ſtare poteſt.Calidū enī opimū eſt.an ꝙ ſpiratiora ſolutioraqꝫ corpora eoꝝ ideo ſunt:qm̄ pingue excrementūqꝫ oē detactū eſt.ita ut frigus arcere nequeāt: an ꝙ meatibus ꝑ per ſudationē patefactis ueluti hoſtia cōplura aperiunt̃ habitū aūt nō eūdē ſanitati: & robori eē idoneū manifeſtū eſt.alteri nāqꝫ pinguis alteri laxus uidetur plane cōuenire.

Cur ut aqua frigida:ſic etiā calida infuſa horreſcimus.Res enī cōtrarias inter ſe idem efficere poſſe abſurdum eſt.An frigida infuſa calor interior extinctus horrorē mouet.calida autē frigus externum circū obſiſtens in unū ſeqꝫ profugū intercolligens efficere idētidē poteſt:quāobrē utrūqꝫ ab eodē agitur.Vernm alias ab interiore alias ab exteriore ut dictum iam eſt.

Cur pili in cute inhorreſcunt.An ubi cutem cōtraxerant merito eriguntur.contrahūt autem & rigore & aliis plæriſqꝫ affectibns.

Cur ad extremā urinæ miſſionem inhorreſcere ſolemus.an dum humor calidus ille ineſt. Veſica & meatus qui circa eam poſiti ſunt pleni experteſqꝫ frigoris ſubſtāt.Poſt uero ubi effluxerit aere frigido replētur.Quippe cū inane nihil eſſe naturæ ratio patiatur: ſed aut aeris aut corporis plenū eſſe unūquodqꝫ neceſſe ſit.Quod igitur aer ſe induxerit frigidus recte ut inhorreſcamus euenire ſolitum eſt.

Cur lingua rigentium quemadmodum uinolentorum errare ſoleat.Vtrum ꝙ a frigore cōcreſcit ac indureſcit mouenti difficilis redditur:itaqꝫ explanare non poteſt.An quia partes exteriores appul

ſu denſantur frigoris humor intus collapſus linguã madificat exquo ſuo fungi officio lingua nequit ut de uinolentis etiã diximus. An ꝙ per tremorẽ a rigore inductũ motus temere agit᷑. Articulate uocabula lingua edere nõ poteſt. itaqꝫ oberrat & heſitat.

Cur pili rigentiũ erigunt᷑. An ꝙ ex refrigeratione calor in partem interiorem ſe colligit. Vbi autem carni caloris beneficium defuit: magis coagitur. Quod cũ fit pili erectiores effigi cogunt᷑.

Cur hieme cũ currimus magis rigemus ꝗ̃ cũ ſtamus. An ꝙ aer noſtra ambiens corpa cũ ſtamus ubi ſemel cõcalefactus eſt nullã ꝑterea moleſtiã infert. cum autẽ currimus alius atqꝫ alius ſubinde frigidus occurrit: itaqꝫ facit ut magis rigeamus. Ad hæc aer cum mouetur frigidior redditur: quod quidem in currendo maxime incidit.

Cur tpe matutino frigus acrius eſt cũ tñ ſol ꝓpius abſit. an ꝙ plus tpis abſentie ſolis exultat: itaqꝫ terra magis rafrigerata eſt. an ꝙ die inſtante ros & pruina cadere ſolent quæ frigida ſũt. an hæc ẽt iõ cadũt: qm̃ calor qui ſurſum ſe extulit ui frigoris ſupat᷑: idqꝫ nõ niſi ſolis abſentia euenit. Quocirca cũ lõge diſtat nõ cadũt cũ ꝓpius tũ cadũt atqꝫ gelãtur ꝙ locus uæhemẽtius refrigeratus eſt ꝓpter ſolis diuturniorẽ abſentiã. an die inſtãte potius flatus incitãtur nocturni: qui gelidi ad modum ſpirãt. an nobis frigus acrius idcirco eſſe uideatur ꝙ cibi cõcocti iam ſunt. inaniores autẽ cũ ſumus. frigus utiqꝫ acrius ſentimus argumentũ ꝙ a uomitu maxime frigere ſolemus.

Cur ubi ſternuimus uel minximus plærũqꝫ inhorremus. an ꝙ ratione utraqꝫ uenis ſubtrahit᷑ ꝙ cũ redditæ ſint ianiores: aer ingreditur frigidus qui rigorem ciere poteſt.

Qua de cauſa qui uæhementer frigẽt ſi ſtatim copioſo igne cõcalefiãt indoleſcũt. ſi paulatim uero tepefiãt ſine magno dolore recreabunt᷑. an ꝙ oĩno cũ ex cõtrariis cõtrariũ proficiſcitur magna efficit cõmutatio ſolet: ut in arbore ſiquis paulatim deflectit nihil eſt ꝙ ſtirps ipſa laboret. at ſi uæhemẽtius corripit: nec ſenſim adducit: frãgatur neceſſe eſt. Ergo ſi ſimile a ſuo ſimli affici nihil poteſt. Vt aũt calor hominis frigẽtis intus ſe conſiſtit: & colligit ſic humor & rigor parti exteriori relinquunt᷑: cõtrariũqꝫ ſui cõtrarii corrũpens eſt efficitur recte ut ſi ſenſim paulatimqꝫ tepefiãt calor prouocetur & exeat. itaqꝫ minus doleant: ſin ſubito recaleſcant amplius adducatur & aſtringatur: itaqꝫ dolendum acrius ſit.

Cur refrigerati magis ab eodẽ calore urimur atqꝫ dolemus. Vtrũ caro ſuæ cauſa denſitatis calorem occurrentẽ ſibi tenacius ſuſcipit ex quo plumbũ calidius redditur ꝗ̃ lana an calor ui penetrat eo ꝙ foramina nimio frigore congelauerunt.

Quã ob cauſam nõ rigent qui iraſcunt᷑. an ꝙ ira & excãdeſentia timiditati cõtrarii affectus ſunt. Et aũt ira ex igne ꝓficiſcẽs. Cũ enĩ intus copiã ignis retinemus cõcaleſcimus: quod maxime in puerili ætate ꝓſpicere licet. Pueri nãqꝫ primũ ſpiritus copiã retrahũt deinde rubeſcũt. calor enĩ cũ intus affatim ſubſtat atqꝫ humificat: facit ut erubeſcãt. Nã ſi quis large aquã frigidã his infuderit irã ſedabit. Sic enĩ calor extinguit᷑. Pauidi autem & perterriti contra rigent enim & frigidi pallidiqꝫ redduntur. calor nãqꝫ eorum ſe ſũmis de partibus ſe uocat ad imas.

Quãobrem quotiens inhorreſcimus pili erigunt᷑. an ꝙ in humore occluſi cõtinent᷑. humor enim a pili altitudine uincitur. horror autẽ pulſu frigoris fieri ſolet. Frigus uero calidum humorẽ congelet. naturæ ratio uult. Ergo ubi cõmutatus cõgelatuſqꝫ humor eſt in quo pili inherent pilos ipos mutari cõſentaneũ eſt. aut igitur in partẽ aduerſam ſe trãſferrent in in eadẽ manebũt: ſi rurſus uincere humorẽ potuerint. At uериſimile nõ eſt ut humorẽ gelatũ coactũqꝫ pilus uincere ſuo ponduſculo poſſit Ergo ſi pilus undiqꝫ gelido humore obſeſſus ne quo ualeat inclinari: reſtat ſane ut erectus cõſiſtat. an qm̃ calor pulſus frigore ad locũ interiorẽ ſe colligit. Vbi autẽ calor ſe a carne dimouit: caro plenius cogit᷑ coactaqꝫ pilos eminẽtius erigi cogit quõ ſi cũ terræ feſtucam: aut aliud quodlibet infixeris conſtruas. atqꝫ undiqꝫ terram colligas: efficies ut magis erigi poſſit quod infixum eſt ꝗ̃ ſi terra minus eſſe coactum ſciueris.

Quã ob cauſam qui rigent maxime dormire non ualeant. An quoniam qui riget ſpiritum magis retinet ꝗ̃ laxat. qui dormit magis reddit ꝗ̃ attrahit. Facit igit᷑ rigor ut cõtra agat᷑ ꝗ̃ cũ dormitur.

OCTAVA PARTICVLA QVAE AD RES NATVRALES COMPENDIO PERTINENT THEODORO INTERPRETE.

CVr in animantium genere alia tuſſiunt alia non. Verbi gratia: homo tuſſit bos minime. Vtrũ ꝙ cæteris maxima ex parte excremẽtum aliorſum ſe uertit: homini autem eo conuerti natura uoluit. an ꝙ homo maximum humidiſſimũqꝫ cerebrũ continet. Tuſſis autem pituita diſtillante fieri ſolet.

Cur homini tãtũmodo ex omni animantium numero ſanguis e naribus defluit. an quoniam plurimum cerebri idẽqꝫ humidiſſimum homo continet. Vnde uenæ excrementis per ora eodem tendentia nimiũ replete profundere inde coguntur. Sãguis enim uicia-

tus quiſq; integro tenuior redditur. Talis aũt eſt qui ſe cerebri excrementis miſcuerit. Et quaſi in ſanien degenerat.

Cur alia ex animãtibus ſub cutem: alia intra carnem, alia utroq; modo pingueſcere conſueuerunt an quibus denſa eſt caro his inter cuten & carnem humor ꝑtenuis cogitur ꝙ is ſemper ſua natura eminet atq; reſidet qui tandem concoctus pingue effici ſolet. Quæ auté carne ſunt rariore cutéq; gerunt obuiam hæc opima intra carnem redduntur. Quæ uero utroq; modo ſe habent, utroque etiam pingueſcunt;

Cur uitiliginem pueri; mulieresq; minus habent quam uiri. Et in eoipſo fœminino ſexu quæ proue ctæ ætate ſunt magis habent quã minores. an ꝙ uitiligo exitus ſpiritus eſt corpora auté puerorũ contextu denſo non facili expiratu conſtãt & mulierum minus expirant ꝙ̃ uirorũ. Spiritus nãq; in menſtrua ſe auertit fœmine denſitaté uero leuitas eiuſdem ſatis declarat. Quæ auté corpora ætate proceſſerint aut conſenuerint reſpirantiora euadunt. hæc enim modo ædificii ueteris ſtructuram ſuarum partium laxiorem iam habent.

Cũr homo tantum habeat uitiliginem. Vtrum ꝙ tenuiſſimã is ex omnibus animblibus cuté habet ſimulq; flatibus redundat. indicium uero ꝙ uitiligo partibus tenuiſſima cute obtectis maxime pri mumq; exiſtit. an & his ipſis de cauſis & præterea ꝙ homo unus ex omninm animantium numero caneſcit. Quippe cum in uitiligine pili canicie immutetur itaq; fieri non poteſt ut uitiliginem ha beant quæ unnquam caneſcere ſoleant.

Cur capris & ouibus lac plurimum demulgetur quæ corpore non maximo ſunt homini auté & bo ui minus: ſcilicet ad corporis ꝓportionem. Vtrum ꝙ his copia in corpus abſumitur. cæteris in ex crementum ſe confert. ouibus autem & capris ꝙ̃tum excreméti acceſſerit oé ĩ lac tranſit. an ꝙ plu ra gignunt ꝙ̃ quæ magno ſunt corpore itaq; plus atrahunt excrementi quoniam plura alendum ſit. An his grauidis plus excrementi propter corporis imbecillitatem redundat. Lac autem excre mento conſiſtere certum eſt.

Cũr animantium alia cum aquam mutarint colorem ſuũ amittũt ſimilia quæ loei illius domeſticis redduntur ut capræ alia uero nunquam amittunt ut homo ad ſummam cur alia non ut coruus. q ſemper inconmutabilis perſiſtit an quorum natura uincere perdomareq; humorem non poteſt ut auium quæ ueſicam quoque nullã ob eã rem obtinét hæc nuſquã mutari poſſũnt.

Sed cur non illa eadem ſed quæ nata ex his ſunt hæc mutentur. an quod recens nata ſuis parentibus ſunt infirmiora.

Cur mares corpore maiori ex toto pene ſunt ꝙ̃ fœmine. utrum ꝙ mares calidiores fœminis ſunt ꝙ̃ res uim obtinet augendi an quod mares prediti natura integr aſunt. fœmine manca obleſaque de ſciſcunt an quod mares longo temporis ſpacio perficiuntur fœmine breui.

Cur in animantinm genere alia breui tempore pariunt alia diu geſtant. an longius perfici ſolent qbꝰ longiora ſunt uitæ ſpacia. Sunt autem partu tardiora quæ longo tempore uiuunt: Sed non uniuer ſaliter ideſt. Equus eni ut tardius maxime quã homo parit: ſic uiuere minus poteſt. Cuius rei cau ſam uuluæ ſiue uteri duricies habet. Quomodo enim ager ſitiens. haud cito ſuas ſtirpes enutrit ſic durior uulua equarum in formando nutricandoq; ſuo fœtu remoratur.

Cur proles ceterorum animantium magiſquã hominis ſuis parentibus ſimilem gerit naturã an ꝙ ho mo uago uarioq; plurimum animo in coitu eſt prout auté pater materq; in cõceptu affecti fuerũt ita partus euariant. Cætera uero animantia omnia aut certe plurima rei tantum ipſi intendunt: to taq; ſeſe ueneri dedũt. Adde quod ob eã auiditatem minime repleri magna ex parte patiuntur.

Cũr albi tam homines quã equi oculis magna exparte ceſis ſunt. an cum oculi quoq; color conſe quitur itaq; haud immerito ceſius eſt.

Cur homines uaria ſtatura proueniunt. Vel potius querendũ in uniuerſum cur in animantiũ gene re alia paruo alia magno conſiſtant corpore cauſa duplex ſane reddi poteſt. aut enim locus aut alimentum id facit Locus ſi anguſtus eſt alimentum ſi exiguum quod etiã partu iã edito nonulli efficere conantur. ut qui catellos in caueolis occluſos educãt. Quibus itaq; cauſæ locus eſt hi po miliones redduntur. Sunt enim latitudine quidé ꝓfunditateq; pro magnitudine ſuorum parentũ breues tamen oĩno. Cnius rei cauſa eſt quod recte liuæ in aduncas ſe flectunt. igitur quomodo ta bernarum picturæ: quãuis breues tamen diſtente in lattiudinem profunditatemq; cernuntur ita po miliones quoq; formari ex loci anguſtia incidit. At uero qui ob alimenti inopiam perfici non po tuerint. hos membris quoque puerilibus conſtare uidemus. Fitq; ut aliqui quãuis breues admodũ ſunt modice tamen coagmentatas omnes ſui corporis partes habeaut. Mellitenſes catelli. Ratio enim quod non ut locus. ſic natura ſuum efficere opus ſoleat.

Cur in animantium genere alia maris ac fœmine coitu creantur. alia concretis quibuſdã proueniũt ſimiliter atq; primus eornm ortus extiterit queádmodum qui de natura docent. primum animan tium ortum mutatione dimotioneq; mundi uniuerſiq; orbis ingente diſſerunt extitiſſe. Et ꝙ nũc

ſi rurſum ortus eiuſmodi futurus ſit tales motiones aliquas ꝓceſſiſſe oportebit. Principium enim rei cuiuſq; maximum eſt. Quippe quod rei dimidium ſit. Semen aūt genitale principiū eſſe certū ē Ergo minutorū animalium quorumq; ortus nullo agi mutuo cōcubitu ſolet cā cur ut ꝓncipio extiterunt creari nūc etiam poſſint ſeminis exiguitas eſt. Rei namq; minoris minus quoq; principium eſſe conuenit. Quamobrem huius etiam ſeculi mutationes ſemē animātiū minutorū generi ſatis cō trahere poſſunt quod ſæpius uſu euenit. Tū enim maxime oriūtur cōmutationes tēpoꝝ ĩceſſerunt. Maiorum aūt genus mutationē quoq; pro ſui magnitudine deſiderat ampliorem.

Cur animātiū alia partu ſūt numeroſo. ut ſus: canis: lepus. Alia nō ut homo. ut leo. An ꝙ alia uuluas ſiue uteros cōtinēt multos totidemq; formandi loculamēta quibus impleri percupiūt quibuſq; ſemen genitale diuidēdum inſerēdumq; eſt. Alia contra ſe habent.

Cur homo inter animantes oculorum minimum pro ſua magnitudine habet interuallū. An ꝙ oīum maxime naturali ſolertia homo conſtat. Senſus autem contuēdi partem uerſus priorē natura poſuit: id enim conſpicere oportet in qđ nos ducit ratio mouendi. Quāto aūt oculorum plus diſcriminis ſit: tanto magis cōſpectus urget in latus. Qui ſi ſecundū naturā ſedē debeāt obtinere q̃ minimū eſſe interuallū certe oportet. Sic enim partē uerſus priorē ingredi maxime poſſumus. Ad hæc cæteris animantibus cū careāt manibus deſpiciāt prorſus in latera neceſſe eſt itaq; plus eorū oculi diſtāt inter ſeſe. & maxime ouium eo ꝙ maxime ꝓno capite ĩ grediuntur.

Cur cæteris animantibus parti nunquā pfuſio ſeminis per ſonnū incidere aſſolet parti raro. Vtrum ꝙ nullum homine excepto reſupinū cubare cōſueuit. Nullū autē niſi reſupinum ſemen profūdere poteſt. An ꝙ cætera non pariter ut homines ſemināt. Seminis autē per quietem illa profuſio nō niſi cum imaginatione fieri poteſt.

Cur animalium alia caput moueant alia non moueant. An ꝙ quæ collo carent ea caput mouere nequeunt. Nonnulla autem cadent collo.

Cur in animātiū genere homo ſternutare maxime ſolet: Vtrū ꝙ meatus obtinet. ampliores per quos ſpiritus odorq; ſubeunt. Quo nāq; arctiores meatus ſunt: eo magis uim obtinent obfaciēdi. quod ſi in ampliores plus humoris ingreditur. quo infleto ſtermutamentum fieri ſolet. Talis autem genus hominum omnium maxime animantium obtinet. merito homo ſolus ſternuere ſæpiſſime cōſueuit. An quod homo breuiſſimis naribus eſt ita ut humor concalefactus celeritet commutari in ſpiritum poſſit cū cæteris refrigeſcat prelongitudine priuſq̃ mutetur.

Cur nullus animalis lingua eſt pinguis. an qm̄ pingue unū quodq; dēſum eſt lingua autem rara ſua natura propterea eſt ut percipere poſſit genera ſaporum.

Cur fœninæ intēto corpore mingūt mares minime. an ꝙ fœminarū ueſica remotius tū ꝓfūditate tū lōgitudine ſita eſt iacet enī uulua earū iterius ſedē atq; ueſicā. itaq; humor emittēdus uī ꝓpter ſpacium uuluæ deſiderat pleniorē quæ per ſpiritū corpore intēto acquiritur.

Cur ſues hibernum pilum amittere non ſolēt cū ceteræ q̃drupedes ſoleāt. nā & canes & boues certe amittere aſſolēt. an ꝙ ſus calidiſſimus omniū eſt partiq; calenti corporis eius pili adhærent quippe cū pingue talis eſſe neceſſe ſit cæteris itaq; uel quia humor refrigeſcit pili defluunt. Vel quia ſuus calor alimentū concoquere non pōt. Suibus uero non idem incidit uel quia nihil humor interior affici pōt. uel quia bene alimentū cōcoquitur. Nā & ſi quando cauſa cur defluant ſit pinguitudo tamē uetare poteſt. Oues ac homines propter ſui pili tum denſitatē tum copiam non ita affici pulſu frigoris poſſunt. Non enim altius refrigerationi ſubire licet ut poſſit uel humorem gelate: uel calorem concoquendo ſeuocare.

Cur ouibus expilatis mollior pilis ſubnaſcitur homini durior. An ꝙ ouiū pili ſummæ cuti cohærēt euelliq; ob eam rē ſine ullo poſſunt labore cū initium alimenti intregū maneant quod carni iunctum eſt. Meatibus itaq; patefactis excremēta reſpirare melius poſſūt uellus enī ꝓprio carnis ueſcitur alimēto. Caro aūt molli dulciq; alitur pabulo. Hominū cōtra ꝙ altius pili inhærēt. per uim ſūmoq; cum dolore euellūtur. Conſtat id quandoquidem ſanguinem ſecum dettahunt. Corpore igitur ſaucio euenit ut tandem cicatrix obducatur. Vnde fit ut uel finem pili amplius promendi faciant qui euulſi fuerint. uel quādiu præterea promere poſſint duri extrudantur eo quod omne ualēs alimentum carnis exhauſtum eſt: nec niſi materia inutili & ſuperuacua pilus prouenit. indicium quod hominum omnium plagam inhabitantium meridianam pili duriciem præ ſe ferunt. quoniam calor exterior altius corpus ſubiens alimentū concoctu facilis abſumat in uaporem. Contra eorum qui ſub aquilonem incolūt molles laſciuiq; fundūtur quod his ſanguis dulciſq; ſapor per ſūmam potius fluitat formam: q̃obrem his color quoq; hilarior eſt.

Cur ouiū pili eo duriores ſunt quo prolixiores hominum contra molliores quo prolixiores. An ꝙ ouium pili qui quale diximus capiunt alimentum ubi procul ſe ab ſuo. deduxerunt initio ieiunius ueſcuntur. Et alimentum quod ineſt ui caloris facile pro ſua inconcoctione euaporatur. itaque ſiccitati duriores redduntur. molle nāque quod humidum eſt. hominum uero pili minus

q̄ alimēti q̄ ſuo initio hauriūt ſed conquoquit̄ plenius qm̄ minus eſt cōcoctū autē pilū efficit mol liorē.cōcocta enī quæq; molliora in cōcoctis reddunt̄.indiciū q; oues recentes uellera molliora gerunt qui uetulis copia nāq; excrementi pilū & ouis & hominis procreat.

Cur hirci hoïes & aues ueneris ſunt auidiores. An q; natura humida & calidaiſunt qua quidē utraq; qualitate opus ad coitū eſt. Calor enī excernit humor excernitur. hæc eadē ratio ē cur etiā claudi homines ſint ſalaciores. his enī ut parū alimēti deorſum ꝑpter cruriū uiciationē labitur. ſic mulrum loca petit ſuperiora ſeq; in ſæmē cōuertit.

Cur homini nulla iuba data a natura eſt. An quoniā barba data eſt. Ergo quod excrementiciū alimētum cæteris animantibus in ceruicen ſe confert:id homini maxillas adire ſolitum eſt.

Cur pedes animalia pares habeāt. An q; fieri non poteſt ut aliquid moueatur:niſi parte aliqua ſui cōſiſtat:dūmodo non proſileat. cum igitur ex duodus illis motu & ſtatu cōfici ingreſſum neceſſe ſit. paritatis iam inde ratio patet:bipes enim altero pede mouetur:altero ſtat. Et quadrupedes quoq; cū duobus mouet̄. reliquis duobus innitit̄. Pariq; modo de cæteris quæ uel ſenis uel etiā numero ſioribus pedibus ingrediūtur animaduertere licet.

Cur equis & aſinis pili e cicatrice ꝓmere ſeſe poſſunt:hoïbus aūt nō poſſunt. An q; cæteris animalibus tergus pars per ſe corpis eſt hoïs aūt cutis ueluti affectus carnis exultat. Quippe quæ ſūma illius forma refrigēte ſolidiuſcula exiſtere uideat̄:quēadmodū cruſtæ in pulte ſupducunt̄:quas uetulas appellamus. cū itaq; illæ nō niſi farina elixa ſint. hoïs quoq; cutis noïata nō niſi caro putanda eſt. ubi igit̄ hæc uel uulnus acceperit:uel attrita fuerit. incidit ut hoïs quidē caro condenſetur. Quāobrē ſūma corpis parte īmutata uulnus nō eādē cōpagē capit:qua corpus iam inde ab ortu naturæ extitit. cū itaq; hæc īmutata ſit nihil ꝑfecto abſurdū fuerit ſi ex ea nō idem ꝑterea ꝑficiſcat̄. Sicut in aeris quoq; appellatis licet ꝑcipe. Nā illas etiā corporis ſūmi corruptionē īmutationēq; corruptionēq; eē nouimus. At iumētis attritis ubi ad ſanitatē redierūt partes:uiciatæ corporibus denuo eiſdē replētur. Quapropter debilioribus quā principio fuerint. Sed cū etiā cutis eoꝝ pars ſit cōfici pili ꝓuenireq; poſſunt. Cute nāq; pilos enaſci certū eſt. Sed cādidi ꝑpterea oriuntur: qm̄ ut ſecūda hæc cutis imbecillior q̄ prima eſt:ſic pilus cādidus ille ībecilimus exit.

Cur in aïaliū cæteroꝝ genere ſeruari æque gemini poſſunt q̄q̄ ſexus ſunt utriuſq;. iu hominū autē non poſſunt:An q; homini maxime partus geminatio cōtra ſuæ uetutæ legē accidit:ſingulos enī parere ſancitū eſt. tū in geminis ipſis marē ac fœminā creari natura oïno recuſat. Ergo quod maxime contra naturā eſt id & imbecillimū eſſe ratio poſtulat.

Cur equis & aſinis pili e cicatricibus poſſunt euenire. hoïbus aūt nō poſſunt. An q; cicatrix uel ſuā ob denſitatē īpedimento eſt. Vel quia deprauat nutrimētū hoïbus itaq; ex toto ꝑpter pili īfirmitatē īpedimēto ē:eq̄s āt ne pili exeant nunq̄ eſt:ſed deprauat facitq; ne prior integritas ſeruetur.

Cur pares pedes naturā aïantibus dedit. An cuiq; cū mouetur partē aliquā requieſcere neceſſe eſt. Quod ſi pedes īpares eſſent ne hoc fieri poſſet accideret. Agitur enī motus ſitu obuerſatio pedū.

Cur aïalia ut minus tpis dormiunt q̄ uigilent ſic nō cōtinue ſed uiciſſim modo uigilādo:modo dormiendo ſōnū ſuū ꝑficiūt. An q; nō ſimul oïs uacās materia coquit̄. ſed ubi pars aliqua eſt cōcocta leuatū iā aïal expgiſcit̄. Et uero ſæpius illi expgiſcuut̄ quibus ea pas frigida eſt quæ excremētum domat & cōcoquit. Fit enī ut celeriter ſæpeq; ceſſet̄. Ceſſatio aurē nō niſi expergefactio eſt. Suauis qnoq; res ipſa:qm̄ requies eſt nō īmerito eſſe uidet̄. Sed nihil quidē plus tēporis īmunere naturaliū actionū cōſumimus:nam & ſi eſſe ſuauis eſt q̄ nō eſſe:non tamen plus tēporis propterea edimus quā a cibo abſtinemus.

Cur animātium alia ſtatī parentes ſectant̄ alia ſero:ut homo uel uix nunquam. An q; alia cito uim recipiūt cognoſcēdi:alia ſero & alia rei ſibi cōmode ſenſum obtinēt alia carēt quæ igit̄ hæc ambo ſenſum dico rei cōmode:ſuiq; corporis ꝑfectionē ſortiuntur. hæc parentē ſectari ꝑtinus queunt. Quæ nō utrūq; illoꝝ habeāt hæc id facere ipſum nequeūt. opus enī eſt & uiribus & ſenſu.

Cur genus uitiliginis quod leuca appellat̄ quaſi albā dixeris cæteris aïalibus cōtrahi nequeat. Vtꝝ q; hoïbus morbo hæc eſt:cæteris aūt aïalibus tergora uaria piliq; eodē modo albedine efficiūtur. Attamē ambiget aliquis queretq;. Cur nō poſtea:ſed ſtatim ab ortu naturæ uarietas illa exiſtere ſoleat. An q; cæteroꝝ animātiū tergora dura ſunt. homo aūt e natura præ tenui cute cōtinetur. Vitiligo autē ſpūs ſecretio eſt. Qui cæteris animātibus externi tergore denſo prohibetur.

Cur ubi uitiligo canicies quoq; eſt reciprocari aūt non licet:ut ſemp ubi canicies ſit etiam uitiligo. An q; pili oēs cute ꝓueniūt canicies aūt putredo ueluti quædā eſt. Cū itaq; cutis morbo laborat pilū etia laborare inde neceſſe eſt. cum autē pilus cutē male affici neceſſe non eſt.

Cur animantiū alia poſt partū ſæuire ſolent ut canis:ut ſus:alia nihil efferantur quod peſpicuū ſit ut mulier:ut ouis. An quæ ſupuacua redundāt materie hæc ſuā clementiā ſeruāt. quātū enim dolori eſſet ſecretū in partu eſt. Quibus autē ſecretio non a uacantibus ſed integris fieri materiis ſolet. hæc exaſperantur & ſæuiunt. Vnde fit ut extenuatio quoq; irā ratione habitus moueat:ut et

gallinæ furiunt non cum peperint: ſed cum incũbunt ratione inædiæ.

Cur ſpadonibus cætera in ſexũ fœmineũ uiciatá mutãtur. Vox ení tenuis: corpus imbecillum de niq; ita hoies cõmutant: ut etiã cæteroꝝ animátiũ quæcũq; caſtrata. Nã & thauri & uerueces ſua cornua ecõtrario gerunt quod fœmine quoq; eorũ contra quam mares armantur cornibus. Itaq; alii maiora exciſi gerũt: alii minora. Magnitudo uero tantúmodo ſpadonibus dico ad ſexũ uirilẽ cõmutatur. maiores nãq; redduntur quæ quidem res maris ſua ꝓfecto eſt. Quippe cum fœminæ minores maioribus eſſe ſoleãt. An ne id quidã ad marẽ ſed ad fœminã ptinet. Haud eni omne magnitudinis genus: ſed longitudinis dũtaxat acquiritur. cũ mas ꝓfunditate etiã augeat & latitudine. ſic enim pſici ipſe aſſolet: ad hæc ut fœmina ad marẽ ſic fœminæ ipſius uirgo ſe habet ad mulierẽ. altera enim generoſa iam eſt: altera nondũ eſt. In eam igitur ipſam fœminæ magnitudinem mutãtur: creſcere nãq; in longitudinem corpus aſſolet fœminarum. Vnde carmen illud Homeri. Virgo diana dedit pro longi corporis uſum: utpote cũ rem quã ſuam ob uirginitatẽ haberet largiri nimirũ poſſet. ergo non magnitudine in marem mutatur cũ non in magnitudinis genus perfecte cõmutet. Spadones enim lõgitudine tantũ in magnitudine proficiunt.

Cur ſpadones uel omnino uaricibus uacant: uel minus habẽt q̃ cæteri. An quoniã naturã ſuã dum caſtrarẽtur in genus ſeminis in fœcũdum cõmutarint. Talis autem eſt puer & mulier: quoꝝ neutrum habere uarices ſolitum eſt ꝑterq̃ ſimiliter raro.

Cur homo omniũ maxime animãtium oriri claudus poteſt. Vtrum ꝙ cæterorum crura robuſtiora ſunt oſſe nãq; & neruo tam quadrupedum q̃ auium cõſtat hominũ carne redundant. Itaq; facilius hæc ob ſuam mollicié lædi poſſunt: cum ſe in utero mouent. An ꝙ ſolus ex omniũ animãtiũ genere uaria generationis tempora obtinet. Nam & ſeptimo & octauo & decimo mẽſe uenire in lucem poteſt. Cæteris tempus unum perficiẽdi ſine mora ſtatutũ eſt. hominum generi tẽporis multum pro uaria ratione ĩmorandi conſumi neceſſe eſt. Itaq; cum fœtus mouẽtur extrema ꝙ tenerrima ſunt facile infringũtur: & eo magis quo plus temporis interceſſit.

Cur ſpadones cruribus putridis ulceroſiſq; ſunt. Vtrũ ꝙ etiam mulieres crura habẽt eiuſmodi. Spadones autem effœminati oĩno ſunt. An hoc accidit. cauſam autẽ mulieribus quoq; reddere illam debeamus ꝙ calor deorſum ſe uertit quod etiam mẽſtrua declarant. Vnde fit etiam ut præ nimio humore neq; ſpadones neque mulieres pilis ualeant redũdare.

Cur nullum animal niſi homo calculoſum fieri poteſt. An ꝙ iumẽta & quæ unguibus ſunt numeſis ueſice meatus obtinẽt ampliores. Quæ autẽ nõ ꝓtinus ſed poſt parere intra ſe animal conſueuerunt ut piſces nõnulli ex his nullũ ueſicam habere nouimus. Sed humor ſubſidens ille totus in aluum cõſtringitur: ſicut etiã in auibus fit. Itaq; celeriter exit per fedẽ. At homo ueſicã habet: & ceruicẽ eius canali anguſto pro magnitudie porrectã. ergo ꝙ membrũ id adeſt q̃tum terreni humoris ſeuocatur in ueſicam contrudit: ex quo uaſa quoq; urinaria ideſt matula eoipſo tingũtur. Loci ãt calore efficitur ut amplius concreſcere atq; craſſeſcere poſſit. Retinetur uero augeturq; ꝓpter canalis anguſtiam. Cum enim terrena illa ſubſidentia prodire ex facili nequeãt reuerſa cohærent inter ſeſe calculũq; ita conficiunt.

Cur non iumenta: non boues aut oĩno quæ cornua gerunt non aues ructare ſoleant. An ꝓpter uentris ſiccitatẽ. Celeriter enim cõſumitur pcolaturq; humor qui dum ĩmoratur inflaturq; ructationem mouere poteſt. Iumẽtis tamẽ ob colli etiã prolixitate flatus deorſum ſe uertit. quáobrem his crepitus uẽtris maxime incitatur. Auiũ cornigerorũq; genera neutrum faciunt. Quinetiam ruminãtibus ructate negatum eſt: quoniã plures continent uẽtres: & quem reticolũ appellamus. facultas etenim meãdi tam ſuper q̃ ſubter flatibus multifariã pſtat. Itaq; humor conſumitur anteq̃ inflatum uertatur qui flatus moueat uel ructũ uel crepitũ.

Cur inaiantiũ genere quæcũq; domeſtica eadẽ etiã fera repimus. Quæcũq; autẽ fera nõ utiq; eadẽ domeſtica natura creauit. Eteni hoies fieri nõnuſq̃ cernunt. Et canes apud indos & equi alibi. ſed non leones: nõ pãtheras: nõ uiperas. nõ alia complura domeſtica eſſe nouimus. An ꝙ res praua & facilis ortu eſt: & mutari quodq; expedite in eã poteſt. Naturã eni quæ nõ prima: ſed quæ ultima eſt aſſequi ſtatim perdifficilis eſt. Quapropter omnia etiã domeſtica principio fera potiuſq̃ domeſtica eſſe ſolent: ut puer feratior profecto q̃ uir quippe qui oĩum edax & iræ deditus ſit: q̃q̃ infirmus ergo quõ in operibus artis: ſic etiã in naturæ licet pſpicere. Nam in his quoq; praue omnia facta ſunt & plura ſunt praua q̃ ꝓba ut lectus: ueſtis. quoduis aliud: quodq; probum eſt. id omne prauum etiam coperiri poteſt: quod autẽ prauũ id non omne probũ quoq; reperies: ut ſiquis ue tuſtiſſimorum pictorum fictorũq; opera cogitet. Nondum enim perite pingebatur: aut ex ære du cebatur ſed pingui minerua omnia effigiabantur. Natura etiam praue omnia facit & plura praua quam proba: probe uero pauciora præſtare nõ omnia poteſt. At qui domeſticum omne melius eſt. Ferum autem atque ſilueſtre prauum natura ſcilicet non quæ initia: ortuſque continet. Sed cui opinor factu facile ſit probum illud urbanum atq; domeſticum. Contrariũ uero aut nũ

quã aut raro efficiatur. Attamen uel temporũ locorumq; conditione temperamentoque uniuerſi quodam fieri poteſt: ut urbana & mitia reddantur omniũ animaliũ genera. hoc idem in omni etiã ſtirpiũ genere intelligere licet quæcũq; enim urbana ſunt eadẽ etiam comperiri ſilueſtria poſſunt At quæ ſilueſtria extitere eadem oĩa mãſueſcere non poſſunt: nõ tamen deſũt quæ ſuis locis qbuſdam peculiariter ita ſe habeant: ut neglecta feraq; prouenire pſtantiora poſſint & mitiora quam quæ alibi ſũmo cũ ſtudio colantur.

Cur hoĩum umbilici ampliores cæterorũ aũt animantiũ exigui ĩcertiq; fiunt. an cæteris quoniã tẽporis multũ geſtentur umbilicus areſcit. inque directum porrigitur denique ulceribus intumeſcit. Quamobrem nõnulli umbilici deformes ſunt. at uero homo imperfectus prodit. Itaque humidus atque ſanguinolentis ſequitur eius umbilicus. Indiciũ cætera perfecta hominem inperfectum prodire quod illa ſtatim inde ab ortu naturæ uiuere ſua opera queunt pueri curam deſiderant. Nec ſeruari niſi alieno beneficio poſſunt.

Cur animantium alia ſemel coeunt: alia ſæpe & alia anni tpe certo: alia nullo ſtatuo tempore ſed ,p, ut inciderit homini ſemper concubitus oportunus eſt: feris non ſæpe. Et quidem ſues agreſtes ſemel concũbunt. Domeſtici ſæpe. An propter pabulum calorem atq; laborem: quippe cũ uenus comes ſacietatis ſit. nã eadem alibi ſepius pariun ut oues in magneſia & africa pariũt bis. Cauſam uero tempus pariendi prolixius obtinet. Vbi enim ſe ĩpleuerunt non amplius concupiſcunt quo nec cibum affectant quæ ſaciata ſunt. Quæ autem grauida iã eſſe incœperint minus auida ueneris euadunt quoniam menſtrue purgationes nulla pterea ueniant.

Cur hoĩes qui raris dentibus ſunt magna exparte breuioris ſunt uitæ. An indicium hoc eſt denſum os eſſe capitis ergo cerebrum inualidum eſt. Quia minus ſit reſpirationibus oportunum itaq; celeriter putet: ut quod ſua natura humidum ſit. Nam & cæteta cum non mouentur: neq; exhalant facile corrumpuntur: quo etiam fit ut homo capite piloſo maxime ſit & mas quam fœmina diutius uiuit ſuturarum ſui capitis bñficio. An in cæteris quoq; idem ſit cogitãdum.

Cur qui manus cæſuram per totã obtinent palmã uiuere diutius poſſint. An qm̃ minus uiuere poſſunt quæ carent aeticulis ĩcompactaq; ſũt quale genus omne aquatile eſt. Quod ſi quæ articulata non ſũt uitã breuiorẽ agere ſolent: cõſtat cõtra ſeſe habere quæ articulata exiſtunt. Cuius profecto generis illa etiã ſũt quæ cũ ſua natura omni articulo careant. tamen articulata nõnũquã quo ad maxime licet cõſiſtũt. Manus aũt pars iterior penitus articulo uacat.

Cur aĩantiũ uni uel homini uel maxime oculi deprauantur. An ꝙ homo uel ſolus uel maxĩe morbo comitiali capi. in puerili ætate ſolet cũ certe daprauari oĩbus accidit.

Cur aĩantium homo maxime fumo affici poteſt. An ꝙ homo lachrymã maxime emittit. Fumatio autẽ non niſi cũ lachryma eſt.

Cur equus equo: homo homini: atq; oĩno cognata cognatis: ſibiq; ſimilibus gaudent atq; cupiunt Non enĩ quia pulchrũ uidetur. Cupiditas aũt formam ſequitur elegantiorem. Nam ſi id eſſet rem pulchram ſuauiorem eſſe oporteret. nunc autẽ contra potius euenit. ut quia iocundum ſuaueq; eſt: ideo pulchrũ eſſe uideatur. nec omnibus res eadem uoluptati eſt: nec pulchrum idem lætitiæ aliis enim eſſe aut bibere aliis concũbere lætabilius eſt. Sed cauſa cur unum quodq; iuſtum ſuo cognato maxime ſuauiſſimeq; concũbat in alium cadit queſtionem. Pulcherrimum uero id etiam eſſe nondum aſſeri uere poteſt. ſed nobis quod ad concumbẽdum ſuauius eſt pulchrum certe uidetur. Quoniam rei quam cupimus aſpectu quoq; nimirum delectemur. Et quidẽ in cæteris etiam cupiendi generibus res pariter ſeſe habet. Cum enim ſiti detinemur: humorem ſuauius cernimus. Quod itaq; ad uſum aliquem pulchrum eſt & quod idem maxime cupete ſolemus: ſuauiſſimum id eſſe ipſum uidetur. Quod autem per ſe tale eſt non præterea ſic eſſe uidebitur. Argumentum ꝙ adoleſcentuli plæriq; formoſi aptiq; nobis eſſe uidebuntur cum ad concumbendi uſum reſpexerimus. Nunquid igitur ita ut etiam plus geſtiamus quam ſi deformes quoſdam intueamur. Non hercle niſi eorum auidi ſumus quomodo potio quoq; uidetur pulchrior. Nam ſi ſiti detinemur humorem multo ſuauius aſpiciemus.

Cur hominis prior pars piloſior quã poſterior eſt. quadrupedũ contra poſterior quam prior ſætoſior. An ꝙ omne animal bipes partem priorem habet piloſiorem. Nam aues quoque eodem modo quo homines ſe habent an partes infirmiores natura ſemper integere potius cõſueuit infirmum autem unũquodq; loco ſui corporis aliquo eſt. Quadrupedũ uero omnium partes poſteriores infirmiores loci cauſa ſunt quam priores. affici nanq; a frigore æſtuq; amplius poſſunt. hominum priores infirmiores ſunt: incommodiſq; illis eiſdem oportuniores.

Cur animantium homo maxime ſoleat ſternutare. An quod etiam grauedĩe maxime hõ temptatur Cuius rei cauſa eſt quod calor qui circa cor eſt ſurſumq; ſua natura effertur: cæteris animantibus in armos ſe effert. Vnde per refractionem diſiectus: partim ceruicem caputque petit partim in ſpinam lumboſq; defertur. Hæc enim linea recta: iuxtaq; baſim ſita oĩa ſunt. Quod cum æque cor

pus pœne totum recaleſcat:humores quoq; in ſeſe pariter digerit:planeq; patitur.humores enim calorem ſequntur.Ex qno fit ut neque a grauedine admodũ infeſtari:neq; ſternutare quadrupedes ſoleant.Sternutamentum enĩ uel ſpititus uniuerſi delatio eſt:humore ſcilicet plus aliquid exhalan te uel crudi humoris conatus excurſuſq;.Quocirca deſtilationes ſolet precedere quæ quidem ani mantibus cæteris minime incidunt.eo q calois illa delatio ante retroq; portionibus æquis ſe dige rit.Homini uero q erecta baſi ſe in ſublime modo ſtirpiũ attollit:euenit ut caloris elatio plurima & uæhemenriſſima caput adeat. elatuſq; eo calor meatus concaleſacitq; capitis qui tales demum effecti nimirum capacioreshumorum quã meatus cordis inferiores redduntur.Quotiens ıtaque accidit:ut caput humeſcat refrigereturq;.extrinſecusamplius quã ſatis ſit efficitur ut calor qui & alimentũ habet:& ſe in partem interiorẽ conttahit nimirũ creſcat creſcens ſeſe incapur meatuſq; capitis efferat quo humores prætenues crudiq; ſectantes implent meatus deſtillationeſq; faciunt & ſternutamẽta ratione ſimili mouent.Nã inter initia deſtillandi calor humorẽ ſurſum precedens inflanſq; meatus:ſternutamenta expulſu ſpiritus ductuq; humoris tenuis acriſq; incitat.Vnde fit ut poſt.grauedinis ſternutamentũ pituitã aquæ ſimilẽ abſtergamus hæc cũ omnia ſeſe mouerint humores coacti craſſique ſubſidunt:& foramina capitis naſique interſepiunt.Facta enĩ tumidiora diſtentioraque caput dolore infeſtant.Argumentũ q nullus per eas ſpiritus foras mittitur ex quo ſequitur ut neque ſternuere neque olfacere poſſint qui grauedine detinentur.Sternutamenta autẽ quæ ſine grauedine mouentur:has quidem eaſdem ob cauſas ueniunt:ſed exiguis leuibuſq; initiis itaq; ubi ui caloris collecti humores ſunt:facile ab eodem calore pro ſua exiguitate ſpiraſcentes in nares interrumpũt.Strepitũ uero ſpiritus nõ minus uiolentia ſeſe efferẽdi quã ſua copia mouet. Cũ enim calor directo tramite ſe ad cerebrum uſque extulerit eiq; ipſi impegerit ad nares reflecti tur eo qm meatns illac foras de cerebro pertendãt.Quod cum illa foras reflectẽdi delatio ſpiritus nares uerſus cõtra naturã agatur uæhemens ut fiat nimirũ euenit itaq; ſtrepitum mouet.Cætero rum autem animantiũ aues maxime grauidinẽ ſentiunt q formam corporis maxime ſimilem hoĩ nibus gerunt uetum minus q̃ homines afficiantur.qm caput magna exparre deorſũ tenent ut que uictũ abs terra petere ſoleant.

Cur maris animalia maiora uegetioraq; ſunt q̃ terræ.An q uis ſolis conſumendo quæ terrã ambi unt copiam detrahit nutrimenti qnamobrẽ quæ abdita uitam agunt uegetiora ſunt his igiur om nibus incommodis cum genus maritimum ſit inmune.merito tũm adoleſcere poteſt corpore ampliori & uegetiori.

Cur cætera aĩalia cibum ſepius ſiccũ q̃ humidũ capiãt:hõ humidũ ſæpius q̃ ſiccum.An quod homo natura calidiſſima eſt:plus refrigerationis deſiderat.

Cur ſpadones calui effici nequeãt.An eo q multũ cerebri obtinent:quod ſane his cõtingit:qa rẽ ue nereã nõ agũt. ſemẽ enĩ labi p ſpinã e cerebro uidet.qua de cauſa boues quoq; caſtrati cornua ge rere maiora putamus nec nõ & mulieres & pueri:cur calui nõ ſint eadẽ rõ eſſe creditur.

Cur animãtium alia ubi primũ in lucem edita ſunt:nutriri per ſeipſa poſſint.alia nequeãt.An ea poſſunt quæ in genere quod memoriæ capax eſt breuius uiuunt.Quocirca ocius quoq; morte eadem omnia occumbunt.

Cur hõ plus excrementi humidi egerit q̃ ſicci:equi & aſini plus ſicci q̃ humidi.An q hæc aĩantium genera ſicco pabulo largiori utuntur:homo humidis magis q̃ aridis ueſci ſolet. Ex cibo autẽ om ne proficitur excrementũ.& ex copioſiori copioſius.Igit alia humido potius alia ſicco largior utũ tur pabulo.qm alia ſicca natura ſũt alia humida.Itaq; humidũ potius capiunt quæ ſicca cõſtant natura.Huius nãque ſunt indigentia.cõtra ſiccũ affectãt quæ humida ſunt natura:utpote quæ qua litatis eius inopiam magis teneãtur.

Cur aues & hoĩes & genus quodq; animantiũ forte corpore ſunt duriori.An q animoſitas cũ calo re eſt. metus enĩ refrigeratio eſt.Quorũ igitur ſanguis amplius feruet hæc & robuſtiora & animo ſiora ſunt.Sãhuis autem alimento corporibus eſt. Et quæcũque uero ex ſtirpibus terræ aqua te pida irrigaueris:omni diriora euadant.

Cur monſtra paruæ quadrupedes pariunt:homo autẽ grandeſque animantes omnes minus ut equi & aſini an q paruæ ut canes:ſues:capræ:oues:longe ſũt fœcũdiores q̃ grãdes.Illarum enim aliæ oĩ no ſingulos pariũt:aliæ magna ex parte.Mõſtra aũt tũ cõfici ſolent cũ plura ſemina inter ſeſe co hæreſcunt: cõfundũturq;:uel cũ prodeũt ex mare:uel cũ ſe in fœmina permiſcent.Vnde aues etiã mõſtra edere poſſunt.Oua nãq; uitello pariũt geminato.Monſtrum aũt ex geminatis illis cõſiſtit quoꝝ uitelli nulla interiecta membrana diſtinguuntur.

Cur hoĩum caput piloſius q̃ reliquũ corpus nec ex ꝓportione piloſum eſt. Cæteaoꝝ autẽ contra. an cætera uel in dẽtes exuperãt præ nimia alimenti copia:uel in cornua uel etiã in ſætã.Quæ igi tur in cornua capite minus ſætoſo hæc ſunt.abſumptũ enĩ illã in rẽ eſt.Quæ autẽ in dentes plus quidẽ pili q̃ cornigera obtinẽt.Capronarũ enĩ nõ nihil ſortiunt.Sed minus q̃ aues his enim illud

ætiam quando hominum genus in tegendi natura tribuit:ſed quod illis pro copia nutrimēti multis luxuriat locis:id in capite homini abundat.Nec enim nullū habēt:nec adeo multū:ut pilorum undique excreſcat congeries.

Cur unus omniū animātium homo caneſcit.An ꝙ pars animātium maxima pilū quot annis deciduū gerit:ut equus ut bos.Nōnulla deciduū non gerunt. Tēpus aūt uiuūt breue ut oues:& quædam alia quoꝝ pilus utpote non ſeneſcēs caneſcere nō poteſt.at homo nec decidium gerit pilum Et longā degit ætatē.Itaq; tp̄e conſeneſcit atq; inueteratur.

Cur uita breui ībecilliſq; uiribus ſunt qui partem umbilico ſubiectam maiorem q̃ ſup̄iorē habent ꝑtinentē ad pectus.An ꝙ uēter ſuā ob breuitatē frigidus eſt.Itaq; ut uim paruā obtinet cōcoquendi:ſic excremētis redūdare aptiſſimus eſt.Morbis aūt nimirū patēt qui tali uētre cōſtiterint.

Quā ob cauſam animātiū alia nō ſolū coitu ſed etiā ſponte naturæ ꝓcreanť:alia coitu dūtaxat ꝓueniunt ut hō:ut equus.An ꝙ & ſi non aliā ob cauſam:tn̄ ꝙ aliis gignedi tēpus breue ſtatutū eſt. Itaq; fieri nō poteſt:ut tēpus quod uim obtinet generādi amplificeť prorogeturq;.Sed tēpoꝝ uiciſſitudine cōmutationeq;:ut ꝓcreētur contingit.Aliis multo generatio ampliari ſolent. Et enim uel anno uel decē mentium ſpacio confici aſſolent.Quapropter uel nullo pacto:uel ex coitu ꝓcreentur illa uecesse eſt.

Cur æthiopum dentes candidi & candidiores q̃ cæterorum.Vungues autem non dentibus in cādore reſpondent.An ungues ideo nigricant:quia cutis etiā nigra eſt;& nigrior q̃ cæterorum: ungues autem ex cute proueniunt.

Sed cur dentes cādeant:quæ nā ratio ſit.An ꝙ albeſcere illa ſolent quibus uis ſolis humorē detrahit dūmodo nihil ſup̄inficiať:quō etiā cerā albeſcere nouimus.At cutē ſup̄inficit calor dentes minime.Sed totus eoꝝ humor in uaporē a calore cōuertitur atq; exhalatur.

Cur animantiū alia p̄ciſo capite uel ꝓtinus moriunť uel paulopoſt:alia minime. An ita afficiantur quæ ſanguine carēt:exiguoq; cibo cōtenta ſunt.Quippe quæ neq; continuo cibū deſiderent:neq; in humore calor eoꝝ diffundať quibus rebus priuatū animal ſanguine cōſtās uiuere nequit. Illa uero ſine reſpiratione uiuere multo diutius poſſunt.Cauſam cur ita alias abūde reddimus.

NONA PARTICVLA QVAE AD VOCIS SONIQVE RATIONEM PERTINENT. THEODORO INTERPRETE.

CVr ſenſum auditus maxime ob ortu naturæ offendi poteſt:an ꝙ auditus & uox ab eodem initio ꝓficiſci uideātur.atqui locutio ex facili poſſe deprauari uidetur: quæ ſpecies uocis eſt.eadēq; perfici difficillime poteſt.Indiciū huius eſt ꝙ poſtea q̃ nati ſumus diu obmuteſcimus:deinde balbutire tandē incipimus.Principio nāq; nullū ꝓferre penitus uerbū ualemus.Cū itaq; facile peruerti locutio poſſit idēq; initium audiēdi loquēdiq; ſit.Vox enī quædam audiendi quoq; primordium eſt: ſequiť ut quaſi per accidēs nō per ſe omniū facillime ſenſuū auditus interimi poſſit.Argumentū autē facile oīno loquēdi principiū deſtrui poſſe.Vel ex cæteris animātibus erui licet.Nullum enim loqui ex cæteris poteſt:ſed homini tm̄ facultas hæc data eſt.& hic tamē ſero ut dictū eſt loqui incipit.

Cur omnes ſurdi uocem reddere per nares aſſolent.an ꝙ prope abſunt ut rauci ſint. Muti autē per nares uocē extrudūt.Eo nāq; ſpiritus illoꝝ cōpellitur quia ore compreſſo ſūt:quod compreſſum ideo eſt quoniam lingua his ad uocem reddendā uſui nullatenus eſt.

Cur oēs qui natura ſūt calida magnā uocē emittere ſolēt:an ꝙ multū in his aerē frigidūq; ieſſe neceſſe eſt.Vis enī caloris facile ad ſe & ſpiritū trahit:& aerē eoq; amplius id agit quo amplior eſt. Vox autem magna tum oritur cum aeris multum agitatur.utq; acuta cum celeriter ſic grauis cū tarde aer incitatur.

Cur omaes ſurdi per nares loquuntur.An ꝙ ſurdi uiolentius ſpirāt.quippe qui prope abſunt ut muti ſint.meatus itaque narium ductu ſpiritus laxior redditur:ex quo fit ut niſi per nares loqui non poſſint.

Cur melius audiui quæq; in nocte q̃ die poſſunt.an ꝙ requies oium noctu amplior eſt: qm̄ calor abeſt:unde trāquilliora quoq; magna ex parte oīa ſunt.Sol enī eſt qui oīa mouet.

Cur uoces elonginquo acutiores eſſe uidenť.itaq; qui hominū procul admodū habentium clamorem imitantur.uocem acute emittimus:& ſimilē his qui ſuā uocē in ſonum aſtringūt tenuiorē:& ſtrepitus quoq; reſonandi acutior uenit quē ꝓcul abeſſe palam eſt.Non enim niſi per refractionē exiſtere poteſt.cū igitus in ſtrepitur ratione acutū quod uelox ſit:tardū aūt quod graue uoces elōginquo delatas tardiores uideri opporteret.Quæ enī feruntur eo tardius oīa mouentur quo longius a ſuo diſceſſerunt principio tandēq; collabunť & decidunt.utrum igitur qui initantur uoce exili ſimulāt & ſono tenui agere temptant uocem quæ ſe e longinquo defert tenuis autem grauis non eſt. neq; exiguus exiliſq; uocis proferendæ uſus grauis eſt. Sed acutus ſit neceſſe eſt. An

nō modo q imitanť ea de cauſa ita ſimulátːuerūetiā ſtrepitus ipſi acutiores exiſtunt. cauſa uero cur ita ſit ꝙ aer qui deferť ſtrepitū excitat. Et quēadmodū primū illud obſtrepit quod aeré mouc ritːſic ruaſus aer ſubinde mouēdo agat oportet ut partim mouearːpartim m‹o›ueať. Quo fit ut cō tinuari ſtrepitus poſſit. Quippe cū ꝑpetue mouēti mouens ſuccedatːdonec oīs conatus mouendi emarceſcat. Quæ quidē res in corporibus nō niſi cadere eſtːcū. ſ. aer nō amplius impellere uel telū uel aerē poteſt. Vox enī cōtinua reddiť cū aer aerē ꝓpellit telū autē fertur cū corpus ab aere mouetur. Hic igiť corpus idē deferť aſſidue uſq; ad eū finē dū corruat. At ibi alius atq; alius aer ꝑpetua uiciſſitudine ꝓfluit ꝓcedenteq; ſubſeq́ués minor eſt. Itaq; uelocius quidē moueť ; ſed per minus ſubinde aeris qua de cauſa uoces acutiores e longinquo tenuioreſq; ſentimus. Eſt enī acutum quod uelocius eſtːut ambigēdo ſupius ꝓpoſuimus. Hæc eadem cauſa eſt cur & pueri & egrotātes acutæːuiri autē & beneualētes grauiter uocem emittant. Cur uero ꝓpinquis auribus uox grauior acutiorue eſſe minime pateat. Et oīno cur ſimilis ꝓiectis pōderibus nō ſit cauſa ꝙ ꝓiectū illud cū unū aſſidue ſit idētidem aſſidue fertur. ſtrepitus autē aer propulſus ab aere eſt. Itaq; fit ut pondus unum in locū cadere tm̄ modo poſſit, uox autem quoquo uerſus ſpargat ſeſeːnon ſecus ac ſi ꝓiectum pōdus dū fertur in partes frieť innumeras atq; etiā ſe retrorſum diſꝑtiat.

Cur domus nuper illita magis reſonat. an ꝙ maior refrangēdi datur facultas propter leuitatē. Leuis autem ideo eſtː quoniā continens adhuc rimiſq; īmunis penitus extat. nō tamen admodū humidā uolo intelligi. nulla enī refractio de limo effici pōt. Hæc profecto cauſa eſt cur etiam opus omne tectorium magis reſonet. Quinetiā aeris īmobilitas fortaſſe aliquid facitːcongeſtus enī uniuerſuſ q; cum ſit occurrentem illū retorquere uæhementius poteſt.

Quā ob cauſam ſiqs doliū & lagenas & cætera id gen⁹ figlina inania obruat opiatq; domicilia reſonare ampli⁹ poſſint. Necnō ſi pute⁹ uel ciſterna uel aliq̄ fouea in domo ſitːmagis magiſq; ita fiat neceſſe eſt. An ꝙ rō reſonādi nō niſi refractio eſt ſic enī potiſſimū reſonādi illa reciprocatio naſcitur. Ergo pute⁹ & q̄libet fouea anguſtiā obtinetː& aerē colligere pōt. Dolia cæteraq; fictilia dēſitatē quoq; ſuæ ambiētis formæ præ ſe ferunt. Itaq; utraq; de cā illud euenit. Cōcaua enī oīa magis ſonātː& ex quoq; ab eā rē ſonitū ꝓcipue oīum reddit. Nec uero abſurdū ꝙ obruta illď faciūtː Vox enī nō minus in ima ſe defert. Deniq; quoquo uerſus atq; etiā in orbē ferri putādū eſt.

Cur ſi uaſa quis inania obruerit faciet ut magis ædificiū reſonet. An ꝙ uaſa ſoliditate perpetuitate q; ſua melius & cōcipiuntː& cōtinent aerē ſimulq; accidit ut ictus uehemētior effici poſſit.

Cur aqua frigida de eodē ꝓfluēs uaſe acutius q̄ calida obſtrepit. An ꝙ delatio aquæ frigidæ uelocior eſtːgrauior enī frigida eſtːacutiorē aūt ſtrepitū reddit quæ uelocior eſt. Calor uero & raritate alleuat & elatione. Proximū illud eſt quod faces quoq; ardētes ictū faciūt imbecilliorem.

Cur homini q uigilauerit uox aſꝑior reddiť. An ꝙ eius corpus ob cruditatē humeſcit maximeq; loco ſuꝑioriːunde caput quoq; graueſcit. Et cū fauces humore redūdētːuocē aſꝑiorē exiſtere neceſſe eſt. aſꝑitas enī ob inæq̄litatē. grauitas ꝓpter obſeꝑtionē exultatːretardius enī fertur.

Cur cibo īgeſto mox tenor frāgiť uocisːan ꝙ mēbrū illud uoci tributū crebro cibi occurſu ꝑcluſū cōcaleſcitːcōcaleſcēs humorē attrahit q ob aſſūpti cibi humefactiōnē & largior eſt & paratior.

Quare qui flent uocē mittunt acutiorēːqui ridēt grauiorē. An ꝙ alteri ſuā ob debilitatē parū ſpiritus mouēt. alteri uæhemēter intēdunt quod facit ut ſpiritus uelocius fieri poſſit. Cōtra qui ridet reſoluitur & debilitať itaq; uocē grauis ædit. Quāquā ægri acutā emittūt uocē parū enī aeris mouent. at uero qui rident nō ſolum parū ſed etiam leuius mouent. ad hæc qui rident ſpiritū calidiorem emittuntːqui flent frigidiorē. Dolor enī refrigeratio pectoris eſt. calor itaq; multū aeris mouetːita ut tarde feratur. Frigor autem parum ciet. idem uel in tibiis fieri nouimus. Enimuero qui ſpiritu inflant calidiori multo tardius agunt.

Cur pueri cæteraq; recēs nata aīalia uocē reddūt acutiorē q̄ q ꝑfecta ætate ſūtːtū tn̄ oē acumē uæhemētia ſitːan ꝙ uox motio aeris ē & acutiorːq uelocior. Facilius aūt & uoci⁹ paꝝ q̄ multū aeris moueť. Moueť aūt quotiēs uel a frigore cogiť uel a calore diſcerniť. Sed cum īſpiratio frigida admiſſo ſitːiterior nimirū aer tātiſꝑ cogiť cū ſpiritū capimus cūq; expiratio caloris emiſſio ſit aere ſane a calore citato uox effici pōt. cū enī ſpiritū reddimus nō cū capim⁹ uocē formam⁹. cū autē nouella calidiora ſint q̄ uetuſtaːſuoſq; meatus habeāt arctiores minus in ſe aeris poſſunt continere cūq; calor qui moueat amplior in his īſit res aūt quæ moueať minor ſubſter. Velocius utraq; de cā aer moueri pōt. At ſi uelocius uox certe acutior dabiť ob ea ipſa quæ ante retulimus.

Cur uocē qui flent acutiorē emittuntːqui ridēt grauiorē. An qui flent intēdendo contrahendoq; os uociferātur itaq; ꝓpere aer interior intēto moueť. Cūq; per os tranſeat anguſtū ferri uelocius poteſt. Vtraq; igiť rōne fit ut uox acuta ædať. Cōtra qui ridēt remiſſo corpe hiſcēteque ore ridēt cū igitur ob eā rem late tardeque ꝓfundant aerē merito uocē emittunt grauiorem.

Cur uocē reddūt acutā qui exꝑtes ſeminis ſuntːut pueriːmulieres. decrepitiːſpadones. grauem autē uiri qui firmiſſima ſunt ætate. An ea cauſa eſt qua linea cæteraque tenuia dimenſionem unam

dũtaxat ſortiunt̃.craſſa aũt plenaq; plures obtinẽt:itaq; uox ẽt tenuis unã dimenſionẽ habuerit: unũ aũt & efficere & mouere facilius eſt q̃plura.Ergo cũ p̃dicta illa ſpiritũ habeãt ĩbecillũ.Nõ ni ſi parũ aeris moueri ab illo ſpũ põt.Minimus aũt eſt qui dimẽſione unica cõſtat quẽ p̃dictis rõni bus tenuẽ eẽ uocẽq; talẽ ab eo ꝓficiſci neceſſum eſt.Vox aũt acuta quæ tenuis eſt.igit̃ qui ꝓlifico illo ſæmine carẽt uocẽ hinc merito reddũt acutiorẽ.Viri robuſti qm̃ ſpiritu ualeãt multũ aeris incitare queũt:quod cũ multũ ſit lente mouetur:uocẽq; efficit grauiorẽ.Motu enĩ ueloci & tenuis uocẽ reddi acutã iam conſtitit quoꝝ neutrũ ut in uiro poſſit exiſtere accidit.

Cur uoces noſtræ grauiores ſint tp̃e hiberno.An ꝙ aer ĩterior tũc & exterior craſſior eſt.Craſſior autẽ cum ſit tardius mouet̃ itaq; uox grauior nõ ĩmerito fit.Adde ꝙ ſõnulẽtiores hiberno tp̃e ſumus q̃ æſtiuo pluſq̃ tp̃is obdormire ſolemus.Sõnus autẽ facit ut mẽbris grauioribus ſimus.Quo igit̃ tẽpore plus dormimus q̃ uigilamus:quod hibernũ ꝓfecto eſt.Hoc uocẽ effici grauiorẽ q̃ qui ecõtrario agit̃ ratio eſt.cum enim tempus uigilandi quod inteeuenit breue ſit.habitus corporis q inter dormiendũ cõmittitur permanere uſq; ad ſõni repetitionem nimirũ poteſt.

Cur ex potu uomitu atq; frigore uocẽ emittimus grauiorẽ.An faucibus interſeptis quã rem pituitã ſubſiſtẽdo cõmittit quippe quæ aliquid fluctionis in eas detrahat aliis uomitus aut potus aliis p̃ſentis tẽporis qualitas p obſtrictionẽ fauces reddit anguſtiores itaq; delatio ſpiritus tardius agitur.Quæ autem tarda delatio eſt graue hæc efficit uocem.

Cur uox grauior e propinquo magiſq̃ e longinquo ſentiri põt.An ꝙ grauior plus quidem aeris mouet.ſed nequaq̃ in longitudinẽ:ergo a longe minus ſentitur:quoniã per minus ſpaciũ ſe deducit. E ꝓpinquo aũt magis.Quoniã plus aeris ſenſoriũ ferit audiẽdi.Acuta ꝓcul ideo audiri põt: qm̃ tenuior eſt.Tenue aũt omne augeri in longitudinẽ poteſt.Dixerim ẽt ꝙ motio quæ uocẽ reddat acutiorem uelocior eſt: quod fieri põt ſi ut denſus:ſit anguſtus ſpũs ſit qui aerẽ mouet.Nã & exiguus aer mobilior eſt: quippe qui ab anguſto moueri quæat.& denſus plures efficit ictus qui ſtrepitũ reddãt.Licet hoc in muſicis p̃ſpicere inſtrumẽtis.Fides nãq; tenuiores cæteris eiſdem ſubſtãtibus acutius conſonant.

Cur uox acutior illis eẽ uidet̃ qui lõgius abſũt:tũ tñ acuminis rõ ſita in eo ſit ut uelocius ferat̃: & quod lõgius fert̃:moueri tardius ſoleat.An ꝙ uocis acumẽ nõ ſolũ in uelocite mouẽdi:ſed obſtrependi etiã nimia tenuitate cõſiſtat.Qui autẽ lõgius abſunt uocẽ tenuiorẽ excipiunt ob aeris qui mouet̃ exiguitatẽ.Motus enĩ ita marceſcit:utq; numerus emarceſcẽs in unitatẽ relabit̃: ſi corpus in unicã dimẽſionẽ extenuat̃ quæ tam in corpore q̃ in uoce tenuitas eſt.

Cur uocem acutã & exercitati reddunt:& debiles.an debiles qnia parũ aeris mouent parũ autem q̃ multũ uelocius fertur.Exercitati uero aerẽ excitant uæhemẽtius.Aer excitus uæhementer uelocius fertur:acutũ autem in uoce:ideſt quod uelox in delatione.

Cur uox corrũpi his ſoleat q cibo ĩgeſto clamitarũt:itaq; oẽs q uocẽ exercẽt ut hiſtriões:ſaltatores: & cæteros generis eiuſdẽ mane ieiunioq; ore exercitationẽ adire licet ĩſpicere.an uocẽ corrũpi nõ aliud eſt q̃ mẽbrũ qua ſpũs trãſmeat corrũpi.Quocirca rauci quoq; uoce corrupta ſunt: nõ quod ſpiritus uiciatus eſt qui uocẽ affirmat.ſed ꝙ exaſperata artaria eſt quæ uæhemẽte cõcalefactione exaſperari maxime ſolita eſt.Quãobrẽ neq; qui febriũt:neq; qui uæhementer febrierũt ſtatim cũ febris ceſſauerit cantare queunt.ſunt enĩ aſperis nimio ex calore faucibus.Cibis aũt ſpiritũ & largum reddi & feruidi cõſentaneũ eſt.Qui talis autẽ eſt exulceret arteriam tranſmeando atq; exaſperet.Ratio eſt ꝙ cum inciderit merito uox deſtrui poteſt.

Cur uox cũ aer quidam formatus ſit.Et qui cũ fertur formã ſæpe illã amittat echo:ideſt reſonãtia fiat.Cũ enĩ aer uæhemẽtius in aliquod ſolidũ offenderit uox nõ diſſoluit̃.Sed eandẽ expreſſe reciprocantẽ audimus.An ꝙ refractio eſt nõ p̃fractio.ſic enim cum totũ p̃manet.tũ partes ab eo duæ uniformes proficiſcuntur.Quippe cũ per ſimilem:angulum refractio exiſtere ſoleat:itaq; uox reſonandi ſimilis primæ efficitur.

Cur cæteroꝝ animaliũ nouella receſq; edita uoce mittũt acutiorẽ q̃ quæ perfecta ætate ſunt uitulis autẽ grauius mugiũt q̃ boues p̃fecti.An ꝙ infans quoq; in genere ſimilis fœminæ eiuſdẽ generis eſt.Boũ autẽ fœminæ grauius mugiunt̃ q̃ mares cũ cætera ecõtrario agãt.At uituli ſimiliores fœminis q̃ maribus.ſunt ergo uocẽ hi grauiorẽ emittere debent.

Quã ob cãm paleis in orcheſtra ſparſis chori uox minor ſentiat̃.an ꝓpter aſperitatẽ.Vox enĩ pauimẽto minus leui occurrẽs ut minus una ita minor exiſtit.Quippe quæ minns cõtinua ſit quõ ẽt lux amplior reſplẽdet in leuibus eo ꝙ nihil impedimenti interuenit quo interpelletur.

Cur ſal igni ingeſtus mouere crepitum ſoleat.an quia ſal parum humoris intra ſe continet qđ mox a calore ignis conuerſum in ſpiritum uiolentoq; exiliens impetu ſalem rumpit.omne autem quod rumpitur mouere crepitum ſolet.

Cur pueri nonnulli anteq̃ ætas ueniat qua uocabula ſuo tempore explanare poſſint fari incipiant Et ubi aliquid expreſſe dixerint rurſus obmuteſcant atq; ut prius degunt quouſq; ſolitum tem-

pus loquendi accedat.Quæ quidẽ a plæriſq; portenta eſſe putanť.iam aliquos etiã ſtatim cum in lucẽ uenerũt locutos eſſe ꝓditũ eſt:an magna quidẽ ex parte ſecũdũ naturã hoĩes prodeũt: itaq; illud paucis accidit.Sed natura rõne ſimul hæc cõtingere ac perfici ſolent.Quáobrẽ ſimul & audiunt & uocẽ emittũt:ſimul & intelligũt facultate audiẽdi & loquunť & explicant.Euenit tamẽ interdũ ne hæc ſimul cõtingant:ſed ut alii prius intelligant q̃ mẽbrũ id abſoluatur quo loqui poſſumus.Alii cõtra qui ſcilicet quæ loquãtur intelligere nequeãt.Quæ enĩ audierint ſimulate eadem reddũt.Sed cũ tẽpus affuerit utroq; iam munere naturæ fungi incipiant.Quibus autẽ prius ſenſa auditus in animo ualeant quã mẽbrum id abſoluať quo primo uocem mouemus orõneq; condimus iis nõnunq̃ ubi iam multa intellexerint.facultas quoq; mẽbri illius & abſolutio ꝓpere cõtingit maxime quidẽ a ſõno.Cuius rei cauſa eſt ꝙ ſõnus data requie.tũ corpora tota tũ mẽbra ſingula facit alacriora.Sed fieri poteſt:ut uel ob aliã huiuſcemodi mutationẽ idẽ eueniat.Cõplura autẽ ſunt quæ ut efficere ualeamus.breuiſſimi tẽporis adiumẽto opus eſt.Et tñ eadẽ poſtmodũ æque agere nequaq̃ poſſimus.Quotiẽs itaq; mẽbrũ illud ita ſe habet ut liberũ abſolutũq; ſit efficitur: ut quod per auditũ intelligẽtiã mouit inde cũ pẽdet fluitatq; in ſenſu retinet uerbũq; reddat:hinc nobis & carmina & uocabula ſæpenumero nõ ex uolũtate occurrũt.Et quæ prius uoluntate petita diximus eadẽ poſtea nõ uolũtarie dicimus.hinc etiã ſæpe quæ nouimus ore explicare nõ quimus ita fieri poteſt ut pueri aliquid dicãt:rurſuſq; mẽbrũ cui fandi data poteſtas eſt.redeat ad ſuã naturã ac obmuteſcat dum tẽpus corroborãdi abſoluendiq; ultimũ ueniat.

Cur aliqua obſtrepũt mouẽturq; ſubito ut arcæ quæ nullo mouẽte quod ſenſus nouerit concitantur & crepãt cũ tamẽ potẽtius eſſe debeat quod mouet q̃ quod moueť. quæ eadẽ quæſtio etiã de corruptione ac ſenectute eſt. Quippe cũ a re inſenſibili oĩa corrũpanť quæ a tpe pereũt an ſimul guttis hoc eſt & lapidibus quos plãte emergẽtes attollũt atq; reiiciũt.nõ enĩ quod ultimũ actiõis eſt id uel attollit uel mouet:ſed hæc uniuerſa cõtinuatio efficit.qua quidẽ re inſenſibili accidit ut motus ille ſenſibilis naſcať.ſic etiã res cõtenta ſpaciis inſenſibilibus tẽporis moueť.atq; in partes digeritur inſenſibiles.uniuerſi tñ & cõtinui rõne exultat & motus & obitus.cõtinuũ aũt illud nõ in inſtãti tpis:ſed in tpe quod ab inſtãti determinať.ſitum profecto eſt.

Qua de cauſa oſcitãtes minus audire poſſimus.An quod multũ ſpiritus effluentis inter oſcitandũ aures etiã intrinſecus ſubit ut motio uel ſenſu percipi poſſit quã trudit ad aures maximeq; poſt ſonum.ſtrepitus autẽ uel aer uel aeris affectio eſt.igiť cũ interior renititur exteriori illi occurrenti efficiť ut motus interioris ſtrepitus motũ exterioris retorqueat:atq; offuſcet.

Cur pueri magis q̃ uiri lingua heſitant.An ut etiã manibus pedibuſq; pueri minus ualemus & iſantes ambulãdi omnino facultate caremus ſic etiã linguæ parũ compotes pueri ſumus: & infantes uerbum nullum referre poſſumus:ſed more brutorum animantium uociferamur:uidelicet cauſa imbecillitatis quæ non ſolũ heſitatẽ linguæ:ſed etiẽ balbutiẽ bleſitatẽq; faciat.quippe cũ bleſitas ſit litterã quãdã exprimere nõ poſſe:eãq; nõ quãlibet ſed certã balbuties uel litteram ꝑtermittere. uel ſillabam heſitas alterã alteri ſillabã iungere propere non poſſe.Quæ quidem omnia imbecillitate eueniunt.Lingua enim ſubminiſtrare intelligentiæ non poteſt.itidem etiam uinolenti ſeneſq; afficiuntur ꝓpter debilitatem:uiris autem hæc minus uſu eueniunt.

Cur uox hoĩum tã metuẽtiũ q̃ trepidãtiũ obtremeſcere ſoleat.An ꝙ emigrãte calore cor cõquatiť. Nã utriſq; & trepidãtibus & metuẽtibus accidit ut ita afficiať.Cũ cor autẽ cõquatiť:ictus nequaquã effici unus põt:ſed plures ꝑficiſcanť ut e fidibus laxius intentis neceſſe eſt.

Cur uocem hoĩes trepidãtes grauem:metuẽtes acutam reddãt.An ꝙ metuẽtibus locus cordis refrigeratur:cum calor deorſum ſe defert:ita ꝙ parũ aeris excitare poſſunt uires enim poſitæ in calore ſunt.Trepidantibus autẽ calor loca petit ſuperiora:ut etiã pudore affectis effert idẽ ſeſe ad faciem.Cuius indiciũ eſt quod plenius erubeſcunt:reſoluit igiť multũq; aeris quo loquimur efficit. Hic aũt tarde propellitur.Tardũ uero nõ niſi graue in uoce eſt.

Cur nox ad audiendũ aptior eſt q̃ dies.Vtrũ ut Anaxagoras ait ꝙ aer interdiu ſtridet a ſole cõcalefactus & obſtrepit noctu requieſcit:utpote cũ oĩs calor abfuerit.Tunc autẽ quæq; audiri melius poſſunt.cũ nullus ſtrepitus eſt.An ꝙ per inanius facultas audiẽdi amplior q̃ plenius datur. Eſt autem aer interdiu denſus ut qui lucẽ radiiſq; refertus ſit.noctu autem rarior ꝙ ex eo ignis & radii deceſſerunt:quæ corpora eſſe dixeris.An ꝙ corpora multifariã interdiu uim intelligendi diſpartiuntur.inq; res uarias deducunt itaq; clara audiendi eripitur ſentio.Et eo ꝙ omnia die magiſq̃ noctu agimus ipſa quoq; intelligentia negociis corporis impedita eſt.Senſus autẽ ubi ſeiunctus ab intelligentia eſt loborem uelut inſenſibile habet. Vnde dictum mens uidet:mens audit. At uero noctu cum noſter intuitus omni ſit munere liberatus magiſq; intelligentia requieſcat.Meatus aurium uel amplius patẽs uel nihilo minuſq̃ die:ut capax ſonoꝝ pariter eſt:ſic melius eoſdẽ ſonos referre ad intelligentiam poteſt.Quoniam nec ipſa intelligendi uis quippiã agat. Nec ad aſpectu temptetur ut fieri interdiu ſolet.

Cur homines qui humore prolifico uacant ut pueri mulieres decrepiti & ſpadones uocem reddūt accutam. Viri autem qui firma ætate ſunt grauiorem. An propter membri ī becillitatē quod mo uere aera ſolet. Mouet enim exiguum aeré quod imbecillū eſt: exiguus uelocius fertur ꝙ uelociter fertur acutum eſt. an quod primus meatus qua uox ꝑmeare ſolet omnibus ſemine uacius puſillus eſt. itaqꝫ exiguū ꝓficiſci ab eo poteſt, quod aera moueat exiguū uero cum ſit uelociter per amplas ſuperiores fauces fertur. At uiris ætate ingentibus hic amplior hebetur ut etiā qui ad teſticulos ꝑ tinet. itaqꝫ aer pluris eſt q̄ inde ꝓpellitur Tardior ergo cum tranſeat, merito grauior reddi poteſt

Cur homines lingua hæſitātes loqui nequeant uoce ſubmiſſa. An quod offenſaculo quodam uox ſi ſtitur retineturqꝫ. Sed cū non pares requirantur uires: aut ſimilis motus cum quicquā īpedit mo tum cumqꝫ non īpedit emittendum omnino eſt. Vox autē motus eſt uocēqꝫ alteriorē ſolēt emit tere qui pro uiribus conātur. Ergo cū expellēdū quod obſtat emittēdum ſit altius eos loqui neceſ ſe eſt, qui linguæ huiuſmodi uicio tenentur.

Cur iidem illi trepidātes magiſquam uinolenti hereant lingua. An quoniam affectus hic ſimilis ge neri ſtuporis quam apoplexiam uocamus parti īteriori cuipiam tribuendus eſt quam partem mo uere nequeant impedientem propter ſuam refrigerationem. Vinum igitur quod ſua natura calidū eſt refrigerationē tollit, trepidatio facit. Eſt enī trepidatio metus quidā metus autē refrigeratio ē

Cur ſtrepitus extrinſecus magis intus auditur quam intriſecus foris. An ꝙ intrinſecus cum uaſta immēſa quæ adeat ſpacia diſcerpitur diſſipaturqꝫ ut pars eius uel minime uel minus ſentiri poſſit Extrinſecus uero cum uox ſeſe in locum arctiorem ſtabilioremqꝫ aerem conferat uniuerſa īgredit itaqꝫ cū maior ſit non immerito melius poteſt audiri.

Quā ob cauſam qui lingua hæſitant melācolico habitu cōſtat. An ꝙ ꝓpere ſequi imaginationem: non niſi eſſe melancolicum eſt, hæſitātes autē illi tales proculdubio ſunt. impetus nāque dicendi præruit anteceditque facultatem eorum: utpote cū animus uiſa ſequatur. Balbis etiam idem aai dit. Hos etenī omnes membra uoci accōmodata tardiora habere certū eſt. indiciū uero ꝙ tales ui nolenti reddūtur cum ſuas maxime imaginationes nō rationem ſequunt.

Cur porrū proſit ad uocem ſonorā. nam & perdici cōmodū eadem in re nouimus. An ꝙ alliū quo qꝫ clixū delinit, & quidē porrū lentitiā quādā obtinet: quæ fauces detergere poſſit.

Cur cætera aīalia uocē tū acutiorē emittūt: cū ualidiora ſūt. hō aūt cū inualidior eſt. An ꝙ hō īuali dus exiguū aera mouet: aer exiguus uelociter ꝑmeat uelociras ſtrepitū reddit acutiorē.

Cur melius audimus cū ſpiritū retinemus q̄ cū reddimus itaqꝫ minus ſpirare in uenetiōe ꝑcipitur. Vtrū ꝙ per uenarū elationē uis ſentiēdi locū petit ſuꝑiorē cū enī dormimus deorſum ſe defert & crebrius tūc reddimus q̄ ducimus ſpiritū minime quæ audire ualemus. An etiā ſanguis cū reddi mus ſpiritū aſcēdit: itaqꝫ pars ſuperior implet: cū tamē per inane audiamus. An ꝙ efflatio ſtrepi tus quidem eſt. hic autem exſpirando eueniens uim obtundit audiendi.

Cur ſal exiguus ocius crepat & exilit. Væhemētius autē & crepat & exilit qui plenior eſt. An ꝙ exi guus rumpi cælerius poteſt: haud enī multū ideſt ꝙ ſubeat ignis oportet cū ſal ipſe totus exiguus ſit plenior autē ille lentius domat ꝙ plus negocii eſt magnū dirrupſiſſe q̄ paruum. crepat paruus parū qui paruus inuæhitur ictus maior magis quia magno agitur ictu: crepitus autem ictus eſt: ꝙ etiam robuſtius eſt magis exilit quoniā minus cedit.

Cur ſi ſalem eadē magnitudine qua modico igni ingeſtus crepet nimio inieceris igni uel nihil uel minus crepabit. An ꝙ prius ab igne corripitur quā rumpi poſſit. comburitur enim humor ꝙ cō ſumptus eſt crepat ꝙ diſciſſus diſruptuſqꝫ eſt.

Cur oſcitantes minus audire ualemus an quod ſpiritum intercludimus qui ſe ad autes trudat īdiciū quod ſtrepitus in auribus naſcitur cum oſcitamus circunuētus autē interclusus quod illis ſpiritus facit ut minus audiamus ad hæc uox oſcitantibus quedam oritur quæ uim audiendi īterpellare poteſt & cōprimi uero aures neceſſe eſt quotiens corpus ſe diſtrahit atqꝫ intendit.

Cur uox cum apta ſua natura ſit ī ſublime efferri ut q̄ aer quidem ſit nō ī ferius ſurſum ſed ſupius deorſum melius audiri poteſt. An quod uox aer quidem iunctus humori eſt qui pondere humoris graueſcens deorſum labitur. non ſurſum effertur humoris namqꝫ ſecundum naturam intereſt ut deorſum feratur. itaqꝫ ab imis ſentiri plenius pōt. an hoc uoci dūtaxat animaliū reddi debeat hæc enim non ſine humore profluit. illud uero accidere nimirum uel in cæteris omnibus ſtrependi generibus. nouimus. ergo ut uiſus ſi ſuperius deorſum prociderit ſurſum uerſus reflectetur ſed ſi inferius ſurſum pertenderit deorſum ſe flectet. ſic uox quæ ſua natura cogitur ſurſum ferri ubi aeri ſibi aduerſo occurerrit cum ꝑ uim nequeat eum propellere quī & amplior & grauior eſt refle xa in partem aduerſam deorſum ſe defert. itaqꝫ aer qui ore motus procurrerit ratorquætur & ad ima collapſus ſentiri inferius magis poteſt. Tale etiam eſt quod in reſonando fieri ſolet uocis enī reflexus in partem contrariam agitur.

Cur uinolentis potiuſq̄ ſobriis frangi uox ſoleat: an repletio facit ut uox celeriter frangi poſſit. C u

ius rei argumentũ ꝙ neqꝫ chorreæ neqꝫ ludi oẽs ſtatim a prãdio ſed ieiunii uocẽ exercere cõſueue re.cũ igiť uinolenti ĩpleti ſint merito uoces eoꝝ potius frangi ſolent.

Cur uocẽ acutiorẽ longius audire poſſumus.an ꝙ uocis acumẽ uelocitas eſt moueri aũt ocius ſolẽt quæ uæhementius feruntur hæc longius ferri poſſunt.

Cur ſpiritu retẽto melius audire ualemus.an ꝙ reſpiratio nõnihil ſtrepitus mouet merito ergo tũc melius ſentimus cũ ſtrepitus minus eſt.minus autẽ ſtrepitus tũ eſt cũ ſpiritum retinemus.

Quãobrẽ lux quæ tenuior:& uelocior:& dedicatior eſt corpora penetrare dẽſa nõ põt:ſtrepitus autem põt.an ꝙ lux directo itinere ferť.itaqꝫ ſiquid recte illi ꝓfluẽtiæ lucis obuiũ ſepiat.lucẽ diclu di neceſſe eſt.at ſtrepitus:quia ſpũs eſt ferri nõ recte etiã põt.itaqꝫ efficiť ut ſtrepitũ ſentire undiqꝫ liceat non eum tantũ qui ſe recte noſtris auribus obtulerit.

Quare qui rident uocẽ grauiorem emittunt:qui flent acutiorem. an ꝙ curpore intento uox acuta depromitur.infirmũ autem quod acutum.Quæ utraqꝫ in fletibus ineſſe potius nouimus. Sũt enĩ & intentiori corpore & infirmiori.

Quãobrẽ cũ uox aer quidẽ formatus ſit & ſæpius diſſoluať cũ ferť.Echo ideſt reſonantia fiat.icto eiuſmodi aere inſolidũ quippiã uox ipſa nõ diſſoluatur:ſed expreſſe eadẽ ꝑcipi poſſit.an ꝙ aer refrangitur nõ ꝑfrangitur:ideoqꝫ totũ a toto proficiſcitur.Tum etiã affectus hic non niſi de re ſimili exiſtit.Quippe cum aer reflecti de aere ſoleat in cauo non de cauo.

Quãobrẽ cum ſimul uocẽ multi emittunt:unuſqꝫ tantũ q̃tum ſinguli reddit,multoꝝ uox illa:neqꝫ parẽ uocis unius offert ſeſe.Neqꝫ longius pro ratione deducit.An ꝙ ſinguli proximũ arcẽ propellunt nõ eũdẽ:niſi paulo tenus.quod ſimile euenit:ut ſi multi quidẽ ꝓiiciant lapidẽ:ſed ſinguli aut magna eoꝝ pars mittat diuerſum.Neqꝫ enĩ ibi lõgius aut pro rõne longe lapis ullus deueniet. Neque hic longius cũctaꝝ q̃ unius uox ꝓterit audiri. Vox etenĩ tanta nõ unius eſt:ſed multoꝝ.Recte igiť propinquo uox multa eſſe uidetur quãdoquidẽ lapides quoqꝫ illi multi ita uideri atqꝫ idẽ aſſequi poſſunt. At e longinquo pluſq̃ ſingulæ ſint ſentiri nõ poteſt.

Cur trepidantes uocem reddimus grauiorẽ metuẽtes autẽ acutiorẽ quãq̃ etiã pudor genere metuendi cõtineť.An multũ inter ſe affectus hi diſtãt.Quos enĩ puduit erubeſcunt trepidatio aũt pudor quidã eſt.Qui uero metuũt pallent cõſtat igiť calorẽ in metu partẽ ſupiorẽ deſerere ut parũ aeris præ ſua exilitate mouere ſpũs poſſit.uelociter aũt ferri põt quod exiguũ eſt:uocis uero uelocitas nõ niſi acumen eſt.his cõtra quos puduit.calor partẽ ſupiorẽ ideſt pectus petere ſolet.Cuius rei ĩdiciũ erubeſcens faciẽ affert:ampliorẽ autẽ aerẽ amplior potentia mouet.Tardius uero omne uertur quod amplius eſt tarditaſqꝫ in uſu uocis nõ niſi grauitas eſt.

Quæ cauſa eſt ut lingua hæſitantes aliqui fiant.An mẽbri quo loquimur refrigeratio cauſam habet & tanquã ſtupẽs & attonitũ membrũ id eſt.itaqꝫ a uino cõtinenteqꝫ oratione cõcelefacti:uerba facilius poſſunt copulare.

Cur homo ſolus ex omnium animãtium numero lingua hæſitans oriť.An ꝙ ſolus compos ſermonis eſt:cætera uocem tantum obtinent.Qui autem lingua hæſitant.uocem quidem producũt.ſed uerba copulare ſermoneqꝫ condere nequeunt.

Cur ſobrii tꝑe hiberno uocẽ acutius mittimus uinolẽti aũt æſtiuo grauius.An uox acutior quæ uelocior eſt.uelocior autẽ quæ corpore intento ſe promit.Sobriorum uero hiemeqꝫ corpora magis conſtat q̃ uinolentoꝝ æſtateque calores enim teporeſqꝫ copora reſoluunt atqꝫ claſſant.

Cur homo ſolus omniũ animãtiũ lingua heſitãs ꝑuenire põt.Vtrũ ꝙ etiam mutus ſolus exiſtit. linguæ aũt heſitatio mutitas quædã eſt.nec mẽbrũ quo loquimur abſolutũ habetur.An ꝙ homo ſolus compos eſt ſermonis:cætera autẽ uocem dũtaxat ſortiuntur.linguæ autẽ hæſitatio ut nomen declarat unum nõ eſt ne promptam continentemqꝫ parit orationem.

Cur homini uox ſerius perfici ſolet q̃ cæteris quibus data eſt uocis proferendæ facultas.An ꝙ uocis humanæ genera & diſcrimina q̃plurima ſunt,cætera enĩ animantia litteras uel nullas uel paucas exprimere poſſunt.Quod autem ſũmenarium plurimiſque diſtinguẽdum differentiis eſt id tẽpore longiſſimo perfici neceſſe eſt.

Cur cætere ſpeciei eiuſdem animantes uocem fundunt eandem:homines autem uariam & multiplicem agunt.An hominum etiam uox una eſt multa autem genera loquendi.

Sed cur cõmunis hæc una hominum uaria eſt:cæteroruũ autem ſimplex. An homines multas ꝓferre litteras poſſunt cætera uel nullam uel duas aut tres exprimunt in ſonas quæ uocalibus iuncte locutionem cõficiunt:oratio autem non uoce ſed uocis affectionibus ſignificãdo abſoluitur. At uocis affectionis littere ſunt.Quinetiam pueri non ſecus ac beſtiæ ſuas exprimunt appetitiones: utpote qui nõdum proferre litteras poſſunt.

Cur aſpectus corpora penetrare ſolida non poteſt:uox autem poteſt.an ꝙ aſpiciẽdi delatio ſimplex eſt quæ per directum atqꝫ profluere ſoleat ad lineã cuius rei indicium ſolis radius eſt.& ꝙ niſi e regione cernere non poſſimus:uox autẽ motu multiplici ferri poteſt. Quippe cum undiqꝫ liceat au

dire.Quotiens igitur aſpectui directus ille impeditur progreſſus:eo ſcilicet ꝙ res obiecta incondi
ta ſiue indiſpoſita turba cōſtipatur tranſpicere nequit.at uox qm̄ quoquo uerſus profertur oīa ꝓ
reptat penetrat trāſlapſatq;ꝰ audiri undiq; pōt in humoribus tamē facultas trāſpiciādi oculis data
eſt uoci aūt nulla:uel minima quāquā humor tenuior q̄ terra eſt. quoniā humoris meatus parui
denſi continuatiq; ſunt.ut minime aſpectus impediatur.quo minns tramite directo ingredi poſſit
Hæc eadem cauſa eſt.cur etiam per uitrum quod denſiſſimum eſt tranſpicere liceat per ferulā que
rara ſolutaq; eſt non liceat.in altero enī meatus reſpondent inter ſeſe inferula altera uariant.Nec
quicquam iuuat amplos eſſe meatus:niſi recte ad lineam poſiti ſint.Vox aūt minime in aqua ſēti
ri poteſt.Quoniam minus aqua inanit quam ut aerem capere uocemq; tranſmittere poſſit. Vox
enim aer quidam eſt.Haud enim omne rarius permeari ſe patitur.niſi etiam meatus ei reſpondeāt
ꝙ permeare conetur. & congruāt.ut uis etiam colligēdi & contrahendi ſeſe deſt. Niſi meatus ca-
paces corporum ſint quāquam ꝙ rarum eſt molle eſt. & tale ut in ſeipſum coire poſſit.Verum nō
nulla præ nimia ſuorum meatuū anguſtia colligi impediuntur ut uitrum Quippe ut flecti con
trahiq; non queat.quamuis rarius ferula quam eſt ratione prædicta Vt etiam aqua & quicquid ali
ud generis eiuſdem. Vnde illud quoq; palam fit non quod rarius raro molliq; uel eodem.uel pro
ximo eſt id magis in ſeipſum colligi poſſe & adduci.cauſa enim omnibus.eadem reddenda eſt.

Cut uox quāuis minor reddatur adimendo ſpeciem tamen ſeruat eandem.An ꝙ cum his ipſis miſce
tur quæ dempſeris.Res autem mixta non partim eſt:partim non eſt ſed uſqueq̄q; talis eſt.æque igi
tur quibuſdā undiq; detractis æque cōtrahitur.ut neceſſe ſit ſimul & minorem eſſe & ſimilem.

Quid eſt quod linguā faciat hæſitare.Vtrū calor efficiat ut procatiores ſint.itaque offendēdo habe
ret quaſi inſalebris.quomodo affici iratos homines nouimus.incēdūtur enī incitantur hanelitāt
ſpiritu redūdant.igitur præ nimio caloris feruore.Hanellāt aūt qm̄ frequēs ſpiritus eſt.nec antici
pat quatenus ſe tēpore reſpirandi promere poſſit.An potius cōtra ut loci quo uocem mittimus re
frigeratio cām det tanquā mēbrorū id attonitum obſtupeſcat.itaque afficiatnr ut uel concalefacti
a uino aut perpetua oratione uerba expeditius poſſint copulare.

Cur tēpore hiberno uoces grauiores redduntur. An ꝙ aer craſſior eſt.Talis aūt cum ſit motus tardi
or prouenit.itaque uox redditur grauior.An ꝙ aer per pectus lentius permeat fauces autem inter
ſepi & conſtringi a frigore pituitaque diſtillante coguntur.

Cur pueri mulieres:ſpadones:ſeneſq; uocem reddant acutam.An ꝙ motus uelocior qui acutior eſt
Et cum genus idem ſit motu facilius eſt quod minuſq̄ quod plus eſt.Quāobrem qui firma ætate
ſunt, plus aeris trahere poſſunt plus igitur illud tradius permeans uocem efficit grauiorem pue
ris & ſpadonibus contra res euenit Quoniam minus aeris capiunt.Senes autem ideo tremūt quo
niam uocem continere non poſſunt.quomodo imbecillibus ac pueris uſu euenit cum lignū præ
longū parte extrema ceperint.Alterum enim extremū quatitur quia nequeunt ſuperare quod te
nent & uincere quod idem & trepidantibus hominibus & metuētibus: & rigētibus cauſam uocis
tremule afferre credēdum eſt.Cū enim qui uocem ita emittit eius calor pulſus ab affectibus illis
intro ſe colligat maxima ex parte reliquū quod exiguū extat uocem continere non poteſt.Qua
propter quatitur atq; intremit unde artium liberalium profeſſores qui ſe ſolitos trepidate noue
runt principio agunt uoce ſubmiſſa dum reſideant & ſtabiliantur uocem enim exiguam uincere
continereque facilius poſſunt.

DECIMA PARTICVLA QVAE AD RES TAM BENE QVAM MALE OLIDAS PERTINENT THEODORO INTERPRETE.

CVr ſuffimenta omnia minus e propinquo ſentire poſſimus.Vtrum ꝙ odoris deliba
tio aere temperata ualidior redditur.ut mirra medicinalis ſuauior eſt.an contra agi-
tur.Vt ignis ui ſua cremandi tollit odorem qui per ſufficū effluat. & quidem apud
carbones ipſos nihil redolent longius uero purius tenuiſſimūq; ferat quod oleat.
Cur odores tam ſuffimentorꝝ q̄ florum minus ſuaues e proximo ſentiant. Vtrum
una cū odore terræ quoq; particulæ ꝓdeunt.quæ præ ſuo pondere ante currunt q̄
ad ſenſū odor deueniat itaq; longius ille ſincerū ſe offert an neq; cū principiū ꝓximū ē neq; cum
admodum ſe motum odor abunde effluere poteſt.Nam ſi proximum nondum large emanat ſi re-
motiſſimum diſtrepitur.

Arbores reddi odoratas aiunt in quas cæleſtis arcus decubuit. Vtrum uerum hoc ſit.an falſum. Et
ſi uerum quam ob cauſam ita eueniat.ergo nec omnes arbores nec ſemper aliquas oderem ita ac
quirere palam eſt. Etenim ſæpe arcus cæleſtis conſtitit.& tamen arbores nihil odoris ſpirarunt.
quod quidem ſenſum mouere poſſet.Cumq; odor contrahitur accidit enim id aliquando itaq; nar
ratur non in quaq; materiæ contrahi poteſt:cauſa uero per accidens ad arcum referenda eſt: præ-

ſertim ſi arcus ipſe nulla natura ſit.ſed obtuitus refrãgendi tantum affectio.Prouenit autem odo
ris ille affectus,ut dictum iam eſt non qualitercumq; ſe materies habeant.Neq; enim in uiridi ne
que in arida.ſed in uſta poſt aquam quæ arcui ſuperuenerit certam reddi ſuauitatem odoris paſto
res referunt maximeq; ubi aſpalathus aut etiam ramnus eſt.& genus ex his aliquod quorum flos
ſuauiter olet.Ratio autem odoris eadem eſt quam etiam de terra aĩaduertimus:hæc enim cũ fer-
uet atque inuritur quod ediderit principio bñ olet.Enim uero quæ parce humido quendam in
modum recaluerint odorata redduntur.humor enim cõcoqui calore nimirum poteſt. Qua de cau
ſa totius quoque orbis terrarum quæ ad ſolem orientem ſpectant odoratiora exurgunt q̃ que ad
aquilonem.Et eorum ipſorum quæ ad ortum plus uergunt:qua que ad meridiẽ. eo quod loca Sy-
riæ & arabiæ terroſiora.Africæ uero arenoſa ſiticuloſaq;.nec enim humorem nimium ĩ eſſe opor
tet:concoqui namq; nimius non poteſt nec nullum ſic enim nullus uapor inde extringi poteſt:qđ
uel in ea materiæ ſolet accidere quæ & nuper conbuſta ſit & tale habeat genus ut ſecum odoris ſe
rat ſuauitatem quæ quidem res floribus declarari poteſt.odor enim in.eos tranſmittitur.Sed fieri
putant in his quibus e cæleſtis arcus inſtiterit quoniam nunquam id ſine aqua effici poteſt.Cum
enim materies ĩmaduerit caloreq; ĩ terriori concoxerit reſpirare iam ĩcipit uaporemq; ĩter ſe con
ceptum emittit.Nec uero aquam nimiam acceſſiſſe oportet eluit enim atq; extinguit calorem ab
igne iniectũ quæ nimia uenerit.Quæ autẽ aquæ poſt arcũ ſolẽt ĩcedere nõ multæ:ſed ſẽper pene
mediocres aduenĩũt:& ſi plures cõſtiterĩt arcus aq̃ nõ large ſed ſæpe & parce accedit.Quãobrẽ nõ
ĩmerito cũ hoc ita fiat q rẽ ĩſignẽ ꝑter arcũ nullã aſpicerẽt cauſam odoris illi attribuere.

Cur flores & ſuffimẽta ſuauius elonginquo olent:e propinquo autem herbã alia potius redolent ali
fumũ.An quia calor quidam natura odoris eſt odorataq; omnia calida ſunt calidum autem quod
que leue eſt.itaq; cum longius permeant:odorem deferunt ſuum ſecretiorem uendicatum que ab
cæteris tum foliorum tum fumi: qui uapor aqueus eſt odoribus qui comitentur eum ipſum.An
cum in propinquo ſunt admixta illa cum his una redolent:quibus inherent.atque ita odorem
deprauant.

Cur omnia plenius olent cum mouentur.An quod excita plus aeris in plent q̃ quieſcẽtia.itaq; oci
us ad ſenſum noſtrum odor tranſmittitur.

Cur tẽpore hiberno minus olfacere poſſumus minimeq; per gelu & glaciẽ.An ꝙ aer a frigote im
mobilior redditur.itaq; motus nõ æque proficiſci a corpore odorato põt ſcilicet propter difficilẽ
delibationis motum & aeris quo inuehitur.

Cur acrius aromata olent cinere ſuffita quã igne & plenius ac diutius ſuum ſeruant odorẽ cum ci
nere ſuffitur.An ꝙ in cinere minus concoqui odor poteſt itaq; plenior eſt.Ignis autẽ quod celeri
ter uires eorum domat & concoquit odorem commutat.Concoctio enĩ rei concoquendæ con
mutatio eſt ſiue alteratio.

Cur roſæ ſuauius olent quorum umb licus aſper q̃ quibus leuis. An ꝙ ſuauius olent quæ modum
conſecuta ſunt ſuæ naturæ.Roſa autẽ ſpinoſa natura eſt.ergo ſuauiſſime ideo olent:quod magis ſe
cundũ naturam conſtiterunt.

Cur odores proximo nimis ſuaues tam ſuffimẽtorũ q̃ florum ſpirãt. An ꝙ portio terrena una cum
odore ſe defert quæ ut in proximo mixta uim hebetat. ſic in longinquo ꝓna defertur ac decidit.
Hinc etiam flores contuſi ſuum amittunt odorem.

Vtrum odoris natura fumus ſit:an aer:an uapor . Hæc enim inter ſe differunt . Qua alterũ ab igne
alterũ & ſine igne effici poteſt. Et utrũ a ſenſu aliquid in res odoratas an ab illis in ſenſum. Quod
aera proximũ moueat.At ſi ab illis aliquid delibarent. Minora certe ob eam rem reddi oporteret
nunc autem quæ odoratiſſima ſunt:hæc potiſſimũ eadem uidemus edurare.

Cur aromata cinere ſuffita acrius olent quã igne.An ꝙ in cinere minus concoqui odor poteſt.itaq;
plenior eſt.multũ ergo partis quoq; terrenæ reſpirat fumuſq; reddat.At ignis terrenũ ꝓpere illud
rapit.Itaq; odor purior ac ſincerior ſine ullo fumo ad ſenſũ deuenit. Vnde etiã fit ut flores triti he
betius oleant partẽ enĩ terrenã ut contritus mouere poteſt.ſic lẽtus calor abſumere nõ poteſt.

Cur omnia odorata tam ſæmĩa q̃ plantæ urinã ciere poſſint.An ꝙ calida & tenuia ſunt tale autem
quodq; urinã citat.celeriter enim calor inditus ille extenuat : Nec odor ipſe aliq̃ corpulentia con-
cretus eſt.Nam & quæ nõ bene olent uelut allia ui ſui caloris urinam mouent. Vel potis uim re-
ſoluendi liquæfaciendiq; obtinent. Calida uero ſæmĩa quæ bebe olẽt ideo ſunt quod odor omni-
no calore efficitur:fœtita ſane inconcocta ſunt.Nec ſolũ calida uerũetiam plene eſſe concocta de
bent quæ prouocatura urinam ſiut : ut una deſcendendo humores poſſint extenuare.

Cur uinum dilutum olere ocius deſinit quam merũ.An ꝙ dilutum imbecillius mero eſt. Quod au-
tem imbecillius eſt a quocũq; mutatur q̃ quod ualidius. Tum etiam uinm dilutum facilius affi-
ci poteſt quam merum.Quod autem affici facilius poteſt:id & recipia a quouis & recipere quod-
uis facilius poreſt.ita fit ut merum odorum dilutum in odorum fit.

Cur fœtidior urina redditur quod diutius in corpore māſerit:ſtercus autē minus. An ꝙ ſtercus ꝙ diutius retntū ſit eo magis ſicatur. Quod autē ſiccius eſt minus id putredini patet: Vrina cōtra effici craſſior ſolet recenſque potioni ingeſte ſimilior eſt.

Cur eſculenta male olida minime his olere uidentur qui illa ederunt an ꝙ olfatū per uim ad palatū habemus. Idcirco ſenſus hic propere īpletur. Itaq; nec in teriorem odorem quæ amplius percipere poteſt. Principio enim omnes ſentire queunt ubi autem tetigerunt non inſuper poſſunt quaſi iā res conſociata natiuaq; reddāt. & exterior ſimilis ille oblatus deliteſcit obtentu interioris.

Cur flores cotuſi deterius olent. An ꝙ pars terrena quæ flori īheret odori ꝑmiſcens ſeſe ui inhebetat odorandi.

Cur animantium nullum ſuauiter olet. Excepta panthera: etiam ipſis beſtiis ita olet. ferunt enim ſuauem illis olentiam ab hac reſpirari. Stirpium autem multe & integræ bene olent. & corruptæ ac aridæ magis: magiſq; ſuauē reddūt odorē: utrūq; mali odoris cauſa cruditas quædā excrementi eſt Quamobrem ſudores etiam aliqui atq; aliquando ita olent: ſed e morbo maxime uiciantur quib⁹ tales eſſe non ſolent. & flatus etiam ructuſq; crudorum fœdius olent. quā eandem cauſam de cæteris quoque proprtione animaduertiſſe oportet proportione inquam quod animaliū carne uacantium generi æſtimandum aliquid eſt quod carnis uice habeatur. Nam excrementum crudum uel ī hoc eſſe nouimus. Hoc igirur & uiuis cauſæ fœdi alitus eſt & mortuis cum putreſcit. Quāobrem pingue os pilus fœdum nunq̄ reddunt odorem ſcilicet illam ob cauſam quod pingue concoctum eſt Oſſa & pili humore uacant At genus plantarum nullum intra ſe cōtrahit excrementum. an etiam plantis aliquid ineſt. Sed quia ſicca & calida ſunt natura: humor eorum non feculentus eſt: ſed cōcoqui expeditius poteſt. Conſtat hoc etiam plagis terræ quæ ut feruentiores ſic odoratiores ſūt ut. Syria: ut arabia. & muneribus earūdem regionum. quæ ſicca & calida nouimus. hoc idē probare poteſt. nullā aūt ſentire putredinē poſſunt quæ huiuſmodi ſunt. At animalium genus tale nō eſt itaq; excrementa eius cruda fœtidaq; ſunt. flatuſq; itidē olent ꝑemptis quoq; aīantibus humor putret plantis minime. Quippe cū humore plantarū geuns haud quaq̄ redundet.

Quā ob cauſā res male olide grauius olent cū calent q̄ cū frigent. An ꝙ natura odoris uapor q̄dā & delibatio eſt: quæ calore exiſtūt. motus etenim quidam ſunt. Calor cutem mouendi uim obtinet frigor contra efficit ut res conſiſtat & cōtrahant deorſum etiam refrigerata omnia ferunť. Calor autem odoreſq; oīs ſurſum ferunt. Tum quia ſiti inaere ſunt tū quia ſenſoriū eorum ſupra non infra habetur. Quippe cū odor ad cerebrū penetrans mouere ſoleat ſenſionem.

Cur ſi quis allia ederit urinā redolentē alliū reddet: cū tamē allia plæraq; odoris uæhemētioris ingeſta nihil in ſuā qualitatē urinā poſſint cōuertere. Vtrū ut quibuſdā ſcholæ heraclitæ placet: quod ſicut in uniuerſo ita etiā in corpore noſtro expiratur: deinde uapor denuo cōcreſcit. Vtq; ibi humor: ſic urina hic eſt exalatio aūt alimenti nbi reuertit unde ꝓdierat odorē eundē nō īmerito recipit quippe quæ illud reddat in quod ſeſe cōmutarit. an ſi ita eſſet cætera quoq; idem facere deberent quæ uæhemētē ſpirāt odorē. Nūc autem nullū hoc poſſe efficere nouimus ad hæc uapor qui poſtea cōcreſcit nō ad ſtatū priſtinū redit. Verbi cauſa ſi uapor uini exalarit nō poſtmodū in uinū cōcreſcit: ſed in aquā. Itaq; falſum id etiā illi referūt. ergo alliū ſolum ex omniū numero quæ odorē ſimul & næhementē: & urinæ mouētē reddunt inflare uentrem inferiorē poteſt. Cætera. n. uer ſurſum mouere ſpiritū ſolēt: ut radicula nel urinā citare nō queūt. Alliū uero tria nimirū hæc facit: ut & urina augeať: & ſpiritus excitetur iſq; deorſum nō ſurſum quæ quidem ſitus ueſicæ teſculorūq; ideo ſentit ꝙ & uicino eſt: & ſpiritui opportunior habent ut tentigo abūde declarat. Cōſtat igitur ut excremētnm allii ominū maxime huiuſcemodi ad ueſicā poſſit una cum ſpiritu deuenire ꝙ permiſcēs ſeſe odorē plene urinæ cōmittat.

Quā od cauſam ora hominum qui nihil ederint ſed ieiunarint grauius olent: quod ieiunā graue olētiam appellatur. eorum autē qui aliquid ederint non olent: cum tamē eoꝝ magis olere debeāt. An ꝙ uentre īani minuſq; agitato aer factus calidior ſpiritū excremataq; pituitoſa ſua īmobilitate putrefacere poteſt. calidiorem autē affici argumētum eſt ꝙ uel ſiti parere ieiuniū ſolet. at ubi ederimus odor ciboꝝ grauē illam olentiā offuſcat ut maior minorē. calor enim ciborū calorem ꝓcedētem illum exuperat ita ut nihil affici poſſit.

Cur alæ omnium maxime parcium noſtri corporis male olent. Vtrū ꝙ omnium minime reſpirare poſſunt malus autem odor locis huiuſmodi cōtrahi maxime ſolet quoniā putredo quiete interioris qualitatis cōſiſtit. an ideo ꝙ immobiles inexercitateq; habentur.

Cur homines qui uirus redolent. hirci fœdius oleant cū ſe odorifice unguentarint an hoc in multis accidere ſolet. uelut cum acido dulce cōmixtum eſt: dulcius totum exultat: tū etiam oēs poſtq̄ ſudarunt: grauius olent. unguentū autem cōcalefaciendi uim hēt itaq; ſudorem pōt prouocare.

Cur hominum incoruorum gibborūq; halitus grauior ac fedior eſt. an ꝙ locus pulmoni accōmodatus cōcluſus flexiſq; a ſua ꝓceritate eſt amplius īterclüſus putreſcat.

Cur magna pars ſudori pmixta male olet aliq̄ uero ſuauior reddiť aut nihil deterior. an quæ motu tractatuq̧ cōmutari ſolent hæc deteriora reddūt.quæ aūt eadem pſiſtere poſſunt:hæc ſuauius redolent.at ſūt quæ reſiſtere q̄unt quō etiam florū quibus odores cōficimus. alii cōtuſi uel cōcalefacti uel excitati exoleſcūt.ut uiolæ albæ.alii ſibi ſimiles ut roſe.& unguētorū igiť quæ ex floribꝰ huiuſ modi ſunt cōmutari utique poſſunt quæ nō ſuut neq̄unt:unde roſaceū cōmutari minime nouimꝰ & quidem quo ſudores fœdius olent eo.grauius unguentū quoq̧ reddere uidetur q̄m rei ſibi contrarie ſe permiſcet.ut mel cum ſale non magis ſed minus dulce ſentimus.

Cur oīa plenius olēt cū mouentur.an ꝙ aera ī plent itaq̧ odor cicius ad ſeipm̄ reducitur.

VNDECIMA PARTICVLA QVAE AD REGIONVM HABITVS PERTINENT.

Vr efferis & moribus & aſpectu ſūt qui in nimio uel æſtu uel frigore colūt.An eadem cauſa eſt.opima enī tēperies nō corporis ſolū:uerūetiā ītelligētiæ hoīs ꝓdeſt exceſſus

c autē oēs dimouēt & ut corporis ita etiam mentis temperamentum peruertant:

Cur frumētū in pōto frigori expoſitū diu reſeruari ītegrū pōt.an ꝑpe q̄a humor alienus una cū calore euaneſcit ut ī uuis fieri nouimꝰ.alia.n.frigore alia calore exalant.

Cur potius in frigidiſſimis terris ardores febrū fiant.An ꝙ frigus calorē intus circun obſiſtit cuius rei contrariū æſtiuo tēpore agitur.partes nāq̧ īterne frigidiores redduntur : ardor autē febris eſt:ergo partibus refrigeratis exterioribus caloris copia īteriores redundant.

Cur bleſis pedibus æthiopes ſunt & ægyptii.An quēadmodū lingua ita etiā corpora animantiū deprauari a calore ſolent quod etiā pili declarant quos illi creſpiores q̄ cæteri gerunt: criſpitudo nāq̧ ueluti pilorum bleſitas eſt.

Cur temporibus auſtrinis initns potius generant. An ꝙ largior humor tardius craſſeſcit: auſtrinis autem humor temperamēti facit ut ſæmē reddatur humidius.

Cur locis paluſtribus ulecra capitis curari celeriter poſſunt crurium autem tarde. An ꝙ humor eſt grauis:quia terrenus eſt.omne autem graue tendit deorſum:ergo ulcera ſuperiora cōcoctioni ſūt opportuniora:quoniam humor delapſus ad ima eſt:īferiora autem ipſa multo excremento putrefactuq̧ facili redundānt.

Cur qui loca ædita apertaq̧ colunt tardius ſeneſcunt:qui autem caua & paluſtria ocius:an ſenectus quædam putredo eſt:putret autem quod quieſcit:nullo modo aut minus ita efficitur quod mouetur ut aqua profluens & cōcluſa.igitur ut locis æditis aer undiq̧ afflante ſpiritu agitatur:ita cauis manet īmotus.Ad hæc locis apertis purus diuerſus aſſidue propter agitationem aer habēt. paluſtribus impurus ideq̧ ſemper emarceſcit.

Cur timidi ſunt qui loca feruida incolunt:fortes qui gelida.An ꝙ natura contra quā loca & tempora ſe habet:quoniam ſi ſe ſimilem ageret cito periret.ſunt autē fortes qui calida ſunt natura. timidi qui ex angues refrigeratiq̧ ſunt.fit igiť ut qui loca inhabitant calida refrigerentur: qui frigida concalcant.utriq̧ tamen corpore magno adoleſcunt:eo ꝙ qui frigida colunt inſito calore abūdāt quia calida calore loci refouētur.quippe cum in calidis atq̧ a calore loci refouētur.quippe cum in calidis atq̧ a calore incrementum ſequatur:friguſq̧ uim aſtringendi conſtipandiq̧ habeat. cū igitur alteri principium inter ſe uæhemēs augendi obtineant:alteri nullo externo frigore impediantur:merito utriq̧ augeri poſſunt plenius homines noſtræ regionis augeri ideo minus poſſunt ꝙ &.principium illud in ſe imbecillius continent frigore conſtipantur.

Cur diutius uiuunt qui locis calidis ſuam degunt ætatem.An quia natura ſunt ſicciore firmius autem diuturniuſq̧ quod ſiccius eſt:mors autē quædam putredo eſt.an ꝙ mors caloris interioris refrigeratio eſt.refrigerari autem omnia ſolent ambiētis aeris qualitate. qui ut locis calidis calet ſic frigidis friget:itaq̧ interiorē calorem ocius magiſq̧ corrumpit.

Quā ob cauſam qui calida loca habitant uiuere diutius poſſint.An ꝙ humorem calorēq̧ amplius ſeruant quarum rerum interitus mors eſt.

Cur locis paluſtribus effiei ſōnulentiores ſolemus an qdꝫ magis in hiſipſis refrigeramur refrigeratio autem cum quædam requies ſit ſomnum nobis conciliat qui inter quieſcendum ſolet accidere.

Cur qui innauibus degunt quāuīs in aqua coloratiores tamen ſunt q̄ qui in paludibus. An loca cōmode aſpirata coloris prebere hilaritatē poſſunt. pallidos autem humor effici cū putreſcit quod euenire īmobilitatis cauſa ſolet quamobrē ſuppallidi ſunt qui loca paluſtria colunt.

Cur locis hibernis æſtus fieri uæhementiores q̄ tepidis ſoleant.utrū ꝑpter nimium aeris humorem enim uero caloris opera eiuſdē aqua reddi poteſt calidor q̄ aer quoq̧ humidior acrius quam tepidus ille recaleſcere poteſt.an non calidor aer locis huiuſcemodi eſt:ſed eſſe ob uæhementiam qualitatis contrariæ uidetur.

Qua de cauſa qui meridie uerſus hitāt nigris oculis potius naſcuntur.an ꝙ oculi cæſii caloris in

terioris exupantia redduntur ſic eiuſdem abſentia nigri efficiuntur.ut empedocli etiã placet.ergo quemadmodum qui aquiloné uerſus poſiti ſũt oculis ceſis ideo naſcuntur ꝙ calor interior effluia frigore exteriori uetatur ita qui ac meridiẽ uergunt continent quidam ſuũ humorem propter aeris circũfuſi teporem ob uium ſed calorem continere.non queunt.ꝙ nihil extrinſecus eſt ꝙ obſepiat atqꝫ arceat.itaqꝫ humor qui relinquitur nigreſcit:lucis enim abſentia omnia offuſcari opacari ꝙ ſolẽt.an reliqui corporis colorem oculorum color imitatur itaqꝫ qui aquiloné uerſus inhabitant ut ipſi albo corpore ſũt ſic oculos quoqꝫ cæſios habent.hic eteni color prope albũ eſt.& ꝗ ad meridiem ſunt ut ipſi nigri ita etiam oculos nigros ſortiuntur.

Cur locis calidis hoĩes ſapiẽtiores ſunt ꝗ̃ frigidis.utrũ eadem de cauſa qua etiã ſenes ꝗ̃ iuuenes ſapientiores.Et enĩ qui ſedes frigidas habent frigore loci abſiſtente longe calidiores ꝗ̃ ſua ſint natura reddunť:itaqꝫ uinolentis admodũ ſimiles eſſe uidenť:nec ingenio ualẽt quo proſpiciant rerũqꝫ rationes inquirant.Sed fortes fidentes ſperanteſqꝫ ſunt.contra qui loca calida habitant: ſobrii propterea ſunt quia poſſunt ſatis refrigerari.Fit autẽ quaqꝫ in re ut qui metuũt magis ꝗ̃ qui cõfidũt uelint inquirere.Itaqꝫ magis ualeant inuenire.An ꝙ antiquius genus hoc hominũ eſt:cæteri enim eluuie piuerunt:ita ut tanꝗ̃ iuuenes ſunt ad ſenes qui loca habitãt fridida ad eos ꝗ calida colunt.

Cur timidi qui loca habitãt calida:fortes qui frigida. An ꝙ natura contra quã loca & tpa ſe habẽt. Quoniã ſi ſe ſimilẽ ageret pıret breui: fortes autẽ ſunt qui natura calida cõſtãt.Timidi qui frigidi ſunt.Accidit ergo ut qui calida colũt refrigerari nimirũ poſſint.Cũ enim ſolutũ rarũqꝫ corpus eoꝝ ſit calor foras profluere poteſt. Qui autem in frigidis ſedent ſua cõcaleſcunt natura:ꝙ a frigore exteriori caro dẽſetur:cuius dẽſitate calor colligi intus poteſt.

DVODECIMA PARTICVLA QVAE AD LITTERARVM STVDIA PERTINENT. THEODORO INTERPRETE.

Cur alios ſi legere cœperint ſõnus occupat etiã nolẽtes:alios uigilare uolentes liber ſuſceptus reddere puigiles põt.an in qbus motus ſpiritales ſunt.ſ.ob frigiditatẽ uel naturæ uel materiæ melãcolice qua excrementũ ſpiritale crudũ cauſa frigiditatis conſiſtit his cũ intelligẽtia moueť inſiſtẽſqꝫ alicui intelligere nequit repelliť mot⁹ alter qui refrigerãdi uim habet.itaqꝫ potius dormire incipiũt.at ubi aliqua in rem ſuam ĩtelligẽtia firmarũt.Quod lectio facere ſolet nimirũ a motu ſpiritali illo moueť.Cũ nihil ſit ꝙ eũ repellat.Itaqꝫ dormire nõ poſſunt quoꝝ autẽ ſecũdũ naturã habitus ẽ eorũ uirtus ĩtelligẽdi cũ aliqua in re cõſiſtit.Nec uarie ſe diſpergit.Cætera quoqꝫ ſita eo in loco hærent:quoꝝ requies ſõnus eſt.Vbi aũt mens cõſtiterit & quaſi fatigata ſuccubuerit caput aggrauat:utpoĩe quæ ſita in eo ſit ſõnũqꝫ ĩducit.ac cũ ſecũdũ naturã animus noſter agitať nullo tũ ſõno ꝑmiť.Tũ enĩ maxime uiuit.uigilãtia autẽ quã ſõnus cauſa potius eſt cur uiuere ualeamus.

Cur cõtentioſa diſputatio ingenia exercere poſſit.an ꝙ in eo diſputandi genere accidit ut crebro qs aut uincat:aut uincatur.protinus ergo contentioſus hinc homo redditur.quando uel uincendo ꝑ læticiam magis magiſqꝫ aducitur ut in cõtendendo pſeueret.uel uictus enititur ut quod amiſit recuperet.Quod idem uel in cæteris certandi generibus euenit. Quãobrem ſæpe inter pugnãdum quamꝗ̃ quis inferior eſt tamen ceſſare minime patitur.

Cur homines in orando exemplis & fabulis potius geudent ꝗ̃ commentis. an gaudent quia & diſcunt & celeriter diſcunt:at qui per exempla & fabulas facilius diſcitur. Sunt enim quæ explorata habeantur & particularia ſint. Ratio autem commentandi domoſtratio ex uniuerſalibus eſt. quæ minus quam partes nouimus.ad hæc iis credere magis ſolemus.quæ plurium teſtimonio cõfirmantur. exempla autem & fabelle teſtimoniorum ſpeciem gerunt. fides autem præfacilis eſt quam teſtimonium fecerit.additur ꝙ ueriſimile qſqꝫ libentius diſcit exemplum autẽ & fabelle rẽ non niſi ſimilem docent.

Cur oratorem imperatorẽ & mercatorẽ callidum appellare ſolemus.tibionẽ hiſtrionẽ hoc appellare nomine nõ ſolemus.an ꝙ illorũ facultas ſiue cupiditate eſt: nititur enĩ tñmodo ad oblectationem hoꝝ autem conatus omnis ad plus acquirendũ ſibi cõtendit.bonus enim orator & imperator & mercator eſt:qui plus ſibi acquirere poteſt calliditas autẽ in acqrendo maxime ſita eſt.

Cur hominem philoſophũ differe ab oratore putemus.An ꝙ alter qdnam iuſticia ſit cogitat : alter ꝗ̃ iniuſtus ſit aliquis ſpectat:& alter qualiſnã tyrãnicus tenor ſit.Alter tyrãnũ quẽpiã eẽ aĩaduertit.

Cur in iis ſtudiis quæ aliqui ſibi delegerit ꝗꝗ̃ interdũ prauis libentius tamẽ ꝗ̃ in honeſtioribus uerſantur uerbi gratia : pſtigatorẽ aut nimiũ aut tibitionem ſe potius eſſe ꝗ̃ aſtronomũ aut oratorẽ uelit:qui hæc ſibi delegerit.an uolũt quidem nõnulli res honeſtiſſimas tractare. ſed quoniã miuns ſibi confidunt poſſe efficere ideo non ita agunt.an ꝙ rem in qua ſeſe qſqꝫ poſſe pſtare arbitratur eam deligit ſibi quam autẽ deligit eidem operã dat illi obſeqns partẽ diei maximã ut ſeipſe uincat ſeqꝫ ſit pſtantior.Quinetiã ꝗ̃ principio aliq ſibi delegerit qbuſqꝫ inſueuerint in his ne iudicare qui

dem poſſunt quid nã melius ſit Aíus enim eorrum.corruptus iã eſt ꝓpter paruas delectiones.

Cur aliis ſi legere cœperint ſonnus occupat & nolentes alios uigilare uolentes liber ſuſceptus reddere ꝑuigiles poteſt;an in qbus motus ſunt ſpiritales ob frigiditatem uel naturæ uel humoris multiplici quo humore excrementum ſpiritale cauſa frigiditatis conſiſtit.his cũ intelligentia mouet̃ inſiſtenſqꝫ alicui intelligere nequit expellitur motus alter itaqꝫ potius dormire incipiunt cum non multũ ſua intelligentia mutentur.motus enim ſpiritalis ille ſuꝑatur & uincitur.at ubi aliq̃ in rẽ ſuam intelligentiã firmarint quod lectio facere ſolet nimirũ a motu illo ſpiritali mouent̃ cum nihil ſit ꝙ illũ repellat.itaqꝫ dormie nõ poſſunt quoꝝ autem habitus ſecundum naturã eſt eoꝝ uirtus intelligendi cum aliqua in re una conſiſtit nec uarie ſe diſpergit cætera quoqꝫ ſita eodem in loco hærẽt quorũ reqes ſõnꝰeſt ubi enĩ ꝑs una quæ potiſſima ſit ĩſtiterit cæteræ quoqꝫ partes inſiſtere ſolent ꝑinde ac incopiis q̃ uerſæ in fugã fuerint agitur.natura enim ſurſum effertur quod leue eſt deorſum autem defertur quod graue eſt cũ igitur anima ſecundum naturã mouet̃ nõ dormit. ita enim ſe habet at ubi conſtiterit & quaſi fatigata ſuccubuerit mens immutatur & uapores craſſiores ſurſum ſeſe efferentes ad caput faciunt ſonnũ lectio uero ꝓhibere ſõnũ uideri ſane poteſt: quod non ꝓpterea eſt quia tantiſper intelligimus .anima enĩ tunc magis definitur:ſed quia mutatur & ideo in ſonnia euenit nam ĩtellectiones quæ illæ uigiles ſunt quibus anima quærat & dubitet nõ illæ quibus aſſidue cõtempletur cũ illæ faciant indefinitionem hæ non faciant.

Cur indiſputationibus cõtentio ſic nugatio nunq̃ incidat.An ꝙ apparens ſillogiſmus hoc eſt ratiocinatio eſt.Rõcinatio autem in paucis cõtinetur.quinetiam ſi prolixius agatur interpoſito tempore paralogiſmus ideſt peruerſa rõcinatio interea depræhendet̃ & reuocare quod dederit aduerſarius poterit.Quamobrẽ libentius eas hiſtorias audimus quæ rem unã exponũt q̃ quæ plures.An ꝙ rebus magis attendimus notioribus eaſqꝫ libentius audimus.Notius autem eſt quod definitũ . unũ itaqꝫ finitum eſt.plura autem infinito participant.

Cur nos rerum narratio oblectat quæ nec nimium ueteres ſunt nec admodum nouæ.An ꝙ rebus diffidere ꝓcul abſentibus ſolemus.quibus uero diffidimus nunq̃ iis oblectamur:atqꝫ noua admodum ſunt adhuc quaſi ſentimus itiaqꝫ de his cum audimus minime oblectari poſſumus.

TREDECIMA PARTICVLA QVAE RES MATHEMATICAS PERTINENT.THEODORO INTERPRE.

CVr linea de angulo ducta in angulum ſola ex omnibus quæ figuras rectis conſtantes lineis biptito ſecanti diameter uocitata eſt. An ꝙ diameter aut nomen deſignat duas in partes figurã æque dimetiendo digerit. nihilo deſtruens quod ſubiacet mẽſurandũ.ergo quæ per cõmiſſuras hoc eſt angulos diuidit appellanda diameter eſt: quoniam hæc figuram nõ deſtruat:ſed diuiat quõ faciunt qui uaſa militaria ꝑtiunt̃: at quæ per lineas ſecat figuram compoſitam deſtruit . angulis etenim conſtat quæ rectis linies continentur.

Cur diameter appellata eſt. Vtrũ quoniam ſola biptio figurã diuidat. An ꝙ ſola figuram ſecat per partes ſiue mẽbra quibus inflexa coartatur cum cæteræ per latera diuidant.

Cur homines omnes tam barbari q̃ græci adecem uſqꝫ enumerare conſueuerunt non ad aliquẽ aliũ numerum:ut duo tria quattuor quinqꝫ tum repetendo unum quinqꝫ duoquinqꝫ ſicut undecim duodecim nec uero ultra denarium numerum ceſſantes inde replicare incipiunt eſt enim numerus quiſqꝫ quod præcedit ac unum aut duo & deinceps quãtitas aliqua enumerãt enĩ ſtatuo termino denarii numeri haud enim forte caſuqꝫ id facere ſemper omnibuſqꝫ in rebus putari debent cũ non fortuita ſed naturalis res ſit quæ ſemper atqꝫ ubiqꝫ effici ſoleat.utrum ꝙ perfectus numerus denarius ſit cõtinet enim omnia uumerandi genera ut par impar quadratum.q̃drã tale longũ planum primũ cõpoſitum.an ꝙ denarius fons atqꝫ pirncipiũ eſt.quippe qui ex uno duobus tribus & quatuor conſtet.an quia corpora quæ ferunt̃ numero nonenario cõtinent̃.an quoniã. x. ꝓportionibus quatuor cubales numeri conſumantur: e quibus numeris uniuerſum conſtare pithagorets placet. An ꝙ omnes homines digitis decem lege naturali creantur : itaqꝫ ſui numerri calculos q̃ſi adipiſcentes hac eadem multitudine cætera quoqꝫ enumerat una gens quædam thracum ad quatuor numerandi ſeriem terminãt eo ꝙ amplius meminiſſe modo puerorum non poteſt neqꝫ uſum habet rerum multarum.

Quamobrem cũ ſol eodem cũ uigore ferantur nõ pari tꝑe idem incrementũ decrementũqꝫ umbrarum exultet.An ꝙ anguli quos radii ſub æquis circumferentiæ ſpaciis ad res conſpectas efficiũt æquales inter ſe oẽs conſiſtnnt quod ſi illi æquales ſunt eductos quoqꝫ inde æquales eſſe neceſſe eſt.ſcilicet quos radii faciant in triangulo qui radio primo & re conſpecta umbra continent . at ſi anguli æquales inter ſe ſint radium ab re conſpecta & ꝓlapſum longius maiorem eſſe ꝓpinquiori neceſſe eſt.quod ꝑ certo recipimus igit̃ totã circũferentiã in partes quaſuis æquas inter ſe igeramus ſitqꝫ res conſpectui obuia.g. cum itaqꝫ ſol in.g.ingruẽs de.a. umbram in. g.i. aliquam

acuit radius in.I.prolabatur neceſſe eſt. Vbi uero ad.B. deuenit radius inde proficiſcens intra.G. I.radium decidet ac rurſus cum idem ad.C. ſe contulerit: pari modo ſuum radium mittet.aliter efficiet profecto ut linea recta rectã partibus duabus contingat. Cũ ergo.A.B.circũferentia æqualis B.C.circumferentiæ ſit anguli quoq; illis ſubiecti apud.D.æquales inter ſe conſtant: quippe q ad centrum ſe colligant. qui autem in triangulo habentur æquales illis. D.angulis proueniunt utpote qui ſe per uerticẽ illis iungant.ergo cum totus angulus in aqua ſe cetus:angulus. D.E.maior qui.E.F.angulo.D.G.eſt.pari modo uel cæteri anguli ſe habebunt quos radii a circũferentia profecti reddiderint. Simulq; etiam conſtat umbrã meridie minimã eſſe neceſſario minimaſq; tũ effici acceſſiones.quippe cum ſol meridie maxime e ꝑpendiculo ſeſe nobis exhibeat. æſtus quoq; meridie accenditur tum ob eam quã modo diximus cauſam cũ etiam ꝙ omnis ſpiritus ceſſat.tunc enĩ ſpiritus excitari ſolet cum ſol aerem terræ familiarem diſcernit.ꝙ ſi ſol cum medium cœlum ꝑoccupat minus id faciat merito noctes mediæ atq; meridies a ſpiritu ſilent.

Cur ſol per q̃drilatera ꝑfluens nõ rectis lineis figurã deſcribit ſed circulũ format ut in cratibus patet. An ꝙ aſpectũ ꝑcidentia turbine agit̃.turbinis aũt baſis in orbẽ ſe colligit:quãobrẽ quocunq; radii ſolis incurrerint nimirũ circulares apparẽt. An ꝙ ſolis quoq; figurã rectis lineis cõtineri neceſſe eſt:ſiquidẽ radii recti ꝑueniũt:cũ enim recte in rectã incidũt figurã rectis cõtentã lineis formant ꝙ certe in radiis accidit:ad rectã enim cratiũ ſeſe trudunt. Aut ad quodlibet per quod liceat tranſlucere ipſi recti ꝑculdubio ſunt. Itaq; ꝑcidere ad rectã debuerũt:uerũ quia radii qui de aſpectibus ad extima linearũ rectarũ diſcindunt̃ imbecilli admodũ ſunt idcirco anguli concerni non poſſunt ſed q̃tũ recti in turbine ſit hoc tm̃ rectã agere poteſt reliquũ nõ poteſt ſed cõcultati aſpectus indiſcretiq; latitant.nec mirũ cum multa uidere nullo pacto poſſimus:q̃uis noſtro attinguntur aſpectu ut ea quæ tenebræ opacãt proximũ eſt cũ quadratũ ſpeciẽ multi anguli rep̃ſentat atq; etiã circuli ſi amplius remoueat̃. Cũ enĩ aſpectus ꝑcidentia turbinis ſpecie figuretur quotẽs figura ulterius ſe poſita eſt aſpectos qui ſe in angulos ſpergũt:qm̃ & ĩbecilli & pauci ſunt rem aſſequi nequeũt.qui autẽ mediã ĩ partem concurrunt:hi nimirũ perſiſtere poſſunt:utpote uniuerſi & ualidi. Ergo cũ figura prope poſita eſt anguli quoq; aſpici poſſunt aucto interuallo non poſſunt. Quãobrem circularis etiã linea remota recta eſſe uidet̃:& luna rectis cõtineri die octauo uidetur ſi aſpectus non latitudinẽ:ſed lineã circundãtem ineant.ut enĩ cũ circũferentia prope poſita eſt q̃to pars altera orbis quã alteri propius ſit aſpectus diſcernere põt:ita cum procul abeſt recte ſentire non poteſt:ſed ex æquo partiũ ſitu cernere ſibi uidet̃. Itaq; rectã etiã iudicat.

Cur lunã quæ in ſpheræ faciẽ cõglobat̃ rectã cũ ſemiplena eſt cernimus. An qm̃ eodẽ in plano aſpectus noſter uerſat̃ & circuli ambitus quẽ lunæ ſol ingruẽs facit. Quod cũ agitur ſol recta linea uidetur. Cũ enĩ ꝙ ſuũ aſpectũ ſpheræ admouerit:orbẽ uidere neceſſe ſit. Luna autẽ ſpheræ faciẽ gerat:eãq; ſol aſpiciat orbis ꝑfecto id eſſe debet:quod a ſole efficit̃. Hic ergo cũ e regione ſe nobis p̃bet totus uidet̃:itaq; pleniluniũ iã apparet. Cũ autẽ mutat:& p̃terit ꝑpter ſolis diſceſſum.portio eius aſpici põt. Itaq; fit ut luna altera parte recta uideat̃:cũ altera orbẽ colligat: qm̃ hemiſperium aſpectui ex aduerſo poſitũ eſt quod ſemicirculũ rep̃ſentarit. Semp enĩ aſpectui obuia luna eſt:quotiẽs tñ ſol radios admouerit ſuos aſpici nequit. Repletur poſt diẽ octauũ de medio quia paulatim euadẽs orbẽ nobis exhibet propenſiorẽ. Cumq; ita circulus aſpactui ſe opponit ſectionẽ turbinis imitatur:curuat̃ in cornua iam ſole dimoto. Vbi enĩ circũferentia ſolis ad puncta deuenerit ultima per quã orbis æqua portione ſecari uidet̃ circũferẽtia ipſius orbis apparet. Nõ enĩ inſuper ex aduerſo oculis eſt:ſed iam p̃terire incepit. Quod cũ ita agat̃ ac circulus ſiue orbis per eadẽ ducat̃ puncta curuari in cornua neceſſe eſt.pars enĩ aliqua orbis prioris aduerſi ꝑtinus aſpectui ſe obducit:ut de parte lucida abſcindi aliquid poſſit. Tum etiã extrema in eodẽ perſiſtunt ut curuari ĩ cornua neceſſe ſit. Sed tñ plus minuſue pro ſolis dimotione:cũ enĩ ſol dimouet ſeſe circulus quoq; in eadem reuertit̃ puncta. Quippe cũ fieri poſſit ut infinito numero inclinetur ſiquidẽ ſummi circuli per eadẽ puncta deſcribi facile infiniti poſſunt.

Cur ſol & luna plana eſſe uidẽtur:cum tamẽ eglobai in ſpheram certũ ſit. An ut plura quoq; quodnam plus minuſue diſtet. in certũ ſit æque poſita eſſe uident̃.ſic etiã unũ quod partes obtinet:niſi color uarius adſit partes ex æquo oẽs collocatas habere uideri neceſſum eſt:quod autẽ ex æquo aſpectu obuiã fit idẽ æquabile cõpoſitum & planũ neceſſe eſt.

Cur ſol oriens atq; occidens umbras efficit longas:efferrens ſe minores obtinens cæli mediũ minimas. An ꝙ oriens principio umbra terræ æque diſtantẽ reddit:ac infinitã pene ꝑtrahit:deinde lõgam atq; ita minorem ſubinde. Quia linea quæ recta de puncto ſuperiori elicitur interius per diminutiones aſſiduas cadit. Gnomodo.a.B.Sol ubi.C.& ubi.D. Radius igitur ex.C.proficiſcens.C.F.exterius procidet q̃ radius.D.E. At umbra.B.E.ſole ſuperiori exiſtit. Vmbra autem.B.F.inferiori. Ergo quo ſol ſuperior fuerit eo minor umbra exultabit: minimaq; tunc erit cũ ſol ſuper capita noſtra uerſabitur.

Cur umbræ lunæ maiores quem ſolis ſint.cum eodem proueniant perpendiculo. An ꝙ ſol ſuperior quam luna eſt.itaque radium qui de ſuperiori prodierit.interius cadere neceſſe eſt.Gnomoda.D. Luna.B.ſol.C.Lunæ radius.B.F. Ergo umbra lunæ.D.F.ſequetur.Solis radius.C.E.Ergo umbrã. D.E.fore neceſſe eſt.

Cur deficiente ſole ſi quis per cribrum.aut frõdes ueluti platani.uel alcuius ex cæteris latifoliis.aut digitis manuum inuicem perplexis inſpiciat ſplendores ſpecie lunæ nondum completæ incernat. An ꝙ quemadmodum cũ per angulatum foramẽ.lux nõ angulata. Sed orbiculata turbonataque prodit.Cuius ratio ꝙ gemino directeque cõmucronato turbine agitur.id eſt eo qui de ſole ad foramem deuenit.& qui de foramine ad terriam ſic etiam in ſolis defectu figura qua radiis ueniunt ut diximus innoteſcit. Ergo cum pars orbi ſuperiori derahitur.quod ex aduerſo ſuper terram eluxerit. Speciem illam lunatam gerat neceſſe eſt. Quippe cum prout orbis defecit.ita radii profluere debeant.Digitis tamen & cribris pro foraminum exiguitate res certius explicatur.q̃ cum per foramina ampliora tranſmititur.Luna autem idem percipinon poteſt neq; deficiente:neq; increſente: neq; decreſente. Quia eius extrema non plene ſplendent. Sed medio potiſſimum lucet.Lunatam autem illam minutamq; faciem medio adſtringi exiguo manifeſtum eſt.

Cur ſol unq̃ cælo in medio geminat̃. Nec ſupra ſe faciem illã oſtendit ſecundam ſed ex lateribus tantum.An ꝙ tum geminari ſol poteſt.cum ſolem uerſus aſpectus refrangitur. Aeris autem concreſcentis illa ſoliditas cui aſpectus incurrens refrangitur Neq; prope ſolent neq; procul effici poteſt Nam ſi prope ſit reſoluetur a ſole Si procul aſpectus refrangi non poterit.Cum enin longe de paruo ſpeculo remeet imbecillus reddetur.quamobrẽ area quoq; fieri nõ poteſt e regione. Quod ſi ſupra:& in propinquo inchoatur.a ſolis feruore diſſoluitur. Sin procul aſpectus minor inuadet. Sed ſi in latere.tum nimirum ſeruari ĩteger poterit dummodo ſpeculum ita diſtet.ut nec ſolis feruore abſumi poſſit & aſpectus uniuerſus recurrat. Nam ſi in terram ſparſus feratur de uenire ad ſolem non poteſt ſub ſole etiam fieri non poteſt quia ſi prope terram extiterit conſumetur feruore.ſi autem ſupra cælo in medio aſpectus diſtrahetur & euaneſcet.Deniq; ne e latere quidem effici illud poteſt cum ſol cæli umbilicrm perreptat. Quoniam ſi aſpectus admodum feratur.in terram exiguus ad ſpeculum ueniet.itaq; refractus omnino imbecillus recedet.

Cur ſolis umbræ extremum tremere uideatur. Haud enim quia ſol fertur idcirco id ob tremeſcit. Nam fieri non poteſt ut ſol in partes moueatur cõtrarias.Tremorem autem fieri ita manifeſtum eſt.Ad hæc mutatio umbræ incerta eſt quomodo etiam ſolis ipiſius progreſſio latet.An ideo moueri uidetur ꝙ corpuſcula contenta in aere agitantur quæ uulgo ramenta nominantur.conſpicua in ſolis radiis qui tranſmeant per feneſtras.Hæc enim moueri ſolent etiam ſine ullo ſpiritu. Ergo cum uiciſſim modo de umbra in lucẽ: modo de luce in umbrã moueant̃ aſſidue. Terminus quoq; lucis ac umbræ cõmunis continuo moueri uidetur Partim enĩ ueluti umbrã partĩ lucẽ ſuã ipſa mutatione efficiũt:itaq; moueri mubra uidet̃:Cũ nõ hæc ſed illa hũc ĩ modũ ſoleãt agitari.

Cur baſis bullarũ cãdida aquæ inſidit.& ſi ſoli expoſita eſt.nullã efficit umbrã. Sed reliquũ q̃dẽ oẽ bullæ corpus umbrã facit.baſis aũt ſola nõ facit ſed circũ a ſole undiq; cingit̃.Et quod lõge mirabilius eſt. Nec ſi lignũ per aquã in ſole appoſueris umbra lingni continua exultabit.ſed iuxta baſim bullæ a ſolis luce ſecabit̃.Quod ſi umbra eſt q̃d a ſole non aſpicitur.ſequetnr porro ut molles bullæ circum tota aſpici poſſit. quod nunquam fieri poſſe in opticis id eſt aſpectum rationibus demonſtratur.Quippe cum ne minimum quidem a maximo totum circnm aſpici poſſit.

Cur bullæ ſpecie ſemiſperi exurgere ſolent. An ꝙ tanquam de centro in aera ſurſum æqualiter circum undiq; adnituntur.Quo quidem modo hemiſperium exurgat neceſſe ẽ. Porton autẽ ſpheræ inferior aquæ planicie abſcinditur in qua ſcilicet centrum ſitum eſt.

Cur in magnitudinibus quæ profunditate ſunt inæquali accidit.ut ſi partẽ moueas leuiorem circũ feratur quod iacitur.ut in talis fieri opplũbatis uidemus. ſi quis partẽ leuiorem ad ſe uertens ꝓiiciat.An ꝙ fieri non poteſt ut grauius æque ac leuius feratur.cum eiſdem uiribus iactum eſt. Sed cum totum quidem moueri neceſſe ſit fieri uero non poſſit. ut æquæ omni ex parte moueatur. ſequitur prorſus ut ſi parili celeritate ferantur. eãdem lineã peragant.ſin autem alterum altero feratur celerius circulo ferri neceſſe ſit: cum hoc ſolo in genere figuræ efficiatur.ut puncta eadem ſub alterna lineas inæquales poſſint eodem tempore permeare.

Cur ea quæ in terram cadunt.atq; reſiliunt auglulos ad planiciẽ reddant ſimiles utraq; ex parte puncti quo planum tetigerint. An ꝙ omnia ſua natura ad rectã lineam feruntur. Quæ igitur in locũ æqualem deciderant ubi ex perpendiculo diametroq; ſeſe plano in pegerint. pares angulos ideo faciunt ſuo reſultu ꝙ inæqua diameter diuidit quæ autem in latera conuertunt.quoniam non ꝑpendiculo ſed pũcto ſuperiori locum feriant.accidit ut repulſa a loco icto contrariam in partem ſe conferant rotunda quidem ꝙ delapſa protinus in aduerſum ſui appulſus ſeſe euoluũt ſiue quieſcat eorum mediũ: ſeu locũ ſoleat permutare. Rectis uero cõpacta lineis ꝙ perpendiculũ eorũ in

parté prioré adductū retorquet. ut his accidit qbus aut pars inferior raditur aut colei uiolátur. hi náq; omnes aduerſam i parté retrorſúq; corruūt. quoniá eorū perpédiculū æquat. pédet atq; priorem in parté expellit. cōtrariū ení in his retro deorſúq; eſſe accidit. Cū auté deorſum ferátur graui ora eſſe fatendū eſt. Quod igit his caſus idé reſultátibus latus euenit. Ergo in angulū rectū neutra eorū reſultant. eo ꝙ ꝑpendiculū pondere bipartito diuidit corpora quæ ferunt. Fieri auté non poteſt ut plura ꝑpendicula idem ad planū exiſtant. Quibus illa ſecent. quod ſcilicet ita accideret. ſi ꝑpendiculū dū reſiliūt oriret. Vbi rem delatá planū offendit diuidéduq; rurſus ſecúdo ꝑpendiculo foret. Quocirca primo illo perpendiculo quo ferebatur ſecari neceſſe eſt. Sed cū aduerſam quidé in parte feratur rectū uero in angulū non ferat. Reliquū eſt ut acutus reddatur angulus. parte altera pūcti quod plano incurerit. Aduerſoꝝ ení inter ſeſe angulorū terminus rectus angulus eſt.

Cur chylinder propulſus fertur in directum ſuiſq; terminátibus orbibus lineas rectas deſcibit. Turbo uero ſuo mannente mucrone circūfertur. Atq; ita ſuo terminante orbe orbem deſcrbit. an ꝙ circū uterq; fertur. Verum chylinder rectas lineas plano ducit. turbo orbes deſcribit eo ꝙ orbes turbinis inæquales inter ſe ſunt. ferriq; uelocius poteſt. qui amplior circa idem centrum conuertitur. Qui cum ſimul omnes poſiti in turbine orbes inæquali ferantur ſpacio. euenit. ut extimi qui uoluuntur. pulrimum loci & lineæ tempore eodem decurrunt. Vnde fit etiam ut circum oēs agātur Quippe cum omnes eadem recta linea deſcribantur quæ cnm cōuertitur non omnia ſita in ea puncta: æqualem producere lineam. eodem tépore poſſunt cū æqualem nō niſi ex directo agere ſoleant. Chylindri uero quod omnes orbes pares inter ſe ſunt centrūq; idem ambiunt. euenit ut & ſimul ſuis omnibus punctis planū contingendo parili celeritate uoluant cum nulla inæqualitate chylinder euariat. & ruſus in planum ſimul omnes deueniat. ubi ſuam quiſq; conuerſionem abſoluerit. Vnde lineas quoq; ductas per directum in plana pares inter ſe eſſe neceſſe eſt. Sua náq; tactione orbes æqui pariterq; uolubiles illas duxere. Aqui rectas conſici patuit quas linea eadem deferés ſeſe indirectum peregerit. Cauſa hæc eſt cur chylinder recto deferri tramite poſſit. Nil ení refert utrū qua linea prima chylinder planū tetigit hanc firmo chyiindro protrahas an uolubili circūagas. Semper enim ut æqua linea ſimiliſque illis in chylindro cōtentis planum attinget ſiue ꝓtrahātur chylinder ſiue prouoluatur.

Cur ſectio cartarum ſiue papiri ſiquis æque a baſi plana rectaque dimetiendo abſiciderit recta euoluetur. Sin autem inclinarit contorta exiſtet. An euenit ut cum orbes ſecturæ alterius eodem in plano poſiti ſint declinans illa ceſſura non æque oppoſita ſit ſed partim plus diſtet: partim minus. itaq; cum euolueris orbes quidem qui plano eodem continentur. ſuūq; initium in plano habent eodem lineam explicabunt quam ſuo ipſi conficiunt ordine. Quippe cum eaipſa extenta linea non niſi profecta exorbibus ſit qui plano eodem continētur itaq; uel tectam eam quoq; eſſe neceſſe eſt quæ eodem in plano ſe porrigat. At obliquæ illius ſecturæ linea: quoniam prime non æquæ appoſita eſt ſed partim plus diſtās partim minus utpote cū ipſa quoq; ſectura ita ſe habeat hinc eodem eſſe in plano nequit itaque nec recta hæc eſſe poteſt etenim fieri non poteſt ut recte lineæ pars alia in alio plano collocetur.

Cur omnis magnitudo diuiſa minor eſſe ſuo toto uideatur. An ꝙ omnia numerum diuiſa recipiunt quamquá magnitudinis ratione minora quá unū illud exiſtū. Magnum enim eo quod cōtinuum quantūq; quoddam eſt magnū dicimus numerus uero partium omnis omni ſuæ magnitudinis numero maior eſt. Quamobré ut partibus diuiſis maius appareat totum cōſentaneum eſt. Cum ení partes totumq; idem ſint. totum naturá potius magnitudinis præ ſe fert ut cnnſtans & cōtinuum Partes uero naturam numeri magnis ſortiuntur.

Quæ in uaſæ eueniunt quod. Clepſidram uocamus omnino quidé referri ad cauſam debent: quam Anaxagoras explicat. Aer enim qui in ea excipitur cauſæ eſt ne aqua ingredi poſſit. fiſtula ſcilicet obturata. Non tamen ſimplici abſolutaq; ratione aer cauſam habere putandus eſt. Nam ſi quis eā fiſtula apprehenſa tranſuerſam immurgat. humoré admitti nihil eſt quod prohibeat. quam orbem non ſatis auctor ille expoſuit. qué admodum aer cauſá daret ergo cauſam aera quidem tenere fatendum eſt. Sed hic ſiue per ſe ipſe fertur. nec quicquam cogitur ferri per directum ſolitus eſt ut etiam cætera clementa. itaque clepſidra tranſuerſe immerſa aere qui e directo ſitus eſt pulſus ab humore libere effluit ꝑ ea foramina que demerſis in aqua foraminibus oppoſita ſunt eoque cedére humor ſubiens implet. At ſit erecta in aqua deſcendat. aer impotens ſeſe efferendi per ardum quoniam conſepte ſunt partes ſuperiores circa prima foramina arcetur: quippe qui ſupprimi in ſe cōtrahique non poſſit. argumentum uero aquam arceri poſſe. ab aere immoto quod in ipſa Clepſydra deprehenſum eſt. Nam ſi aluum eius aqua repletam ad fiſtulam obturatam inuerteris humor per fiſtulam in os minime defluere poterit. Quippe cum ore patefecto non protinus ſed paulopoſt de fiſtula profluat: ut qui non in ipſo ore fiſtulæ contineatur. ſed poſtmodum in hoc per fiſtulam ueniat. poſtquam patefactum iam eſt. Pena autem erectaque clepſidra fiſtula patefa-

cta protinus per colum id eſt foramina inferiora effluit.quia illud attingit.extermã uero fiſtulam non cõtingit.Clepſidram igitur humor ingredi ob prædictã cauſam nequit. Egredit̃ aũt fiſtula pa tefacta. eo ꝙ aer cõtentus ĩ fiſtula ſurſum deorſũq; agitatus humoris cõtenti in clepſydra motum excitat pleniorẽ.cũq; deorſum pellatur eodẽq; ipſe etiã ſua natura propẽſior ſit merito effluit.uim inferens aeri qui clepſydrã extrinſecus circũfundit.excitus quidẽ. & cõpar potẽtia aeri ſuperius ĩ pellẽti.Sed reuixu ĩfirmior qm̃ ꝑ anguſtã fiſtulã ĩfluẽs ille ocius ac uæhemẽtius labit̃. urgetq; humorẽ.Cauſa uero cur obturata fiſtula humorẽ effluere nõ poſſit ꝙ humor dũ clepſidrã ſubit aera oẽm per uim ab ea expellit.Cuius rei indiciũ ſpũs ructuſq; murmurãs dãt quos ingrediente humo re nimirũ intus excitari ſentimus Cũ igitur humor ſubiẽs uæhemẽter aera cogit.ſeſe ad clepſidræ fiſtulã trudit ac modo lignei cunei aut erei diſiectu oppreſſus aſtrictuſq; hæret ſine ullo alio uinculo quoſq; alia ui expellatur quomõ præruptos clauos expellimus. quod ſane aperta fiſtula incidit.ratione quã ſupius expoſuimus.Aut igitur ita effici poteſt.ut humor effluere nequæat. Aut ꝙ aer exiens inflatur emergitq; impetu uiolẽto. ut ſtrepitus indicat. humor idcirco a ſpiritu ſurſum attrahitur. quẽadmodũ multis in rebus accidere certũ eſt. Attractus autẽ humor ſibiq; cõtinuus omni ex parte cõſtans manet oppreſſus ab aere donec pulſus ab eodẽ recedat. Cũq; initiũ ita retineatur humoris reliquus & omnis humor unitus.atq; cõtinuus ex ſuo pendeat initio neceſſe eſt. Nec uero temere ita agitur.quãdoquidẽ eiuſdẽ intereſt rei & dimouere quicq̃ ſuo de loco.& idem in eo cõtinere ad quẽ mouerit idq; diutius facere ſi uel potentia quod tenet.quodq; tenetur ſimili inter ſe contendunt.uel quod tenet potentius eſt.ut in re de qua agitur accidit.Spiritus enim potentior q̃ aqua eſt.

Cur partes tam ſtirpium quã animãtium quæ nullis inſtrumẽtariis officiis deputata ſunt in orbem ſeſe omnes colligant.ſtirpium quidẽ caudex & rami formari in orbem ſolent. & animantiũ crura: femora:pectus:lacerti ad hauc eandem ſpeciem enituntur. Triangulum uero.aut multi angulum nullũ. neq; ex toto neq; parte aliqua eſt. An ut Architas auctor eſt quoque in motu natnrali;æq proportio ineſt moueri nãque proportione omnia cenſet.Hanc autẽ ſolam in ſeſe æqualiter ſolui atq; reuertit.ut orbes rotũdaq; afformare poſſit cum conſtiterit.

Cur exterema formari in orbem ſoleant.An ꝙ natura res optimas & pulcerrimas creat quo ad fieri poteſt.Figura autem ea pulcerrima eſt.quæ eadem undiq; eſt ſibiq; ipſa ſimilia conſtat.

Cur ſi circulus proiiciatur.primũ lineam rectã ducet deinde cocleam ſiue clauiculam aget dum decidat.An prĩcipio rectã ideo agit ꝙ æqualiter ab aere hincinde dirigitur cum igitur pari momẽto utroq; de lacere pergat lineã quoque effici talem neceſſe eſt quæ locũ æqualiter hinc atque inde poſſit diuiderere.Talis autem recta eſt. At ubi in partem alterutrã uergere ob inæqualitatem circumfuſi aeris cœpit nõ amplius æqualem illa parte interiore exterioreque ducit ſed circularem neceſſitate ſcilicet aeris diuerſi & incompoſiti.

Cur in magnitudinibus quæ ꝓfundo ſunt inæquali accidit ut ſi partẽ moueris leuiorẽ circũferat̃ quod iacitur. quemadmodũ in talis fieri opplumbatis uidemus. quotieus quis partem leuiorem ad ſe uertẽs proiiciat.An ꝙ fieri nõ poteſt.ut quod grauius eſt æque cũ leuiori feratur cum proiectum eiſdem a uiribus eſt. Quod cõmoueri neceſſe ſit. & tamen fieri nõ poſſit ut æque omni ex parte :directoque tramite moueatur circumferri neceſſe eſt.dum ſe introuertit. quẽadmodum ſi quid menio eius immobile ſuo põdere penitus eſſet alterũ ꝑfecto extremũ ultra in partẽ moueretur priorem alterum intra ad eum tenderet qui dimiſit.Sed quoiam cum totũ moueri poſſit pondus ſuo medio gerit.illud idem ſequatur neceſſe eſt.

Quãobrem corpora quæ ferunt̃ ubi alicui occurrerunt reſilire partẽ incõtriã ſolent q̃ ſuapte natura ferri cogantur.Nec niſi ad ſimiles angulos ruſultate ſoleant. An ꝙ nõ ſolũ eo ferrũtur impetu quo ꝓ ſua parte ipſa ferri aptiſſima ſũt. Verũetiam illo quia mittente proficiſcitur.ſuus igit̃ ceſſat cuique impetus.cũ ſuũ ad locũ peruenerint omnia nãque requieſcere ſolent ubi eam in ſedẽ ſeſe cõtulerũt quã ſuapte natura deſiderãt.Sed extremo illo quẽ habent.impetu neceſſitas oritur amplius mouẽdi quod cũ in partẽ priorẽ effici nequeat. quia re prohibet̃ obiecta.uel in latus: uel in erectũ agi neceſſe eſt.Omnia autẽ in angulos reſiliũt ſimiles. Quoniã eodẽ ferri cogant̃.quo motus ducat quẽ is dedit qui miſerit. Eo autẽ ut angulo uel acuto.uel recto ferant̃ omnino incidit. Cũ ergo quod retorſerit uetet.Quo minus directe motus agat̃.pariter & rem quæ fertur & eius impetũ nimirũ prohibere poteſt. Vt igit̃ in ſpeculis extremũ lineæ.recte quo ſe aſpectus coniecerit idem refrangit̃.ita in his quæ ferunt̃ fieri ex aduerſo ſolent.Quippe cũ angulo tanto retorqueantur.quanto uertex conſtiterit ita enim intelligendum eſt.ut transferri ſimul.& angulus. & delatio debeat.Quo facto in angulos reſultare ſimiles eſſe neceſſe palam eſt.

Cur homiues qui corporis cõſtant immodico maiores tunc eſſe uidentur.cũ appoſiti modicis inſpiciuntur.An ꝙ res modica unum eſt. & moderatio unum quam maxima. Vnum autem quod eſt id indicium eſſe poſtulat.indiuiduum autem minus eſt.Res uero immodica: multa pro ſui diſcri

minis ratione oſtendit. Quãobrem ut cum per ſeſe magnitudines inſpciuntur, quales nam ſint: latere facilius poſſunt. ita cum collatæ in propinquo ſpectantur. Latere non poſſunt. Ergo unum eſſe apparet quod indiuiduum eſt. ſpectatuſq; eius unus modici ratione exultat, imodicum porro ut quod plura ſit ſuſpectionem plurium ſuggerit. Et maius propterea eſſe uidetur ꝙ unum cum ſit plura eſſe uideatur. Naturam enim & magnitudinis habet propter continẽtiam & numeri propter partium inæqualitatem itaq; cũ utrunq; obtineat incremẽtũ merito maius tum eſſe apparet cum ſpectatur ad id quod ſimplex eſt atq; unum.

Cur animantia omnia & ea quorũ ſtripes terra continentur. creſcere potius in longitudinem ſoleant. An ꝙ ter longitudo augetur. Bis latitudo. Semel profunditas. Longitudo enim principio fit, primoq; principio exiſtit. itaq; primo ſola. Secũdo cum latitudine. tercio cũ profunditate augetur. Latitudo autem bis. uidelicet. per ſe & una cũ altitudine creſcit.

Quonãmodo prius & poſterius capi debeant. Vtrum quemadmodũ qui tempore. Troiano uixerũt. nobis priores ſunt. & his ipſis priores qui ſuperiores. Atq; ad hunc modũ in ĩfinitum. ut qui ſupiores ſunt. iidem priores habeantur. an ſi quod initium & medium. & finis ſint uniuerſi. Et cum quis ſeneſcens ad finem peruenerit. rurſus ad initium reuertatur prioraq; ſint quæ propius ab initio abſunt. Quid uetet nos ab initio minus diſtare. at ſi minus diſtamus eſſe quoq; priores poſſimus. Vt ſi cæli ſyderiſq; cuiuſq; delatio quædam agitur circularis. Qui non etiam rereum caducarum ortus ſit talis atq; interitus. ut eadem rurſus oriantur ac pereantur. Veluti etiam uulgo dicitur. Circulum res eſſe humanas. igitur homines numero quidem eoſdem ſemper eſſe cenſere furor eſt. Specie uero ſeruari eodem probari melius opoteſt itaq; uel priores non eſſe poſſimus. talemq; aliquis ſtatuet ſeriem: ut eodem ſit repetendũ. unde ortus extiterit cogitandũq; ordinem continuum ac ſemper eodem conſtanté tenore. Homines enim idcirco perire. Alemæon inquit ꝙ ſuum initiũ fini coniungere non poſſunt Scite perhercle. ſi quis non arctius recenſeat. Sed formula quadam eius uerba accipiat. An ſi circulus ſit. Circulus autem una & principio & fine careat. priores neq; nos illis. neq; illi nobis eſſe ꝓpinquitate inicii poſſunt.

Cur tam in laborando quam in fruendo ſolatio tibiam adhibere ſolemus. An ut laborantes minus angamur. fruuentes magis oblectemur.

Cur idem uoce eadem longius ſentiri cum aliis cantans: aut uociferans quam ſolus poteſt. An quia uiribus uniuerſis agere quippiam uel premere uel imppellere. non tãtuplũ eſt quãtus ſingularum numerus eſt. ſed quemadmodum linea bipedalis non duplum. ſed quadruplum quidam deſcribit. Sic compoſita omnia plus ualent. quam eadem diuiſa. Ergo cum uniuerſo agitur ore uocis potentia conſtans unaq; redditur. ſimulq; aera propellit. ut prodire multiplex ualeat. Quippe cum uox quæ a multis proficiſcitur. multiplex ſit quam quæ a ſingulis.

Cur maxime in cantando parhipatem. uox rumpi non minus ſoleat. quã in nete ſupremiſq; quamq̃ cum interuallo ampliori. An ꝙ eius cantus & perdifficilis eſt & cantandi primordium obtinet. Difficilis autem propter intentionem preſſuramq; uocis eſt. quibus in rebus nimirũ urget. Corrũpi autem quæq; maxime ſolent. quotiens labore acrius opprimuntur.

Sed cur hac difficile parhipate facile cantatur cũ nõniſi dieſi diſcreptant. An ꝙ parhipate remiſſior eſt atq; etiam leuius a conſtitutione aſcenditur. hæc eadem cauſa eſt quamobrem ad unam cantari uideantur. quæ ad hanc paranetemq; cantantur. Agendum eſt enim cum intentione conditio neq; aptiſſima moribus. pro uoluntate & inſtituto. At conſonantia ut exiſtat quæ nã cauſa ſit:

Cur ſuauius cantilenã quã nouimus audire ſolemus. q̃ eam quã ignoramus Vtrum quia cum quod cantatʳ agnoſcimus. tunc melius patet. qui ueluti calcem quod ſpectat aſſequitur id autem contenplatu ſuaue eſt. An ꝙ diſcere letabilis eſt. cuius ratio eſt. uel in capienda doctrina. uel in utẽda agnocendaq; uerſatur. addo etiam ꝙ res ſolita ſuauior q̃ inſolita auribus accidit.

Cur imutatio & uarietas in cantando tragicũ ſit an ratione inæqualitatis hoc euenit afficit nãq; triſticia quod inæquale eſt; accomodaturq; magnitudini calamitatis aut mœroris. cõtra quod æquale atq; cõtinens eſt. minus id flebile auribus accidit.

Cur ueteres cũ ſeptem fidibus cõcentus diſponerent hipatem non neté reliquebant an falſo id dicitur. earum enim utranq; ſeruarunt. ſed tritem adimere ſollebant. an non ſed quia grauior ſonum poteſt acutioris. idcirco netem reliquerunt. ergo hipate magis antiphonum q̃ nete reddebat. nam ut acutum uim deſiderat plenioré ſic graue exprimi facilius poteſt.

Cur grauis ſonum ualeat acute. an quia maius quod graue eſt. Quippe tum ut graue obtuſo. Sic acutum acuto angulo ſimile habeatur.

Cur ſolitarias cantilenas ſuauius audire ſolemus ſi ad tibiam aut ad lyram unam contantur cum tamen ad fides canticũq; idem modo utroq; peragatur. Nam ſi idé ita amplius ſit plus ad plures tibias atq; etiam ſuauius eſſe oportet. an quoniam euidẽtius in aſſequendo quod ſpectatur eſt cum ad unam uel lyram uel tibiam cantatur ad plures uero ſuauitas ſeruari non poteſt. cum cantilena

offuſcetur totaq; poene deleatur.

Cur ſi uox hominis ſuauior eſt non eius qui ſine ſermone cantat ſuauior prouenit uerbi gratia teretantis ſed tibia lyraue ſuauius ſonat.an ne illa quidem quæ uocabulis articulata emittitur.æq̄ ſuauis eſt.niſi per ſimulationem formetur:Cæterum opere ipſo efficitur.ut gratior ſit.uox enim hominis ſuauior conſtat.oris autem inſtrumenta pulſandi uim obtinent pleniorem quamobrem ſuauius cantatur qui teretatur.

Cur uox aut ſonus deſinens acutior ſit. An quia minor ut quæ factus imbecllior ſit.

Quamobrem quæ grauior e fidibus eſt.huic ſemper actus modulandi committitur. nam ſi proxima quoq; a media pulſanda ſit media tantum.nihilominus reddi medium poteſt. At ſi media ſubiungenda eſt per ꝓxima a media idem reddi non poteſt. An quia magnum quod graue eſt itaq; ualidum eſſe neceſſe eſt.& ineſt profecto in magno quod paruum & quidem due nete inhipate efficiuntur ſi tercipiatur.

Cur in conſonātia Diapaſon graue quidem acuti antiphonum accipi poteſt grauis uero acutum nō poteſt. An maxime ꝙ in utroq; modulus utriuſq; contentus eſt. ſed ſi minus certe in graui acutū eſt maius enim hoc eſt.

Cur antiphonum diapaſon conſonantiæ ita latitat ut uniſonum eſſe uideatur uelut ī punico. aut atropo.quæ nāq; poſita in acutis ſunt non nniſona.ſed ex ꝓportione ſibi diapaſon concinentia reſpondent. An modus proportionis facit ut ſonus quaſi idem eſſe appareat proporcio enim in ſonis æqualitas eſt:æquale autem omne ad unitatem referendum eſt. Hoc idem in fiſtulis etiam euenit ut falli aures preſint.

Cur genus cantilenæ quod lex appellatū eſt.nō per antiſtrophos olim agebatur; cum tamen cæteris chorearum canticis antiſtrophi uſus non deeſſet. An ꝙ olim leges a magiſtris certādiq; peritis agebantur.qui cum iam egregiæ ſimulare ualenterq; pertendere poſſunt. cantum & prolixum & uarium conficiebant.itaq; ut uerba ita etiam moduli numerique uarie ſubinde ſimulatione inſequebantur imitari.nāque modulamine potius quam uocabulis neceſſe eſt.Quamobram Dithyrambi etiam poſteaq̄ ſimulari cœperunt. Antiſtrophis amplius nō utūtur. quāq̄ plurimum ante uterentur. Cuius rei cauſa eſt.q̄d olim homines liberi atque ingenui ad choream adire ſolebant itaque multos eſſe qui fungi cantu certarorio poſſent erat difficilis. Quapropter illi in morem fuerat.ut modulos enarmonios cantarent. Vnus enim crebro cantilenam mutare uariamque contexere facilius poteſt q̄ multi.& qui certat facilius q̄ qui mores conſeruat. Quocirca ſimplicius illi modulari debuerant. Antiſtrophus autem ſimplex eſt quippe qui numerus ſit. unitateque mēſuretur.hæc eadem cauſa eſt cur in ſcœna nullus in chorea plurimus antiſtrophi uſus ſit. Hiſtrio nāque ſimul & certator & ſimulator eſt:Chorus autem minus imitatur.

Qua de cauſa diſſonātium copulatio quod antiphonum nominamus ſuauior q̄ cōſonum eſt. An ꝙ expreſſius ita.cōſonātia percipi poteſt q̄ cum uoce conſona addita cantatur. alteram enim uocem idem ſonare neceſſe eſt.itaque duas ad unam reſonare.quæ tertiam offuſcare facile poſſint.

Cur ſola diapaſon cōſonātia cātetur hac enim. Magadare:nec ulla alia conſueuerunt:An quod hæc ſola ex fidibus inter ſeſe ob ſonis conſtat:atqui in obſonis etiam:ſi alteram canis identidem efficis Voces enim ambarum una quodam modo illa continet:Ergo in hoc conſonādi genere cum uel una canitur conſonātia tota perfici poteſt & cum ambæ aut cum altera canitur altera tibia ſonatur una quaſi de duabus exultat:Atq; ita afficitur ut ſola hæc cantilenam patiatur.eo ſcilicet quod abſona uocem obtinent nerui eiuſdem.

Sed cur ſolis obſonis datū hoc eſt.an quod ſolæ pari interuello diſtāt a media.itaq; medietas ſimilitudinē quādā ſonoꝝ efficit:ut ſenſus auriū ambas & laudem & extremas diiudicare uideatur.

Cur in Diapente & Diateſſeron conſonātiis nūquam antiphonis cātatur.an quod non eadem conſonandi ratio in his eſt quæ in diapaſō concinētia quippe cū in illa grauis eundem ad proportionē modū obtineat:quē acuta acuminis.itaq; fit ut & eadem quaſi & diuerſa uox oriatur at uero in diapente atq; diateſſeron concinentiis non ita eſt.Quamobrem ſonus uocis opoſite perpendi non poteſt quoniam idem non eſt.

Cur ſi quis cæteris omnibus neruis concinatis medio uero in concinno pulſet inſtrumentum non ſolum cum ad medii ſonum deuenerit ſed etiā cæteris modulandi partibus anget aures.modumque īcōpoſitum.diſſipatumq; eliciet. Sed ſi lichanū aut quē ſonum aliū mouerit.tū diſcrimine dūtaxat apparebit cum eum pulſauerit quem mouerit.an ratione hoc euenit optima quandoquidem omnia egregia modulandi genera. medio neruo ſæpe utuntur omneſque probi fidicines crebro ad medium ueniunt.& ſi diſceſſerint. mox redeunt eodem.Nec ullum alium tociens repetunt Ergo quemadmodum ademptis ex oratione quibuſdam cōiunctionibus ut teti. oratio minus græca relinquitur.aliis uero quibuſdam detractis. nihlo inſuauior accidit eo quod aliis ſæpe indicēdo uti neceſſe eſt aliis minime.ſic etiam medius ueluti coniunctio eſt ſonorum. maximeque elegan-

tiorum quoniam eius ſonus aſſumi ſæpiſſime ſoleat.

Qua de cauſa qui grauius cantant. ſi abſonant depræhendi facilius poſſunt q̃ qui cantant. acutius? Nec uero ſecus in numeris accidit. Euidentiores enim qui peccant in grauiori. Vtrum quod plus tempopis graue obtinet. plus auté plenius a ſenſu aurium percipi poteſt. an ꝙ in tempore amplio-ri agitur. hinc etiam plus ſenſus adhibetur. uelox auté & acutũ facile ſuã ob uelocitatem lateſcit.

Quam ob cauſum multi cum cantant melius numeros ſeruant quam pauci. an ꝙ multi melius unũ ſuumq; ducem aſpiciunt tardiuſq; incipiunt, itaq; facilius aſſequi idem poſſunt. quippe cum in accelerando euenit ut plus erroris committatur.

Cur nete duplo acutior eſt hipate, an primum ꝙ cum neruus parte ſui. dimidia pulſatur, & totus diapaſon continentia exultat quod uel in fiſtulis æque perſpicere licet. uox enim quæ per mediũ foraınẽ emergit diapaſon reſonat cũ ea quæ ꝑ totã fiſtulam ꝓmitur. Quinetiam in cæteris duplo interuallo capi diapaſon conſonantiã nouimus. nam & qui tibias ꝑforãt ita diſponere ſolent. & q fiſtulas apte cõcinnant extrema tamen cera marginãt foraminis principalis. Nec uero ad dimidiũ implent: & intriquetris ſpalteriis nerui quoq; alter longitudine dupla: alter ſubdupla eſt æque in-tenti diapaſon conſonantiã reddunt. Genus auté concinendi quod diapente nominaẗ ſexquialtera conſtat. Quod uero diateſſeron uocamus interuallo ſeſquieſtertio continetur.

Cur ſiquis netem pulſatã appræhenderit: hipate ſola reſonare uidebitur. An ꝙ tinnitus qui ex hac proficiſi ſolet. ſono illius maxime cõciliatur & congruit, utpote qui conſonus ſit ergo quia ſuo conſimili concreſcit: ſolus apparet. Cæteri uero incerti ſuam ob exiguitatem incultantur.

Cur neruum medium in concentibus appellamus cum inter octo nullũ medium ſit. An ꝙ olim cõ-centus ſeptem neruis conſtabant. Septem autem medium optinent.

Cur in acutum magna ex parte uox aberare conſueuit. Vtrum ꝙ facilius acutum q̃ garue cantatur. An ꝙ acutum graui deterius eſt: peccare autem nõ aliud eſt q̃ rem agere deteriorem.

Cur inter omnia quæ ſenſum patiuntur ſolũ id mores obtinet: quod obuiam auribus eſſe poteſt. Nam & ſiq̃d ſine ſermone modulamur mores tñ præ ſe ipſa modulatio fert quos non color non odor nõ ſapor gerere poteſt. An ꝙ motũ ſolũ hoc obtinet. Nõ dico quẽ ſtrepitus reddit, Talis enĩ uel cæteris adeſt. Quippe cũ etiã color noſtrũ mouere aſpectũ poſſit. ſed cũ intelligi uolo quẽ ge-nus id ſtrepitus ſubſeq̃ntẽ ſentimus. Hic enĩ ſimilitudinẽ gerit. Tũ in numeris: tũ in ſonoq; ordine acutorum: & grauium non in mixtione quod eſſe in cæteris ſenſibilibus non poteſt. Atq motum eiuſmodi ſibi actio uẽdicat. Quæ morum index proculdubio eſt.

Cur leges pleræq; cantilenæ appelentur. An ꝙ homines priuſq̃ litteras ſcirẽt leges cantabant: ne eas obliuioni mandarent: quod etiam noſtra ætate Agathyrſis in morem eſt. Ergo primas quoq; po-ſteriorum cantilenarum eodem appellauerunt nomine: quo oẽs ſupiores uocabantur.

Cur numeri muſici: & modi qui uoces ſunt moribus ſimiles ſeſe exhibent. ſapores uero aut colores aut odores nullam eiuſmodi ſimilitudinem gerunt. An ꝙ numeri muſici & moduli motibus con-tinentur. Quõ etiam actiones. At omnis efficientia moralis res eſt. moreſq; condere poteſt. Sapo-res uero aut colores hoc idem æque conficere non queunt.

Cur neq; ſubdorium neq; ſubphrigium genus in tragœdiis choricum habeatur. An quoniam Anti ſtropho carent: utpote quæ ſcænici ſint: imitationiq; accõmodati.

Cur phrynicus cæteriq; eius ætatis muſici modulandi potius ſciam exercebant. An ꝙ tum in tra gœdiis carminis uſus modulaminum longe amplior erat.

Cur diapaſon cõſonantiam dicimus nõ oratione numeri diaocto ut diateſſerõ ut diapente. an ꝙ pri ſcis non pluribus uti uerbis q̃ ſeptem fuit in morem: deinde terpander tertia exẽpta netẽ adiũxit ac eius tẽporib⁹ diapaſõ hæc appellata eſt cõſonãtia nõ diaocto. Quippe q̃ ſeptẽ nõ octo cõſtaret.

Quamobrẽ aptius de acuto in graue canitur q̃ de graui in acutũ. Vtrũ ꝙ ita fit ut a ſuo inchoetur principio. Neruus enĩ qui medius & dux eſt: acutiſſimus primi tethracordi habeẗ, illo auté modo non a principio ſed a fine exordiretur. An ꝙ graue gñoſius ſonantiuſq; ab acuto oriri poteſt.

Cur bis diapente aut bis diateſſeron conſonantia componi non poteſt. Bis autem diapaſon poteſt. An ꝙ nõ bis diapente neq; bis diateſſeron inſtrui poteſt ſed diateſſeron ac diapente ꝓportiones apte in unam diapaſon cõtinentiã copulantur.

Cur diapaſon cõſonantia ominum pulcherrima eſt. An ꝙ integris terminis huius portiones conti-nentur. cæterarum autem non integeris. cum enim nete dupla ad hypatem ſit. quocumq; in gene-re nete duo tenuerit. hypate unum habebit: & ubi hypate duo: nete quatuor reſonabit: ac ita de-inceps. At uero eadẽm nete medie ſeſquialtera eſt. proportio nanq; ſeſqualtera qua conſonantia diapente concluditur non integris numeris poſita eſt. Maior enim minorem intra ſe continet totum, & partem eius dimidiam quamobrem non integri cum integris comparantur: ſed partes ſuperſunt. Conſonantia quoq; Diateſſeron proportione ſeſquitertia continetur. Quæ terminis conſtat: quorum maior minorem intra ſe totum continet. Et inſuper tertiam eius partem. An

quod ex ambabus cõſiſtit perfectiſſima eſt. Et qm̃ modulandi menſuram hæc tenet, merito oīum elegantiſſima conſtat

Cur ſi neruus medius ex ſuo intentionis modo dimotus ſit: cæteri quoq; omnes ſonos incompoſitos reddent. ſed ſi integre illo manente aliquis cæteris ſit dimotus: ſolus hic aberrabit: qui modo ſuo caruerit. An ꝙ ratio concinnendi neruis omnibus apta intentione continetur. quæ non niſi ꝑ habitudinem quandam ad medium accommodanda omnibus eſt. ordoq; ratione illius diſponi ſingulis debet ergo ſublata continendi concinnendiq; cauſa concentus æque cuſtodiri præterea non poteſt. cum tamen neruo medio ſibi conſtante unus ex cæteris aliquis diſcrepat merito illius pars duntaxat deeſt. cæteri nãq; omnes modum ſuæ concinentiæ ſeruant integrum

Quare cum uocis acumen effici momẽto poſſit exiguo: grauitas autem nõ niſi magno proueniat ut enim graue ob multitudinem graue eſt ita acutum ob uelocitatem acutum exiſtit cur inq̃ ſi ita eſt maius negocium canticum cecinisse acutũ q̃ graue ſit: Et quidẽ pauci reperiuntur qui ſuperna cantare ualeant: leges quoq; acutæ & arduæ difficile iccirco cantantur: quia intente uæhementius ſunt: quauq̃ minus negocii ſit mouiſſe quod exiguum q̃ quod multum eſt. Itaq; uel in aere hoc idem accidere oporteret. An uocẽ e natura mittere acutam: non idem eſt quod acutum cantare. Sed mittunt quidem acutam uocem omnia quæ natura ſunt imbecilla eo. ſ. q᷑ aeris parum non multum ciere poſſunt: parum autem aeris uelociter fertur. Vnde ectici. i. qui conſumpto corporis habitu emarcuerint acutam proferunt uocem. At uero acutum niſi uiribus ualeãt cantare non poſſunt. Cuius certe indicium ꝙ uelociter ferri ſolet quod uæhementer fertur. Ita bonarũ uirium index acutũ eſt: & ſuperna cantare admodũ difficilis ſit: grauia autẽ locũ tenent inferorẽ:

Cur nnmeris. modulis canticis: deniq; omnibus concinnẽdi generibus oblectari omnes ſolere. An ꝙ motibus naturalibus oblectari datũ a natura omnibus eſt. Indicium quod pueri adeo nuper editi his ipſis moueri oblectariq; poſſunt. Modis tamẽ adiecticiis canticorũ ut delectemur efficere aſſueſcendi ratio poteſt. Sed enim numeri propterea mulcent: quia raſum ordinatumq; computandi numerum habent mouentq; nos pro ſua æquabili ſerie ordinate. Motus enim familiarior naturæ eſt ordinatus q̃ inordinatus. Itaq; ſecundũ naturã hic magis eſſe probantur. Argumẽtum ꝙ cum ordinate & laboramus & bibimus & comedimus naturã uireſq; noſtras & ſeruamus & augemus. Contra inordinate cũ agimus deprauamus naturã atq; de ſuo ſtatu dimouemus morbos enim naturalis ordinis corporũ eſſe motiones nullũ dubiũ eſt. conſonãtia uero demulcere ideo poteſt ꝙ mixtio ſiue temperatio contrarioꝝ eſt iunctorũ apte inter ſeſe portionẽq; inuicem cuſtodientiũ. portio igitur ordo eſt. quem modo natura ſuauem eſſe propoſuimus. Et temparatũ quoq; omne ſuauius q̃ itempperatũ. eſt præſertim ſi cũ ſenſibile ſit pariter uim habeat utriuſq; extermi quemadmodũ conſonãtia ex portionibus tẽperatur. Etproportio ipſa amborum exteremorum potentiam æque in conſonantia tenet.

Cur ſuauius antiphonum æquiſono eſt. An ꝙ obſonum quoq; conſonum diapaſon eſt. quippe cũ exaduleſcentibus uiriſq; conſiſtat qui ita diſtant inter ſe tonis ut nete & hipate. At oĩs conſonantia ſono ſimplici ſuauior eſt. Cur autẽ ita dictum iam eſt atq; oĩum ſuauiſſime diapaſon perſonat. æquiſonũ autem illud ſimplici contineri ſono conſpectum eſt.

Cur ſola in diapaſon cõſonãtiã magadari ſolitum eſt. An quia ut pedes carminum portionem aut paris ad par: aut dupli ad ſubduplũ: aut aliquã aliam inter ſe obtinent. Ita ſoni quibus conſonantia cõtinetur motus portionẽ inter ſe aliquã ſeruãt & rationem clauſulæ: cæterarũ igitur cõſonantiarũ alterius termini imperfecte ſũt cũ finiat ad partem q̃obtem fieri nõ poteſt: ut pari ſint facultate. Cũq; diſpares ſint diſcrimen auribus accidit. quõ in choreis cũ ad finẽ deuentum eſt. differẽtia ex ampliore uoce aliquorum exultat. Adde quod hipate accidit ut exitum ſoni circuitalis habeat cũ neta. ultimus enim a netæ ictus aeris factus hipate eſt. quod cũ finiant in idẽ q̃uis nõ idẽ fecerint euenit ut opus abſolui unum cõeq; poſſit. nõ ſecus ac illis accidit: qui ſub poſtremã cantilenã pulſent. Nã & ſi cætera operis nõ adhibita tibia peregerunt. tñ ꝙ in idẽ deſierint eoipſo fine magis delectant q̃diſcrimine angunt: quo ante finem diſcreparint. cũ igitur in diapaſon cõſonantia ex diuerſis quod cõe exultet ſuauiſſimum ſit. Magadare autem ex contrariis uocibus conſiſtat. hinc magadare conſonantia diapaſon conſueuerunt.

Cur ſuauius cantum audimus quẽ ſcimus q̃ quẽ ignoramus. Vtꝝ qm̃ cũ cantilenã agnoſcimus melius patet qui ueluti calcem quod ſpectat aſſequitur. Hoc aũt contẽplationẽ facit ſuauiorem. An incidit ut auditor una cũ eo afficiatur: quã notã illam exprimit cãtilenam. Quippe qui aliquid ſuccinat. ſociumq; ſeſe prebeat cantanti. Solet autem q̃ſq; hilari ſecuroq; animo cãtare: niſi aliqua coactus neceſſitate id faciat.

Cur non bis diapẽte: aut bis diateſſaron reddi cõſonãtia poteſt: ut bis diapaſon coaptari ſolet. An ꝙ diapẽte conſonantia poſita in proportione ſeſq̃ltera eſt. Diateſſaron uero in ſeſq̃tertia quod ſi tres ſeſqualteri aut ſeſq̃tertii numeri ordine diſponãtur extremi nullã inuicem portionem habebunt.

Neq; enim ſuper particulares neq; multiplices eſſe poterunt:at diapaſon continentia qm̄ duplari ꝓportione cōſiſtit.Hæc geminata q̄druplam inuicem proportionē extremi tenebūt. Itaq; cum cōſonātia ſonorū inuicem portionē obtinentiū ſit portionēq; inuicē ſoni habeant qbus diapaſoninteruallū cōtinetur penitus uero careant.qui diateſſaron:aut diapēte hītudine copulantur.idcirco ſoni bis diapaſon eſſe conſoni poſſunt cæteri non poſſunt.ob eam quam reddimus cuaſam.

Cur ſiquis netē cū pulſauerit apprehendat ſola hipate ſubſonare uideať.an q̄ nete cum deſinit elanguēſcitq; in hiparē tranſit.Indiciū q hipatem protinus netem canere aptiſſime licet: etenim qua ſi neaten præ ſe ipſa ferat:ſimilitudo ex ea petitur.cū autē echo quoq; ipſa cantus quidam eſſe probetur.Eſt enim uocis neate iā deſinentis tactio: tinnituſq; ipſe ſono reſpondeat hipate. merito ob ſuā affinitatē nete mouere hipatē poſſe uideť.Neatem ubi ſe moueat apprehenſa certo nouimus. at hipatem cū uideamus inappræhenſam. Et tamen eius ſonū ꝑcipiamus ipſam ſonare credimus. quod in multis accidere ſolet.in qbus ſcilicet neq; ſenſu neq; cogitatione ꝑpendere ueritatē poſſumus.Ad hæc ſi nete ictu intente accidat:ut iugum moueať.nihil ſane miꝝ fuerit eius autē motu neruos oēs cōmoueri:ſonūq; reddere aliquē ꝓbabile eſt.Sonus igiť neate alienus ab cæteris eſt.& cum deſinit & cū incipit cū hipate uero cū deſinit idem exiſtit.Quod ſi eius ꝓprie motioni adiunctus ipſe totus eſſe illius uideatur. Abſurdū haud quicq̄ haberi debet. Amplior autem q̄ ſonus reliquorum neruorū promiſcuus hic exultat. Quoniā illi qdem a neate quaſi impulſi ſubmiſſe uellēte & leuiter ac molliter ſonāt.Nete autē ipſa fidiū omniū uæhementiſſima ſua tota potentia ſonū reddidit.Itaq; ſecundaria eiuſdem actio merito ſuperior eſſe q̄ cæterarum poteſt: præſertim cum leuiſſimo motu ipſe moueantur.

Cur ſuauius cātilenā audimus cū ad tibyā q̄ cū ad lyrā cantať. An oē ſuaue qđmixtū cū ſuauior eſt: ſuauius redditur.Atqui tibia q̄ lyra ſuauior eſt ergo catilena quoq; mixta: cū tibya q̄ lyra ſuauior ſit.Modo quis ſenſum amboꝝ ꝑcipiat. Vinum enim aceto mulſo ſuauius eſt quoniā quæ natura ꝑmiſcet longe amplius tēperanť q̄ quæ a nobis miſcētur. Vinum quippe ex acido ac dulci ſapore mixtū eſt.Probari hoc idē pōt uel malis punicis:quæ uinolenta appellamus. Ergo cantilena & tibya miſceri ſibimet admodū ſuā ob ſimilitudinē poſſunt. Spiritu nāq; utraq; cōficitur.Sonus aūt lyræ quoniā nō ſpiritu ſit:aut minus ſenſibili q̄ tibyarum minus uoci īmiſcere poteſt.Quod cum ad ſenſum diſcrimen pariant nō īmerito minus dimulcent.quomodo dictū de ſaporibus eſt. Adde q tibya ſonitu cognatio neq; ſua errores multos cantilenæ occultat. Sonus lyre cū tenuis uociſq; cōmiſceri minus idoneus ſit:ipſe ꝑ ſeſe patens ſuūq; genus ſincenū cuſtodiens:oēs cantilenæ errores poſita quaſi regula patefacit. Cum uero multa ꝑperam in cantando agantur quod promiſcuū exeratis recteq; actis prouenit deterius eſſe neceſſe eſt.

Cur neruū mediū in concentibus uocamus cū inter octo nullū mediū ſit. An q olim concētus neruis ſeptē conſtabat.quoꝝ mediū eſt.Eoꝝ itē quæ inter extrema cōtinētur. ſolū mdediū principiū quoddā eſt.Quod enī in medio ſitum eſt eoꝝ quæ in aliquo īteruallo ad utrūq; uergunt extermū hoc principiū & mediū eſt.Cū autē extrema cōcentus neate & hipate ſint:hiſq; īteriaceant:reliqui ſoni quoꝝ medius noīatus ſolus principium alterius tethracordi eſt : iure medii nomē habuerat. Principiū enī idē eſſe duntaxat patuit quod mediū eſt eorū quæ inter aliqua claudunť extrema.

Cur melius multi cū cantat ſeruare numeros poſſint quā pauci.An q multi magis unū ducemq; reſpiciunt:tradiuſq; incipiunt.Itaq; facilius aſſequi idem poſſunt.plus enim erroris ſolet cōmitti in celeritate.Accidit autē ut ſuo duci multi q̄ pauci ſint attentiores.Segregans uero ſeſe nemo eorū. exuperata mult.tudine clarere potuerit quanquam inter paucos facilius proculdubio poterit Quamoberm inter ſeſe ipſi per ſe potius quam cum principe certant.

Cur uox in partem acutam magna ex parte degenerat. An q acutum facilius quam graue cantatur. Acutum igitur crebrius cantant.Dumque id faciunt errorem crebrius committunt.

Cur ueteres cū neruis ſeptē concentus diſponerent. hipatē non netem reliquerunt. an non hipatē: ſed eam quæ perameſe nnſtra tēpeſtate uocať.toniq; interuallū reliquerunt.Vltima uero denſi in acutum promedia uſi ſunt quamobrem mediā quoq; eā appellarunt. an q ſupioris tethracordi finis principium erat inferioris & medium tono proportionē extremorum tenebat.

Cur tragœdiarum choris neq; ſubdorio:neq; ſuffrigio cantandi genere uti mos eſt. an q modulum præſtare concentus hi nequeunt.Quo certe choris magnopere opus eſt. Mores uero ſuffrigium obtinet uſui rerum deputatos.Quamobrem in geryone ecxurſus: & arma eoipſo concētu aguнť. Subdorium uero magnificū conſtans graueq; eſt.Quocirca oīum maxime concentuum cytharæ accōmodandum. Sed hæc ambo ut choris minime congruūt.ſic ſcœnis eſſe familiariora ꝓbanť. Etenim ſcœna heroum facta dictaq; ſimulat. Veterū autē ſolos duces fuiſſe heroas conſtat.populi homines ſunt:quibus chori conſiſtunt.Quapropter choro cōpetunt mores : moduliqne trāquilli & flebiles.Hæc enim humana potius ſunt.Quæ minus cæteri cōcentus ꝓſtare queūt.minimeque ipſe ſuphrigius hic enī aīos limphatis ſimiles reddit cogitque debacahari. At uero mixoli-

dius nimirũ illa pſtare poteſt. Itaq; eoipſo affici poſſumus: ſunt autẽ patibiliores q inualidiores q̃ qui ualidiores ſunt. Quáobrẽ id genus choro tribuimus ſubdorio uero atq; ſubphrigio agimus q choro nõ conuenit. Eſt enim chorus cliens quidam curatorq; ocioſus. Quippe q beniuolentiam dumtaxat his exhabeat quibus adeſt.

Cur ſono grauiori mollior modulatio cõtineaf. An q modulus ſua quidẽ natura mollis eſt quietus: ſed admixti numeri ratione aſperior redditur & mouentior. cũ igitur grauis ſonus mollis quietuſq; ſit acutus contra mouens & irritans prorſus eo℞ quoq; qui eundẽ modulũ habent mollior eſſe debet qui grauior eodem modulo continetur. Modulũ nãq; mollẽ eſſe eorum dictum. iam eſt.

Cur parium ſimiliumq; doliorũ. ſi alterum inane alterum dimidiatum ſit echo diapaſon conſonantia reſultabit. An q echo dupla dimidiati ad inanis exiſtit. Quid enim in iſtis potiuſq̃ in fiſtulis res euariet motum nanq; eundem acutiorem putamus: quem ueloeiorem. Amplioribus uero aer tardius occurrit: ut duplis duplo & cæteris ad pportionem. Vtris quoq; duplus diapaſon ad ſubduplum conſonat.

DECIMAQVARTA PARTICVLA QVAE AD STIRPIVM GENVS: ET AD PANEM: FARINAM MASSAM: PVLTEM: CAETERAQVE ID GENVS PERTINENT.

CVr aquam ſalſam apium recipit: porrum recuſat. an q alterius radix imbecilla: alterius ualida eſt. Impatibilius aut quod ualidius.

Cur in prouerbio eſt Mentam belli tempore. Neq; edito neq; ſerito. an quia menta refrigerare corpora poteſt: ut corruptione conſtat ſeminis genitalis. id autem ipſum aduerſum omnino eſt ad fortitudinem. atq; animoſitatẽ quãuis genere ſit idem.

Cur aliqua fructu uacent cũ florem habent ut cucumer. cucurbita: malus punica. an his fructus non deeſt ſed ipſa pro fructibus habentur: quibus flos inſidet. Fructus enim id eſt quod florem gerit. Cucumeri autem florem inhærere perſpicuum eſt.

Cur eorum quæ terra gignit: alia cocta alia cruda ſunt cibo idonea. an quibus ſuccus eſculentus nõ protinus eſt. hi decoctis dulcior redditur a calore. Quibus autem ſapor uel protinus gratus cõſiſtit: hæc etiam cruda eſitantur.

Cur alia elixa: alia aſſa melius edi poſſint. An q humidiora nõ eatenus humectari ſicciora nõ amplius exiccari opportet. elixa autem humidiora mollioraq; omnia redduntur. quæ uero minus humida ſunt hæc igne confecta ſicciora pſus euadunt.

Cur alia eſculenta: alia ineſculenta exeperiamur. An cauſæ ſuccus eſt. Quod enim & ignis expers ſuccum cõtinet inmitem & igne cõfectum nihilo mitius redditur. hoc cibo ineptum penitus eſt: quod autem ſucco eſculento quidẽ: ſed uæhementiuſculo coſtat hoc pro condimento recipimus. quod enĩ exiguo corpore uĩ magnam obtinet id naturã condire poteſt ampliorũ eſculentorum.

Quã ob cauſam ſtirpiũ aliæ ad ſemen uſq; uiuere tantũmodo poſſint. Deinde cũ ſemen tulerunt exareſcant: ut genus herbæ & quæ olera nõiamus aliæ nõ. Sed ſæpius fructificare ſolitæ ſint. Ipſarũ etiam uiuẽtiũ ad ſemẽ uſq; ferendũ: cũ magna pars annua ſit genus apii quod ab equo hipposelinum appellatum eſt quaſi equapiũ dixeris anno poſtero fructum affert: cunque attulit exareſcit cur ita an oĩa eatenus uigent ætate. quatenus ſemine quoq; ualeant. nã & homines ad annũ trigeſimũ uſq; proficiunt aut copia aut craſſitudine. Vbi autem ſemen ferre non amplius poſſint modo ſtirpium obareſcunt atq; ſeneſcunt quamq̃ alia ocius: alia ſerius occidunt. Idq; portione. Sed quam ob cauſam aliis longum uitæ ſpacium aliis breue datum eſt. porro alterius intereſt diſputationis declarare: ſed cum omnibus finis ac terminus ſit pfectio ſeminis quipus uita breui tempore continetur: hæc ſemel aut certe non ſæpe. Quæ autem eſſe longeua natura uoluit: hæc ſæpe fructificare neceſſe ẽ. Quãobrem que ĩbecillima ſunt ferre non plus ualeant q̃ ſemel. tũ exareſcant neceſſe eſt: ac eorum ipſorum alia anno pmo ſimul & ſemẽ reddere: & uitã explere naturæ rõ ſancit. alia poſtero ut eq̃ppium. Quæ uero pualida ſurgunt. hæc annis pluſculis poſt fructificare incipiunt diuq; uitã agere poſſũt fructificareq; ſæpius ut arbores.

Cur ſiquis apiũ radicetenus circunfodiat partiq; imæ pãnicum undiq; ĩ gerat deinde terram accumulet itaq; irriget radices mira magnitudine adoleſcẽt. an q natura pãnici fũgoſa & calida pabulũ attrahit: conceptũque nõ ſurſum trãſmitti patitur. Sed inter radicẽ cõtentũ calore ſibi indito cõcoquit ut radicis ampliſſimũ ſequi incrementũ neceſſe ſit.

Cur ſiquis cucumeres aut cucurbitas ptinus paruulas condiderit in terram maiores multo efficiet An quod ſpiritus & ſol exiccando incrementum ĩpediunt molẽnque tũ minorẽ tũ criſpiorẽ reddunt quemadmodum & arbores quæ loca uento ſolique expoſita tenẽt quæque ĩ cauis manent & riguis altera enim magne fungoſeque fiunt alteræ paruæ & ſpiſſæ: Aſt uero inter terram occulta. Quoniam contra afficiantur. contra euadant neceſſe eſt. Quinetiam quæ uaſis includimus

ut cucumeres in ferulis cauis aut tegulis: & mala punica: aut quæuis mala in ollis ampla redduntur & fungoſa. contra quæ detecta ſunt parua ſolidaq; augeſcũt nullo ambiente operculo qđ alimoniā faciat largiorem. Id enim obiectum facit ne pabulũ aut euaneſcat aut areſcat.

Cur plantarum acrium ſemina acriora ſunt q̃ radices & folia. an q ſemine omnia oriuntur inq; cæteras oēs ptes ex eo ueluti fonte quodā ut qdā aiũt & ſapores & odores deriuari neceſſe eſt. nā etiā odores oīum una cũ ſeminibus eſſe ſuaues īcipiunt. Quod ſi acritudo cæteris ex ſemine proficiſci ſolita eſt ſemen ipſũ maxime eſſe tale ratio exigit.

Cur tenues radiculæ acriores ſunt. An quod ampliores illę ſpacio temporis longiori plenius concoctæ miteſcunt.

Cur capparis locis prouenire cultis haud facilis poteſt multi nanq; temptarunt & radice tranſlare & ſemine ſparſo cum apud nõnullos cmmodior capparis ſit quam roſa. ſed tamen efficere nihil potuerunt quid ergo cauſæ ſit ut cultis neſciat hoſpitari inculta & quia perſequatur & maxime ſepulchris adhæreat. Igitur de hoc cæteriſq; generis eiuſdem accepiſſe illud oportet quod non omnia eadem ex materia conſiſtere ſolent: aut augeri. ſed ſunt quæ ex aliorum corruptione principio conſiſtant. & poſt augeantur: ut pedunculi & pili corrupto alimento aut qua labe alia corporis pdeunt. Ergo ut in corpore nõnulla excremento proueniunt alimenti. quod certe cruditas eſt: & ubi naturæ uires ſuperare non queunt. Abſcedunt quidem in ueſicā & aluũ quæ in promptu maxime ſunt. Aliqua uero animal producunt. Itaq; in ſenectute & morbis hæc augentur ſic in terra alia cõcocto alimento & conſiſtunt & augentur alia excrementis aduerſaq; concretione oriuntur. Culturæ autem officii eſt ut concoquat reddatq; efficax alimẽtum quo genus mite urbanumq; fructũ conſiſtit. Quæ igitur mitigatione īformationeq; huiuſcemodi creantur hæc urbani uocabulo ſignificamus: eo quod ſolertia hominis educata quaſi cruditaq; meliora euadant. Quæ autem cura adhibita miteſcere nequeũt: aut etiam aduerſo habitu loci ſui generis prodeunt hæc ſilueſtria ſũt & ruſtica cultiſq; uiuere nolunt. cultus enim dum ea melioribus inſtituere moribus cõtendit: deprauat atq; peruertit quippe cum a ſua natura deſciſcere nequeant quæ orta ſunt ex corruptione quo in genere capparis quoq; profecto eſt.

Cur ſi quis radicularũ folia tẽpore hiberno cũ maxime uigent abſciderit: & terrā pedibus cõplanarit cõculcaritq; ut ībrẽ nullũ admittere poſſit radiculæ ipſe per æſtatem amplitudine minime creſcent. An ppterea quia ne corrũpātur cauſa cõculcandi ſoliditas eſt quæ humore qui putrefacere prohibet. alimentũ uero quod aliter ad germẽ ſurſum trāſmitteretur radix ſibi ipſa totũ diſpẽſat: itaq; nel amplior fiat neceſſe eſt uel ſuo de latere radices alias mittat geminās modo ceparum. has enim multiplices effici nouimus ſiquis annuas non euellat: ſed tpi hiberno relinquat. At cum uim iſtam procreandi ut lateri ceparum natura dedit: ſic radicularum negarit neceſſe profecto eſt ipſa ſillas craſſeſcere nimiam od copiam alimenti.

Cur ſi quis cucurbitas aut cucumeres apud putheũ ſatos in ipſum dimiſerit putheum tempeſtiuos: beneque operuerit: uirides per annum totũ ſeruabit. An q uapor aquæ refrigerans efficit ne aſſiccent. ſeruatque uirides & uegetiores: & obturatio illa & ſpiritus ſatis alere poſſunt: quæ iam ī plenum creuerunt: permanẽdi uero facultas propterea datur q relictis radicibus ſuppetit alimentum nā ſiquis cũ fructificarũt detractis ſarmẽtis præciſaque planta terrā aggerarit conculcaritque circum radices: cucumeres faciet præcoques: utpote: cum radix ualeat cõſeruari. Haud enī cucumer annuā ſortitur naturā: ſed uiuere ulterius poteſt. Ferent autem iſti fructum maturius q̃ qui ſemine pdierunt qm̃ radix bona pars. S. operis præcondita iam naturæ habeť quod illis ſeminatis priur confici neceſſe eſt. Terræ autem aggegatio & cõſtipatio tepoẽ inducit quo radix & ſeruari & germẽ mittere celerius queat. Vnde etiam fit ut ſiquis per hiemẽ cucumeris ſemen in quallis ſatum aqua irriget tepida & modo ſoli exponat: modo collocet apud ignem pcoques admodũ cucumeres faciat ſi tẽpore congruo ad ipſum cum quallis in terram demittet.

Cur non meridie ſed mane noctuue irrigare cõſueuerunt. Vtrum ne ſolis feruor humorẽ abſumat: An q ſi aqua calida ſit necabit quæ irrigantur.

Cur omne odoratũ genus tam ſeminũ: quā ſtirpiũ mouere urinā poteſt. An qa calidũ eſt. cõcoctuq; facite. Cuius ſane generis ſunt quæ urinā ciere ualent. Calor nāq; interior cito extenuat. Nec aliq corpulentia odor cõtinętur. Nam & ea quæ minime odorata ſunt. alia caloris ſui ratione uim mouendi urinam habent. Vel potius colligandi: ſeminũ autẽ genus omne odoratũ calidum eſſe proculdubio nouimus. Odoris enim natura calore aliquo omnino creatur. At uero quæ male olent: haud quaq̃ apta concoctioni ſunt. Eſſe autem non calida ſolum: ſed etiam concoctu facilia debẽt: quæ ſint prouocatura urinam: ut. ſ. una deſcendendo humores extenuent.

Cur ocius olus excauleſcat: quod ſemine uetuſtiori ut trimo aut bimo pdierit q̃ quod nouo. An q ſicut in animantiũ genere ſemen id celerius affert quod uiget: ita etiam ſeminum quæ uetuſta admodum ſunt. uim ſuam omnem exhalarunt: quæ recentiſſima imbeciliora ppterea ſunt: q excre-

mentū adhuc procreationi minime conueniens continent. Quæ media tempore hæc humore in utili omni exacto ualidiſſima eſſe ꝓbantur celerius igitur ſemen ꝓfundūt. Id autem ipſum nō niſi excaleſcere eſt quippe cū ſemen ex caulæ proueniat.

Quā ob cauſā ruta inſita in ficū pulcherrima plurimaq; ꝓueniat. īſerit̄ uero inter corticem limoq; obducto fouetur. An ꝙ rutæ radix fomentū teporeq; deſiderat: itaq; cinere quoq; circundata iuuatur ficus aūt calida eſt. quod eius ſuccus oīum accerimus docet. & fumus quem multū emittit. habet igitur calorem atq; humorē talē qualem etiam cinis. Quāobrem ſi ille iuuare poſſit: ficus porro copiam ac uigorē eo magis ꝑſtabit quo humor cineris quidem non perpetue affluit fici uero irrequieto cōfluuio manat ut pote cū arboris ſuccus cōſumi ex toto nō poſſit.

Cur ſtirpiū nōnullæ caulē ſemper edant ianē. An illis quarum natura ībecillior eſt: has rarū ianēq; emittere caulem neceſſe eſt.

Cur in terra attica fructus cæteri dulciſſimi fiunt. Thimū uero acerrimū eſt cū id etiam ipſum fructus quidem exiſtat. an ꝙ ager ille tenuis ſiccuſq; eſt. Quamobrem non multum humoris continent quæ in eo naſcuntur. Ergo quæ dulcia ſua cōſtāt natura hæc ob humoris contenti mediocritatē: ubi ſol partem cōſumſit maximā faccile reliquo cōcoquuntur. Etenī multum concoq negociū magnū eſt mediocre expeditius cōfici pōt. Vnde fit ut fructus qui lege ſuæ naturæ dulces creantur: dulciores euadant. Qui ſicci e natura minimeq; dulces proueniunt. hiſnā ob inopiā tantum humoris retinent q̄tū ſuo cōueniat generi qđ dulce nequaq̄ eſt. Sol autē q̄tū dulciſſimū ſit: & leuiſſimū eximit. Itaq; acerrimi relinqūtur. humnore ſupuacuo carent: quē fructus cæteri obtinent.

Cur pulegiū & liriū cepæ ſuſpenſa florēt ſolſticii tpe. An īeſt crudū in his alimētū qđ ut hieme cōcoqui ex frigore neq̄t: ſic ſolſticio ex calore cōcoquens auget. Verū quia ī fluxii carēt aſſiduo breuī marceſcunt. Etenī quæ nullū alendi initiū nullū influxū aſſiduum habent intereūt exciccanturq;

Quade cauſa accidit apud. Scythas ut frumentū diu in terra maneat: propter copiam niuis. & ubi emerſerit celeriter creſcat.

Cur cepæ unū tā acriter modere oculos pōt. Vnde nomē quoq; a græcis cromoyon ipoſitum putāt perinde q̄ſi pupillā cōprimi cogeret. Origanus uero nihil huiuſcemodi facit. Nec aliud quippiam ex cæteris quāquā acre. Neq; enī Naſturtiū quod mordacius eſt oblatū oculis efficit æque ut lachrymæ profluāt. At cepæ & cū oculis admouet̄ & cū comedit̄ lachrymas monet. An ꝙ acrium genus diſcrimine euariat numeroſo quo ſua cuiq; uir cōſiſtit: rataque habet̄ naſturtium ergo qa calidus eſt reſiccare: quod collicauerit amplius poteſt. Nā extrudere lachrymā cū editur poteſt. admotū tamen ad oculos. nihil propterea mouet. Quia nullū mittit uaporē. Eſt enī id & ſiccius & calidius. Origauus cætera id genus calida ſunt leuiter & ſicca. Quod lachrymas autē moueat mordax id eſſe debet. & humidū & lentū. Quas ob res oleū quoque lachrymam excutit: q̄uis leniter mordeat. Subiens enī irreptāſque ſuam ob lentitiam atque tenuitatē dolorem mouet: ac proinde homorem tabificat. at cepæ uim eiuſmodi ſane habet ut quod & humore & uapore ſit calido: tenui & lento. Itaque oculis ad motum: eo ꝙ uapor eiuſmodi eſt: humorque tenuis cōmear lachrymas mouet: cūque edit̄ itidem tranſmiſſa reſpiratione facere poteſt. allium calidū quidem eſt & acre & humoris aliquid cōtinēs: ſed lentū nō eſt itaque lachrymā mouere nō poteſt.

Quam ob cauſam myrta colliſa in manu dulciora ſentimus quā integra. An quēadmodum racemorum acini uindemiati dulciores ſunt quā nō uindemiati. Etenim muſto quod natura ſuaue eſt excepti acini quaſi condiuntur. Quippe qui uel extrīſecus muſtum reſudent. At qui in racemo cohærent utique icōditiores conſtant. Ergo myrta quoque natura dulcia intuſque ſuā dulcedinem acinornm in modū uue continentia: ubi in manu compreſſa cōflictataque ſunt diffuſa inteſtina dulcedine: parte quoque exteriore inopplentur. Itaque dulciora nō īmerito ſentiuntur.

Cur myrta enucleatiora ſūt quæ minora & palmulæ nucleo pœne uacāt quæ minutæ odoleuerunt & nuarū acini q paſſim cōſtiterūt exigui uinacea uel nulla cōtinēt: uel pauciora minoraq;. An qa minus ꝑfecta ſūt quæ minora: iccirco ſemē cōtinēt idiſcretū: cui ꝓinde ut fini nucleus deputatus eſt: quāobrē & minora ſūt utpote ſurculi qdē agnati exteriores partuſq; iperfecti: & minus dulcia q̄ quæ iuſtū cōtinēt nucleū. Sūt. n. minus cōcocta. Cōcoctio aūt nō niſi ꝑfectio eſt.

Quam ob cauſam fructuū alii partē radici proximā habēt amariorē ut cucumeres alii poſtremā ſuperiorē ut glādes. An ꝙ aliis pars iſta radici ꝓxima crudo ueſcit̄ alimēto quoniā eſce cōfluuiū per radicem frequētat aliis quia ſicci e natuta ſunt poſtrema pars ſucco dulci cōcoctoq; inde aſſūpto iam plenius ſiccatur amareſcitq; modo ſolis. Reddit̄ enī unūquodq; amarū cū amplius exiccatur ut oliuæ ut glādes inueteratæ efficiuntur amaræ.

Cur aliqua germiuare nō terra cōtenta: ſed abſciſſa aut euulſa uel recōdita poſſint uel caules lilioꝝ ut allia ut cepæ. An ꝙ oēs alimeutū intra ſe continēt: nec certo diffinitoq; loco oēs oriunt̄. Creſcere autem unūquodq; pōt nō eo ꝙ in ſe continet alimentū: ſed ꝙ decoctum iam & digeſtū illud pabulum eſt: continent igitur uel ante hac alimentum: ſed augeri tum dumtaxat incipiunt: cum

tẽpus ad id adeſt:cuius opa res illa effici nõt uelut etiã oua crocodyloꝝ tẽpus tute opiri ſibi commodũ nouimus ĩcremẽtũ tñ cõtinuari nõ licet:qm̃ aliud nõ ſuppetat alimentum.

Cur allia & cæpe quo ſicciora ſeranť:eo meliora poſſint auadere.cætera autem deteriora. An ꝙ oĩa iſtiuſmodi maxime plena humoris conficiũtur.Itaq; terræ cõmiſſa ſicciora temperamento cõmodo germinare incipient.Adde ꝙ minus putrent cũ ſicciora ſeruntur.

Cur allia & cepæ ſole ex plãtis recõditæ germinare poſſint.an ꝙ humore alimẽtoq; ſunt refertæ.copia igiť alimẽti eſt ꝙ germẽ efficere queat.Idq; cõſtat argumẽtoq; eſt ſquillarũ ; tũ etiam bulboꝝ qui idẽ facere poſſunt.creſcere autem quodq; ſolet cum tempus uenerit.

Quã ob cauſam quæ aqua frigida irrigamus dulciora q̃ quæ tepida euadant. An ꝙ ſic interclusum calidum ſalſius eſt:ut calidius quod ſalſim.dulce autem ita cõtrarium ut frigidum eſt & alimento oleribus humorẽ unde ſapoꝝ genera oriuntur.

Cur allia cum excauleſcunt plenius q̃ recens edita olent.an ꝙ recentia humoris multũ adhuc extranei continent:quo fit ut uim ſuam integram habere nequeaut.cum autem decocta iam ſunt ſecreto humore illo ĩutili.Tũ ſuũ odorẽ ſincere adipiſcũtur:qui.ſ.acer eſt. Quinetiã cæteri nuper editi fructus dilutiores ſunt:& cepas recẽtiores ob eam cauſam minus acres ſentimus.

Cur fructus myrtorum non conditarum magis q̃ folia defluant. conditarum autem reſeruatarũq; alga:ut fit:folia defluant:fructus adhæreant.an ita euenrt nõ conditis ; quoniam natura ſantitum eſt:ut fructus peracta decoctione flacceſcant ac decidat.Quæ qnidem decoctio repoſitis agi non poteſt:ſed eatenus tm̃ efficitur ut alge uapor prohibeat ne humor fructus ĩmutetur.Folia contra cum ſiccent decidunt.Alga autem ut ſalſa exiccandi uim habent.Ergo non idem foliis accidit arbori adhærentibus & conditis modo quo dictum eſt.

Quam ob cauſam cucumeres.cognomento pepones optimi paluſtribus planis : ideſt humidis fieri ſoleant:ut apud orthomenum:& in ægypto.Aquarum & enim uberem terram eſſe ægyptum putamus.cum ergo cucumeres qui humidi ſunt:& ob id orthenſes ac rigui minime laudati locis paluſtribus quæ madida ſunt egregie fiant. Vtrum ꝙ ob terræ duriciam altius coguntur deſcẽdere. Solum nãq; limoſum ac planũ maxime indureſcit.Qui autem altius innitũtur meliores euadũt. An ꝙ terram ſiccam eſſe oportet:quoniã cucumeres natura humidi ſunt.Ita enim ſequetur ut per retractum in medium ueniant.Paluſtris uero ſi plena altaq; ſit:alimentum nec exiguum præbet,ꝑpter ſoli altitudinem:locũq; ipſum neq; nimiũ.quoniã ſolũ reſiccari neceſſe eſt.

Quã ob cauſam ruta & nõnulla pigmenta odora ſudorum faciant fœditatem.An quorum in odore grauitas eſt atq; acritudo ac cum excrementiciis mixta humoribus deprauare odores poſſunt.

Qua de cauſa rutam faſcinationis remediũ aſſe aiunt.An propterea quia tum effaſcinari ſe credunt cum aut foraciter edunt:aut incõmoditatum aliquarum tenentur ſuſpitione:aut cibum habẽt ſuſpectum quem capiunt.iteq; cum de menſa eadem quid priuate ſibi aſſumunt:participem intuentem quẽpiam faciunt:aſſanturq; cũ impartiant ne me faſcines:ergo cibum cum perturbatione:ſumunt:nec quid bibẽt aut edẽt ſine turbatione:& flatu qui una hauriatur & ingeratur.Quãobrem flatu ipſo uel cum extrudendus effertur cibus quoq; una elatus eiicitur:uel cum interclusus ꝑ humorem tenetur tormina moueň & cruciatus:Igitur ruta ꝑſitata ui ſua & poteſtate calefactoria uas quod recipit cibos elaxat & reliquum corpus itidẽ afficit ; ex quo fit ut flatus ille interclusus tranſmitti atq; ſecedere poſſit.

Quæ nam cauſa ſit:ut origanus muſto iniecta uinum dulce efficiant duos in amphoram iniecisse eminas ſatis eſt:an ꝙ tollit quãtum in muſto eſt : aquabundum & ferulentum ſua ſiccitate in ſeipſa recipiens quibus ſcilicet ſaporem confici auſterum cenſemus.argumento ꝙ uina ſiquid aquæ habeent ſibi illabatum minus mollia redduntur:atq; & ſi diutius ſtare in fece ſinantur itidem fiet & cũ uinum dulce molimur uuas mnltum temporis ſoli exponimus:ut ſol quãtum ſit dilutũ auferat:& reliquũ decoquat hoc aũt idẽ facere uel origanus poteſt.Quippe quæ ſi ſicca & calida.

Cur nigræ myrti fronde ſunt frequentiore quam albæ:an ꝙ nigræ generis ſunt ſilueſtrioris cuius indicium ꝙ locis ruſticis iſtæ proueniunt minimeque ex cultu mutantur : humida autem omnia fronde crebriore conduntur.Quod enim minus ſuos fructus decoquere poſſunt.Iccirco ad frondem alimentum ſe uertit.

Cur ptiſana & farina triticea oleo inſtillato reddi poſſint candidiora cum ruffum oleum ſit. an ꝙ ſpumare ſolet dum cum humore miſcentur. Quod non niſi albeſcere eſt. Mixtio uero uerſatu agitatuque fit ; & cum corpulentis humor committi melius poteſt ; quod ſane in polentis accidit.

Cur cibus triticeus maxime corporibus noſtris competentior atq; ueſcẽtior eſt; quã ordeaceus. An ꝙ hic mediocrem habent lentitiam quam cibus habeat oportet:quippe qui adhærere conglutinariq; corpori debeat.Quæ res non niſi lentore effici poteſt.Ordeum uero orridius eſt. Itaq; maſſa eius longe pertrita ualidius alit quam parum attractata.

Cur farinæ triticeæ primum ordeaceæ ultimum candidius eſt. An alterum ut durius circũfrangitur idq; agitur cum plurimũ temporis mollitur: alterum ut molius: atq; tenuis quãprimũ exprimit. Candidius autem in utriſq; quod interius eſt.

Cur panes frigidi albiores cernuntur q̃ calidi. An eadẽ quodã modo cauſa eſt: cur inueteratũ quoq; oleum candidius ſit quã recẽs. cauſa nãq; nigroris humor eſt: hic autem in hiſce utriſq; ut recentibus uberius continetur: ſic tempore prouectis partius in ſuperficie reſidet propter euaporationẽ. Euaporatur prorſus oleũ uel tempore uel ſole. Panis autem calore inde egrediente per refrigerationem humor itaq; frigidis iam euanuit calidis adhuc ineſt.

Cur panes nõ ſaliti plus põderẽt q̃ ſaliti: modo cætera omnia pari habeantur menſura. Contrarium nãq; uerisimilius dixeris cũ ſal adiciatur: & grauior ſit q̃ aqua. An quia ſal exiccare poteſt exquo incorrupta ſeruantur. quæ confecta ſale reponimus. Abſumitur enim a ſale reſiccaturq; humor q ex calore putreſcit & in pane igitur humor a ſale conſumitur extraq; eflatur: quocirca panes pridie facti leuiores q̃ calidi ſunt: utpote frigidiores: contra his qui ſale uacant humor largior inſidẽs efficit grauiores.

Cur panes frigidi humefacti: ſi iuicẽ tãgãt nõ cohæreãt calidi cohæreãt. An q frigidi lentorẽ ſuũ cũ uapore una emiſerũt: quo exacto cõglutinari nõ amplius queunt: humor enim quo maduere rigidus eſt. Calidi contra lentoris aliquid continẽt: ex quo fit ut cum madefactis uapor emigrat: calor ob ſuã tenuitatem reſpiretur & euaneſcat. Glutinoſum autem illud cum calore egrediens ſeq; cũ humore permiſcens: facit ut inter ſe panes cohæreant.

Cur farinæ triticeæ primũ ordeaceæ ultimum candidius prodeat. An q ordeum ut rigidius protinus obfrangi diffundiq; aptum eſt: quod maxime fit cum diu cõtunditur. Triticium mollius eſt. atq; ob eam rem parte exteriore leniter diducta interiorq;: quæ candidior eſt: expreſſa primum cõtunditur. Eſt autẽ in utriſq; candidius quod interius eſt.

Cur maſſa ordeacea quo plenius tractetur: teraturq; eo magis aluum ſubducere leuigare quæ poteſt: triticea contra quo plenius eo magis. An quod triticea maiorem in modum contrita minuitur. Lentum etenim quoq; affici ita ſolet: tum ignis humorem panis undiq; eximit. Itaq; rigidiuſculum humore ſublato relinquit. Deniq; quãto plenius cõtractatur & teritur tanto frigidior redditur. Partes enim ſingulas deminui adeo agitatas extenuariq; neceſſe eſt. Rigidius autẽ omne cõcoqui facilius poteſt: Ordeacea cõtra quo amplius preſſatur & teritur eo lentior & tenacior humore inhibito euadit. Tenax autem omoe ad lentum diuidi ſane haud facilis poteſt. Quã quidẽ diuidendi difficultate fit ut ægre concoquitur Quod enim concoctionem recepturum eſt digeri in minima adebet.

Cur maſſa ordei contritata minor tritici amplior reddi poteſt. An quod ordei farina maſſata cõtritataq; compeſcitur atque conſidet ſcilicet glutinamento humoris. Quia rara & craſſiuſcula eſt. Triticea quoniam ſpiſſa admodum eſt: colleuatur: atque extollitur. Spiſſa etenim omnia ſubacta pertritaq; incaleſcunt & incaleſcendo inflantur: ac extolluntur quomõ etiã caro pfricata extollit.

Sed cur maſſa triticea in igne amplior quã ordeacea reddatur. An q humorem triticea continet ide ſecretũ. Qui cũ calefactus egredi nequeat: ſcilicet exptritionis cõpreſſu: mox ſpiritus de eo cõcalefacto humore naſcitur: largior autẽ humor largiorẽ pariat ſpiritũ neceſſe eſt.

Quam ob cauſam cũ mel tenacius: q̃ aqua ſit: farina mulſo ſubacta frigidior reddatur ubi decocta eſt quam aqua ſubacta. An q aqua feruore ignis cogitur atque cõſiſtit mel cõtrahit quidẽ: ſed nõ ſine aſſiccatione. Itaque rem facit frigidiorem. Cauſa nanque rigoris in ſiccitate eſt.

Cur biſcoctus panis refrigeratus minus duriciã præ ſe ferat. An q triticũ dulcẽ quẽdã ac lẽtũ ſuccũ in ſe cõtinet qui ueluti aĩa eius eſt. Indiciũ q cũ ſiccet oĩno exinanit. cũ aũt uaporis aliquid ſentit mox erũpit. & coaleſcit. Ergo cũ humor hic in farina quoq; tritici inſit: maximeq; in ea quæ puriſſima eſt efficit: uel in maſſa ex ea ipſa farina cõfecta idẽ ſeruet. Argumẽtũ q decocta in pulpẽ reddit lẽtior. Vbi igit panis primo igni cõmiſſus ẽ portio ridigi & leuis cũ humore euaporat & q̃tũ ĩ farina furfureum maxime eſt totum deurit. Mox pane educto cum denuo maſſa retritatur: preſſaturq; pars farinæ tenuiſſima: & humoris lentiſſima: quæ ſolæ ſuperſunt miſcentur amplius ſibi tum quia tales amplius euaſerunt: tũ quo ꝓpter ignitionẽ. Fit enĩ mixtura eoꝝ ticturæ cõſimilis ita ut maſſa poſt trita ſimilis farinæ illi elixæ afficiatur. Quippe pertrita iã prima relictaq; parte farinæ tenuiſſima: & humoris lentiſſima glutinoſa: & reſiccabilis redditur: ubi ignẽ perſenſit: nam & diſiungi facilis quod lentum eſt nequit. Et humorem nullum per ſeipſum emittit quod ſpiſſũ eſt: Hac igitur eadem re panis quoque biſcoctus ob cauſas prædictas afficitur. Itaq; minus dureſcit cum ſemper inter ſe humiditatem contineat.

Cur nõnullis de genere cibi: Tum humidi tum ſicci multum temporis ſine faſtidio uti poſſimus: ut cibo quem triticea ex farina ordeaceaue conficimus. Et uinis auſteris & aqua: aliis uero quãuis ſuauioribus: non tamen ſine faſtidio totiens uti poſſimus. An q eorũ quæ in cibo aſſumimus:

alia ualidius alunt;ſuntque ad inundandum aptiora.Itaque uel ubi cibo priore conſumpto uacui ſumus.ineſt præterea facultas multa in carpore;quæ ut ad priorem corporis confectionem decocta;ſic ad finem & ſuccedentes coquendi uicem cruda animaduertitur. Cuius ſane generis pars plurimũ ſuauium eſt quæ enim pinguia & dulcia & opima ſunt hæc nobis guſtu ſuauiſſima ſunt. Eandẽ omnia ualide nutriunt: & decõcoqui poſſunt ſolẽtq̧ ĩnudare quocũq̧ inter ſeipſa diſerimine diſſẽt. Vnde efficiẽ ſiquis ſeſe ĩplerit facultas eoꝝ diutius ĩmoretur. Nec breui ſenſus deficiat. Nõ enĩ ſolũ pleno uẽtriculo ſatietas oriẽ;ſed digeſta quoq̧ alimonia cætetas in partes idẽtidẽ uſu euenit. An nõ id ſolũ ipſum cauſæ eſt;uerũetiã ꝙ nõnulla ꝑ quã modicæ naturæ uſui ſunt nobiſq̧ familiariſſime cõueniunt. Hæc enĩ oĩa quia ſecũdũ naturã ſunt iccirco melius a corpore dulcia recipiũtur ut quæ ꝑter naturæ rationẽ facile reſpuunẽ. Alia uero aliis tẽperationibus cõgruunt: ut mel apibus ſecũdũ naturã ſic ſuppetit, ut ea ueſci tm̃modo poſſint q̃q̃ uiribus ſunt ĩbecillis. Itaq̧ relinquẽdum quidẽ eſt q̃tũ abſumaẽ. Sed id ex ꝓportione ad uires hoĩs. Quæ igiẽ e ſuauibus ita ſeſe habent. Hæc qm̃ natnræ minus propria cõueniunt;ſuauia quidẽ ſentiũtur;ſed parũ tp̃is mox ſaciãt & faſtidiũ pariũt. Quæ autẽ ſecũdũ naturã pro cibo deputata homini ſunt hæc ſemꝑ appetimus. Itaq̧ fit rõne naturæ ut uſu quoq̧ eoꝝ aſſiduo minuſq̃ ſuauiũ faſtidire poſſimus.

Cur eadẽ ex aſſueſcẽtibns ſuauia & admodũ crebro utẽtibus inſuauia ſentianẽ cũ tamen aſſueſcere ſit ſæpe & crebro quicq̃ facere. An qa cõſuetudo habitũ rei cuiuſpiã cupientẽ in nobis efficit non ſatietatẽ frequẽs autẽ uiſio deſideriũ explet quod & ipſum quaſi cauſa quædã eſt. habitus ergo cũ exercitãtur augẽtur atq̧ proficiũt. Cõceptacula uero in farta nihilo ampliora reddunẽ. Quãobrẽ cõſuetudo cũ exercitatio ſit auget habitũ illũ capientẽ. Quod autẽ uſu crebro in cibo aſſumiẽ infartit quidẽ expletq̧ deſiderium;quo expleto nõ amplius eſcam recipimus;ſed augere illud idẽ nõ poteſt ob eam ſcilicet rem quã modo de infartione rettulimus. Ad hæc non ideo ſuauis conſuetudo eſt, quia ſemper delectet. Nam res etiã ſolitæ moleſte ſunt ſi uſu quis agit crebriori;ſed eo certe ſuauius agiẽ qm̃ opis principiũ libẽter adimus & diutius rẽ facere eandẽ aſſueti q̃ nõ aſſueti ualemns. Qua igitur re moleſtum hoc eſt quãquã ſuaue ſit hac eadẽ;cærera quoq̧ ſuauia efficere poſſunt. Vtraq̧ enim cum crebro uel fiunt uel pro cibo ſumũtur tediores certe afficiunt. Cuius ſane cauſa eſt quod nos uires ſiue uirtutes uel recipiẽtes uel agẽtes non infinitas; ſed finitas habemus quæ ubi quidẽ ſibi modice competat obtinuerint;id enĩ eſt quod cõtinue amplificari ſentiatur alteræ ſatis explentur alteræ agere nequeunt.

Cur panes ut parum triti ſic nimium triti rũpantur. An ꝙ parum triti quoniã partibus minus cõnexis inter ſeſe continẽtur;iccirco rumpi facile queunt. Tricatio enĩ partes copulat & coniungit. Ergo ſuo ipſi diſcrimine ad diſruptionẽ paratiores regũtur. Adde quod multũ humoris & in ꝓmiſcuum continent qui minus trituram præſſurãq̧ recepere. at quos nimiũ tritos igni mandauimus hi ſicci admodum ſunt;quoniam humoris parum ĩmodica agitatio tritandi reliquerit; idq̧ decoctis totum exactum eſt. Igitur rumpi utroſq̧ neceſſum eſt;quoniam humoris multum educitur: multum enĩ ut abſolute in his continetur quos parum tritaueris. Sic reliqui comparatione in his eſt. quos ĩmodice agitaris.

Cur maſſa triticea candidior pertrita efficiaẽ ordeacea nigrior. Vtrũ quod per ſumma ordeaceæ nimium aſſicatur. Calor autẽ humori permixtus candorẽ gignit;an quia cum lalefacta eſt humorẽ ad ſeipſa trahit;ut quæ partibus maiuſculis conſtet.

Quam ob cauſam farina aqua ſubacta melius coeat;q̃ oleo ſubacto quod tenacius eſt: q̃q̃ glutinantius quod lentius eſt. Oleum autẽ lentius q̃ aqua. An ꝙ aqua tenuior eſt ut uſq̧quaq̧ ſubire emollireq̧ ualeat. Coheret itẽ & cõprimiẽ inter ſe melius farina aqua ſubacta q̃q̃ etiam ſine contritu comprimi queat.

Cur maſſa tota leuior ſit q̃ ſeorſum humor & farina. Vtrum quia cum miſcentur ſp̃us intercludiẽ. An quia pars aquæ a calore farinæ indito euaporatur;itaq̧ minus id redditur quod ex utroq̧ mixtum conſtiterit;aer autem aquæ tametſi miſcetur nihilo tamẽ leuiorem faciat. Nam ipſe quoq̧ aer cum aere pondus augeat.

Quam ob cauſam lac uinũq̧ dulce quotiens cum farina ordei bibitur dulcius ſentitur. Vtrum ꝙ ad non dulce dulciora iſtæc eſſe uidentur. farina enim dulcis non eſt;aliter quia humor dulcis mixtus cum farina diutius immoratur. An propterea quia farina quæ dulcedinem in ſe habet aliq̃diu ĩmoratur;itaque diutius ſentio habetur.

Cur eadem potio minus meram appareat ſi farina ordei ĩnſperſa bibatu. Vtrum quod diuerſa ſibi miſcentur & tẽperanẽ;an qm̃ farina humori obducta in ſeſe retrahẽs abolet qualitatem.

Cur alica plus aquæ recipiat q̃ triticũ unde cõfecta eſt. An propterea ꝙ alica farina quodam modo eſt ſimilia farina autem plus aquæ imbibit;moles ebim amplior eius q̃ tritici eſt. Preſſius namque & conſtipatus triticum eſt. At ꝙ autem amplius eſt;plus id capere poteſt. An nõ ſolum ea ipſa de cauſa ita fit;ſed etiã calore quẽ intra ſe continet & farina & alica efficitur ut bibacius hauriant;

quod enim calidũ eſt humorem id & efficatius ad ſe trahit:& expeditius in uaporem conſumit

Cur farina tritici maſſata pertritaq; longe amplior reddatur q̃ ordei ſcilicet exproportione. An quod altera multum humoris ſibi admitit:altera parum. Sed qua de cauſa plus admittat. Congruens enĩ potius dixeris:ut ordeacea bibacior ſit. Quippe cum ordeum toſtũ triticum non toſtum ſit. An ꝓpterea ita fit. Quia trituram pleniorẽ triticea patitur. Cuius cauſa eſt:quod partibus minutiorib⁹ cõſtat. Fit igitur quaſi ut quantuplo partibus cõtineri põt minoribus tãtuplo humorem ſibi largiorem admittat. Quippe quæ ipſum humorem pro glutine ſibi capiat Empedocles quoq; ſuis in perſicis diuerticulo quodam ait. Multæq; humoris proinde abſumere queat.

Cur etiã igni mandata maſſa tritici amplius augeatᷣ q̃ ordei; An ꝙ humorem in ſe cõtinet indiſcretũ qui recaleſcẽs extrudi nequeat:hic ergo cũ in ſpiritũ tranſeat:ne ſeſe ꝓmere patitur:atq; ex maſſa ordei poſſit uidelicet propter tritici ſpiſſitudinem:ſpiſſius.n.eſt quod ꝑtibus cõſtat minutioribus Iccirco extollit molemq; agit ampliorẽ. Ad hæc plus iſta humoris cõtinet. Quo recaleſcente ſpiritus prouenire ſolitus eſt. Ex quaq; re autẽ pluris plus proficiſcatur:neceſſum eſt.

Cur piſtorum cæterorumq; officio fungentium frumentario:qui ordeum attractant imbecilli efficiantur:& deſtillationibus infeſtentᷣ. Qui aũt triticũ corpore ſint bene habito. An ꝙ facilius triticũ concoqui q̃ ordeũ poteſt. Atq; ea re delibamenta inde manantia eſſe faciliora neceſſe eſt.

Cur panis toſtus durior tepefactus humidior reddi aliquantiſper poſſit. An quoniam cum torreſit humor extruditur:itaq; panis relinquitur durior. Leniter autem cum recaleſcit humor conſiſtens ab igne diffunditur. Humidiorq; proinde exiſtit.

Cur farina tritici reſiccata minus conſtipetur q̃ ordei. An quod intercapendine uacãt : quæ ex partibus conſtant minutiſſimis; & plura quæ grauiora ſunt:compreſſa ſuopte pondere tantumdem occupant quantum pauciora. Sed farina ordei craſſiulcula eſt:itaq; ſiccata compeſci atq; in minus contrahi poteſt :ut quod minus eſt ſuo compreſſu plus illud conſtipet in ſeipſum capeſſatque: triticea porro particulis minutiſſimis iam conſtat. Itaque non ideo reſiccatur ut partes reddantur minores : ſed ut leuiores efficiantur minuſq; conſtipentur ſuo compreſſu & nutu . Natura enim grauior farina triticea q̃ ordeacea eſt.

DECIMAQVINTA PARTICVLA QVAE AD FRVCTVS ARBORVM PERTINENT.

QVam ob cauſam poma non ita prius eſitata in repletionis mole reſpõdeant. An qm̃ cæteris eſculentis genus pomorũ longe grauius eſt:quod argumento ficuũ conſtat quæ nouiſſime æſtate ultimæ tñ euomuntᷣ. Poma igitur ante ingeſta ſuo pondere in imũ delapſa:ſpacii amplitudinẽ relinquunt ſuperius ut cibũ ſequentem admitti facile liceat. At ſi ecõtra ſumãtur uſu eueniet ut quoniã deorſum ferri expedite non queant:innatent & partem totam fere occupent inanem.

Quãobrem cũ dulcia nobis ſimiliora q̃ acria ſint:ocius a dulcibus impleamur. Cõgruũ enim ut cõtra eueniat:quãdoquidem a ſimilibus minus ſatiari conſentaneũ eſt. An quoniã nõ æq; præmature cõceptaculũ:ex quo hauſimus & corpus quod ueſcitur impletur:ſed uenter quidẽ repletus aliquãdo eſt:ut eorum qui ſitiunt. Sitis autẽ nihilominus ſupereſt. Nõ enĩ ea de cauſa ſitis ceſſat: qa uẽter plenus homoris ẽ:ſed qa mẽbra corpis oĩa humorẽ cõmodũ ſibi attraxerint:ꝙ ubi illa ſatis ſuũ deſideriũ expleuerũt tũc ſitire ceſſamus:ita etiã fames:nec aliter tolli poteſt.

Cur ocius a dulcibus q̃ acribus ſentiemur. An qa ocius dulce q̃ acre appetere deſiſtimus:ſed an ꝓinde ut uenter impletur:nos quoq; dulcibus ſaciari poſſimus cõfeſſum nõ eſt. Cũ igitur deſideriũ celerius his ipſis expleri poſſit docẽdũ eſt. Alimẽti deſideriũ ſiue cupiditas ut ſimpliciter loquar indigẽtia eſt:cũ cibũ uel nullũ uel paucũlũ habemus. Quod cũ acria nõ ualide nutricare queãt : ſed parũ alimoniæ multũ habeãt excremẽti:merito amplius hæc appetimus : parũq; eoꝝ cupiditatẽ exprolemus:qm̃ alimẽto itẽ legemus:quo ipa careãt. At dulcia tota ipſa cibus idoneus ſunt : atq; ex paruis qbuſdã eiuſmodi eſcã corpus capit uberiorẽ. Quod cũ ſe abũde referſit:nihil edere ꝑterea poteſt. Plus enĩ tollerare nõ poteſt:atque ita efficitur ut ocius a dulcibus ſatiemur.

Cur fructus arboꝝ & canes & cætera id genus utribus uehemẽter ĩflatis cõtẽta ualeant ĩcorrupta edurare nec minus quæ diligẽtiſſime picata obturataque circũundique fuerĩt. An qm̃ corrũpi oĩa ſolẽt cũ mouentᷣ. Quæ aũt plena ſũt ĩmota pſiſtũt:haud enĩ fieri põt:ut motus ſine inani ſpacio agatᷣ. Atqui iſtæc quæ ita ĩcluſa ſũt pleno undiq; cõſtãt:ergo ĩcorrupta ſeruari rõne.

Cur uinũ poſt pomũ putre epotũ amarũ ſentiatur. An amarorem putredo habet. Itaq; quod de pomo per ſumma inſidet linguæ humori qui bibitur permixtum:diffuſamque amaram efficit potionem. ipſum autem pomũ per ſe eſitatum minus depræhendi propterea poteſt:quia ſaporis id genus multa atingat inq; exigua diſcenatur.

Cur edenda bellaria ſit:uſuſq; ſecundarum menſarũ adiici debeat. An ut ſatis bibamus . Non enim

ſitis gracia ſolum quæ per mēſam primā nos teneat bibēdū:ſed ēt poſt hauſiſſe aliqd iuuat.

Cur nuces toſtæ refrigerate deteriores redduntur:& panis quoque & glandes: & multa id genus alia rurſuſq; calefacta eadem meliora euadant. An propterea quod refrigeratis ſuccus cōcreſcit & cōſtat tepefactis rurſus dilabitur. Suauitas autē nō niſi per ſuccū percipi poteſt.

Cur poſt fructuū eſitationē. ut ficuū cæterorūq; generis eiuſdē uel uinū merū uel aquā ſupbibere debeamus. quæ qdē aduerſa iter ſe ſūt. an qa genus pomorū & calidū & humidū cā ſuæ generatiōis eſt. habet enī tū ignis copiā tū humoris. itaq; ſuccus pomi ueluti feruorē int⁹ pignē excitat quo mō muſtū foris efferuet. uī tū hebetiore humor aūt minus cruditatē cōmittit. Aqua igiť ſuo frigo re feruorē illū frāgit. atq; extiguit & uinū ſuo calore idē plærūq; efficere pōt: quippe qđ perinde at ꝗ ignis igni multus pauco uires ſubtrahat. amplius tamē humoris copiā ſuo calore emollit:& cō coquit: ſuoq; pōdereinnatantem illum feruorem uincit ac reprimit.

Quam ob cauſam caricæ bifidæ tantū dulciſſime ſint nec multifidæ: aut omnino in fidæ dulcedinē præſtēt. An ꝙ ex multifidis reſpirauit: euaporauitq; cum humore pars dulcedinis plurima ī his aūt quæ infiſſæ coniuent humoris diluti copia eſt: quod nihil fere inde exactum fuerit. At quæ fiſſe q dem ſed tamen fiſſura multiplici ſunt immunes utroq; iſto incōmodo caruerunt.

Cur ſi ficus in furno ſiccantur: duriores efficiuntur ꝗ̄ ſi exēptæ foris refrigerenť. An quoniā in fur no humor totus ex nimio calore euaporať: foris aer circūfūdēs humorē cōtrahi emanareq; ꝓhibet ita. n. ut leuiter euaporetur potius accidit. Sūt aūt quæ ſiccēt dura: quæ humēt mollia.

Cur ab acerbis uinū aut aqua epota dulcior ſentiať: exēpli grā ſi quis glādes: aut myrta aut tale quid ori māduerit. An merito ita fiat: queādmodū uel in cæteris agiť: oīa nāq; plenius eadē apud ſua con traria innoteſcūt: Contrarioꝝ autē ſapores oppoſiti ferme inter ſe ſūt. An ut res in his eſt: quæ co lore inficimus: ita etiā lingua acerbis cōficitur illis: meatuſq; ſuos patefieri patitur: ut dulce ſubire amplius poſſit. Res enī quaſq; inficiēdas humoribus quibuſdā acerbis ante īmergimus: ut inde af fectæ īfici colore plenius atq; in eluibilius poſſint.

Cur dulcia minus dulcia ſentiētur calida ꝗ̄ refrigerata. Vtrū propterea quod ſimul ſēſus duo exiſtūt ideſt calidi & dulcis itaq; calidi ſenſus reliquū depellit atq; obfuſcat. An ꝙ etiam ſuccus dulcis cali dus eſt: itaq; ignis igni adiicitur: ergo calor eſt: qui impediat. An ꝙ ignis uires omnium minuit quia uim obtinet commutandi: calida igitur propiora mutationi ſunt: refrigerata reſident ſibique iterum conſtant.

Cur paleæ fructus duros atq; inconcoctos emoliunt immaturitatemq; adducunt. mites autem & cō coctos non putrefaciunt. An ꝙ palea calida & attrahens eſt. Suo igitur colore concoquit:& per uim illam attrahendi ſaniem omnem ſeuocat: atq; imputridos ſeruat.

Qua de cauſa ficus cum moles dulceſq; ſint dentes offendant. An quia gingiuis ſua lentitate adhæ rēt ſeque præmolles inter dētes inſinuāt: & putredinē per ſuū calorem cito conficiunt forſitan & ob granoꝝ ſuoꝝ duriciam dentes celeriter effatigāt cū manducantur conficiunturque.

DECIMA. VI. PARTICVLA QVAE AD MARE SALSAMQVE OMNEM AQVAM ATQVE AQVAE CALIDAE RATIONEM PERTINENT.

CVr fluctus pelagi alti ſuperfrangi non ſoleant: ſed parui tantum & breuis. An quia parum humoris cum fertur diſcerni a ſpiritu facilius poteſt: quā multum. Cur naui gia onuſtiora in portu ꝗ̄ in alto eſſe uidentur celerins etiam de alto in terram ueni unt quā de terra in altum prouehunť. An quod plus aquæ ꝗ̄ minus reniti ualidius poteſt: pauca. n. oppreſſa onere redit: ut demergi neceſſe ſit: multa econtra repellit ac ſubſtinet. Vis enim ea eſt aquæ ut ſurſum uerſus compellat inferius ergo ut in por tu maris parum ſic multum in alto eſt: Itaque plus oneris conuehi in portu uidebitur: ēt mouebiť ægrius qa magis īmergitur & aꝗ̄ minus reniti pōt. At uero ī alto res cōtra uſu eueniat:

Curfluctus interdum prius eueniant ꝗ̄ uenti. An quoniam primo ſpiritus ortu maris pars prima im pulſa partem ſibi continuam ipſa compellit: itidemque deinceps uice pari: ſeriæque agitatur per petua. Quamobrem cum mare ipſum continuum ſit: efficitur ut quaſi unus ictus cōtinuos ex his omnibus exultet: idque fieri uno in tempore poſſit. Itaque euenit: ut prima & ultima pars ſimul moueant: quod aeri nunquam accidit: quia cordore uno continuo hic ēe non poteſt: eo quod mul tiplici undique repulſu retorquetur atque conquatitur ut primus ualidiſſimus que mouendi impe tuis refringatur impediaturque: Quod mari accidere propterea nequit qua grauius aere motuqne difficilius eſt.

Quam ob cauſam cum aliquid in mare undabūdum & æſtuans iactum eſt ut ancora unda reſidet & quieſcit: An quod mari ponderi cedit quod defertur quo cum aer delabatur: qui cum per dire ctum in imum defertur atque atrahittur ſecū eodē id ttahit quod mare delatere concitat: æſtus

autem maris nō deſuper tendit ad ima:ſed per ſumma uerſatur:quo ſedato tranquilitas oritur.Ad
hæc cum mare in ea ſpacia coit:quæ ponderi deſcendenti ceſſerint:uertiginem mouet quæ non
niſi circulo agitatur.At cum linea recta circulum ꝑ punctum attingat:fluctuſq; ad lineam rectam
obliquæ ferantur:fieri pōt ut fluctus ipſi ꝑ punctum oras uertiginis attingant:nec prædictam ob
cām tantū ſed etiam ꝙ ipſa uertigo accedens ſuo impetu circūundiq; illos depellit:quod cum itaq;
fluctibus pars ea uertiginoſa careat:merito unda iacta anchora reſidet tranquillaturq;.Adde ꝙ aer
qui cum pōdere illo delapſo deſcendit:mox ſeſe referens undamq; ſurſum compellēs bullas excitat
quippe cum bulla humore conſiſtat:qui de imis ad ſupera pulſus ab aere efferatur:omnis autem
bulla lenis ſerenaq; eſt.Indicium uero ꝙ unda q̄ pondus in imū corruit: ſubmiſa in cauū paulopoſt
reſurgit:& mari circundanti æquiperat.

Cur interdū nauigia dum curſū agunt in mari quieto repente abſorbentur:totaq; ita periunt ut ne
naufragiū quidē fluitans nuſq̄ appareat.An cum locus cauernoſus terræ ſubditæ mari diſrumpit̃
ſimul in mare nauigia introrūpunt̃: introrſūq; ſpiritus īpetu trahuntur. Cumq; īpulſu pari circū
undiq; agitentur:deorſum ferātur neceſſe ē.Hoc idē apud Meſanam quoq; in freto fluctu recipro
co euenit.Fiunt enim eo ipſo uertigines:quæ in imū obſorbēt:tū ob eā quā diximus cām tū ēt ꝓ
mare illud ē: terraq; ad lōginquū uſq; ſubhiat cauernoſa.Vertigines igitur eo uſque per uim ducti
tāt itaq; efficitur:ut inibi fragmēta nulla ualeāt fluitare. Fluxus autē ille fieri ſolet cū flatu deſiſtē
te priore:mari itē fluente flatus aduerſus primo occurrit maximeq; cū auſter.Cū.n.unde inuicem
curſitāt:inflictu prætereunt mutuo:quo ſcilicet modo ī fluminibus fieri nouimus:atq; ita mare ī
girū uertitur:quæ uertigo aut uertex uocata eſt.Fertur autem unda mamfractū inicio motus uali
do deſuper irruente. Igitur cum undas urgere inlatus non liceat:impulſu namq; repellūtur mutuo
compelli prorſus in imum neceſſum eſt. Quamobrem id quoq; deferri eodem una cogitur quod
uertigo præhenderit eademq; cauſa eſt:cur etiam nauigia reſimentur:repandaq; deferatur cum de
uorantur a uertigine:Iam enim aliqua erecta.ex toto deſcendiſſe memoriæ proditum eſt.

Cur mare ponti candidius quā ægæi eſt.Vtrū propter uiſus refractionē factam demari in aerem.Eſt
enim aer pōti craſſus:& albidus itaq; fit:ut etiam maris pars ſūma talis eſſe uideatur:ægæi uero
quoniā a longinquis uſque purus & liquidus eſt:cerulius cernitur quo circa mare quoq; aeri reni-
tēs: colorem eundem repreſentat:An quod lacus omnes q̄ mare candidiores ſunt:pōtus autē in la
cus ſpēm propemodum tranſit:eo ꝙ multi in eū fluuii effluunt:nec uero mari ſolū candidior lacus
ē:uerūetiam fluuiis:Vnde pictores flumina pallida:mare ceruleū lacū candidū pingere non inepte
cōſueuerunt.An quia per aquam bibi idoneam uiſus penetrare facile poteſt aerem uerſus reflecti
tur de mari autem nec ſurſum reflecti poteſt:quoniam leuis aqua non eſt & deorſum progrediens
fatigatur itaque fit ut mare nigrum eſſe uideatur.At qui mari quod lacum ſimulat pars dulcis per
ſumma innatat.Salſa uero in imo eſt.Quamobrem ꝙ id penetrare aſpectus nquit:ſed ad ucem re
flectitur albedinē per ſumma oſtendit.

Cur mare minus qua aqua bibi idonea frigidū ē:oēſq; ſalſi humores nō ut dulces frigidi ſūt.Vtrū
ꝙ mare ſpiſſius & corpulentius ē:tale autem quodq; minus refrigerati pōt:ſicut & amplius incale
ſcere aptū ē:qppe ꝙ caldorē ſeruare ſuā ob denſitatē melins poſſit.An quia mare pinguius eſt quo
circa flāmā æque extinguere atq; cæceræ quæ nō poteſt. Calidius autem quod pignis eſt. An qm̄
multū terræ in ſe cōtinet ꝓpterea ſiccius eſt:quod autē ſiccius idem calidius eſt.

Qua de cauſa qui mari ſe lauerint:ocius reſiccent̃ cū mare grauius ſit q̄ aqua dulcis.An quia craſſi-
us & terroſius eſt:ergo cū parū humoris habeat:merito ſiccari poteſt celerius.

Cur ꝑflante aqlone:mare ꝑſpectius:atq; trāſlucidius ſit q̄ auſtero.An qa mare cū ſe renū eſt colorē
trahare ſibi aſſolet.Ineſt enī aliquid pinguis in ſucco ſalſo.Indiciū ꝙ die tepediore oleoſum quiddā
ſecerni uidemus.Ergo trāquillo tepedioriq; mari ſuccus iſte ſua leuitate per ſūma pandit̃ : quod
aquilone fieri minus pōt cauſa frigoris.Eſt autē aqua tranſlucidior q̄ oleum.Id enī colore obduci
tur.Aqua uero expers coloris uiſu obuia apertiorē ſui præſtat ſuſpectionem.

Cur fluctus uentum præ ſe omnes ferant.An quia flatus futuri indices ſunt:flatus enim īpulſus ae-
ris eſt.An quia uice ꝓpellendi ſucceſſiua cōſiſtunt:ꝓpellit autē flatus nōdum continus ſed exoriēs
Primꝰ igit̃ q̄ſi emarcuit:mox aūt hūc ꝓpellit factaq; altera dēſitate elāgueſcit:Quare cū hoc pro-
pulſu iā adeſt:propellēs quoq; illud uēturū eſſe palā fit.Facit enī idipſum cū incipit.

Cur fluctus anteq̄ flatus erūpit.An qa nō ſimul flatus deſiſtit.& mare undabundum ſedat̃ ſed mare
poſtea ceſſat:iō fieri pōt.ut qui mouerit ſpūs ante occidat q̄ ſenſu obuius ſit;itaq;.nā fluctus ſpiri-
tu prior eſt:ſed ille latet hic patet.An flatus nō undiq; ſimul ſpiret:ſed primū unde exortus ſit. Si-
mul aūt ſpirat:& mare ſibi proximū agitat:quod exitū ſubinde proximū mouet:atq; ita fieri pōt:
ut fluctus flatū poſſit anteire.Motus enī ille uelocior a mari nō a flatu principiū ducit.

Cur in mari melius q̄ fluuiis natare poſſumus.An ꝙ qui natat ſedulo aquæ admittēdo natatus ad-
niti autem firmius ad id poſſumus:quod corpulētius eſt. At aqua maritima fluuiali corpulentior

eſt craſſior enim & ad renitendum ualidior.

Cur mare deuri poteſt aqua non pōt. An & aqua deuritur ſed mare minus ignem extinguit: quoniā pinguius ē. Cnius rei indicium oleum facit: quod ex ſale depromit poteſt. An etiam meatus maris minus congruant igni: aut qui craſſiores ſint. & eo magis quod ſalis ratio non deeſt. Vt igitur qđ ſiccum eſt: minus extinguere q̃ quod humidum poteſt: ita etiam quod amplius ſiccum eſt: idem ex ratione urentius eſſe debet: & alterum magis altero. Quo enim ſiccius eo caladius eſt: mari autem iſthæc ambo ineſſe plenius palam eſt.

Quam ob cauſam demerſi in mare plus temporis ualeant tolerare quam in fluio. An quia fluuialis humor tenuior: Subiens igitur copioſius ſtrangulat.

Cur mare perſpectius & dilucidiꝰ ē: quā aqua potu idonea: cū craſſius ſit dulcis enī ſalſa tenuior. An tennitas cauſa non ē: cur mare dilucidius ſit: ſed directi meatus id faciunt: quos tum plurimos: tū ampliſſimos continet: ergo illa potu idonea ſpiſſa ex tenuitate ſuarū partium eſt ſalſa amplioribus interſticiis inanit. An quia mare purius & ſincerius eſt: terra enī nulla in eo permanat harena ſuo pondere delapſa in imum ſubſidet. At humor dulcis mixtus cū terra eſt. quæ interueniens facit u t cito perturbetur.

Quā ob cauſam mane aura frigida demari non ſpirat: de fluminibus ſpirat. An quoniam mare locis patulis ſpacioſiſq; dilatat: flumina anguſtiſſimis concluduntur. Aura igitur maris per multa uaſta que ſpacia diſpalata redditur: imbecillis fluminum autem uniuerſa extiguitur: itaq; amplius ualet & frigiduſcula merito occurrere poteſt An cauſa non in eo eſt: ſed ut fluminum ſua natura frigida ſunt: ſic mare nec frigidum: neque calidum ē aura autem omniſque reſpiratio: humore uel calſcente: uel frigeſcente executi ſolet enim utrꝫ ex his fuerit: humor aereſcente aer qui inde ortus ſpirat aura eſt: qui ſi a frigidis proficiſcitur frigidius merito ſpirat ſi a ualde calidis cito refrigeratur. Fluuios igitur frigidos comperire omnes poſſumus: mare autē neque frigidū neq; calidum ualde ē itaque nec frigidum eſſe id poteſt: quod ex eo reſpirat cum ſcilicet mare frigidū ipſū non ſit: nec cito refrigeratur quia calidum ualde non eſt.

Cur fluctus alterioris pelagi tardius deſiſtant: quā breuioris. An quia res omnis ſerius ex motione multa quam pauca requieſcit æſtus autem magni pelagi amplior quā parui eſt. ergo nihil temere agitur ſi tardius quietatur.

Cur aqua ſalſa frigida bibi non poteſt: calida refrigerataue poſt quā calefacta ē: melius poteſt. an ꝓpterea ꝙ de contrario in contrariū res quæque mutari ſolita eſt aqua aūt ſalſa dulci oppoſita ē. & cum caleſcit portio ſalſi decoquit̃: cū refrigerat̃ in imū defertur & ſubſidet.

Cur aquæ poſitæ propter mare dulces magna ex parte non ſale compiant̃. An quia percollatæ potu aptiores redduntur: percollari autē id melius poteſt: ꝙ mari propius ſitum eſt.

Cur aqua ſalſa ꝓfluere nequeat an quia ſtabile quod graue ē. Salſa aūt aqua grauis ē: quaꝓpter calide tantūmodo ex ſalſis ꝓfluere poſſūt: hēnt. n. ſibi leuitatē: quæ pōdus ſalſuginis ſuperat. Calidū nāque leuius eſt. Adde ꝙ aquæ ꝓfluentes per terrā nimiꝫ percollari queunt: itaque quantū craſſius & grauius eſt id aſſidue magis magiſque defertur & ſubſidet: quantum leuius atque ſincerius id ſe uocatur & profluit. Vt enim ſalſum graue ita dulce leue eſt: atque ita efficitur: ut ſint dulces quæ profluūt: hæc eadem cauſa eſt: & cur aqua ſalſa cum mouetur mutaturque dulcior fiat: leuior fiat enim permotum atque ſincerior redditur.

Cur ſi qs ī affrica ꝓpter mare ī foderit: aquā prīcipio dulcē poſt breui ſalſam eādē cōperiet cū cæteris ī locis minus id ipſū īueniat. An prima loci illius aqua concocta ſub terra ē: quæ cū diutius māſerit ſalſior a mare tranſmiſſio efficitur: ut quæ nuper conſtiterit: cæteris aūt locis aqua uel nulla eſt uel pluria nulla prohibente ſiccitata eſt.

Cur ſal eliquari ocius aqua ſalſa q̃ dulci poſſit. An ꝙ eliquari nō aliud eſt: niſi ab humore coloreue ſubeūte reſolui: & dirimi ita ut liquidū ſit eliquare autē nequeunt: quæ uel ſubire oīno nō poſſūt: uel quæ ita ſubeūt ut tangere nequeant. Vix illa uero eliquāt quæ facile trāſmeant: cōtra celerrime dirimūt: quæ per uim ſe intrudunt. Subire autē nequeūt: quæ amplis admodū partibus cōſtāt: quippeq; meatus rei ſubeunde excedant: contra quæ minutioribus conſtant: tranſeāt ſine tactione. At qui ut dulcis aqua tenuior: ita ſalſa craſſior eſt: ergo altera ſua tenuitate facile penetrans uix liquefacit. Altera ſubit quidē: ſed minus ꝓpter ſuarum partium magnitudinem. Itaq; cogere & ꝓinde dirimere celerius poteſt.

Cur aqua minus candeat ſi moueatur: quod uel maris æſtu inſpici poteſt. Vnde Homerus flatu oriēte inquit: & flatu nigreſcit pōtus eodem. An duabus de cauſis. nam ſi ex propinquo cōtuimur cauſa eſt ꝙ uiſio magis trāſmeat: aqua manente quā mouēte eripit̃: nāq; trames oīs directus cū mouetur. Candidū autē id eſſe uidet̃: quod perſpectū atq; ꝑlucidū eſt. Per quod enim uiſus tranſire nequeat: id atrū eſſe affirmant. Quāobrē aerē quoq; nigrū e longinquo candidū ex ꝓpinquo uidemus & maris ut quod prope abeſt candidum ita quod procul ceruleum & nigrum: ſed ſi e longin-

quo ſpectatur:cauſa eſt modus quidam quo aſpectus mouetur cum ſe ad elongatiora deducit Quinetiam cum aqua quieſcit aſpectus uniuerſus in lucem reflectitur:quod fieri nequit cum illa mouetur.

Cur fluctus præalti pelagi nequeant ſuperfrangi quemadmodum parui. An quoniam aqua parua diſtrahi ab aere magis poteſt:q̃ multa:propterea percuſſa facilius frangitur. Atqui in alto multa in breui pauca eſt:quæ in fluctus compellitur.

Cur loca auſterum uerſus ſpectantia aquas continent ſalſiores. An propterea quod mare in terram ſub auſtro interrumpit. dulces cum ſalſis miſcentur.

Cur aqua ſalſa uino dulci magiſq̃ auſtero ſupnatat. Vtrũ ꝙ dulce plus terræ cõtinet ſicuti uua paſſa An q̄a grauius & lẽtius dulce ẽ:itaq; min⁹ miſcet̃ ĩmixtumq; reſidet atq; innatat.

Sed cur omnino poſſit innatare cũ terrena:ſit nãq; delatio uſus deorſũ ẽ. Vtrũ propter calorẽ modo ſalis excremẽto nãq; p ſũma erũpenti res ſimilis ẽ: An alia cã ſit. Nã ſi nõ propter ea ita fiet uel dulci innatare minus incredibile erit:calidiſſimũ enim eſt.

Cur fluctus ante interdũ ueniãt q̃ uẽti. An ea de cauſa qua etiam poſtea deſiſtũt primus etenim flatus prius quaſi lãgueſcit:q̃ fluctus ille impulſus: deuenit aũt in terrã:nõ ea unda:quæ prima impulſa ẽ:ſed id uice pari ſubinde impellit̃ quod proximum deinceps excepit.

Cur littora fluctuoſiora ſolida ſæpe efficiant̃ adeo ut plane pauimẽta uideant̃: & ut ſolida ſũt:quæ frequẽtia fluctuũ cõcaluerũt ita pars remotior ſoluta ſit admodũ & cedens. An ꝓpea quod fluctus harenã nõ minutiſſimã ſed maiuſculã procul eiicit:ut & manus nõ quod minimum ẽ:id maxime longe iacere poteſt. Tum etiã cũ permulta & uaria promiſcue cõquatiantur:uerſenturq; pars minimorũ interlapſa ſpiſſat. atq; cõſolidat:mox fluctus reſidentis:motio nihil ꝓpterea protrudit:ſed opprimit pauimẽtatq;: ergo quod exigua ꝓcul exilire nõ queunt incidit ut ex paruulis moles coaugmentetur quæ quoniã motu frequẽti agitatum eſt cõtinua redditur:harena ſcilicet ĩterlapſam te prætenuit:dũ cõpages cõtentione ꝑpetua cõſiſtat. Tũ fluctu ultimo pauimentatur:& humor leniter ſenſimq; irrorãs cõglutinet. At ꝑs ſepoſita oræ arida diſgregatur & funditur lapillis etiã conſtat maiuſculis minuſq; cõplanata eſt.

Cur ſuperius mare ſalſius & calidius ſit quã inferius: & puteis quoque potu idoneis pars ſuperna ſalſior ſit quam ima:quanq̃ eſſe ecõtra debuit:grauius enĩ quod ſalſũ ẽ. An quia ſol & aer partẽ humorũ leuiſſimã aſſidue detrahũt dulciſſimã autẽ quod leuiſſimũ ẽ potiſſimũq; de propioribus locis hauriunt:& maris igitur & aquarum dulciũ ſũma uis ſolis exercet. Itaq; ſalſius id eſſe neceſſe ẽ quod his reſiduũ extat unde humor dulcis exactus ẽ:quã unde uel nihil minus abiit:propterea calidior quoq; pars eadẽ ſuperior ẽ. Salſũ enim q̃ dulce calidius ẽ. Qua propter quibuſdã ex his qui a diſciplina heracliti ſunt:placet ut dulci ex aqua ſiccata concretaque lapides terraque creentur mare autem ſit unde ſol exalationes eliciat.

Cur maris pars terræ proxima dulcior eſt. An quia frequentius mouetur:Salſus autem humor:cum mouetur dulcior redditur. An quoniam aqua in profundo ſalſior eſt: minus autem lata quæ proxime terram eſt. Quamobrem quæ ſtatim a terra præcipiti altitudine deſcendit:ſalſa eſt nec dulcedinis tantumdem reddere poteſt. Cuius rei cauſa eſt:ꝙ ſalſa ſuo pondere in imũ potius deferat̃.

Cur mare ſolum oĩum aquarũ deuri poteſt:non enim pluuia nõ fluuialis non aliqua potu idonea. Vtrum quia multum cõtinet terræ:quod ſalis argumẽto ipſius cõſtat. An quoniam pinguiuſculũ eſt:quod oleum demonſtat quod in ſale reſudetur

Cur lacus harenam uel nullam faciat:uel minuſq̃ mare & fluuius. An quia ſaxa in mari conſiſtũt: & terra deuſta maxime eſt harena autem ſaxum in parua minimaq; perfractum eſt:quod ictu fluctũ frangitur. At in lacum ſaxa non æquæ conſiſtunt pura ſinceraq; neq; frangi itidem poſſunt eo ꝙ fluctus non pari modo excitantur. Sed in fluuiis confici harenam. potiuus dixerim: quoniam terram hi detrahunt:ſaxaq; ſuo fractu perfrangunt.

Quam obcaſam cum lacus uel deminutus uel exiccatus eſt: fumẽtum in campo acrius gelu deurit̃. Vtrũ ꝙ humor lacus acrem ſuo uapore tepefacit: ut minus atq; imbecillius congeleſcat:quam locis paluſtribus & cauis. An de terra ut uulgo dicitur frigus incipiat & ſubeat: ſenſim lacu igitur abſumpto frigus per terræ ſpacia. ampliora plenios inuadens gelu inſtringit deuritque amplius. Locis autem cauis atq; paluſtribus frigora de imis aſpirant quod etiam uulgo creditur & q̃q̃ terra. caleat tempoe hiberno:tamen quia humida eſt: calor per ſumma inſidens refrigerat̃: & perit: humor enim nec adeo procul eſt ut refrigerari caloris interioris beneficio nequeat:nec adeo paucus ut nihil ualeat madet enim terra ubertim. Fit igitur eo ipſo congeleſcente: ut quaſi ſuper glaciem & ambuletur: & hibitetur.

Cur mare ſimul & ſalſum amarum eſt. An plures eſſe in mari ſapores nil prohibeat:quippe cum genus ſalſum amaro coniungi eſſeq; ſimul latiſſime pateat.

Cur lapides & teſte in mari rotunda reddantur. An quia extarna compari ademptu circumfracta

in rotundam ſe colligunt ſpeciem:hæc enim ſola ſimili extremo clauditur:mare auté quo quo uerſus agitando pariter circũundique frágit:atque obiundit.

Quam ob rem nonnuſquá ſi quis circa mare infodiat :aqua dulcis principio emanet:poſt uero ſalſa efficiatur.An propterea mare ipſum dulcem illum humorem ſub terra tranſmittit percollatque merito principio dulcis eſt:leuior.n.dulcis q̃ ſalſus eſt.Itaq; prior occurrit:& mare dulcis aliquid humoris in ſe habet:quod terræ permixtũ facilius innatare poteſt.Sl ſum uero quoniam & grauius eſt & aptius eſt ad ſecandum in imum defertur.Siue igitur ita eſt:ſiue per uenas ex cõtinéte in mare dulcis profluat humor:non in merito p maris ſumma extare poſſit:qua ſe cũ eo cõmittat ergo meatibus poſt ea patefactis humor ſalſus copiæ ſuæ ratione uincendo. falſugine totam afficit aquam Accipit.n.ut ſupis obſeptis meatibus:cõfluuiũ ſalſi hnmoris inter aliud faciat:contraq; patefactis totum iſtuc pferatur:quõ in corporis uenis fieri nouimus.

Cur mare cũ grauius quá aqua potu idonea ſit clarius atq; perſpectius eſt:Vtrũ quia pinguius eſt ná ſi oleum affuſum efficere poteſt:ut melius per aquá incernere ſit:merito cũ ipſum mare in ſe pinguis aliquid hẽat: perſpectius & dilucidius ſit:ipſum enim oleum aqua leuius eſt:quáuis nõ perſpectius. An mare nõ pſpectius eſt:ſed eſſe tale uidetur:quippe cũ aqua dulcis:aut fontis:aut fluminis ſit fons ſuam aquam non ſine terra emittit:ut puriſſima eſſe nequeat flumen tũ terrá tũ fecé ſecũ detrahat:Cauſa igitur hæc ſit:cur dulcis minns perlucida appareat.

Qua de cauſa qui mari natant:uentre ſalubriter euacuãtur:haud enim quia laborant:ná qui curriculo eunt uæhementius elaborant:ſedtamé nõ ita euacuantur. An nõ oĩs labor id faciat:ſed ſolus q nullá dat cauſam tabeſcendi inteſtinorũ:maris aũt mora uel oĩo edatioré:& uentris inanitate aductioré hominé reddi uidemus:eſt eteni uapor maris calidus & ſiccus.

Cur lacus pæſa qui potu idoneus eſt lauat:ſimul & purgat ueſtiméta humor.n.dulcis lauare põt:amarus purgase atq; abſtergere:quæ quidé haberi ſimul non poſſunt.An nullus humor ueſtiméta ſuo amarore poſſit purgare:ſed lentore tantũmodo quáobré trunculi:& quæcũq; mucoſa uim abſterſoriá obtinent.Igitur & amara quæ ferme lenteſcũt purgare queunt cætera nequeunt.In hoc auté lacu accidit ut nitro uirtutis amarũ totũ deuſtũ ſit pingue & lentum remaneat.Hoc igitur abſtergit & purgat.Lauat autem ſuo dulci humore.

Cur maris undabundi quod deſiſtit albicat:quod ꝓuoluitur nigricat.An quia quod minus cernim⁹ nigrius id eſſe uidetur:minus aũt cernimus quod mouetur q̃ ꝙ quieſcit.An quoniá cádet ꝙ tráſpicitur nigreſcit quod aſpectu paruiũ non eſt:minus auté id tranſpicitur quod mouetur.

Cur aqua pfuſi calida minus calorem percipimus cum perunꝯti oleo ſumus.An ꝓpter corporis lenitaté facile aqua dilabitur minuſq; immoratur quá ut calor ſubire ualeat.

Cur puteorum aquæ tepidæ a meredie æſtate reddantur.An quia tunc frigiditate aeris iam ſuperata calor plene inualuerit:ante auté frigor calore ſoluitur & ceſſat.Nõ ení ſimul alter ceſſat alter inualeſcit ſed ſpacio temporis.

Cur aqua interdum facta calidior quam flamma lígua deurere nequeat:flãma queat.An quia flãma prætenuis eſt:ſpirituſq; ex ea proficiſcens partibus tenuiſſimus conſtat.aqua profecto craſſiucula eſt:itaq; ſubire non poteſt.At uero flãma carbonũq; ignitamentum ſuam ob tenuitaté facile ſubeunt:& quæ reſoluunt.

Cur aq̃ ferués liq facere neqat:uéter qat.Vtrũ uétris calor ſua tenuitate ſubire põt aqua ſua craſſitudine nequit.An ꝙ cætera quoq; liquefieri humor ꝓhibet.Nulla.n.res eſt quæ iter humoré dilabi & tabeſcere poſſit.At in uétre humore in ueſicá ſecluſo facultas reſoluendi acquiritur.

Cur fundus uaſoꝝ nõ urit:quæ aquá feruétiſſimá continét:ſed plæriq; fundo ſuſtinétes deportant: aqua uero ipſa exépta urere põt.An eo ꝙ calor in fundũ uaſis cõtractus extingui ab aqua poteſt. Quo fit etiam:ut eliquari res nequeat:eliquabilis ſiquid humoris admittatur.

Cur aqua nõ perinde hiberno tpe:ut æſtiuo efferueat:nõ ſolum pari cõcaleſacta igni:ſed etiam pleniori & tãtudé calens:atq; etiá uæhemétius.An ꝓpterea ꝙ aquæ efferuétia bullarũ elatio eſt. Aq̃ igitur ipſa nõ minus hieme q̃ æſtate caleſieri poteſt.ſed bullas efferri:frigus ambientis aeris prohibet.Itaq; minores paucioreſq; conſiſtunt.At ætate contra oĩno eſt.Ille auté efferuendi æſtus nõ niſi freduentia magnitudineq; ſpumæ exultat.

Cur calida aqua rugare poteſt:ignis qui tá calidus eſt nõ poteſt.An quia ignis ſpiritũ agit ut 'tũ efacere ualeat.circũ ení cutis obtendit ruga auté cutis cõtractiũcula eſt.

Cur fundi uaſoꝝ qbus calefacimus aquá tadiu calidiores ſunt:dũ aqua ipſa frigidiuſcula eſt.an qm̃ aqua adhuc frigida calor cõcludat:circũ obſiſtatq; intus:cũ ei exitus oĩs denegetur. At uero aqua cõcalefacta:ꝙ nihil p̃terea calor arcetur.ſed libere reſpiret:deminuaturque fundus frigidior redditur:non ſecus ac balneæ.has ení hieme q̃ æſtate calidiores experimur : quoniá calor hiberno potiuſq̃ æſtiuo tépore aeris circũfundentis frigore intercluditur.

Cur aqua feruens nunq̃ expaſlat:freſſum oĩe atque lenticula ſolida expaſlant: q̃q̃ his leuior aqua é

leuius autem procul ꝓiici facilius poteſt.Quinetiam argentum cũ decoquitur idẽ hoc facit.Itaq; qui in officinis argentariis defecandi funguntur officio argenti reliquias colligunt lucro.An quia expaſlationẽ calor agit euaporãdo cogendoq; ea quæ ſuo naturali inpetu obſtant aqua Igitur quo niam leuius & prætenuis eſt:nihil per uim reiicit:itaq; nimius calor colligi non poteſt:ſed antequã contrahatur:reprimitur omne:atque excutitur:quod ſubinde acceſſit:at uero quæ corpulentiora ſunt ut polenta ut argentũ:hæc ut per corporis grauitatem arcent repelluntque ita ui per renixum erumpunt:ut calor qua uicerit exiliat uæhemens.Facit enim corpulentiæ ſpiſſitas ne tranſeat: ſed arceatur dum ictu caloris ſuperfluentis extruſus ſit:atq; eiaculatus.Fit ergo ictus non impulſus ut pote cũ calor inferius ſurſum uerſus efferatur celeriter.

Qua de cauſa quæ paꝝ temporis calido in humore maduere tumẽt:quæ multum hæc collabũtur & rugant.An quoniam calor ut ex cõcretis humorẽ elicit:ita ex humore ſpiritum creat denſaque omnia laxat.Principio igitur concreta tepefaciens facit humidiora cũ ſpiritum ex humidis ducens diffundit & tumefacit.Cumq; amcalefecit partem ſũmã elaxat.ut uapor inde reſpiret:humorq; ef ficatus facit ut moles concidat qua collapſa cutis omnium ſumma rugatur:quo autem contracti one inequali flacceſcunt :eo rugoſa multiplici aſperitate efficiunt.

Cur aquis calidis potius quã frigidis lapides concreſcant atq; coaugmentent̃.Vtrum quo lapis defe ctum humoris conſiſti caloreq; potius quam frigore humore deficit & lapideſcit calore:ut etiam Empedocles lapides inquit & ſaxa feruentium aquarũ opera cõficit.An ſolum calor elapidat ſed frigor etiam humorem nimio gelu abſumendo:indurat facitq; lapidem.Quod ſi nimium frigus ita agit.Simpliciter quoque ita agi poſſe certum eſt.

Cur ſi inter aquam pedem qui teneat calidam pede quieſcẽte aquã minus calidã ſentiat mouẽte cali diorẽ. An idẽ quod uel in toto corpore accidat.Si quis enim curiculo it aerem qui ſubinde obuiã fuerit ſentit frigidiorem:eoq; magis qua curſum agit prolyxiorem.

Cur amplius in ſole res calidæquã in umbra refrigerent̃. Vtrum quia minor calor a maiori abſumi tur.An quod in umbra frigor circũfundens calorem interiorẽ reprimit : nec effluere ſinit:quod idẽ moribũdus aqua:offuſa frigida aduehit:q̃ppe calorem concludat & arceat ne foras ſe promat: Deniq; per hyemem omnibus accidit calidioribus ſuam eſſe partem interiorem.At in ſole ui nul la arcente calor effluit:atq; ocius euaneſcit.

Cur aqua minus ſalubris balneo ſit:quam ſol tepefecerit.Vtrũ quia corpori adhuc inſidens refrigera tur:horroremq; mouet:An eſt etiam iſtud. Verũtamẽ & ſi quis ea ſæpe utatur ualitudini fiat ob noxius.Res enim calida omnino uim coquẽdi ſiccandiq; obtinet:frigida compeſcere atq; cõtrahe re poteſt.Itaq; utraq; aliquid boni affert:quapropter aqua & frigida & calida ex igne balneum pre ſtat commodũ.At quæ ſub.ſole tepuerit.ob ſui caloris imbecillitatem præbere illorum neutrum habet:ſed humificat tantum perinde ac luna.

Cur aqua ſole calefacta parum ſalubris ſit.An quia rigorem aduehit.ubi refrigeratum eſt.

Cur aquæ magneſiæ:& artanæ feruidæ ſatis ſint potu idoneæ An quoniam aquæ copia dulcis.ad ꝓ fluentem calidã ſeſe applicat:eo tum modo:ut ſalſugo tollatur:& calor eduret.

Cur aquæ magneſiæ feruidæ feruere quidẽ:aliquando 'deſierunt.ſalſæ tamẽ nihilo eſſẽ diſierũt.An q̃ aquæ copia frigidæ aliunde fuſa in fontes feruidos calorẽ omnẽ extinxit:Itaq; terra tametſi ſal ſa perſiſtere potuit:calida tamẽ eẽ propter aquæ adiunctæ copiã potuit.Proximũ igitur id accidit aquæ quã per cinerẽ tranſmiſſam collamus.hæc enim tranſmiſſa ꝑ calidum cinerem nec ipſa ſuũ frigorẽ amittit:& cinerẽ frigidũ reddit.Salſa tamẽ amaraq; per cinerẽ ẽ.Sed cũ aqua quæ frigida acceſſerat:alienigena eſſet:color uernaculus terræ frigorẽ illũ pauciorẽ euincere uiceuerſa potuit atq; ita ſuum calorem aquæ recepesunt.

Cur aquæ feruidæ ſalſæ magna ex parte ꝓueniãt.An q̃ plæreq; oẽs ꝑ terrã alluminoſam ꝑcollant̃: quod odore eoꝝ cõſtat.exuſtoꝝ autẽ oĩum cinis ſalſus eſt: ſulphurq; redolet:quapropter feruida oĩa modo fluminis urunt:& quidẽ plura fulminis tactu extiterunt.

Cur calidæ balneæ ſacre habeant̃.An ꝓpea q̃ ſulphure atq; fulmine rebus ĩgenuæ ſacris ꝓueniant:

DECIMASEPTIMA PARTICVLA QVAE AD AEREM VENTOSQVE PERTINET.

CVr membra corporis noſtri in utribus obtenta inflatis doleant.Vtrũ ꝓpter preſſu ram aeris.Vt enim extrinſecus utrẽ præmenti aer nõ cedit:ſed repellit : ſic etiã quæ intus tenentur:aer cõprimit atq; afflictat.An quia per uim aer retinetur : ſtipaturq; foras uerſus ſuapte natura undiq; impetens nimirum ad id corpus enititur quod medium continet.

Cur paludibus iuxta fluuios poſitis fieri ſoleant qui bomugi appellantur:quos thauros numinis re ligioſos fabulæ narrant:eſt id ſane fremitus mugitui tauri adeo ſimilis ut boues.cum audiunt nõ

ſecus afficiantur ꝙ̄ ſi theurum ſenſerint mugienté. An cū aut fluuii in paludes ſe fundūt: aut palu-
des reſtagnāt: & uel a mari offenſe retorquētur: uel flatum uniuerſum emittunt: tū fremitus ille ex
citatur. Cauſa uero ꝙ terræ cauernæ infodiūtur: in quas aqua interrūpens quoniā fluctus in eiuſ-
modi redundatione mouetur: aerem per anguſtas ceu ſiquis in amphorā inanem ſtrepitū ꝑ oſculū
mouerit mugimento ſimilis ſonus exultabit: mugitus etenim bobus per idipſum figuræ genus ꝓ
fertur. Multas auté miraſq; uoces informare figuræ cauernarum uariæ poſſunt. nam & amphore
fundum ſi quis detracto operculo uiciſſim modo intus attrahés: modo extra depellens ꝓterat: ſo-
num perintercapedinem tam ingenuū reddet: ut belluæ pertimeſcant & fugiant: quod pomarioꝝ
cuſtodes emoliti conſueuere.

Cur aer cū aquā tāgit nō humeſcit. Nihil enim de cæteris eſt: quod ſi tetigerit humidū non reddat.
An ita eorum extima coeūt: ut ſimul ſine ullo interſticio ſint: nec plano diuerſo diſtinguantur. Igi-
tur cætera quoniā grauiora ſunt ſubſidunt: itaq; humorem ſibi admittunt. Aer ut leuior nihilo in
ferius uergit: ꝙ̄ extremum limitet. Tangit ergo quia nihil interiacet: remanet expers humoris quia
ſemper ſuper aquam extat.

Cur nocte media & meridie maxime cælum ſoleat tranquillari. An quia uenti tranquilitas aeris ſta
tio & requies eſt: qui tum conſtare maxime aſſolet cum aut uincit: aut uincitur: & enim quādiu
pugnat mouetur atq; inquietatur. Vincit autem maxime nocte dimidiata: uincitur meridie: ut enī
medio noctis ſol remotiſſimus ſic meridie proximus eſt. ad hæc flatus uel ortu ſolis uel obitu in-
cipit: ceſſat. qui ortu cæperit: cum uictus eſt: qui ueſpera cum parta uictoria deſinit. Itaq; fit ut alii
meridie: alii noctis medio ceſſent.

Cur prima luce & iam inane frigus ſit amplius ꝙ̄ nocte. cum ſol a nobis propius abſit. An quoniam
cum dies inſtat ros cadit atq; pruina: quæ frigida ſunt: ergo in ſperſis locis omnibus frigido humo
re merito acrius refrigeratur.

Cur in ponto intentius & æſtus & frigora fiat. An aer regionis illius ſua craſſitudine nec hyems te-
peſcere: nec ætate refrigerari poteſt. An propter uarium ſolis curſum. Recedit enim per hyemem:
accedit per æſtatem:

Cur noctu potius ꝙ̄ interdiu ſerenū ſit. An ꝙ & flatus & perturbationis cauſa ſolis uis eſt. Iſtæc enī
motu accito quodā oriunt̄. Calor igitur cauſæ eſt: ob eāq; rem cum his adeſt quieſcunt oīa: & ſole
abeūte magis ꝙ̄ ueniente. & quod dici ſolet. Nauibus hiberno uentos dat terra ſecundos: hoc ſibi
uult: ꝙ ubi motus maximus eſt: ibi minime quicꝗ̄ uel ſeruari uel conſiſtere poteſt: æquabili nāq;
ſtatu uiribuſq; efficacioribus eſſe id debet: quod conſiſtendum cōſeruandūq; ſit. Mare autem hy-
bernis temporibus terra æſtiuis ſæuire illum in modum ſolitum eſt.

Quam ob cauſam humor pleno contētus in dolio diffuſus in utres: non ſolum cum utribus recipi
ab eodē dolio poſſit: ſed etiam locū relinquere quo etiam plus humoris capiatur. An quoniā aer
in humore ineſt qui dum in dolio eſt excerni ꝓpter dolii magnitudiuē non poteſt. fit enim ut ex-
primi de maiori uel humor uel ſpiritus difficilius poſſit: quēadmodum etiam de ſpongiis amplio-
ribus minus expremitur. At cum in parua digeritur: extrudi iam de utribus expeditus poteſt. Itaq;
dolium & utres: & humorem etiam alium capit magiſque in uino id accidit: quia plus in uino ae-
ris ineſt ꝙ̄ in aqua: huic ſane proximum cineris & aquæ: tantūdem ſimul uas idem capere poſſe ꝙ̄-
tum plurimum utriuſq; ſeorſum infuſi capiat. Cineris enim complura caua & inania eſſe uidetur:
quibus aqua ſeſe inſinuat: ut quæ tenuior ſit & conſtipat uero ſpiſſatque arctiſſime quoniā par-
ticulatim conſtipatio agitur. Denſantur enim adductanturque omnia plenius cum paulatim con-
ſtipantur quam cum uniuerſa quod cum ita fiat: cinis collabiturque: & ſubſidet ſimulque humo-
rem in ſe per cauorum ſuorum opportunitatem admittit. At ſi cinis qui in aquam immittitur ca-
lidus eſt: aquam dirimit uertitque in aerem. Idem illud agetur etiam ſi primum aqua infundatur:
poſt cinis iniiciatur: unde aquā etiam ipſam caua quædam & hiantia in ſe continere putaueris:
An non aqua cinerem ſibi admittat: ſed cinis aquam. Quod enim tenuius eſt: ſubire id poſſe cō
gruum eſt. Conſtat itē exprimento. Cū enī cinis inſpergitur. eodem reliqua aqua confluit quo lo-
co inſpſum eſt. Cuius cōtrariū certe fieri debuit: ſi aqua cineris eſſet capiēs. An ſi prius aqua uas ex
toto impleuerit: nihil ꝑterea capiet ſed adito quolibet effundet̄. Sinautē ubi ſemel aliquid aquæ ī-
fuſum eſt cini deſcenderit iam tunc quod dixi eueniet: quippe cum cinis ſit ipſe qui capere ualeat.
hæc eadem ratio eſt: cur foueæ terrā inexemptam recipere totam nequeant. Locus enī ab aere oc-
cupari uidet̄: itaq; fieri nō poſſe ut tātūdem recipiatur.

Cur aer q luce craſſior eſt: ſolida ualeat ꝑmeare. lux ipſa nō ualeat. An qa lux ꝑ directū tm̄mō fert̄:
ob eā rē oculus q trāſpicere ꝑ rata nō poſſit: ut ꝑ punicē qa meatꝰ euariāt ꝑ nitrū facile poſſit: qa
meatus poſiti e directo ſūt. At aer īpedimēto nullo arcet̄: qm̄ qua trāſit tēdere e directo nō ſoleat.

Cur aer ꝑ aquq; tactionē frigidus reddi poſſit humidus nō poſſit. ēt ſi qs in aquā uæhemēter infla-
rit ut fluctus inde moueatur: & mūdetur. Frigidum autem reddi conſtat: eo ꝙ qui ex aquis aſpirat

refrigerat. An frigidus eſſe calidusue. naturæ ſuæ habilitate põt.ut rei tactu ĩmutet̃ quã tetigit; humidus eẽ idcirco nõ põt qa leuior eſt.neq; ima humoris unq̃ ſua ipſe petit natura.ſed ſũmã ſemper planũq; attingit.& ſi deorſum cogat̃.humor quoq; feretur inferius ita ut nunquã in profundũ ſeſe ire patiatur.

Cur aer bullis cõtẽtus.aut de imis aquæ aſcẽdẽs.haud unquã madidus emergat.An qa humor nõ inſidet.ſed dilabit̃.qui tamẽ cõtinet bullas.uel minor eſt.q̃ humefacere ualeat.

Cur aer madere nõ poſſit aqua autẽ queat qppe quæ ẽt trãſlata in aerẽ madeat.An eadẽ cauſa ſit.q̃ & lapis madere neqat:haud enĩ madẽdi oĩbus uis data ẽ:ſed his tm̃ q̃ leta ſũt & aut humida.

Cur utres ĩflati ualeãt fluitare.An ppea ꝙ aer ſurſum effert̃.Vtres.n.& inanes dehorſum ferunt̃.ſic ĩflati ſupra iõ reſidẽt:ꝙ ab aere ſuſtinent̃.Sed ſi aer eleuet: atq; ꝓhibeat:quo minus dehorſum ferant̃.cur ĩflati grauiores efficiant̃.& qui fieri põt ut cũ grauior ſit emineat:cũ leuior deferatur.

Cur aer nõ ſurſum ferat̃.Nã ſi ex motu caloris ſpũs excitari debeat igniſq; ſublimia petere natus ſit ſpũs eodẽ currere debuit.Siquidẽ mouẽs illud ſurſum uerſus ĩpellit. quodq; mouetur eodem ferri aptiſſimũ eſt.Hunc enim tramite ferri obliquo latiſſime patet.

Cur aurora frigidior q̃ ueſpa eſt.An qm̃ altera noctis medio ꝓpior eſt:altera meridiei.eſt autem ut diei mediũ calidiſſimũ qa ſoli ꝓximũ eſt:ſic noctis mediũ frigidiſſimũ qa remotiſſimũ.

Cur tẽporis feruidi noctes moleſtiores q̃ dies ſunt. An quia flatus oẽs tunc cõſileſcunt: anniuerſarii náq; illi & præuii minus nocte q̃ interdiu ſpirant.

Cur ĩcorrupta durare poſſint:quæ utribus continẽtur:inflatis aut uaſis bene opertis.an qa putrent omnia cũ mouent̃ ĩmotaq; oĩa ſunt quæ plena:iſtæc autẽ plena.

Quã ob cãm aere ſudo aptoq; frigus fit acriꝰ q̃ nubilo cũ ſtellæ ſint calidæ & cælũ:an qa nihil tũc eſt:qđ uaporẽ arcere cõtinereq; ualeat:ſed diffundat̃ neceſſe eſt:at cælo nubilo arcet̃ : & aquilone magis q̃ auſtro eadẽ illa de cauſa auſter enĩ nubes colligit aquilo diſpelit:& quidẽ aquilone magis q̃ auſtro euaporari uidemus. & hieme potius q̃ æſtate: aut ꝑpter diſſimilitudinẽ:aut quia uapor nõ niſi refrigerato humore calido depromi poteſt:

Cur minus q̃ plus aeris calidus ſit:cũ anguſta enĩ oĩa ſint calidiora.an qa magis mouet̃ qui plur is eſt.motus aũt frigorẽ acciere põt:cuius indiciũ ꝙ calida cũ mouent̃:refrigerantur.

Cur aq̃ & terra putreãt:aer & ignis nõ putreãt:an qm̃ oẽ qđ putret calidiſſimũ fiat neceſſe ẽ igne autem calidus nihil eſt. an qa refrigerari prius oportet.qđ putredinẽ cõcepturũ eſt.ignis aũt calidiſſimus ſemp eſt. aer uero igne refertus eſt : nihil autẽ putret cũ calidũ eſt:ſed refrigeret̃ ante oportet q̃ putreat. At aq̃ & terra uiciſſim mõ calida mõ frigida effici poſſũt.

Cur cælũ nubilũ tepidiꝰ ſit.q̃ apertũ & placidũ. Vtꝝ ut ueteres auctores dixerunt.qa ſtelæ frigide ſint.An id abſurdũ admodũ eſt.ſed qa cælo ſereno uabor extrigi melius põt indiciũ ꝙ uẽto ſilẽteros & pruina cõſiſtũt.Cũ igit̃ ſerenũ eſt:calor difflat̃ quo humor eruitur atq; effert̃ itaq; aer frigidor fit. Qua de cauſa humor a calore demiſſus irrorat.aſt cũ nubilũ eſt arcet̃ & cõſtat.quo circa nec ros nec pruina contrahi poteſtt cum nubilum eſt.ergo calor ad terrã remanens: ut facit tepor amplior eſſe poſſit.

Cur altis ædibꝰ aer ſoleat uẽtilari reciprocariq; ꝑſertim cũ tp̃s qetũ eſt.an ꝙ aer ꝑlaxo quodã contextu & hiatu lẽto eſt.ergo cũ hic extrinſecus ĩtroire ĩceperit cedit & cõtrahit̃:aer quẽ domus cõtinet:quo collapſo adductoq; inanior reddit̃:qui foris eſt:& ſpacia multo laxiora capeſcit quæ in ſpacia aer domeſticus relabit̃ ferturq; expedite eodẽ qm̃ & ipſe pendeat:& natura inanis reniti nequeat:quod cũ per multa eius mẽbra eueniat ꝓximus hũc aer ſectat̃.adductus ꝓpulſione primoris.Tũ eo large foras iã ꝓfluente:locus internus inanis reddit̃:& uacuus:externus contra:repletur ſpiſſeſcitq; ac deinde in hunc modũ reciproco fluxu actitatur.

Cur uẽtus cecias:ſolus ex oĩum uẽtoꝝ numero nubes ducere ad ſe poſſit.Vtrũ ꝙ uẽtus aduerſus reflat eodẽ tpe. An qm̃ de locis eminẽtioribus ſpirat.Sũc enĩ partes quæ ad ſolẽ orientẽ uergũt eminẽtiores:q̃ quæ ad occaſum:indiciũ maris occidui magnitudo facit & latitudo. Quod cũ deſup in aduerſum ſpiret.lineã ſua delatione iſta terrã uerſus cõnexã agit:regionẽq; inuadẽs ut dixi occiduam:nubeſq; p lineæ ſuæ figurã cõtrahẽs ad ſe ſuo inde reflexu eas uocat atq; ĩpellit:quod ſolus hic ꝓpterea facit:qa cætera loca uel editiora ſunt uel ſubmiſſiora quæ uerſus ut aut de imo aut e directo flatus ferat̃ deuexus terrã uerſus neceſſum ſit:ita ut ad poſtremũ reflexus effici nullus qat eo ꝙ flatus nõ ad terrã ſubditã aeris amplitudini fine ꝓtrahẽdi faciat:nec ubi aer cogi ĩ nubes poſſit.Subſolanus ac cæteri minus caui:quoniam humidi non ſunt:nubes nõ cogunt:itaq; uel nullatenus uel minus idipſum facere poſſunt.

Cur aq̃lones anniuerſarii fiãt auſtri nõ fiãt. An auſtri quoq; fieri pñt:ſed cõtinui: qa initiũ auſtri lõge a nobis eſt. Alquilonis in uicino eſt quippe cũ ſub aquilone habitemus:itẽ aquiloles anniuerſarii trãquillo aere ſpirant:quippe qui per æſtatem moueri ſoleant.auſtri ueræ oriuntur:cũ aer minus quieſcit.addo etiã ꝙ auſter hnmidus eſt.humido aũt ſupior locus alienus. Quãobrem humo-

res qui eo in loco cōſiſtnnt:cito roſoluunť:& euaneſcūt & cū humores erratici uagabundiq; ſint accidit ut aer quoq; eodē ducať quo humores ipſi uarie dilabanť.Quod cū non loco eodē agiteť efficitur porro ut flatus diuerſi orianť.flatus enī nō niſi motus aeris eſt.

Cur auſter poſt pruimā ſpirare ſoleat:an quia pruina niſi facta decoctione haud unq̄ conſiſtere pōt: Mutatio aūt poſt cōcoctionē purgationēq; fieri in cōtrariū ſolet:aquiloni aūt contrarius auſter eſt.hæc eadē cauſa eſt cur poſt niuē auſter ſpiret:oīno enim & nix & grando: & imber & oīs id genus purgatio cōcoctionis indicium eſt. Vnde fit etiam:ut poſt imbres cæteraſq; eiuſdem generis tempeſtates flatus deſiſtant:& conſternentur.

Cur procellæ hoc eſt:uenti qui excuſſi nubibus ſæuiunt:imbre ſuperueniente ocius ceſſant:an qm̄ aqua expreſſa uentres nubiū conſident unde flatus origo eſt.

Cur nō idem uēti ībrē ubiq; afferāt:an quia nō idem mōtibus ubiq; occurrunt ſed aliis partes aliæ ſunt obiectæ.Nubes enī ibi magis cōſiſtūt:ubi uentus nix quaſi loca ardua ſuperās depellere præterea nequit.Cū autē conſiſtant ꝑmātur rūpuntur imbrēq; dimittunt.

Quā ob cām cælū purū & placidū ſerenū īdicat tp̄s turbulētū hiemē ꝑnūciat. An ꝑpterea ꝙ hiemis aer cōſiſtēte:ſpiſſeſcēteq; fieri ſolet:ergo cū ſol euincit diſcernit illuſtratq; aerē:cū euincitur nubibus:offuſcat atq; incraſſat.Quod ſi cōſtitio ualida:hiemis cōtinuo luce prima erūpit. Sed ſi ībecillior ſit:nec tn̄ ex toto ſuccūbens occaſum uerſus depelliť qđ cōſiſtit:ac inibi manet eo ꝙ aer terræ ꝓximus hieme inſtāte craſſimus eſt & mox reliquus quoq; cōſiſtit qm̄ initū firmamentūq; obtinet ſtabilitatis quod ſuſcipe atq; colligere pōſſit q̄tum ſubinde acceſſerit. Vt enī in acie conuerſa in fugā uno reſiſtēte:cæteri quoq; oēs inſiſtunt:ſic in aeris ratione fieri ſolitū eſt. Quāobrē cito repente interdū fit.ut cælū nubilū reddať.cū igitur occaſus eſt ꝑturbatus cōſtitionē minime uictā eſſe a ſole diu pugnāte firmiſſime indicať itaq; plus itē poſſe cōſiſtere cōſentaneū eſt: & quidem minus timendū cū hieme ꝑgreſſa q̄ cū poſt ſerenū id accidit. quippe cum illa ratione ueluti reliquias quaſdā reſtare.hac initum conſiſtēdi oriri uideatur.

Quid eſt qđ flatus moueat tropœos.i.quos uerſorios aut reciprocos appellamus an eadē ratio eſt q̄ euripi mari reciprocāte agitātur.nā & mare & aer eatenus ferť:quatenus ꝓfluere licet.Deinde cū obice quadā amplius ꝓgraſſandi licentia his tolliť:qui terra ꝑgunt. ob eam.ſ.rem ꝙ ſuæ motiōis delationiſq; primordia parū habeant ualida.tunc reciprocātur & redeunt.

Cur idē illi tropœi mari ſpirare ſoleāt. Vtrū qa mare uicinū eſt. an qa tropœus apogeæ.i. flatui abterraneo cōtrarius eſt. Verſarius enī tanq̄ reuerſio abterranei eſt.quippe cum alteraneus flatus ex terra in mare proflués ſit:cuius reciprocatio uerſarius eſt.itaq; de mari terrā uerſūs ſpirare neceſſum eſt.an uenire inde putādum qm̄ aer collectus in mari eſt:qui illo fluxerat.Sed ratio cur nec in trrrā cōſiſtat:& reflectatur cū profluit ꝙ mare in cauo eſt.Aer autē modo aquæ ad id fluit: quod cauiſſimum eſt.

Cur dici ſolet. Tertia lux nunq̄ nocturno aquilone laborat.an ꝙ flatus ſeptētrionis imbecilli ſunt: cum nocte ſpirare incipiūt.argumentū enim nō multū aeris eſſe motū ꝙ eo tēpore ſpirare exorſus eſt quo caloris exiguū eſt:exiguū nāq; caloris exiguū aeris mouet.atqui flatus minimioēs intra triduū finiuntur.ergo nec is diuturnior eſſe debet.

Cur aquilo crebrius q̄ auſter ſpirat:an quoniā aquilo parti orbis terrarū habitatæ uicinus eſt.Idcirco latere nō poteſt.Simul enim ex ſui temporis breuitate & ſpirat & adeſt:at auſter quia elonginquo admodum niſi uæhemēs ſit uenire non poteſt.

Cur auſter minus hibernis noctibus q̄ diebus ſpirat.an ē qdē ſol.noctis ēt tp̄e auſtrili regioni ꝓpinquus.& noctes ibi tepediores q̄ dies aqlonē uerſus:itaq; aeris multū moueť:& nihilominus q̄ interdiu. Sed calor dierū uæhemētior omnē aſſumēdo humorē efficit ut minus ſpiretur.

Cur auſter canicula oriēte moueať.Idq; lege naturæ certiſſima fieri ſoleat. An ꝑpea ꝙ regio īferior orbis ſole.ſ.remoto minus calidinē.Itaq; uapor īde large emigrat & multi ꝑfecto auſtri ſpirarent: niſi anniuerſarii prohiberēt. An oīb⁹ aſtris tū oriētib⁹:tū occidētib⁹ aer ſoleat cōmutari. Sed cane ꝑcipue.qđ qdē flatib⁹ latiſſime cōſtat q eius ortu & poſt ortū ſequunť qđ cū æſtus tūc uigeāt: ſp̄s calidiſſimos p idē tp̄s oriri cōgruū ē. Auſter aūt calidus ē:& cū ex cōtrariis in cōtrariū maxie cūmutari ſolitū ſit.ortūq; canis ꝑuii uūcupati antecedāt.q aqlones ſūt merito poſt eū auſter ſpirat.qn̄qdē aſſignari neceſſe ē.idq; auſtris fieri oriētibus. huic aūt uerbo cū aſſignari dicim⁹ ſubiecta notio ē:aerē īſigniter cōmutari & qdē mutari flatuū oīa gn̄a ī uētos aduerſos aut dexteros ſolēt. Quod cū aqlo nō trāſeat in latus dextrū reliquū ē:ut in aduerſum hoc ē:ut in auſtrū tranſeat. Quinetiā dies poſt brumā qntuſdecimus auſtrū ꝑ ſe fert:eo ꝙ bruma initiū quoddā eſt:mouturq; a ſole.is potiſſimū aer q brumæ uicinus eſt.Solē aūt tūc ad auſtrū uergere certū eſt. Vt igiť cū ortū preptat.flatus excitat ſubſolanus.ita cū meridiē adit auſtros euocat:nec tamē ſtatim a bruma id facit:qm̄ breuiſſimas tūc agit diſtātias.Sed qntodecimo quia tēpus id modice ſe habeat:ad primā diſceſſus ſenſionē.Totum enim id tempus pars cōſpicua eſt.

Qua de cauſa orationis exortu dies maximeq̧ uarient:flatuſq̧ in opportuni moueant᷑. An quoniā in mutatione uaria maxime oīa ſunt:quæ non uno certoque tēpore motuue deſcribunt᷑. at qui oritur orion ineunte autūno occidit hyeme.ergo quia nō uno tēpore conſtat:ſed alio incipit:alio ceſſat flatus etiam incōſtates eſſe neceſſe eſt:utpote cū ancipiti cōditione proueniāt:quos ſibi tēpus utrūq̧ ſortitū eſt & quidem difficilē eſſe orionē & cum oritur:& cū occidit ex tēporis uarietate recte affirmant.Turbulentū enim atq̧ inæquabilē eſſe neceſſum eſt.

Cur aquilo nocte exorſus dieterīe ceſſat. Vtrū quia ex paruo imbecilliq̧ initio prodit.tertius autē dies decretorius eſt.an quoniā uniuerſus modo ecnephiarū.i.ꝓcellarū nubibus excuſſorū flatuū funditur:idcirca compendio ceſſat.

Cur pueri aqlones ſpirāt.an qm̄ pars orbis terre habitata ſeptētrionibus ſubdita eſt eminentior & extra ſolſticiū poſita & niuis plenā:quæ nix non mōtibus nullis nunq̄ deeſt.Cū igitur cōcreti humores tabeſcūt flatus magna ex parte oriunt᷑.is aūt aqlo eſt qui a ſeptētrionibus mittitur.

Cur auſtri hyeme atq̧ ineūte ueræ atq̧ autūno ceſſante ſpirate ſoleāt:undabūdiq̧ ſint & cōtortuoſi:atq̧ africæ nō minus frigidi q̄ regioni nr̄ati aqlones.an ꝓpterea ꝙ ſole propinquo ſpiritū moueri neceſſe eſt.Sol autē p hyemē auſtrū uerſus pfert᷑:& ineūte ueræ deſinēteq̧ autūno iam calefacere incipit.æſtate contra ſeptētriones petit:& loca relinquit meridiana. Calidus autē propterea eſt: quia cum aere africæ miſcetur:qui calidus eſt.hinc etiam in mare corrumpens ingētes excitat fluctus:facitq̧ auſtralem æſtatem.

Cur auſter fœtidi halitus cauſa ſit.An qm̄ humida & calida corpora reddit:quæ maxime putredini opportuna ſunt.

Cur auſter profectus mari ex cōmodus his ſit:quoꝝ ſtirpes terra continētur:Nam & thriaſio cāpo terræ atticæ:auſter de mari occurrit:an quoniā refrigeratus accedit:rubigo autē per humorē calidum alienūq̧ conſiſtere ſolet.

Cur uētus magna ex parte ante lunæ defectus excitet᷑ inicio noctis cū defectus medio īcipit noctis medio uero cū mane:an qm̄ calor lunæ ꝓpterea hebetat᷑ qa curſus iā proxime eſt qđ defectus exultet.Remiſſio itaq̧ calore quo retētus aer quieſcit:rurſum moueri ac ſpūs reddi incipit.

Cur auſter nō incipiēs ſed deſinēs imbrē afferat.Vtrū ꝙ aerē cogit elōginquo quo coacto aqua exprimit᷑.cogit᷑ autē poſtea q̄ cæptū eſt.an qm̄ incipiēte calidus adhuc aer eſt.quippe qui profectus a calido ſit.in proceſſu tēporis autem refrigeratus in aquā melius conſiſtere poteſt.

Quā ob cauſam cū minor auſter eſt:nubes nullas obducit maior nubilus & diuturnior eſt.Vtrū ut quidā aiunt.initii cauſa ita accidat. Nā ſi ex minori proficiſcat᷑:liquidus uduſq̧ eſt.Si ex ampliori nubilus & craſſus.an quia minor cū incipit eſt.itaq̧ nō multū aeris compellere pōt. Sed ad poſtremum amplificari cōſueuit.Vñ illud prouerbiū.Cū ceſſat boreas cūq̧ auſter ſurgere cæpit.

Cur tempore hiberno flatus parte ueniunt exortiua æſtiuo occidua.an ubi ſol amplius nō euincit aer libere profluit.cum igitur nobis occidit:nubes relinquit:quibus fauonii prodeunt:cūq̧ incolis īferioris hemiſpherii oritur:ſpiritum illis parte exortiua producit.contra cū parti inferiori occidit fauonis illis ſubſolanos nobis conſectante aere facit. Vnde fit ut quem aliū uentū occupauerit,augeat eo ſcilicet ꝙ non nihil adiunxerit.

Cur afflante fauonio canes ueſtigia minus ualeant cōperire.an quia plurimū hic uentus confundit quoniam uentorū omniū continētiſſimus eſt:maximeq̧ terram attingit.

Quam ob cauſam ſtellæ proſiliunt:uēti indicium datur:an propterea ꝙ a flatu feruntur priuſq̧ ibi q̄ apud nos flatus excurrit.Quo fit etiā ut unde ſtellæ feruntur.hic flatus accedat.

Cur nubes maximas fauonius agit:an quia de alto ſpirat:regioneq̧ maritima nubes per ampla ſpatia colligit ampliores.

Cur uēti ad poſtremū uæhemētiſſime ſpirāt:an qa ubi uniuerſi efflarūt caloris parū relinquitur.

Cur ſi circa eqnoctiū africus ſpirarit aqua fiat neceſſe ſit:an quo loco orbis ſol fuerit inde ſoleat excitari:itaq̧ pro ſolis diſcurſu uiciſſitudo ſpūm agat. Quod cū eqnoctiū hyemis atq̧ æſtatis cōfiniū ſit:dū ſol nobis cōſpectū eqnoctiū agit aut iuſtū trāſgreſſus limitē regioni ſe dedit hybernæ accidit:ut uēti partis illius uernaculi ſpirēt:quoꝝ primus africus ē natura humidus:& cū ſol partem orbis terrarū hibernā ꝑluſtrat.flatuſq̧ regionis eiuſdē moueat:euenit ut hyēs ſuis fungatur muneribus.Cuius gn̄is iber eſt.Ad hæc cū eqnoctiū tanq̄ paribus examinatis uiribus hyemē atque æſtatis cōſtet.Si alterutris qcq̄ additū ſit:obitus mometū exultabit conſpicuū:ut in eqlibrio pōdus.Lāci adiunctū alteri efficit.Quod cū africus hiberni ordinis ſit naturaque humidus: equinoctio additus:hyemē imbrēque merito aufert.imber enī homines eſt flatibus familiariſſima.

Cur auſter atque eurus cū flatibus ſibi obiectis calidiores ſint. alter aquilone:alter fauonio aquæ fertiliores ſint:quāquā frigor eſt qui humorē ex aere depromat.haud enī ꝙ aquilo nubes hic pellit:idcirco aqua nō ꝓuenit.Nam & fauonius & eurus nubes ambigit.quippe ꝙ ex latere pari mōꝑ ueniat:qnetiā cæteri oēs unde ſpirāt inde depellūt. Vtrum quia frigor amplius introrſum circū-

obſiſtit.cum calor amplius urget. An etiam regio facit unde ſpirãt ut ſereni illuſtreſq̃ ueniant. Eurus nãꝗ ex ortu fauonius ex occaſu aduentat. Quinetiã ratio ſit: ꝙ aer ꝑcalefactus celerrime ac pleniſſime refrigeratur.quõ etiam aqua.igit̃ euri aer de ortu calidus:auſtri de meridie fertur:cũq̃ frigidiſſimũ locũ adiere cõpẽdio cõcreſcunt:atq̃ in aquã cõſiſtunt:magiſq̃ eurus aquã agit:quoniam aeré de ſolis parte nec minus calidum ducit. Auſter aquã mittit cum ceſſat:quoniã aer qui primus ex mari accedit crigidus eſt.ultimus auté tepidus ex terra occurrit.an non id ſolum cauſa ſit. ſed etiã q̃ ad poſtremũ auſter creſcit. Vnde illud prouerbium. Cũq̃ auſter ſurgere cœpit:atqui frigidiores qui uæhemẽtius ſpirant:igitur merito in nubes aeré poſtea cogit.an ea ipſa ratio ſit cur poſtquã principio fertilior aquæ occurrat.

Cur uenti ſiccant cum frigidi ſint.an quoniã qui frigidiſſimi ſunt uaporé eliciunt:

Sed cur amplius ſiccẽt q̃ ſol.an quia uaporé nõ ſolum euocãt:uerũetiã adducunt. Sol auté relinquit: itaq̃ ut magis humificat ſic minus aſſicat.

Cur unus uẽtorum cæcias nubes ad ſe uocat:quod etiã prouerbiũ illud declarat. Vt cæcias nubes: ſic ille opes trahẽs.cæteri nãꝗ unde ſpirãt:inde tm̃modo expellũt. Vtrũ uẽtus aduerſus eodẽ in tẽpore ſpirãs id faciat.an ſi hoc eẽt haud unq̃ iatere potuiſſet.eteni ſpũs hic ſuapte natura circulari linea fert̃. Ergo cæteri per terram uagãtur.hic cælũ uerſus ſuæ lineæ cauũ erigens non ad terram reſupinans ſuam originem repetit:itaque nubes facile ad ſe ducit.

Cur fauonius ſerenus ac iocũdiſſimus uẽtoꝝ oĩum eſt: & qualẽ Homerus flare ꝑ cãpos eliſios carmine illo dixit. Sed zephiri aſſidue ſpirãt:auræq̃ ſalubres. an primũ ꝙ aeris tẽperiẽ plene obtinet neq̃ enĩ calidus eſt:ut q de meridie ortuq̃ ſpirãt neq̃ frigidus ut q de ſeptẽtrionib⁹ ueniũt:ſed medíũ frigidoꝝ & calidoꝝ flatuũ tenet. Quod cũ utriuſq̃ in uicino ſit particeps utrarũq̃ uiriũ euadit.itaq̃ tẽperatiſſimus eſt:& uere maxime ſpirat:ad hæc flatus oẽs trãſire uel in ſibi aduerſos: uel in dextros cõſueuerũt:itaq̃ cũ poſt aq̃lonẽ fauonius ſpiret:dexter enĩ hic eſt.efficit̃ adeo tanq̃ mitis ad imitẽ:& ſimul ubi deſtitit hyems.ſerenũ magna ex parte ſubſequi ſolitũ eſt.atqui flatus hibernus aq̃lo eſt. Subſolanus q̃uis inter calidos & frigidos ſitus minus qualitatis eoꝝ particeps eſt. hic enĩ cũ ſpirat flatus uergẽtes ad auſtrũ motitat quidẽ.iſtuc enĩ trãſferre aſſolet: ſed miſceri tamen cũ his minime patit̃.at uero fauonius & moueſ ab auſtro:& ipſe cũ ſpirat moueat aquilonẽ huc enim uſq̃ progrediẽs:uiciſſitudo ſpirituũ finem ſui circuitus facit. Quod cũ unus facit alterius finẽ alterius initiũ ſecũ habeat merito ſuauius & eſt & eſſe uidetur.

Cur fauonius horis poſtmeridianis ſpirare nõ mane ſoleat.an ſol magna ex parte uel oriens uel occidens auctor ſpirituũ eſt: Quotiẽs enĩ aer eſt humidũ tepefaciẽdo ꝑcoquit atq̃ diſcernit in ſpiritum ſane illũ extenuat. Quod ſi tãtiſper acciderit:ut aer ſpirãtiuſculus ſit:magis magiſq̃ a ſole uertetur in ſpiritũ. Quotiẽs igit̃ ſol in exortu eſt.ꝑcul a fauonio abeſt.hic enĩ ab occaſu ſe ꝑmit: & cũ iam occidere ꝓximus eſt.aer oĩno extenuatus diſcretuſq̃ fluit.at dũ cõfecto meridie pergat ad poſtmeridianũ.tãtiſper ad aeré tepefaciendũ diſcernendũque modice ad modũ habet. Subſolanus quoq̃ ob eã rem mane ſpirare incipit.aeré enim qui ſupra terrã ſublimis impẽdens nocte humefactus ſolo ſui põderis ratione appropinquarit.ſol mane diſcernẽs ꝓximũ ſibi excitat primum. Qui auté ex ſole oriente ſpirat ſubſolanus hic appellatus eſt.

Cur ſole ſe attollẽte ſpũs & ſternunt̃ & augent̃.an q̃a ſpũs uel aeris uel redũdãtis humoris cõmotio eſt quæ ut cũ parua eſt.cõpẽdio a ſole cõſumit̃ itaq; nullus ſpũs inde exiſtit:ita cũ magna eſt ſolis exortu amplior redditur. Sol enĩ auctor & parẽs motuũ eſt.

Cur fauonius horis poſtmeridianis ſpirare ſoleat.an ꝙ ſpũs oẽs ſole humorẽ diffundente:ꝓueniũt: humor enim qui ante ac cõcreſcebat tabeſcit:cũ uis caloris in ꝓpinquo eſt:itaque ſpiritũ mouet: atqui fauonius de occaſu ſpirat. Recte igit̃ poſt meridianis exorit̃.tunc enĩ ſol eius ad locũ accedit

Cur aquilo & auſter ſæpiſſime ſpirẽt.an quia contrariũ a ſuo cõtrario e directo.ſ.oppugnatũ minime edurare poteſt:ſed ex latere potius:aduerſam uim tolerat.auſter uero & aquilo. excurſus ſolis lateribus ſpirant:cæteri aduerſi potius occurrrũt.

Vtrũ ſpũs fonte quodã emergat:quẽadmodũ aqua ſupra quẽ fontẽ efferri nequeat:an nõ & utrum uno ex pũcto.an ex loco ꝓfluat ampliori. Sũt certe nõnulla in aere quæ uel in aqua accidere pari rõne uidemus. Quippe cũ aqua per ꝓna ocius fluat:q̃ cũ in planis atq̃ æqualibus ſtagnat.hoc enĩ & ſpũs faciũt.nã locis editis atq̃ excelſis aer aſſidue mouet̃.cauis ecõtra ſæpe quieſcit & cõſileſcit. ad hæc ſup excelſiſſimos mõtes ſpũs nulli excitant̃:ut ſup athon ac reliquis generis eiuſdẽ.indiciũ ꝙ quæ reliquerint:qui modo ſuperiori ſacrificarũt:poſteriori incorrupta cõperire affirmãt. Conſtat igitur ſpũs quoq̃ prolationẽ ueluti ex fonte quodã attitari ſuper quem nihil ꝑterea efferre ſe poteſt. Vnde fit ut locis excelſis quod modo diximus accidat:quod idem datum etiã aquæ putauerim. Nec enim aquã uæhemẽtẽ nec ſpiritũ rapidũ locis excelſis fieri nouimus.

Cur auſtro ſpirante ceruleũ mare fiat:aquilone obſcurius utriuſq̃:an ꝓpterea ꝙ aquilo minus mare ꝑturbat.omne auté quod trãquillus eſt:atrum eſſe uidetur.

Quam ob cauſam auſtri cũ leuiter ſpirãt:nequeat nubilare:cum intente nimirũ queant:an quoniã tum leuiter freqnẽtiam nubiũ agere nequeant:itaque breue ſit:quod obduci nubibus poſſit:at nero ubi excreuerunt multas depellunt:itaque amplius obnubilare uidentur.

Cur aquilo ut magnus incipiat ita paruus deſiſtat.auſter contra ut paruus incipit ita magnus ceſſare ſoleat.an quia nobis aquilo in uicino eſt:auſter longe abeſt.alter igiť ubi primũ exortus eſt nox occupat.alter ſuo diſpſo principio utpote diu ꝑtracto exiguus ad nos primũ deuenit.at finẽ alterius minime itaq; merito alter ĩbecillus cũ ceſſat eſt. omniũ nãq; finis imbecillus eſt alter ualidus: Finem enim iſtius nihil ꝑterea ſentimus.

Cur uerſarii q̃ mare ſinuať reflarẽ ſoleãt:qua porrecta pãſaq; maria ſũt:reflare nõ poſſint.an qm̃ flatus in ſinũ interrũpẽs nihil diſtrahiť:imo magna parte uniuerſus ꝑferť.at in diſpalatis porrectiſq; obterranei &ꝓtinus magis diſtrahunť:& inter ꝑfluẽdũ hac eadẽ repatiunť:qm̃ nihil obſiſtit quominus multas in partes ꝓruant. Verſarius enĩ nõ niſi reflexus abterraneis eſt.

Cur dici ſolet.cũ ceſſat boreas cũq; auſter ſurgere cœpit:an qm̃ boreas ꝙ nos ei ſubditi ſumus: parſque habitata terræ uergit ad ſeptẽtriones.intẽtus protinus accidit.quippe qui ſtatim cum ortus ẽ auſter ꝙ ex loginquo ad nos deuenit:nõ primũ ſed poſt intẽtior eſt.

Cur ſpirãtibus auſtris homines grauiores inualidioreſq; ſeſe reddunt.an ꝓpterea ꝙ humor corporis flatus eius calore tabeſcẽs multus ex pauco redũdat:atq; humor grauis leui ex ſpiritu cõſiſtit quas ob res uires hoĩs debilitari neceſſe eſt.

Cur ſpirãtibus aqlonibus cibi auidiores ſumus q̃ auſtris:an ꝓpterea ꝙ aqlones frigidiores ſunt.

Cur auſter oris terræ ægypti nõ afflat:nec ĩterius iter diei ac noctis ſup mẽphim uero uel inter diei ac noctis ingenuus ſpirat:nec uero occaſum uerſus iter duũ dierũ:totidẽq; noctiũ adit exortũ aũt uerſus africi incitanť:an qm̃ terra ægyptus caua partes ſuas interiores eſt : ſupiores ſemotioreſq; eminẽtior.hinc enĩ auſter ut caua intacta ſupgredi ſic excipi ab eminẽtioribus põt.

Cur auſter paruus oriť magnus deſiſtit.aqlo cõtra.unde ꝓuerbiũ illud ſecũdæ nauigationi delegatum eſt.cũ ceſſat boreas cũq; auſter ſurgere cœpit : an ꝙ ad ſeptentriones potius q̃ ad meridiem poſiti ſumus.aquilo aũt ex ſeptẽtrionibus ſpirat.auſter ex meridie:merito alter ſtatim cũ ortus ẽ uæhemẽs proxima ſibi loca inuadit.poſt deinde ſuã uæhemẽtiã in loca tranſfert remotiora:alter ecõtra hoĩes meridie incolas inter inicia urget poſt ubi ꝑteriit ingenuus ad nos uenit.

Cur dici ſoleat.Fit glacialis hyems boream ſi dux erit auſter:an ꝙ auſter talis eſt : ut nubes large & aquam colligat.Cũ igitur tali temporis cõditioni ſuperuenit:gelu indurat:hyemẽ quæ efficit.Vnde celebre illud eſt.Offendẽte lutũ borea mox terra gelaſcit. Lutũ enĩ & oĩno aquã ab auſtro uel maxime uel ſæpiſſime fieri palam eſt.

Cur poſt auſtrũ cito aquilo ſpirat:poſt aquilonẽ nõ cito auſter:an qm̃ alteri ex ꝓpinquo alteri ex lõginquo ueniendum eſt quippe cũ ſedes noſtra aquilonẽ uerſus poſita ſit.

Cur flatus frigidi ueniũt cũ caloris cõmotiõe orianť.an motionẽ a calore profectã calidã eſſe neceſſũ nõ ſit:niſi mõ quodã ꝓdierit.Nã ſi uniuerſa interrũpit calida eſt:ſi per anguſtũ paulatimq; extringuitur:nec ipſa calida ꝓuenit:& aer qui ĩdẽ cõmotus eſt talẽ efficit motũ qualis ipſe ꝓfuerit : quõ & iã eodẽ de corpe modo calidũ mõ frigidũ poſſe ſpirari inquiũt: Sed id uerũ nequaquã eſt. ſemp enĩ quod exit calidũ eſt:cuius indicium ꝙ tale propius admouẽti percipiť:ſed intereſt quo prodierit modo:Nã ſi multo poſthiãte ore emiſimus calidũ idcirco uideť:qm̃ ſentire id poſſumus. ſed ſi angutũ extrudamus:calidius ꝓfecto extrictũ aerẽ ſibi proximũ ĩpellit:atq; ille ſibi cõtinuũ.Sed ꝙ aer frigidus eſt:motio eius quoq; frigida ꝓfluit.Nunqd igiť in flatuũ quoq; rõne hoc idẽ eueniat. ſitq; p anguſtũ prima eoꝝ motio:tũ aere priore plato ſubinde alius affluat. Quapropter hyeme frigidi:æſtate calidi oriunť.eo.ſ.ꝙ talis eoꝝ tẽpoꝝ aer ꝑeſt:nec enĩ a ſeipſum aerẽ moueri: neq; a calore cõuictũ:eo motu ꝓferri cõſtat:nõ ſolũ ꝙ calore ampliori cõtento ſpũs calefaciunt. Veꝝ ꝙ ſurſum etiã efferunť.ignis enim natura huiuſcemodi eſt frigidũ cõtra deorſum ferri aptiſſimũ ẽ: Spũs autẽ merito in latus ſe uertũt.Cũ enĩ alterũ ſurſum alterũ deorſum uerſus nitatur:& neutꝝ alterũ ſuperet:nec fieri poſſit ut maneat:obliquæ perferri neceſſe eſt.

Cur auſtri frigidi in africa ſint ut apud nos aqlones.Primũ qa ut nobis aqlonũ or.go:ſic africæ auſtroꝝ ꝓpior eſt.Nã ſi ut dictũ eſt.flatus p anguſtũ extrudi ſoleat.ꝓpioribus certe frigidiores occurrẽt:ꝓpter uæhemẽtiã ſui motus quã diffundi hebetariq; neceſſe eſt:cũ ſe longius ꝓtrahit quade cauſa aqlones frigidi apud nos ſunt.colimus enĩ ꝓpius ĩmo iuxta ipſos ſeptẽtriones.

Cur auſtri ſicci:& aquæ omnino expertes febres contrahant. An quoniam humorem calidum alienum in corporibus careãt. quippe qui natura humidi & calidi ſint:quæ quidem qualitates febricæ ſunt.Febris enim earum conſiſtit exuperantia.Quotiens igitur per ſolis ardorem omni uiduati humore ſpirant habitu plane huiuſcemodi ſunt.at cum una ueniunt cum aqua refrigerari nimirum aquæ ipſius beneficio poſſunt.

Cur flatus anniuerſarii eodẽ tpe atq; modo afflare ſemper ſoleant:& cur deſinente die deſinunt no-

ctuque nõ ſpirãt.an id quidẽ ipſum qm̃ nix liquefieri ceſſat a ſole cũ ueſperaſcit.totãque noctem manet indomita.oĩno aũt ſpirãdi tẽpus tũc ẽ.cũ ſol uincere atque reſoluere glaciẽ ad aquilonem poſitam cœpit cũ igitur ĩcipit p̄uii apellati ſpirãt.cũ iã amplius reſolutũ eſt anniuerſarii.

Cur fauonius uentorũ oĩum leniſſimus & frigidiſſimus eſt duobuſq; tẽporibus maxime ſpirat uere ac autũno.cũque ueſperaſcit potiſſimũque terrã attingit: an lenis quia ex mari cãpiſque planiſſimis ſpirat frigidus tametſi minus quã aquilo ẽ.qm̃ aqua inflata nõ niue ſpirat cæteris tamẽ frigidior ẽ.quia uel poſt hyemẽ ſole adeo nup reuigẽte uel autũno cũ ſol amplius nõ uiget ſpirare icipit. Vicinus hic maxime terræ afflat.ꝙ e directo nullaq; aduerſante ui ex mari ad terrã trãſit haud enĩ ut p terrã materia obſiſtẽte arcetur.ſed libere quoquo uerſus uagatur qm̃ humorẽ preptat & æq̃bili quoq; diſcurſu hac eadẽ de cã ꝓfluit.Nõ enĩ ex mõtibus neque niue per uim tabeſcẽte ſed tanquã per fauces expedite ꝓfunditur.pars q̃ppe ad aq̃lonẽ.aut ad auſtrũ uergẽs mõtuoſa eſt occaſũ uerſus nullus mõs.nulla terra eſt.ſed mare athlãticũ ſpaciat itaque efficitur ut terræ ꝓximus atque ſibi æqualis p̄manet.Spirat cũ ueſpera ꝓpe eſt loci ipſius ratione. Tũc.n.ſol ꝓxime ad locũ accedit unũ fauonius oritur.Noctu q̃eſcit qm̃ tũc ſolis motio deeſt.

Cur euro ſpirãte oĩa maiora uideatur an qm̃ eo flatu aer obſcurior caliginoſiſſimuſque reddatur

Cur tpe hiberno flatus de ortu ſpirare mane æſtiuo de occaſu poſt meredieẽ cõſueuit.an propterea quod flatus q nobis æſtiuo ueniunt hiberno bis ſpirãt q oppoſitum terræ emiſperium tenent.Nobis autẽ hiberno mane atq; de ortu ſpũs ueniunt : ꝙ p̄humidus noctis aer diſcernitur.moueturq; mane a ſole.atq; is primis q proxime ſolẽ eſt quod etiã ante ſuũ exortũ ſol agere põt.exquo auræ ſpirare non minus ante ſolis exortũ ſolent ergo cũ ſol humores ad ſe attrahat.moueatq; ante ſuũ ortũ aera q per hyemẽ humidus apud nos ẽ cõſtat uel ad ſe poſſe atatrahere cum inferius emiſperiũ inſpicit.idq; poſt meridiẽ ibi efficere.quod tẽpus nobis ante lucanum eſt. Quamobrem accidit ut aer qui ante ortum hic a ſole attrahitur.fauonius inferis ſit.aſpiretq; horis poſt meridianis itaq; flatus hiemis noſtre exortius nobis poſtmeridianis illis ẽ.idem nobis exortius accedit æſtas enim apud illos eſt cum apud nos hyems noſtrumq; poſtmeridianũ illis ante lucanum ẽ.quo illis auras exortiuas.a nobis fauonios aſpirare p̄dicta euenit rõe.Nihil de ortu p æſtatẽ ſpirare ſolet eo quod ſol ad aera ſedis noſtre ſicciorẽ exoritur laug; enim tẽporis abſuit fauonii poſt meridiẽ nulli p hyemẽ aſpirãt quod exortiui eodẽ tempore nulli inferiori emiſpherio flare ob eã quã mõ diximus cãm p̄nt.Sol enim humores inde ad ſe attrahẽs nobis fauonios præſtat.

Cur fauonius illuſtris ſerenus atq; gratiſſimus uentorũ oĩum eſt.an quia mediũ calidorũ & frigidorum flatuũ tenet.uicinuſq; illis oriens particeps qualitatũ generis utriuſq; euadit tẽperatuſq; proinde accedit.Subſolanus quãuis inter eoſdem poſitus ſit.minus tamen communem ſe exhibet hic enim mouet quidẽ cũ ſpirat flatus qui auſtrũ uerſus ſpectant: eo namq; tranſire ſolitus eſt ſed miſceri his neſcit.At uero fauonius & mouetur ab auſtris:& ſpirans ipſe agitat aquilones.Iſtuc enim ultimus ſpirandi circuitus ducitur unde cũ idem in ſe alterorum finem alterorũ initiũ contineat iure gratiſſimus & eſt & eſſe uidetur.

Cur uẽti alii locis alii ĩbrẽ efferãt.uerbi cauſa heleſpontias terræ atticæ inſuliſq; uicinis aq̃lo heleſponto atq; cirenæ:auſter leſbo.An ubi freq̃ẽtia nubiũ inibi ĩbrẽ obuenire neceſſe eſt:ibi autem freq̃ẽtia cogit̃.ubi aſſidere nubes arceriq; eſt.itaq; mõtibus magis q̃ planis pluit : ergo apud heleſpõtũ aquilo multas deſũp nubes cõpellit:q̄d idẽ ad atticã:iſulaſq; uicinas heleſpontias quaſi iã cõditã nactus materiã efficit quippe cũ copia larga cõgeſta ab aquilone ſit.leſbo eurus atq; auſter nubes affatim ex alto adducũt:atq; in hũc modũ uel de cæteris cogitare par eſt.

Cur dici ſolet.Nauibus hiberno uentos dat terra ſecundos.Tunc mare fert ſænos calidi ſub menſibus anni. Terra dabit ſæuos : ponti feret unda ſecundos.An quoniam mare per hiemem calidius eſt.Itaq; ſiquid in eo conſtitit:inicio conſtitiſſe ualidiori certum eſt. Nam ſi inualidum eſſet:facile maris tepore abſumeretur. At per æſtatem mare frigidum eſt : ſpirituſq; matitimi omnes frigent.Terra econtra tũc calida eſt : quare ſiquid ex terra tunc fertur primordio id conſtitit ampliori.Nam ſi exiguum imbecilluq; eſſet facile ſolueretur & euaneſceret.

Cur apud archadiã qui locus excelſus eſt:flatus nihilo frigidiores q̃ cæteris locis ſentiant̃.& cũ flatur ſilet cælũq; nubilũ eſt:frigidior p̄inde atq; in planis paluſtribus oriatur.An ꝙ archadia nõ diſſimilis paluſtribus eſt.Aquarũ enĩ cõfluẽtiũ nullos in mare exitus habet: Quapropter fauces hiatuſq; p̄cipites ea in terra numero ampliori ſunt.Cum igitur uẽtus ſpirat uaporẽ ortũ ex terra frigidum auertit & reicit.flatus autẽ ipſi frigidi propterea eſſe nequeunt:quia ex mari deueniũt.Spiritu tamen fileſcente uapor de aqua ſtagnãte libere aſcendit atq; refrigerat.

Cur ſi uentus mane incœperit:edurare amplius poſſit.An quoniã ſole oriente impetus fit uæhemẽtiſſimus icciroo protrahi longius poteſt.Indiciũ ꝙ cõſtitutio facta præualida eſt.

Cur equilo interdiu ſpirat ingenuus noctu deſiſtit.An ꝙ imbre gignitur congelatio cum ſolis calore reſpirandũ eſt.ergo ſternitur noctu quia ſol abeſt qui gignendi cauſa eſt.

Cur flatus futuri indiciũ datur cum per aerem multæ ſeruntur arachneæ. Vtrum ꝙ arachnea ſuo fungitur opere cum cælum ſerenum eſt. ferunť autẽ fila quoniã refrigeratus aer in terrã corruit Refrigeratio uero hiemis primordiũ eſt: itaqꝫ indiciũ fit illa arachneaꝝ ꝓlatio. An ꝙ poſt imbres atqꝫ hiemes arachneæ uniuerſum ferunť. opus enim ſuum arachneus tunc exequitur cum cælum ſerenum eſt & occulit ſe impatiens frigoris cum hiems urget: tractuſqꝫ a flatu nimiũ eruit filum. poſt imbrẽ autem flatus magna parte oriri ſolitum eſt.

Cur locis frigidis aquilo per hiemẽ uæhemẽs ſpirat: & ut ꝓxime nubilus: ſic tranſuorſum liquidus fertur atqꝫ illuſtris. An ratione qua frigidus eadem etiam uæhemens ſit. Quod tamẽ e propinquo frigidior eſt: occupat priuſqꝫ nubes gelu indurat q̃ repellat: quæ induratæ pondere ſuo obſiſtũt & manent. Tranſuorſum autem uæhementia ſua potius q̃ frigore agit.

DECIMAOCRAVA PARTICVLA QVAE AD METVM FORTITVDINEM MORES DENIQVE AFFECTVSQVE VARIOS ATQVE CIVILE IVS PERTINENT.

CVr tremũt qui metuũt: an propter refrigerationẽ. deficit enĩ calor atqꝫ cõtrahitur: ex qua aluus quoqꝫ plæriſqꝫ ob timorẽ effuudi ſolitus eſt.

Cur metuẽtes nõnulli ſitiunt. Vt qui ſunt tormẽta adituri. cũ enĩ per timorẽ refrigerẽtur: ſitire minime debeãt an nõ eodẽ loco refrigerẽtur & caleant ſed refrigerentur per ſũma corporis: unde calor diſcedit: caleant per intima caloris. ſ. introrſum cõtracti efficientia. Cuius rei indiciũ alui quoqꝫ ſolutio facit. Sitis autem parte quadã interiore ſiccata ſolet accidere: nec aliter agi uideť q̃ in his quos epiala exercet: qui ſimul & frigẽt & ſitiunt. Nec enĩ illis pars eadem corporis inalgeſcit & concaleſcit.

Cur hoĩes cũ excandeſcũt: calore. ſ. introrſum collecto feruidi fidibũdiqꝫ redduntť: cũ metuũt cõtra efficiunť. an nõ eundẽ in locũ celor ſe colligat. ſed homini iraſcenti cor calore circũfuſum efferuent: ex quo fidibundus rubicũdus ſpirabũdus efficitur: cũ calor ſurſum uerſus ſe efferat. Metuẽti ſanguis & calor in imum perfugiũt. Vnde fit etiã ut aluus fundať. Nam & cordis compulſio nõ ſimilis agitur: ſed metuẽti utpote ex caloris inopia frequẽs ac feriẽs eſt. Iraſcẽti ecõtra: utpote cum calor collectus ſit copioſior. Quãobrẽ efferueſcere aio excitari: ꝑturbari: cæteraqꝫ id genus uerba non inepte ſed accõmodate dicũtur. Nunquid igiť ſitis ea de cauſa obueniat: nã & ſiccũ expuere. & linguã hærere & reliqua huius ſpiritus elatio facit & ſanguis. Sitim quoqꝫ excaleſcente corpore naſci certũ eſt: ſed quẽadmodũ pars eadem corporis qua ſitis laceſcit reſiccari utriqꝫ metuẽti & iraſcenti poſſit. metũ enĩ ſitim poſſe afferre cõſtat militũ argumento qui ſupati fugã rapuerint: nũquã enim tam grauiter ſitibundos ſeſe fuiſſe fatentur: & uero qui in dicẽdo cõturbãtur ſitire uæhementer cõſueuerũt itaqꝫ oſeluũt: & nõ nihil ſubſorbẽt ut parmenõhiſtrio facit: an hoſte cõturbatos nõ ſitis ſed ſiccitas pulſo ſanguine teneat. Vñ etiã accidit: ut palleſcãt. indiciũ uero ꝙ nõ multũ ebibũt: ſed ĩterdũ deſorbuiſſe tm̃ ſatis eſt. Atqui ſe in fugã uerterũt: laborãt itaqꝫ ſitiunt: & q̄bus tormenta inſtant eadẽ ipſa efficiẽdi ratio eſt: nec mirũ quicq̃ id eſt. fit enĩ in re bellica ut nõnulli etiam uiri fortes ac ſtrenui ubi ſtructa acie hoſtes ſunt petituri obtremiſcãt: nõ ꝑterriti: ſed fidentes qui et ã ſua corpora uerberare lata ferula: aut ſuis manibus aſſolent ut undiqꝫ uorſum pari colore inferueant. quidam enĩ inæqualis ac tumultuarius motus in eoꝝ corporibus ꝑ acumen & nimiũ impetũ caloris oriri ferme animaduertitur.

Cur hoĩes fortes magna ex parte uinoſi ſũt. An q̄a fortes calidi ſunt. Calor autẽ in pectore cõditus eſt. Ibidẽ enĩ metũ quoqꝫ refrigeratione quadã effici nouimus: ut cor fortibus caloris copia fultũ ꝑſiſtat timidis refrigeratũ inſiliat. ergo qui ſanguinolentũ habẽt pulmonẽ calidũ hũc modo uinolentoꝝ gerũt. ita ut rei aduerſæ ſuſpitiõe refrigerari nõ queãt. At q ita ſe habẽt: bibendi auidi eſſe cõſueuerunt. nã & bibendi cupiditas mẽbri eius calore oritur ut alias dictum eſt. & cupiditas ipſa non niſi rei uim ſedandi habẽtis deſideratio eſt. Vinũ autẽ etſi natura calidũ eſt ſitim tamẽ amplius q̃ aqua extinguere põt. maximeqꝫ id genus hominũ: quã ob cauſam dictũ alias eſt: ex quo & q ſpirãdi difficultate laborãt: aut inſania uexanť: uinũ ad modũ cupiũt: q̃q̃ alteris ex inſtrictione alteris ex perturbatione pulmo efferueat. Cũ igiť magna ex parte hoĩes eoſdẽ ſitibundos ac fortes eſſe obueniat: uini autẽ auidi qui ſitibundi taleſqꝫ geſtiunt. naturas uiciſſim inter ſe conſectari neceſſe eſt. Vnde fit etiã ut uinolenti q̃ ſobrii fortiores ſint.

Cur fortitudinẽ maxime honore ꝓſequunť reſpu. quæ tamẽ uirtutũ ꝑcipua nõ eſt. An quia ſemper uel ipſe bellũ aliis inferunt: uel ab aliis ſibi illatũ patiuntur. hæc autem uirtus perutilis utrãqꝫ in partẽ eſt. honorãt uero non quæ optiũa ſunt: ſed quæ optima ſibi exiſtiment.

Cur uoce & manibus & labro inferiori tremãt qui metuũt. an quoniã hic affectus caloris defectio ex locis ſupioribus eſt: ex quo ut palleãt accidit. Quod igitur calor pectus deſerit: uox obtremit. Id enĩ refrigerať quod uocẽ mouet: & manus quoqꝫ pari ratione ceſſanť: utpote quæ ex pectore

pēdeāt.Inferi⁹ tñ nō ſupi⁹ labrū q̄tit:qa ſupi⁹ eo pēdet:quo ſuapte natura uergit. Inferi⁹ ſurſum caloris bñficio ſtabilit̃:atq; qeſcit quo ſublato ialgeſcit & tremit:& uero in excādeſcendo imū labrū eadē de cā laſſat̃:& pēdet qđ late in pueris patet.calor eteni in cordis ſedē cōferre ſe cōſueuit.

Cur hoīes metuētes tremūt:maximeq; uocē & manus & imū labrū an uocē qa calor hinc deficit: quo in loco uox poſita eſt:labrū uero & manus qm̄ partes iſtæ nobiliores ſūt:minimeq; ſanguinolentæ bilē quoq; idē deiiciūt:& teſticulos cōtrahūt.deiiciūt qa calor deſcēdēs diffundit & liquefacit.Cōtrahūt qa metus inuectus extrinſecus eſt:ut fugā in aduerſum agi oporteat.

Cur hoīes metuētes:& algēt & ſitiūt:quæ qdē affectiōes aduerſæ īter ſe ſūt:an algēt refrigerati ſitiunt calefacti.Calor enī in metuēdo ſupiora deſerit loca:qđ facie aluoq; cōſtat. facies enī pallet.aluus īterdū fundit̃. ergo ꝙ calor locis ſupiorib⁹ deficit:algor orit̃:ꝙ humor deficit:ſitis exultat.

Quā ob cauſam cū & metus & dolor quædā ſit ægritudo:q dolēt clamāt:q metuūt ſilēt:an q dolent ſuū retinēt ſpūm:itaq; is uniuerſis erūpēs cū clamore emittit̃. Metuētibus corpus refrigerat̃. caIorq; ima petit:qui ſpūm mouet.Quo igit̃ hic ſe cōtulerit:ibidē ſpūm potiſſimū excitabit: q̄ propter neuter eorum q metunt obcrepare ſolitus eſt. Vox aūt ſps ſurſum uerſus elatus eſt:partibus quibuſdam ueluti inſtrumētis cōficiendus abſoluēduſq;. Cā uero cur hoīes dolentes ſuū retineāt ſpm eſt:ꝙ oēs iditis a natura nobis ꝑſidiis aliquo detrimēto affecti:ſine ulla cogitatione uti ſolemus:ut ēt cæteræ oēs aīantes aliæ nāq; cornibus aliæ unguibus repugnāt:ſeſeq; defendunt.atqui ad dolores uel oēs certe uel plurimos calor adiuuat.quē ꝑfecto is auget qui ſuū cohibet ſpm.Calefacit enim doloris incitabula:contracto in trorſus calore ꝑ ſpm atque excoquit.

Cur metuētibus alui fundatur:libidoque urinæ laceſſat. an quia calor inſitus nobis q̄ſi aīans eſt hic ergo rē q̄cūq; timuerit:defugit.qđ cū extrinſecus tū cōturbādi tū cæterorū metuēdi generū rō inuehat̃ atq; in ima de ſupis defluat.& e ſūmis ad ī tima ſeſe penetret.efficit̃ ut alui ueſicæq; fundāt̃ facileſque reddant̃.Nā & anethū & abſinthiū & q̄cunque urinā moueāt eadem calida eſſe manifeſtum eſt.Quinetiā medicamēto aluo accōmodata calorifica eſſe nouimus.& partim eorum ſoluēdi uim tñ obtinēt.partī uel aliter tabefacere queunt:ut alliū urinæ tabificū ē.hoc igitur idem qđ ea ipſa calor quoque efficere pōt qui de ſūmis in hæc loca ſeſe cogit & cōtrahit:

Cur hoīes metuentes ſuos teſticulos cōtrahunt.Cōtrariū enī ut remittant̃ & flacceāt cōgruū dixeris cū calor metuentiū in eū locum ſe colligat.an metuentes omnes fere ſimiles frigētibus ſint.Cum igitur calor ſumma corporis deſeruit:retrahendū ſane eſt.quāobrem uentris quoque murmur citatur cū timor uehemēs detinet.cutem quoque algentiū ſūmam uidemus contrahi:ut pote cum calor inde deſtituerit oīs.ex quo ſubſequi hortor cōſueuit.Scrotum ergo ſurſum conuellitur:atq; eo contracto una teſticuli cōtrahūtur. Quod melius in coitu uenereo patet.Metus enim excernit multiſque cōturbatis aut ꝑterritis genituræ mouetur profluuium.

Cur aliqui ægrotēt:ubi uitā luxurioſam uiuere aſſueti agere luxurioſe ceſſarunt.ut.Dyoniſius tirannus:ꝙ in urbis ſuæ obſeſſione aliq̄tū tpis a potu ſolito deſtitit:tabe ꝑtinus interea laborauit.An cōſuetudo res magna cuique ſit.Iā enī in naturæ hītū ferme abſoluitur:ergo ut piſces inter aerem aut hō in aqua degens male habeāt neceſſe eſt.ita qui morem mutarint ſolitū:ægre atque moleſte ex cōſuetis diſcedunt.& eodem rediiſſe ſibi ſaluberrimū hñt perinde qua ſi ad ſuæ naturæ ſtatum redierint:Tabeſcūt item alimēto carentes:quo ante hac copioſo ſuauiſſimoque uti ſolebāt.Quod enim cibo ſolito ueſcūtur ꝑinde afficiuntur acſi nullū penitus capiant.Quinetiā materia excreſcēs atque in utilis mixta cū alimoniæ copia hebeteſcit:exoleſcitque.Immixta autē ipſam in natat fert̃que in oculos aut ī pulmonē. Qua propter cibo deīde ī geſto ſolito tēperatur dilutaque & ī noxia redditur.Redūdat ꝑterea uacans illa materia hoī īmoderate : luxurioſeque uiuēti:ubi luxuriari aliquātiſp deſiit:eo quod multā in ſe materiā cōtinet indigeſtā uitæ.ſ. ſupioris cōgeriē:q tabeſcēte calore gemino ac intimo efficit̃ ut fluēta uberius ueluti copia que facta moueantur.

Cur duoꝝ tm̄modo ſenſuū rōne hoīes incōtinentes uocamus ideſt tactus & guſtus.An ꝑpter uoluptates quæ pariter nobis ac cæteris aīantibus oībus per hoſce ſēſus admiſtrāt̃.Quod īgit̃ cōes eas cū beſtiis habemus ſpernimus & ſolas oīum aut maxime uicio probroque damus.Itaque hoīem eis addictū uitupamus:etiam incontinentem atque intemperantem appellamus:quoniam a teterrimo uoluptatum genere ducatur.

Cur hoīes iucōtinentes: rōne tm̄ cupiditatis dicimus:cū etiam in iraſcendo incōtinentia ſit.An quia incōtinens eſt qui contra rationem aliquid agit:& incontinentia eſt aſſuetudo rationi contraria Sunt antē cupiditates fere oēs rōnem. Iræ nero cum rōne non tñ ita cum ratione:ut ratio iubeat: ſed in uectam contumeliam cauſamue ſignificet.

Cur continentia & temperantia in iuuenibus atq; ditibus recēſemus.Iuſticiam uero in pauperibus An quia ſiquis re abſtinet: cuius maxime indiget laudabilior eſt quā ſt ecōtra.Paup igitur facultatibus indiget:iuuenis & diues fruitione.

Cur minus ſit in qua famē tollerare poſſimus.Vtrū quia ſitis res magis anxia eſt. Cuius īdiciū quod

ſuauius ſitientes bibimus quã eſurientes comedimus triſtius autẽ qđ ſuauiori aduerſũ eſt. An quia calor quo uiuimus humidũ magis q̃ ſiccũ deſiderat. An quia ſitis rez duaz libido eſt potionis in quam & cibi fames unius cibi tantummodo eſt.

Cur minus ſiti quã famẽ patiamur. An quia ſiti amplius cõtriſtamur q̃ fame. Cuius indicium uoluptas ſane facit: quã inter bibendũ capimus uæhemẽtiorẽ. Tũ etiã qui ſitit res duas deſiderat cibũ atque refrigerationẽ. Iſthæc enim ãbo potio exhibet. Atqui eſurit alterius tantũ appetẽs eſt:

Cur incontinentes eos appellare ſolemus: qui uoluptate cõtractãdi aut guſtandi exuperarũt. Nã qui inmodice re utuntur uenerea: & qui luxu delectantur: ciborũ incontinentes uocamus. Ciborũ tñ non eadẽ ratio eſt: ſed parti linguã parti gulã ſua mouẽt ſuauitate. Vnde Philoxenus gruis collum a diis ĩmortalibus ſibi dari obtabat. At uero qui in uidendo audiendoue modũ excedunt: non eodem uocabulo ſignificamus. An qm̃ uoluptates ſenſibus hiſce accomodatas: cões cũ cæteris aĩantibus habemus ergo ut cões ſpnimus notamus ſolaſq; oĩum aut maxĩe probro damus. Itaq; hoĩem his deditũ rephendimus: & incõtinentẽ atq; intẽperãtẽque appellamus: quod uictus a teterrimo uoluptatũ genere ducitur. Sed cum ſentiendi genera quinq; ſint cætera aĩalia duobus tm̃ que modo dixi uoluptatẽ ſibi acquirunt cæteris uel nihil oĩno delectantur. uel per accidẽs ita afficitur. Quod enĩ uidet aut olfacit tãtiſper gaudet quo ad guſtus tactuſq; officio fruiſcatur. Cum genus idipſum cõcupiſcendi expleuit: illorum quoq; ſuauitas deſiit ut ẽt nobis ſalſamenti odor cũ ĩdigemus ſuauis eſt. Vbi ſatiari repletiq; ſumus ãplius ſuauis nõ ẽ. Roſæ aũt odor ſemp ſuauis ẽ.

Cur minus riſũ retinere poſſimus cũ amicos nr̃os familiareſq; uidem⁹. An uolubilius qđ elatius: atque ſuſpẽſus ſit. Atq beniuolẽtia ferme huiuſmõi ẽ: ergo merito tũc ad ſurridẽdũ mouemur.

Quã ob cãm cũ maior iniuria ſit offeuſa q̃ maius ſit bonũ maior iniuria pacuniæ æſtiet̃ q̃ honoris & hoĩes iniuſti potius ĩ re pecuniaria eẽ uideantur. an quie multitudĩ pecuniæ honori añponũtur oĩbuſq; cões maxĩe hñtur. honor ãt paucis raroq; uſu cõtigit.

Cur depoſitũ denegare iniquius ſit qui mutuũ. An ꝙ amico iniuriã facete turpe eſt. Depoſitũ igitur qui negat amico iniuriã facit. nullus enĩ quicq̃ deponit niſi credẽs cõfidenſq;. At is cui debet̃ amicus nõ nõ eſt nõ enĩ mutuat: ſed dat qui amicus eſt: an quia maior iniuria cõmittitur. Præter dãnũ enĩ fides negligitur: cuius gratia q̃uis nil aliud cogat: abſtinẽdũ ab iniuria eſt. Ad hæc nõ par pari reddere uicio datur. hic igit̃ rem ſuã credidit tanq̃ amico ille denegat tanq̃ inimico. At qui mutuauit nõ dedit ut amico. Itẽ qui depoſuit cuſtodiendi reddendiq; gratia dedit qui mutuauit. fructus etiã ſui gratia dedit: minus autem ægere ferimus iacturam ſi queſtum emolumentũq; nobis petimus ut piſcatores factã iacturã rhetium æquo amnio ferunt. periculũ enim exploratũ ſibi habebãt. Addo etiã ꝙ qui ſuũ deponũt hominũ uitãtes perfidiã: ſortunaq; laborantes aduerſa plerũq; id faciũt. Qui uero mutuãt pecuniis abũdãt fortunateq; degunt. Iniquius autem ẽ iniuriã homini ĩfortunato q̃ fortunato intuliſſe.

Quãobrẽ in foris nõnullis familiæ potius q̃ teſtamẽti rõne ſñiam fieri ſolitũ ſit. An ꝑpea ꝙ de familia emẽtiri nõ licet: ſed uera fateri neceſſe ẽ. Teſtamẽta aũt multa iã falſa eẽ redargui potuerit.

Cur pauptas apud hoĩes honos potius eẽ q̃ apud prauos ſoleat. An qa oĩb⁹ odio habet̃ atq; expellit̃ ad ꝓbos pfugit. rata maxĩe apud eos ſalutẽ pmanẽdiq; locũ ſe poſſe aſſeq ecõtra ſi ad prauos. uenerit nunq̃ eos fortuna iſta fore cõtẽtos ſed uel furta latrocinia adituros: qb⁹ reb⁹ futurũ ut ipſa ampli⁹ apud illos manere nequeat. An qa hoĩes ꝓbos optĩe ſe uiſuros exiſtimat: nec ſibi petulant̃ cõtu melioſe quippiã facturos. Itaq; ut nos pecuniarũ depoſita tute hoĩb⁹ bonis credimus: ſic ẽt hæc ſibi diſpẽſat & ſtatuit. An libẽter ſe ad uiros optimos cõfert: qa fœmina eſt: ĩopſq; ꝓinde & utriũ & cõſilii: ut eiuſmodi hoĩbus cõmẽdatã ſe eẽ magnope uelit atq; deſideret. An quia mala eſt: nunquã ſe malis iungere uelit. Nã ſi ita maluerit oĩno malũ irremediabile ipſa reddetur.

Cur nõ queadmodũ amplificãtur iniuriæ in pecuniis ita cæteris etiã in rebus ualeant augeri uerbi cauſa: qui leui aliquid dixerit nõ ꝓpterea rem quoq; reticendã aperiet. neq; q unũ ꝓdiderit: uel totam rẽpublicã ꝓdere ꝓpterea uelit: ſicut qui obolum abſtulerit etiã talentũ auferet. An quia ſunt quæ partius quidẽ per impotentiã ſed uoluntate amplius iniquæ cõmittantur.

Cur depoſitũ etiã paruũ denegare turpius eſt q̃ debitũ magnũ. An qui depoſitũ negat hominẽ fraudat: a quo bonus ipſe exiſtimatus eſt. An qm̃ qui hoc facit: illud etiã facere uelit.

Cur homo qui adeo eruditione ꝑditus eſt: animantiũ omuiũ iniuſtiſſimus ſit. An quia ingenio cogitationeq; plurimũ ualet. Voluptates igitur & fœlicitatem rimatur maxime atq; perpẽſat: quæ niſi iniuria nemo aſſequi poteſt.

Cur diuitiæ magna ex parte ab hominibus prauis potius q̃ bonis habeantur. An quia fortuna cæca eſt: diſcernere ſibi atq; eligere quod melius non poteſt.

Cur iuſtius habitum eſt hominibus uita functis opem ferre q̃ uiuis. At quia uiui ſibiipſi pſidio eſſe poſſunt illi defuncti nihil ꝑterea poſſunt.

Quã ob cauſam qui moram cũ homine ſano traxerit: nihilo reddi integriori corpore poſſit: neq; q

cũ robuſtiori aut pulchriori uerſatur quicquam in eiuſmodi hĩtus proficat.iuſto aũt & tẽperati
& bono qui ſe deiũxerit:melior in his ipſis bonis aĩ euadet.An qm̃ bona coporis animo imitari nõ
poſſimus bona aĩ poſſumus.eſt autem q̃ſque bonus uirtute aĩ:ſanus uirture corporis.Aſſueſcit ig i
tur exemplo melioris recte modo lætari modo contriſtari. Quod is aſſueſcere nequit qui cum ſa-
no eſt:haud enim quiſquã ſanus in eo eſt ut lætetur quiaus rebus lætandũ triſtetur quibus triſtan
dum ſit.Nihil enim ex his ſanitatem creare poteſt.

Cur mulierem ĩterfeciſſe iniquius ſit quã uirũ quaquã naturæ rõne mas fœmĩa ꝑſtantior ẽ.An quia
mulier ĩbecillior eſt:minuſqꝫ ꝓinde facere iniuriã poteſt. Itẽ eniti aduerſus id quod longe infirmꝰ
eſt:nihil uirile ĩmo ſtolidum atqꝫ iniquiſſimum eſt.

Quam ob cauſã reo dexter apud iudicem locus datˀ.An ut rõ cõpenſandi habeatur.Cum igitˀ res faci
at accuſatorem ſuperiorẽ reo ſtatus cõceditur melior:ut ſe aduerſario poſſit æquare.Tũ etiã reꝰ ma
gne ex parte cauere cõſueuit:ꝙ melius facere ita poſſit.ſi locũ dextrum obtineat.

Cur ſi ſuffragia pari numero accuſatori & reo fuerint reũ uincere ſanxitum eſt.An quia agitatur cã
tunc primum ea audit reus:atqꝫ rñdere teſteſqꝫ adhibere debet. aut aliquid facere aliud unde ſibi
preſidium eruere poſſit:facile autẽ nemini eſt diuinaræ:q̃ ſibi premoliẽda preparãdaqꝫ ſint:ut teſtes
aut aliquam fidem aliã:qua ſe innocentem oſtendere ualeat:at uero accuſator & añquam in iudici
um uocet rem diſponere atqꝫ ſtature põt:ꝓut ſibi libitũ eſt. & cũ iã acceſſiuit. fictis uere quibuſdã
ſimilibus agere.Quibus rebus cum legum auctor minui partes rei uideret fauendum cẽſuit ei quo
tiens ſniæ iudicum pares inter ſe fiant. Quinetiam hoc in his maxme intelligere licet quos metus
teruerit. Multa enim ibi pretermittunt : que uel dictu uel factu ſibi neceſſaria ſtatuerunt.Atqui
reus periculo ſemper fere utitur grauiori:ut amplius metuat. ergo ſi ea ꝑtermittere cogitur. q̄bus
poſſit ſuam augere defenſionẽ dubiũ nullũ eſt quin niſi ꝑtermitere:uincere aduerſariũ poſſet quã
do illis prætermiſſis potuit tamen ſui iuris præſidio æquiparare.Ad hæc noſtrum unuſquiſque no
centem potius uelit liberare:quam innocentẽ condẽnare:ut ſi de aſſertione libertatis aut homici
dii agitur reum liberare potius uelimus nocentem q̃ condennare innocẽtẽ. Cũ enim quis ambigit
errorem ſuſcipere debet leuiorem: nã etſi iniquũ etiam eſt liberum:aſſeruiſſe qui ſeruꝰ eſt:lõge tñ
iniquius ſeruũ ſanxiſſe qui liber:eſt.Item quemadmodum ſi. Q .inuehit crimẽ.C.litigat nõ ꝓtinꝰ
rem criminanti reſtituendam cenſemus ſed poſſidenti tenendã uſqꝫquo iudicatum ſit.ita etiam de
pluribus par eſſe putamus: cũ.ſ.iudicũ aſſerentiũ iniuriã & negãtiũ parẽ numerũ eſſe cõſtat.Vt.n.
principio cũ alter criminatur alter inficias it:legũ auctorẽ nõ criminãti fauere ſed reũ iubere dñm
rei eẽ tãtiſper debere dũ accuſator ſupet oportere exiſtimamus.Itidẽ cũ pari ſuffragioꝝ iudicatur
examine:reũ ſuoꝝ cõpotẽ eẽ cenſemus cũ ſniis paribus nihil exuperãtiæ legũ auctor accuſatori re
liquerit.Magnis itẽ dilectis magna ſupplicia ſtatuta ſunt.Itaqꝫ ſi iudices iniuſta ſnĩa hoĩem capite
dãnarint:poſt ſuũ errorẽ emẽdare nullã tpis facultatẽ nãciſcentˀ.Sed ſi minus integre liberarint: ſi
hoc ita caute tuteqꝫ fecerint:ut nihil ꝑterea delinquere ille uellet:quid quæſo errauerint. Iudices
ꝙ hoĩem uſqꝫ eo emẽdatũ liberarint.Sed ſi poſt hac etiã delictũ idẽ cõmiſerit:morte tum utriuſqꝫ
delicti cauſa mulctãdũ lex ꝑcipit.Itã hoĩs eſt ꝑfecto iniquioris ea cõmittere quæ crimini aſſigna-
ri iniquæ minus cõſentaneũ eſt.Iniuria enĩ uel per irã:ꝑ metũ:ꝑ libidinẽ:ꝑ multas alias huiuſmo-
di cauſas aduehi põt:nõ tñ modo ex cõſulto.Crimẽ autẽ ex cõſulto magna ex parte iniuſte obiici
tur:q̃obrẽ cũ ſnĩæ accuſatorẽ iniuſte agere:pariter & reũ deliquiſſe affirmẽt:ĩprobuſqꝫ habitus ſit
qui iniuſte accuſat uictoriã lex iure optimo reo ĩpertit.Itẽ nos etiã ipſi noſtris cũ familiaribus ita
agimus:ut cũ eos deliq̃ſſe aliquid ſuſpicamur:tñ nihil certi habemus ſed pariter culpa uacare exi-
ſtim amus:nõ ꝓtinus ad plectendũ ueniamus:atqꝫ ſi nihilo rem amplius ꝓceſſere poſſimus : culpa
eos oĩno abſoluimus.Itẽ grauiorẽ his facit iniuriã qui ex cõſulto q̃ qui nõ ex cõſulto iniuriatˀ. At
qui planus atqꝫ calũniãs ſemp ex cõſulto laceſſit:qui autẽ iniuſte aliud fecit:aut ꝑ neceſſitatẽ: aut
per ĩprudẽtiã:aut ꝓut aliter ſors tulerit delinquit cũqꝫ pares ſentẽtiæ ſint accuſatoriã ex conſulto
iniuriã facere dimidio iudicatur ſentẽtiarũ:reũ autẽ facere quidẽ iniuriã reliquo ſentẽtiarũ dimi-
dio aſſeritˀ:ſed facere tñ ex cõſulto nõ cõſtat.ergo cũ grauiorẽ accuſator q̃ reus facere iniuriã iudi
cetur.merito legũ auctor eũ uincere cenſuit : qui iniuriã fecit leuiorẽ.Addo etiã ꝙ ſemp iniuſtior
eſt qui ſe latere nõ putat:& tamẽ facit iniuriã quã qui ſe latere poſſe exiſtimat . Atqui iniuſte cri-
men cuiq̃ obicit:cũ quidem ipſum quẽ ſuis uexat calũniis:haud unq̃ latere ſe poſſe arbitratˀ. Cæ-
teri qui iniuriã faciũt:latere ſeſe plæriqꝫ oẽs cũ exiſtimãt:in quem iniuriã aĩaduerterũt ergo iudi-
cari iniuſtiores accuſatores debent q̃ rei.

Quã ob cauſam qui ex balneis furatus eſt:aut ex paleſtra aut ex foro aut ex aliquo eiuſmodi loco
morte mulctatur:qui autem ex domo priuata furti ꝑciũ duplũ exoluit.an qa in domibus rẽ cuſto
dire melius poſſumus.nã & paries firmus & clauis eſt:& familiaribꝰ res demeſticæ curæ omnibus
ſunt ut tuto ſeruentur. At in balneis cæteriſqꝫ publicis locis facilis cuiqꝫ facinoris perpeteratio
eſt.nil enĩ ad cuſtodiã ſatis qui ſua pouerit hẽt ꝑter oculos.Itaqꝫ facultas datur furãdi.etiam ſi aſpe

ctum paulisp̄ diueterit. Quãobrem legum auctor ratus ſua ipſos cuſtodire ſatis nõ poſſe legẽ adhibuit minitantẽ acerrime uitam futuram nemini qui furtũ publicis locis cõmiſerit. Itẽ i domo penes dominũ ipſum eſt quẽ uelit recipere & cui minus credat cauere. At ei qui in balneis quicquã poſuit prohibere neminem licet, nec ingredi nec igreſſum ueſtẽ ſuam ibi deponere unde ſurrepturus ſit, ſed ꝑut libitum eſt, eodẽ in loco ſurrepturi & amiſſuri amicula ꝑmiſcue iacẽt. Quapropter legũ auctor hoĩs rebus qui ſua ſpõte furem ſuam in domũ excepit: ſibiq; errauerit nõ magnis admodum ſupplicis cenſuit conſulẽdum. His uero qui cõem belnearũ additũ cõuerſationẽq; habeãt neceſſe eſt: ſuppliciũ furti grauiſſimum p̄ſidio ſtatuit: Itẽ qui locis quorũ aditus oĩbus patet furtũ comittũt: oĩbus patent, eo aĩo eſſe ut & uitæ ſeruati ne ſui quidẽ cõmodi gratia ꝓbi eſſe unquã uideri uelint: utpote qui fruſtra ſe ꝓbos apud eos ementiantur: : qui rem norũt. Iã ergo palam ſuam nequitiã prauitãtẽq; exercere in cipient. At qui uni tñ palam fuerint diſſuadeť uel pecunia uel re aliqua conantur ne facinus patefaciat. Quocirca nõ tota uita hi praui perſeuerent. Itaq; legũ conditor danna his leuiora p̄ſcripſit: Itẽ ea potiſſimũ delicta dedecus reipu. afferunt q̃ in conuentibus collegiiſq; publicis cõmittunť: ut ecõtra honorẽ cõparant ſũmũ ea maxime quæ integre publice agunť. Ita eni fit ut ciues & ſibi & cæteris cõſpicui ſint uirtutẽ pre ſe ferre & colere. Atqui eiuſmodi furtis nõ ſolũ priuatim qui ſuũ amiſit detrimẽto afficiť: uerũetiã tota reſpu. cõuiciis laceſſitur: & maledictis. Igiť dãnis merito grauioribus is puniť qui locis publicis q̃ qui priuatis in ædib⁹ furtum egit. Itẽ qui ex domo priuata rem ſuã amiſerit: ſine ulla contumelioſa affectione domi manẽs ſuum perferat caſum. At qui in balneis aut alio id genus loco amiſere ægre inde nudi diſcedunt & plæriq; oẽs irridenť: quod lõge moleſtius q̃ rei iactura eſt. Qua de cauſa legum lator dãna his ſtatuit grauiora. Quinetiã alia cõplura ſimili rõne leges ꝑcipiũt ut q hoĩ magiſtratu p̄dito maledixerit grauiter mulctari q priuato nullo affici detrimẽto & recte qdẽ. ſic eni nõ tñ in magiſtratũ deliquiſſe qui maledixit iudicať: ſed in rẽpu. etiã cõtumelioſe egiſſe. Pari ſane rõne & qui in portu furatus eſt: nõ ſolum priuatim offendiſſe: uerũetiam reipublicæ dedecus aduexiſſe putatur: hæc eadẽ uel in cæteri reddenda ratio eſt: ubi aliquis ſit publicus conuentus & compitũ.

Cur ſi iudicũ ſniæ pares aduerſariis fiãt: reũ uicere ſolitũ eſt. An q reus nullo ab aduerſario detrimẽto affectus ſit: ſed ſuffragiis paribus uictor euaſerit.

Cur ſuper furto dãnũ capitale ſtatutum eſt. ſuper contumelia quæ grauior iniuria eſt æſtimanť qd pati ſuo corpore: aut quãtũ ſoluere debeat: qui deliquerit. An ꝓpterea q agere cotumelioſe humana quedã affectio eſt oẽſq; homines plus minuſue eius participes ſumus. At furari nulla neciſſitate humana cogimur. Adde quod q furtum commiſerit idem ager quoq; maluerit contumelioſe.

DECIMANONA PARTICVLA QVAE AD ANIMI RATIONALES VIRTVTES PERTINENT.

CVr hoĩes qui ingenio caluerunt: uel in ſtudiis philoſophiæ, uel in repu. adminiſtranda: uel in carmine pangẽdo uel in artibus exercẽdis melãcolicos oẽs fuiſſe uidemus: & alios ita ut etiã uitiis atre bilis ĩfeſtarenť: ceu inter hoeros de hercule ferť: hic.n. eaipſa fuiſſe natura putať: & morbũ comitialẽ ſacrũ ab illo & herculeũ priſci nominauere. Pueroꝝ quoq; motio mẽtis idẽ hoc explicat & eruptio ulcerũ qui mortem interdũ antecedit. Id eni plæriſq; atra bile cõſiſtit: & lyſandro lacædemonio proxime ante obitũ genus id ulcerũ emerſit Adde aiacẽ & bellerofontẽ: quoꝝ alter penitus ad inſaniã ꝓrupit. Alter loca ꝑſeqbať deſerta. Vnde illud Homeri. Aſt hic quãdo etiã diis grauior oĩbus errat. In cãpos ſolus latos: inq; auia rura. Ipſe ſuũ cor edens hominũ ueſtigia uitãs. Quinetiã pleroſq; alios ex heroũ ordine mordo eodẽ laboraſſe cõpertũ eſt. Annis uero poſterioribus. Empedoclẽ Socratẽ Platonẽ: alios cõplures uiros inſignes hoc fuiſſe habitu nouimus: atq; etiã partẽ ordinis poetarum ampliorẽ. Nã & mnltos id genus hominũ morbi ob eiuſmodi habitũ corporis exercent. & aliqui ſuapte natura in eoſipſos affectus p̄ſpicue uergũt. oẽs tñ fere ut dictũ iam eſt. natura huiuſcemodi extitere. ergo cauſam primũ exẽplo haud ſane icõmodo uini capiamus. Vinũ eni ĩmodicũ tales maxime hoĩes reddere uideť: quales melãcolicos eſſe affirmamus: moreſq; uarios id cõdit cũ bibitur: ut iracũdos humanos miſericordes audeces: quoꝝ nihil mel aut aqua au lac: aut eiuſmodi aliquid efficere põt: intelligi plane q̃ uarios reddat hoĩes licet. Si quis potãte ipſum enimaduertat ut gradatim euariat. Vbi eni uinũ hoĩem frigentẽ taciturnũq; a ſobrietate accepit paulo liberaliori pocula refouet excitatq; ad uerba. Tũ largiori potu uerboꝝ uberẽ: eloquẽtẽ fidentẽq; reddit poſthac ꝓceſſu potãdi ampliori audacẽ propenſũq; facit ad agendum. Deinde plenius amplificato: in contumeliã & petulentiã uertit: mox ad inſaniã ꝓpemodũ accendit. Poſtremo nimio ex potu reſoluit: ſtultũque agit in modũ eoꝝ q̃ a pueris morbo laborãt comitiali aut etiã eoꝝ q uiciis atræ bilis maiorẽ in modũ cõtinẽtur. Igiť ut homo idẽ inter bibẽdũ moribus imutať uariis: uiniq; mẽſura quadã idẽ crebro a ſe diſcrepat ita ſũt qui ſingulis moꝝ generib⁹ adeo iualuerint ut aliorſũ

nequeāt cōmutari:q̄lis enim uinolentus hic eſt:talis quiſq̄ alius factus a natura eſt.ſ.alius loquax
ut alioſum nequeāt cōmutari:q̄lis enī uinolentus hic eſt.talis quiſq̄ alius factus a natura eſt.ſ.ali
us loq̄x ali⁹ mēte cōmot⁹ ali⁹ lachrymabūdus.nā tales uinū quoq; īformat.Ex quo illud Homeri
Me uictū bacho lachrymas effūdere dicūt.Quippe miſericordes īterdū reddunt:& alias efferri ali
as taciturni.Sūt enī qui rurſus taceāt:& maxime qui ex melācolicis mēte ferme ſūmota cogita-
bundi eē ſoliti ſunt.Quinetiā adamādū ꝓpēſiores uinū facere idoneū eſt.Indiciū q; ſæpe qui po-
tat:uel oſculari eos adducit:q̄bus nemo ſobrius dare oſculū uelit:uel q̄a deformes ſunt:uel q̄a æta
te ꝓuecti.uinū tamen nō longo hæc auget tēpore ſed breui.Natura ſane dum uita eduret:aſſidu-
is incrementis amplificat.Alii nāque audaces & temerarii:alii taciturni:alii miſericordes:alii timi
di per naturā & inſtituunt & augētur:qua ſobres eandē eſſe cauſam conſtat qua uel uinū uel na-
tura mores cuique inſeminare poſſit:& augere.Cōfici nāque in dies ui caloris oīa ſoleat habitui
igit naturæq; atræ bilis flat⁹ ciere datū ē.Quocirca uicia corpis quæ flatū p̄ ſe ferūt.illūq; dolo-
res atræ bili meīci tribuūt & uinū uero flatus mouere nimirū pōt:q̄obrē ſimilē ambo iſtæc ſorti-
untur naturā atra bile & uinum conſtat uinum eam habere uim e ſpuma q̄ excitat. oleum enim
q̄uis calidū nihil ſpumat.uinum large ampliuſq; nigrum q̄ albū:q̄a calidus & corpulentius eſt.un-
de fit ut cupiditaē ueneris accendere uinū poſſit. quare nō inepte ueneré iūctā bacho autumāt &
melācolici quoq; magna ex parte libidine affluentius concitātur. cōcubitus enī flatus copia agit.
Cuius indiciū q; pēnis ex paruo citiſſime molē augeſcit inſignē. Niſi enī flatus nō ita extumeſcere
pōt atq; q̄netiā priuſq̄ tp̄s ꝓmēdi ſeminis ſit uoluptas quædā geſtiēs pueris adhuc oritur cum iam
pubi ꝓpinqui teſticulos p̄libidinē pruriūt.q̄d.ſ.ob idipm̄ fit q̄a flatus ꝑmeatus trāſit q̄ poſtea hu-
mor pfert.Et ſemīs quoq; in cōcubendo ꝓfuſionē eiectioneq; a ſp̄u.īpellente fieri pſpicuum eſt.
igit uel ī eſculētoꝝ potulētoꝝ ordīe merito eo libidinē mouēt q̄ locū genitaliū flatu implēt. Ex
quo fit ēt ut uinū atri coloris talē hoīem reddat:qualis melācolicus flatu lent⁹ ē:q̄d late in nōn-
lis pateſcit.ſūt.n.magna ex p̄te duri ueniſq; tumidi q̄bus atra bilis redundat. Cuius ſane cauſa eſt
nō ſanguinis ſed flatus copia.Sed cur nō oībus melācolicis aut fuſcis colore īuecta duritas eſt:ſed
his tm̄ q̄bus uiciū amplius īualuerit alia rō eſt.Nūc de eo quod prīcipio explicare maluim⁹agēdū
eſt humoris id gen⁹ quā atrū bilē uocam⁹ ꝓtin⁹ ſeſe cōſtātiæ naturæq; uniuerſi corpis īermiſcet
cōfunditq;.Tēperamētū enī oē calidi & frigidi eſt:quippe cū ex his duobus natura & ſeruet & cō-
ſtet:quāobrē atra etiā bilis & calidiſſima & frigidiſſima reddi pōt.Pati nāq; iſtæc ambo eadē aptiſ
ſima ſuapte natura eſt:ut etiā aqua tā & ſi frigida eſt:tn̄ ſi ſatis cōcalefecta eſt:uelut quæ feruet ca
lidior q̄ flāma ipſe ſentitur & lapis quoq; & ferrum ignita carbone calidiora euadunt:quæ quidē
natura frigida nullū dubiū eſt.Sed de his dictū planius eſt ubi de ignis natura & opera docuimus
atra autem bilis non per ſumma ſed natura penitus frigida oīno ita ſe hēt.ut dictum iam eſt ſi
modum excedit hominē facit attonitū.aut obturpentē aut anxiū:aut formidoloſum. Sed ſi admo
dum incaleſcit ſecuritatē animi cantilenaſq; parit & mētis alienationē & ulcerum eruptionem , &
alia pleraq; generis eiuſdem.parti igitur hominum maxime uictu quottidiano redundans mores
nihilo īmutat.ſed morbum melācolicū tantūmodo creat.at quibus habitu natura tali cōſtiterit
mox his multa & uara moꝝ genera exoriuntur ꝓut.ſ.alius aliā habitus intemperiem ſortitus eſt
exēpli gratia.in quibus multa & & frigida bilis eſt atra hi ſtolidi ſunt & ignaui. in quibus p multa
& calida hi perciti & ingenioſi amaſii ꝓpenſi ad oēm excandeſentiā & cupiditatē.nōnulli etiā loq̄
ciores . Multi etiā q; ille calor ſedi mētis in uicino e morbis ueſaniæ implicātur aut inſtinctu lim
phatico inferueſcunt exquo ſibillæ efficiunt & bacchæ & oēs q diuino ſpiraculo inſtigari credun
tur.cū.ſ.id nō morbo ſed naturali intēperie accidit.Maracus Ciuis ſyracuſanus poeta etiam præſtā
tior erat dum mēte alienaretur at quibus minus ille calor remiſſus ad mediocritatē ſit hi prorſus
melancolici quidem ſed longe prudentiores & quāq̄ aliqua in parte minus excedant multis. Tamē
in rebus cæteris ſunt oībus p̄ſtantiores alii in ſtudiis litterarū.alii in artibus.alii in repu. magnum
etiā ad ſubeunda pericula diſcrimē hic habitus affert quippe cū multi metu uarie moueant ob eā
ſ.rē q; ita ſe ipſi differūt ꝓut īcidit ut uices eius habitus gererēt. hitus enī melācolicus ut morbos
uarios creat.ita etiā ipſe īæquabilis eſt quippe qui alias frigidus in modū aquæ alias calidus ſit quā
obrē cū formidoloſum quicq̄ denunciatū eſt ſi habitus iuſto frigidior ſit timidū reddet iam enim
metui aditū patefacit & metus ipſe refrigerat ut ex his cōſtat. q metu ꝑculſi ob tremiſcunt . Sed
ſi amplius caleat metus inuectus ad mediocritatem reducet.tempabit.Intrepidumq; perinde homi
nem ſeruabit.Quinetiam cum ſponte moleſtiis animus tabeſcit.quod frequenter uſu euenit ratio
per quam ſimilis eſt.Fit enim ſæpenumero at angamur & animo ſccumbamus. ſed cur ita nullam
reddere cauſam habeamus alias cōtra ut ſecuritatem animi. geſtiamus.Sed q̄obrē minime cōſtat.
affectus igitur tā iſti q̄ illi ſuperius explicati pauliſper q̄dem cōſiſtere in oībus ſolent.oēs enī aliq̄d
illius materiæ facultatiſq; ſibi ītermixtū ꝓculdubio cōtinēt.ſed q̄bus alte ampliterq; cōſtiterit.hi
iam moꝝ q̄litate quadā noteſcūt.& nominant ut.n.ſpecie iterſe diſtāt:nō q̄a faciē habēt.ſed q̄a fa

eiem talē ideſt alii pulchrā alii turpē & qui nihil ſuperuacui gerunt hi ſtata ſunt forma ſic etiam q leuiter habitu illo cōſtant hi mediū tenēt.q plene hi iā diſſimiles multitudini euadunt.Nam ſi oīnino metus bilis atræ habitus ſit melancolicus admodum neceſſum eſt.ſi aūt quēdā in modū tēpetur.egregii ſingulareſq; inſtitunť.hi tamē ſi parū ſuæ ualitudini cōſulūt. facile in uicia bilis atræ labuntur.alii parte alia ſui corporis alii nāq; in morbū comicialē incidunt. alii attoniti fiunt alii uæhementiſſime anxii aut formidoloſi reddūtur alii maiorem immodū ſibi cōfidunt & ſperant quod etiam.Archelao regi macedoniæ uſu eueniſſe accepimus.Cauſam uero tam uariæ poteſtatis ipſe habitus dat.ſ. ꝑut frigidus calidusue cōſtiterit.Nā ſi ultra modū frifigidus ſit.moleſtiæ anxietateſq; ſponte ſine ulla ratione naſcenť. exquo mortē laqueo ſibi conſciſcūt. maxme quidē iuniores interdum tamen & ſeniores.Multi etiam uinolēti ſeſe interimunt.Nōnulli uero ex melancolicis ubi abunde potarūt dolent.& animo uæhementer ſuccūbūt.calor etenim naturalis a calore uini extinguitur.calor autē qui eam cōtinet ſedem qua ſperamus & ſapimus facit ut ſecuro animo ſimus.Qua de cauſa oēs ad uinolentiam uſq; prōpto animo bibimus.Oēs animi ſpe bona uini copia afficit quēadmodū iuuentus adoleſcentulos.Senectus .n. parū ſperare poteſt:iuuētus ſpe plena eſt.non deſūt quos angor interpotandū eadē illa de cauſa cōpræhendat q̄ etiā poſt potū nōnullos occupat.qb⁹ igiť calore natiuo emarceſcēte oriť ægritudo:hi ſibi laqueū poti⁹ petūt q̄ re iuuenes potiuſq; ſenes laq̄o ſe interimūt.alteris eni calor ꝑ ætatē marceſcit. quod naturæ agiť ordine. alteris ꝑ uim ipſius aſpectus qđ cōtra naturā eſt. Quibus aūt calor extinctus ſubito eſt.hi repēte ſe interficiūt.ut oēs mirenť.eo q̄ nullū indiciū ꝓceſſerit.Cū igiť atra bilis ꝑfriget ut dictū eſt uarias animi moleſtias anxietateſq; gignit.calidior autē cū eſt ſecuritatē & lætitiā ꝑſtat. Quocirca pueri lætiores.Senes triſtiores eſſe cōſueuerunt. alteri enim calidi alteri frigidi ſunt quippe cū non niſi refrigeratio quædā ſit ipſa ſenectus.accidit uero ut calor ſubito cauſis quoq; externis extinguať quemadmodū quæ præter ſuā naturā candent.ceu carbones aqua ſuper infuſa extinguntur unde fit etiam ut ſedata ebrietate nōnulli ſeipſos enecēt. Calor enim ex uino adiectas eſt quo extincto uſu euenit illa pernicioſa affectio. Et poſt coitum quoq; uenereum animo pleriq; omnes ſuccumbunt redunturq; triſtiores:Qui tamen copiam excrementi ſuo cum ſemine effuderint hi lætiores hilarioreſq; euadunt.quippe q̄ ſic excremēto & flatu atq; calore nimio leuentur cæteros triſtiores demiſſioreſq; ſæpe uenus reliquit.eo q̄ parti neceſſarie aliquo ſubtracto refrigerantur. quod humoris eius paucitate qui effluxerit patet. Summa igitur rationū coligamus.homines melancolici uarii inæqualeſq; ꝓpterea ſunt.quia uis atræ bilis uaria & īæqualis eſt.Quippe quæ uæhementer tum frigida.tū calida reddi eadē poſſit.&quoniā uim eadem morū obtinet īſtituendorum mores enim calidum cōdit & frigidū omnium maxime quæ noſtro in corpore habentur.idcirco nos morū qualitate afficit.q̄dam informatq; ut uinū quod ꝑut plus minuſue corpori intermixtum īfuſumq; eſt uarios reddit flatuoſum autē utrūq; eſt. & uinū & atra bilis. cūq; ratio ſit ut porrtio quoq; aliq̄ tēperata illius inæquabilis ordinis habeatur ſtatuſq; mō quodā acqratur integræ habituſq; reſpondere calidior frigidiorue poſſint ob exuperātiā qualitatis hinc efficitur porro ut melancolici oēs non per morbū ſed per naturā ſint ingenio ſingulari.

Cur per aliquas ſciētias habitum nos habere cenſeamus ꝑ aliquas non.an habitum nōniſi per eas tātum adipiſci putamur quibus uim inueniendi acquirimus inuentio enim ex habitu eſt.

Cur omnium animātiū homo prudētiſſimus eſt.utrū quia capite minimo eſt. ſ.ad ſui corporis proportionem.an quia variæ minimo eſt ob id enim ipſum capitis quoq; minutio accidit.& inter homines ipſos qui minori ſunt capite prudentiores naſcūtur q̄ qui ſunt grandiori.

Cur ſeniores amplius mēte ualemus.iuniores ocius diſcimus.Qua natura parens & auctor oīum inſtrumēta nobis duo inſeruit quoꝝ opa inſtrumētis extraneis uti ualeremus.manum in quā corpori dedit animæ mētem. Eſt enim mēs quoq; rebus a natura nobis īpartitis annumeranda uicem ſane gerens inſtrumēti.Cæteræ oēs ſciētiæ arteſq; noſtra opera ſunt mētē ipſam opus eſſe naturæ fatendū eſt.Vt igitur manu nō iam inde ab ortu naturæ uti poſſumus. Sed cū ea natura abſoluit perfecitq;. ꝓcedente nāque ætate manus ſuū opus maxime efficere pōt.ita etiā mēs quæ res naturalis eſt nō ꝓtinus ſed in ſenectute maxime nobis cōtingit atq; tunc potiſſimū cōſumatur atque abſoluiť.niſi detrimēto aliquo lacera læſaq; ſit.quēadmodum cætera quoq; opa naturæ Poſterior mēs uero q̄ manuū facultas accedit.qm̄ īſtrumēta etiā mētis poſteriora ſūt q̄ manuū īſtrumēta.ē cuí mētis īſtrumētū ſciētia.mēti nāq; utilis ſcientia eſt ut tibicini tibia manuū inſtra res plæræq; naturales ſūt natura aut ipa eiuſq; res oēs priores ſūt q̄ ſciētia. Quoꝝ āt īſtrumēta priora ſunt facultates quoq; eorūdē pri⁹ cōtigere cōgruū ē.his.n.crebro utētes conficere habitū ſolem⁹ & iſta ſic reciprocāť q̄ uicē hæc īter ſe gerūt.quoꝝ īſturmēta ſūt.eandē i ſtrumēta quoq; ipſa īter ſe habeāt Viciſſimq; q̄ īſtrumēta īter ſe eādē illa quoꝝ ſūt īſtra.Mēs igiť ea de cā nobis ſeniorib⁹ potius cōtigit diſcim⁹ aūt ocius iuniores qa rē ferme nullā tenem⁹.cū enim res pleraſq; ſcimus.non æque præterea capere alias poſſumus quomō etiā meminiſſe melius ea ualemus quæ mane pri-

mum ꝑcipimus.deinde ꝓcedente die memoria hebetamur.quoniã multa iã preptauimus.

Cur homini potius q̃ cuiq̃ ex cæteris animãtibus credendũ eſt. Vtrũ ut Plato Neocli reſpondit q̃a homo ſolus oĩum animãtium nouit enumerare.an quia ſolus deos ueneratur & colit. an quia oĩum maxime uim obtinet imitandi.hinc enim diſcere.tam multa & uaria poteſt.

Cur nihil in eo delectamur quod triãgulũ duobus rectis pares angulos inter nos uel here ſpectamus uel habiturũ ſperamus neq̃ in aliquo generis eiuſdem niſi forte in ſpeculatione ipſa delectãdum ſit hæc tamen æquo modo iocũda ſane ſit etiam ſi tribus tectis aut etiam pluribus pares angulos habeat ſed nimirũ tunc delectari eſt cũ aut ludis olymphiæ nos uiciſſe meminimus aut apud ſala mina nauali pugna hoſtes ſuperaſſe.aut tale quid futurũ ſperamus non cum his ipſis contraria expectamus an in rebus iſtius modi delectemur ꝙ uel fuerũt uel ſunt cõſilio noſtro aut omnino humano & opera.quæ autẽ natura lege incõmutabili ita eſſe uoluerat.hæc ſuæ tantũmodo ratio nis cõtemplatu nos alliciunt & ob oblectãt ſed cũ rerum geſtarũ per quã aduerſa ratio ſit efficit. porro ut quæ inde ꝑfecta ſint in parte lætabilia in parte triſtia ueniant.Omnia autẽ lætitiæ triſtitiæue ratione aut uitamus aut perſequimur.

Cur medicus ad ſanitatẽ uſq̃ tantũmodo ſuã operã ꝓſtat. Primũ enim corpus extenuat dehinc ſiccat:tum ſanitatem inducit.poſthac nihil ulterius agit.Vtrum ꝙ fieri nõ poteſt ut ex ſanitate aliud quicq̃ efficiatur.an ſi qd fieri poſſit.ad aliã ſpectet ſcientiã afferriq̃ ꝑterea ex ſanitate aliquid licebit. ergo ſi oĩa fieri uel ex cõtrariis uel mediis ſoleãt. cõſtat ut illud ægrotet qđ uel ſiccius uel humidius uel tale aliquod eſt igitur ex minus frigido in minus ; frigidũ.Et poſtremo in iuſtã uicem caloris:uel ſiccitatis. Vel humoris medicus adducit transferens ſeſe ex cõtraris aut mediis.dum ad eum deueniat habitum.qui ſanitati accõmodatus eſt.ex quo quidem nihil eſſe natura fert niſi qđ medium ergo aliquid ꝑterea facere poteſt.ut enim eatenus uenit.ſic retororſum abire poteſt. Sed ars nõ iſtuc ꝓfitetur ſemper enĩ qđ melius eſt id artis ratio & ſpectat & facit itaq; nec ulla alia nec ipſa reddendi ratio de ſanitate quicquã aliud faciet.cũ uel nihil effici neceſſe ſit.uel rei deſtinãde cõtrarium quãdoquidẽ eadẽ eſt ſciẽtia cõtrariorũ.ita uel in ædificandi ratione nihil eſt quod contrarium faciat.Nec uero ulla ars.alia eſt quæ ex hoc q̃cquã faciat Niſi ueluti ex parte quemadmo dum ſuendiũ ratio ex proſciſſo calceũ reddit. fieri nãq̃ bifariã aliquid ex aliquo ita poteſt ut uel cum illud componitur uel cum deſtruit hoc conſiſtat.

Cur hominẽ philoſophũ differre ab oratore putamus ; an quia philoſohus in rerum ſpeciminibus agitandis exquirẽdiſq̃ ſuũ ſtudiũ poſuit. orator his rebus uerſatur quæ cõſortes illorũ ſpeciminũ ſunt.uerbi cauſa alter qdem iniuſticia ſit nouit alter quis iniuſtus eſt. & alter quid tenor tirãnidis ſit cognitum habet alter qualis ipſe tirannus.

Cur genus id homini quod. Dioniſiacos theonitas.i.artifices bacchanales aut hiſtriones appellamus.improbis eſſe moribus magna ex parte cõſueuerunt. an qa minime ſeſe ſtudio ſapientiæ dedunt:eo ſcilicet ꝙ in artibus nſceſſariis magnã ætatis ſuæ partẽ cõſumũt. uitãq̃ plurimũ traducunt incõtinentẽ partim etiã cũ inopia.quod quidẽ utrũq̃ uicia & gignit & augetur.

Cur ueteres ꝑmia certaminibus corporũ poſuerũt ſapiẽtiæ nullus quicq̃ ſtatuerit.an qa iudices qđ ad ingeniũ attinet.uel ꝓſtantiores. uel nihilo deteriores nimirũ eſſe his debet. qui inter ſeſe certant.quod ſi homines ſapiẽtia excellentiores certare deberent ꝓponereturq̃ ꝑmiũ. arbritris ſane ſibi carerẽt.at uero in certaminibus gymnicis q̃ſq; ſuo tantũ aſpectu iudicare integre poteſt item auctor ille præmiorum tale ſuis hominibus certamem proponere noluit unde inimicitiæ ſeditio neſq̃ maxime exorirẽtur.homines enĩ cũ in re ſui corporis aliq̃ ĩprobatur. non moleſte omnino fuerũt.neq; his infeſti reddunt.qui ita indicarint.at ſi ſtolidores iudicati ſunt iudicibus ad modũ ipſis ſuccẽſent ægreque uæhemẽtiſſime ferũt quæ.qdẽ res ſeditioſa & ſtolida eſt.ad hæc ꝑmiũ pre ſtãtius eſſe ſuo certamine decet.itaque certaminũ gymnicorũ ꝑmiũ optatius & preſtantius quam ipſa cõcertatio eſt prudentia uero quod nã ꝑmiũ ꝓſtantius eſſe poſſit.

Cur homo maxime.aliud intelligat.aliud faciat.an quia cõtrariorũ eadem ſcientia eſt.an qa mẽtis officiũ plura cõtingit appetitus in unũ tantũmodo ꝓfluit. at qui homo mẽte magna ex parte uiuit & ratione:Beſtie appetitu ira cupicitateque ducnntur.

Cur nonnulli pecunias acquirere:non impendere cõſuerũt.utrũ quod ſuis moribus uiuũt.an oblectamine quod in ſpe poſitũ eſt alliciũtur.

Quã ob cãuſam qui grauter & ſuauiſſime dormiunt nihil ſõniant an quia & ſenſus & intelligentia hominis tũc ſuo fũgi officio põt.cũ animus trãquillatur & requieſcit. qua quidem requie uel ipſa ſciendi ratio cõſtare uidetur.quippe quæ animũ ſiſtat atq; ex temeraria agitatione in trãquillitatẽ adducat cũ enim animus mouetur uagaturq̃ fieri nõ poteſt.ut aliquid uel ſentiatur uel intelligat exquo fit etiã ut amẽtes ſint pueri & ebrii & inſani. facit etenim calor qui nimius in his eſt ut motu plurimo uæhementiſſimoqueiinquietentur.quo motu deſiſtente prudentiores eſſe incipiunt:cum enim uis illa intelligendi ſedata eſt .facilius ſiſtitur.rerũque rationibus adſciſicit. & qui

dem qui inter dormiendū ſonniāt.nō alia de cauſa uidere ſibi illa uidētur q̄ intelligētia cōſtante re quieſcenteq̧.quod qdem ſonno cōtingit leuiori:iactatur enim animus noſter maxīe in ſōnis.calore.ſ.qui undiq̧ in partē ſe colligit interiorē atq̧ ita efficiť ut plurima uæhemētiſſimaq̧ illa obſtāte iactatione nullū interuenire ſōniū poſſit. Nec putandū.ut animus tunc cōquiſcat. & per ſe maxime ſit.cū nullū ſōnium trahitur. ut multitudinis opinio eſt.Sed contra omnino incidit:ut qui in motu plurimo eſt.Nec pauliſper quieſcit.hic intelligere:nequit.Plurimus autē motus cū ſuauiſſime quis obdormiſcit:merito ꝓpterea eſt ꝙ tunc maxime larga caloris copia in partē contrahitur intriorem.animū uero cōcitatū non ſolū interuigilandum. ſed ne per quietem quidem intelligere poſſe.argumentū illud etiam eſt ꝙ inſonnis quos cibo ingeſto primos agimus nulla facultas uidendi ſōni datur cū maxime accidit ut animus ꝓpter cibum ingeſtum cōcitetur.ſonnum uero ipſum occurrit cū cogitantibus nobis & ante oculos rem ponētibus ſonnus accedit:quapropter ea maxime ſonniamus quæ agimus aut acturi ſumus aut uolumus . de his enim maxime coginationeſq̧ obueniunt. & qui inſtructi uirtutibus ſunt meliora ſonnia uident ꝙ etiam uigilantes meliora animaduertunt.Qui deterius uel animo uel corpore ſūt affecti deteriora cōcipiunt.quippe cum etiā affectio corporis faciat ad ſonnii uiſionem hominis enī morbo laborantis ꝓpoſita quoq̧ animi uicioſa ſunt.atq̧ etiam ꝓpter corporis ꝑturbationem animus quieſcere nequit.Melancolici idcirco in ſōnis crebro excitari cōſueuerunt ꝙ calore largiore urgente animus moueri æquo amplius cogitur quod cum motus uæhemenētior ſit merito dormire minime poſſunt.

VIGESIMA PARTICVLA QVAE AD OCVLOS:AVRES NARES:OS:TACTVM VNIVERSAM FACIEM CORPVS TOTVM ATQVE COLOREM PERTINENT.

CVr oculo perfricato ſternutare ceſſamus.an ob eam rē humoris reſpiratio moueať lacrimā enim oculus perfricatus emittit ſternutamentū humoris copia excitatur.an quia plus caloris minus corrumpit abſumitq̧.Oculos autem perfricatus plus caloris ſibi acquirit q̄ nares contineant . Quamobrem etiam ſiquis naſum perfricuerit ipſum ſternutanmentum deſiſtet.

Cur uno oculo exquiſitius cernitur q̄ duobus an quia plures motus duobus q̄ uno excitantur quemadmodum oculis peruerſis multiplicem agitari motum certum eſt.ergo duorum unus motus non eſt unius unus & ſimplex:eſt itaq̧ efficitur ut exquiſitius uno q̄ duobus cernať.

Cur homines irati oculis maxime erubeſcunt . pudefacti auribus an quoniam oculi refrigerantur eorum quos puduit.Pudor enim in oculis.eſt nec reſpicere ualent quos pudor tenet: & timor quoque refrigeratio loci eiuſdem eſt : calor autem in partem tranſit aduerſam quæ poſterior eſt. aures uero ſatis ex aduerſo poſſite ſunt itaq̧ pudore maxime erubeſcunt. iratis porro præſidium in eam partem tanq̄ uiolatam tranſmittitur quæ & ſenſu & motu facilior eſt.nam & in metuēdo calor eam ipſam maxime deſerit.

Cur altero oculo apprehenſo.alter cōſtantius cernat.an quia oculoꝝ initia ex eodē dependent.cum igitur alter moueť cōe quoq̧ illud moueť initium.quo mouente alter etiā oculus moueať neceſſe eſt:quāobrē altero apprehenſo uis illa cōis tota alteꝝ mouebit itaq̧ plenius cōtēdere poterit.

Quā ob cauſam qui cæci ab ortu naturæ ſunt calui nunq̄ . efficiantur.an quia humor cū redundat in cappite oculos uæhementer infeſtat qua de cauſa qbus fluctiones oculos urgent uenas temporum ferro cādente medici tangunt quo humoris foramina obcæcenť atq̧ ſpiſſeſcāt & caput quoq̧ diſſecť acute obſcalpere cōſueuere cū igitur humor excreſcēs uacāſq̧ in capite oculis detrimēto ſit fieri poteſt ut minus humoris in caluaria ob id ipſum cōſiſtat qa magna pte lapſus in oculos eſt & cū excremētis humorum materiaq̧ inuttili capillus ꝓueniat quæ quidem in capite cæcorum ab ortu naturæ large redundant.merito nunq̄ iſti calui efficiuntur.

Cur homines qui oculis ꝓminātioribus ſunt magis fumo infeſtantur.an quia fumus citiſſime oculis protendentibus inncurſat.

Quā ob cauſam utrūq̧ aſpectū ſimul diuertere dextro ſiniſtroq̧ uerſus . & ad nares demittere atq̧ etiā alterū dextrorſus ſiniſtrorſuſq̧ deducere poſſimus. Vtrūq̧ uero ſeorſum.alterū ſiniſtrorſus alterū dextrorſus ſimul diſtrahere nunq̄ poſſumus . Quinetiam deorſum ſurſumq̧ hud ꝙ quaquā duplex aſpectus ſit.ex eadem tamen origine .æquo nexus aptuſque dependet. Vbi autem ita eſt. quotiēs alterū extremū mouetur.reliquū cōſequatur.eodē neceſſe ſit. alterius enim extremi principium extremū reliquum eſt. Quod ſi res una ſimul ac eodem in tp̄e nunq̄ in partes aduerſas moueri queat.nec aſpectus ita moueri poterit.quippe cū ita emittatur. ut extrema in partes moueatur aduerſas. Siquidē alter ſurſum alter deorſum mouebiť.initiūq̧ ſequi utrūq̧ neceſſe:ſit qď impoſſibile eſt.Oculorum uero limitas euenit.quia globi cōtinenť principio quo & ſurſum & deorſum.& altera uerſus lubrico ſeſe uertere poſſint. Cū igitur ita poſiti ſunt ut ſitu inuicem ſimili reſpondeant.atq̧ medium teneat.mouēdi ſeſe ſurſum deorſum latuſq̧ uerſus.eodēq̧ in puncto ſi

bi pupillā habeāt. Tunc ſitu integerrimo conſtāt. ꝑcipueq; mobiles circūaguntur. & qui eodem in puncto pupillas continēt limi quidem nō ſunt. diſcrepare quā qui inter ſe poſt & aliis parte alba retracta, nigræ nō nihil occulitur mō eoꝶ qui ſternutaturi ſunt. aliis in angulū exteriorem nigra conuellitur. ut furioſis aliis in interiorem nares uerſus incumbit ut tragicis laruis hominibuſq; acerbis ſeueriſq;. Sunt enī contuitu graui cogitabundoq;. Quotiens uero ſitu diſſimili globi poſiti ſunt ſed puncto eodem radii ꝓfluunt. aut ſitus ſimilis eſt, ſed punctū nō idem limis oculis homi nem eſſe neceſſe eſt. itaq; hic ſuſcipit: & oculos cōtrahit. Globū enī eundē in habitū collocare cōatur. atq; alterū firmū continet alterū agitat. haud enim fieri poteſt. quin limū ſit. qui nō eodem de pūcto radior depromat. quippe qui dimotū cotuēdi principiū habeat. perinde ac ille cui res una ge minari oculo ſuppreſſo uidet. ergo ſi oculus ſurſum dimotus eſt terminus īſpiciēdi deorſum ē ſed ſi oculus lapſus deroſum eſt. terminus ſurſum habetur. Oculo tamē uno ſitu ſuo dimoto moueri quidem res una ſurſum deorſumue ob idipſum uidet. quia pupilla ita ſe mouet. ſed geminari haud unq̄ uideri poteſt. niſi duplex conſpectus ſit peruertaturque ratio uidendi ita fit ut ſtrabonib⁹ res eadem geminari uideat. Cauſam ſitus habet. eo. ſ. ꝙ oculos nō ſuo medio nexus locatuſque eſt.

Quamobrē qui cognomē luſcioſi habuerunt litteras minutas ſcribere. cōſueuerūt. Mirū enim ut q obtuſis ſunt oculis rēfaciant. quā eorū facere intereſt. qui acumine ualeant oculorū. Vtrum quia ꝓxime poſita magna eſſe uidentur. illi autem oculis ꝓxime admotis ſcribere ſolent. an quia cōtra ctis palpebris ſcribant. fit enī per imbecilitatē ut ſi laxatis didulctiſque oculis ſcribant, aſpectus di ſtractus paſſuſque hebeteſcat ſi adductis. & cōiuentibus uniuerſum depromptus acutius uideat. Quod tamen angulum informat exiguum efficit neceſſario ut exigue litteræ ſcribantur.

Cur uno uidere oculo impatibilius ſit, an quia minus animo qui ita cernit afficitur quo fit ut minus affectionis cōtrahatur.

Cur nōnulli poſt lippitudinem acutius uideant. An quia purificati oculi ſunt. fit enim ſæpe ut exte rior denſitas pupillæ aciē arceat quæ lacrima emiſſa laxatur, atque reſoluitur. Quamoberm pro ſunt interdū q̄ mordēt & lacrimā euocant ut cepæ: obſunt quæ tantū modo afficcent ut origanū.

Cur diſtracta cōſpectuum ſocietate res una geminari uideatur. An propterea ꝙ oculi utriuſque ra dius non ad punctū idem deuenit ergo ꝙ bis noſter animus inſpexit idem geminū ſe inſpexiſſe exiſtimat. Proximū euenit cū digitos mutatis uicibus implicamus: itaque aliquid tangimus. Duo namque ſentimus. eo ꝙ unum bis tangimus.

Cur ſenſus dexteri nihilo ſiniſtris ꝑſtantiores ſint: cū in cæteris omnibus dextra ſiniſtris cōmodio ra habemus. Vtꝝ ex cōſuetudine ita fiat. Statim enī cū nati ſumus utrūq; ſēſum excernere incipi mus. Pars autē dextra exercitatione inſueſcere inquæ frugē euadere meliorem uidetur effici nāq; utrinq; dextri per cōſuetudinē poſſunt. An q̄a ſētire affici eſt. Pars aūt dextra ꝑſtantior propterea eſt. quod efficatior: & affici peruicatior q̄ ſiniſtra eſt.

Cur in cæteris dextra ſuis ſiniſtris ꝑſtantiora ſūt ſenſus nullus dexter ſunt ſiniſtro īterreſt. An q̄ par te ſentidi utraq; pariter uti a primo natali die cōſueſcimus. Adde tamen ꝙ ratio ſētiendi affectio quædā eſt dextrarū aūt partiū differētia in effiiciēdo nō patiēdo ſita eſt.

Cur excitatio corporis incōmoda oculorū acumini eſt: An quia excitatio ſanguinē efficiat ſicciorē ſicut etiā reliquū corpus. Siccitas aūt totā cutē indurat ergo uel eā qua pupilla ītegiturquaprpter homines natu in grādes obtuſius uident oculi nāq; ſenū tunica dura ſimulq; rigoſa teguntur ita que uis illa cōſpiciēdi cooperitur. & deliceſcit.

Cur homines luſci cognominati qui obtuſe uident. Literas ſcribere minutiſſimas poſſint cū rē mi nutam perſpicere illi ualeant qui acumine oculorū ꝑſtāt. An quia cōſpectu ſūt imbecilli. palpebras cōtrahāt ī anhuſtū. Cū enī radius ꝓfluit uniuerſus acuti⁹ explorare pōt. cōtra laxo diductoq; oculo diffūdit ob eāq; rē hebeteſcit ergo ībecillitas facit ut palpebras cōtrahāt ī anguſtū q̄d cū ex angu ſto inſpiciāt exiguā magnitudinē uideāt quātaq; uidēt tanta perſcribant neceſſe eſt.

Sed cur iidē illi cōtractis palpebris uideāt. An propter ſuī cōſpectus imbecillitatē. Vt enī manū reb⁹ ſæpoſitis admouent. Sic palpebras iuxta poſitis perīde quaſi manum adiiciunt. quod ſane faciūt ut radius per locum ſeſe depromēs anguſtiorē cōgeſtior ꝓfluat. Ne ꝓtinus ex paculo ꝓfiſciſcēs diſtra hatur. Videt autē is acutius qui frequētior collectiorq; proderit.

Cur nō res una geminari uidetur. Cū ī latus oculū uertimus An quia cōſpiciēdi ꝑmordium eadam itē in linea ſitum eſt: Tūc enim res geminari uidetur cum illud mutatum ſurſū deorſumue eſt in la tus uero nil refert niſi una etiam ſurſum moueat.

Cur in ratione uidēdi tantū fieri poſſit ut res una geminari uideatur, ſi quodammodo, inuicem ocu li nocētur. in cæteris ſentiēdi generibus fierit idemtidem nequeat. An etiā rōe tangendi cū digitos mutatis uicibus ī plicauimus. fit ut res una duæ ſentiatur: in cæteris hoc idem fieri nequit. Quia cætera membra quibus. ſenſio adminiſtratur neq; foras uerſus deducta. neq; bina tā inter ſe apta colligataq; ſuo funguntur officio. Fit ita in ratione uidendi eadē de cā qua in tangendo perplexis

ut dictum eſt digitis. Tactus enim uiſum emulatur & ſequitur.

Cur oculus ſiniſter nihilo imbecillior eſt: ſed æquo modo atq; dexter uidere poteſt cum reliqui corporis partes omnes ſiniſtre inualidiores q̃ dextre ſint. An quia pars dextra in eo diſcrepat a ſiniſtra ꝙ efficacior eſt non in eo ꝙ affici aptior. Videndi autem uires nõ ut efficerent. Sed ut afficerentur comparatum a natuta eſt.

Quã ab cauſam cũ cæteras intuimur res cõſpectus noſter fatiſcit atq; deterior redditur. Cũ ad uirides & herbeſcentes inſpicimus, ut olera cæteraq; his ſimilia recreatur: meliorq; euadit. an cõſpectũ in alba nigraue intendere minime poſſumus. propterea ꝙ utrũq; id genus coloris uidendi uiribus offici. colores autẽ illi q̃bus oculi acquieſcunt. mediũ albi nigriq; obtinent. itaq; aſpectus cum mediocri leniq; obuio afficiat̃. nihil debilitatur. imo uero corroboratur atq; reficitur. & forſam quẽ admodum cum corpora noſtra uæhementer laborant deterius habent cum mediocriter optime afficiũtur: ita etiã oculi cũ ad res ſolidas cõtendũt laborant. laſſanturq; cũ ad humidas molleſq; ꝙ nil ſibi obſtat paſſim oberant. & licentia perliqueſcunt cũ ad uirides ꝙ iſtæ ut ſolide mediocriter ſunt. ita ſatis humoris continẽt. neq; ullo detrimẽto afficiuntur. & ad imorandũ in hiſce amplius inuitantur. eo ꝙ caloris huiuſcemodi habitus modice ſe cõſpectui offert.

Cur cætera melius utroq; oculo cernimus rectã uerſuum uirgulam uno litteris admouenres inſpicimus exq̃ſitius. an quia radii oculi utriuſq; non ſine perturbatione in idem concidunt. ut auctores cõſpiciendi rationum affirmant. itaq; cũ uno inſpicimus ad rectũ conſpectum tanquã regulam melius quod rectum eſt depræhendere iudicareq; habemus.

Cur fumus oculos potius infeſtat. an quia infirmiſſimi. ſunt infirmiſſima nãq; omnia quæ corpori iterſerta occulũtur. indiciũ ꝙ acetum & quodq; acre carnẽ non exteriorem ſed interiorem demordet. an quia laxiores refertiq; meatibus ſunt. Conſpectus enim per quoſdam meatus ꝓtruduntur & excidunt itaq; quod his mordiciſſimũ eſt. cæteris corporis partibus obuium ſubire denſiora non poteſt. ſed perreptat. & decidit æquo modo & cepæ & quecũq; oculos mordent. Oleum omnium maxime humorum id faciat. quia tenuiſſimũ eſt ob eamq; rem meatibus ſe expedite inſinuat acetum reiliquis partibus corporis pro medicamento eſt.

Cur oculus ſolus omniũ mẽbrorũ non rigeat cum infirmiſſimus ſit. an quia opimus eſt: nec carnis quicquã in ſe continet. Quod autem tale eſt ſecurũ manere a frigore poteſt. Haud enim audiendi ſunt illi qui ꝓpterea rigere oculos negãt. Qui uis illa cõſpiciendi ignis eſt. Nõ enim talis in oculo ignis eſt ut calefacere ualeat.

Cur lacrimæ quas mœrendo emittimus calidæ ſunt quas oculis laborando frigidæ. an quia frigidũ quod incoctum crudũq; eſt. calidũ quod concoctũ. Langorem autẽ omnem ex cruditate profiſci nullũ dubiũ eſt. Quod cũ lacrima cruda eorũ ſit q̃ ualitudĩe oculorũ laborãt nõ ĩmerito frigida eſt hinc medici ſudorem frigidũ argumentũ grauis eſſe morbi exiſtimãt. calidũ cõtra decretoriũ eſſe: & ſalutarẽ. cũ enĩ uacãs materia multa eſt: ſatis a calore interiori cõcoq̃ minime poteſt itaq; frigidam eſſe neceſſe eſt. cum pauca eſt plene a calore uicta cõcoquitur. Morbos autem copia uacantis materiæ confici certum eſt.

Quare cũ partes corporis noſtri dextræ mobiliores ſint oculis ſiniſter expeditius quam dexter contrahitur. an ꝓpterea ꝙ omnia ſiniſtra dextris humidiora ſunt. Humidiora autem contrahi plenius poſſunt an dexter amplius efficere poſſit. Siniſter uel ex ſe ut humidior obſequẽtior ſit.

Quã ob cauſam cũ & ſenex & luſcus per imbecillitatẽ parum oculis ualeat. alter proxime admouet ſi quid inſpicere uult. alter procul abducit. an quia diſſimilis eorũ imbecillitas eſt. Senex enĩ q̃a uidere nõ poteſt. ubi minus radii coeunt. rem uidendã eo abducit ubi uiſurus maxime eſt ꝓcul enim coire radii ſolent. Luſcioſus ille uidere q̃dẽ rem iſtic põt. Sed quæ nã rei cõſpectæ caua ſint. quæue excedãt diſcernere uequit. itaq; in his fallit̃ caua quippe & excedentia ſplẽdore diſcerni maxime poſſunt. Quẽ quoniã ꝓcul percipere queãdmodũ rei obuiæ ingruat nequeant proxime adducũt.

Cur homo ſolus: aut certe maxime animãtium oĩum oculis deprauet̃ per limitatẽ. an quia uel ſolus uel maxime comitiali morbo in tenera ætate laborat cũ deprauari omnibus accidit.

Cur uni animantiũ homini tranſuerti deprauariq; per limitatẽ oculi poſſint. Vtrũ ꝙ oculos minimo interſtitio diſcretos e directoq; poſitos homo habet perſpici. idcirco menda in eo maxime poſſit. an quia cæterorũ animãtiũ oculi unicolores maxime ſunt. Nec deprauatio ſequeret̃. ſi uno quolibet colore preditus oculus eſſet. an quia ſolus ex oĩum animãtiũ genere morbo comitiali rapitur. Quod genus morbi tranſuertere oculos ſicut cætera etiam mẽbra poteſt. Nõnullus tamẽ ut ſero ab eo morbo uexari incepere ſic lumina a ſero deprauantur.

Quã ob cauſam manu præ lucerna aut ſole obiecta melius inſpicere poſſumus. an quia lcernæ ſpleſiue lux noſtris occurens luminibus reddit ſuam ob nimietatem infirmiora. quippe quæ rẽ etiã ſibi cognatã interimere ꝑ ſua poſſit exuperãtia. at uero manu ita arcẽte. Nec luminũ acies offici poteſt. & res uiſui obuia nihilominus in luce poſita eſt. Vnde fit ut & acies plenius agat & res iſpe

ctanda nihilominus uideatur.

Cur manus dextra.& pes dexter a ſuis ſiniſtris differunt oculus & auditus nullo diſcrimine diſtant.
an quia īmixta ſinceraq; elemēta ſuſq; deq; ſunt.Diſcrimē uero ſitū in his eſt, quæ elemētoꝝ coitu
cōſtant.Sunt autē ſenſus iſti eſinceris illis immixtiſq;. Viſus ſcilicet ex igne.auditus ex aere.

Cur aures quæ omniū maxime partium noſtræ faciei exangues ſunt.robore magis afficiuntur.ubi
nos pudor appræhenderit.Vtrum ꝙ peregrinus humor partem adire inanem aptus natus eſt itaq;
cum calore per pudorem orto reſoluitur ſtatim ſe in aures colligit. an quia temporibus appoſitæ
ſunt.Quo uerſus maxime humor confluit.Cum enī hominē pudet:calor ſe in faciem recipit.itaq;
ruborem adducit.aures uero minimo in ea profundo extant. Natura calidiſſimæ ſunt & coloratæ
Niſi longe frigore rigoris obturpuerunt. ideo hæc ꝑticula omnium faciei particularis coloris eſt
optimi. Quamobrem paſſus diſperſuſq; calor ꝙ per ſumma res tenet rubicūdas reddere poteſt.

Cur urinātibus aures dum inter mare ſunt :runpi ſoleāt.Vtrū quia retētus ſpūs impetu cogit uæhe-
mētiori.An ſi cām hoc haberet:idem uel ī aere fieri poſſet.An ꝙ nō cedit diſrūpi ocius poteſt.& a
duriori q̄ molliori facilius.Quod itaq; inflatum eſt minus cedit aures uero ut dictum iam eſt ſpū
retento inflantur.Itaq; ab aqua quæ aere durior eſt obtundūtur:offenſæ atq; rūpuntur.

Cur urinātes ſpongias alligare auribus cōſueuere.an ne mare per uim occurrens aures rumpat haud
enim ita ſtipatæ impleri ut inanes exemptis ſpongis poſſunt.

Cur ſordes aurium amaræ An quia putri ſudore cōtrahuntur qui ſalſus amarus eſt.

Cur ſpongiarii ſuas diſſecant aures & nares. An ut ſpūm cōmodius reddāt hæc enī eſſe ſpirandi iti-
nera uidentur.Laborare quippe difficultate ſpirandi eos affirmant. dum foras emittere animā nō
poſſunt.leuariq; cū propellentes extruduut. Mirū tamē ſi reſpirandi aſſequi facultatem refrigerati
onis gratia negant:Sed eſſe id neceſſarium magis uideatur.An merito plus in retinendo laboris ſit
cum corpus extumeat diſtendaturq;.Spūs uero foras ſponte efferri poſſe uidet̃.An ītus etiam ten-
dere ita poſſit cogitandū tamē æque uidetur Pleriq; uero lebete demiſſo repirandi uiam urinato
ribus moliuntur.Haud enim aquæ lebes īpletur.Sed aera ſeruat ad demerſum hominē uſq;.Quip-
pe qui erectus per uim dimittatur ut undiq; æquali nutu deſcendat. Nā ſi q̄tumlibet inclinauit
humore protinus interrūpente impleatur neceſſe eſt.

Cur nōnulli cū ſuas inſcalpūt aures tuſſiunt.An quia ſenſus audiendi foramē cum pulmone canna
liq; aſpitudine cognomīato ſortitur. Indicium ꝙ his ipſis repletis obſceptiſque homo ſurdeſcit
Humoris itaque aliquid e frictioni iſta aurium liqueſcit:atque in cannalem quem modo diximus
per foramen illabitur quod tuſſim mouere poteſt.

Cur ſiniſtra auris ocius magna ex parte pforata cōſolidari q̄ dextera pōt: quo circa mulieres alterā
marē uocāt:alterā feminā.An quia partes ſiniſtræ humidiores calidioreſque ſint. Quæ autē hītu
huiuſcemodi ſunt cōſolidari poſſint facilius Vn̄ in plātis etiā tenellis:atque uiridibus coitus con-
corporādique unio facilius agitur:& uero ulcera iuniorum promptius cōpaginantur q̄ ſeniorum.
Argumentū partes ſiniſtras eſſe humidiores ꝙ molliores ſunt,atque effœminatiores.

Quā ob cauſam pudefactis aures ſūme rubeſcant iratis oculi An quia podor in oculis refrigeratio
quædā cū timore ē. Itaq; calor iure oculos deſerit Quod cum inde ſecedendū ſit.locū ſui capaciſſi
mū petat neceſſe eſt qualis certo ſūme ſunt aures.Cæteræ nāque partes longe oſſibus oēs cōpacte
ſunt.Iratis cōtra calor in oculos totāque faciem reuocatur:ſed:compectior in oculis eſt unde licet
albi eorum colori ratione.

Cur auriū ſonitus accito ſtrepito ceſſet.An quia minorē ſtrepitus amplior pellit & eruit.

Cur ſi aqua lapſa in aera ſit oleū, quo humor effluat inſtillamus nullo nāque humore alio effluere
poteſt.Vtrū ut quoniā oleū per ſūma aquæ innatat:eique aqua præ lētitate adheret :effluāte oleo
aqua etiā ipſa:effluat.An ut ꝑ lubricā autē labens aqua excurrat.oleum enim utpote lene facit ut
propere labeſcere poſſit.

Cur minus aures urinātibus rūpantur:ſi oleū ſibi inſtillatū hn̄tes in mare inrerrūpant.An ratio cur
rumpi aures poſſint ante expoſita eſt.Oleū uero in autes inſtillatū facit ut mare ſupueniens relabi
facilius poſſit.Quō in parte corporis exteriori puncta fieri nouimus. Labeus autem ictum parti ī
teriori auris nullum inuehit : itaque diſrūpere non poteſt.

Quā ob cām aures cū exāgues adeo ſint:pudore erubeſcere poſſint. An res quæq; ferri in eum ſole
at locū qui ſui uacuus eſt.Cū ergo ſanguis efferri ſurſum calidus uideat̃ aures maxime partemq;
in aniſſimā adit.Itaq; rubore inibi afficit.Quod idem intelligendū de generis etiā eſt.Adde ꝙ ter-
nuiſſima cutis quæ diſtēta eſt.ita fit ut rubor ꝑcidi in auribus ꝑcipue poſſit.

Cur nemo oſcitās aurē inſcalpere ſuā audeat.an qa mēbrana etiā ꝑ quā audimus inflatur:cum oſcita
mus.Indiciū ꝙ audiēdi facultas tollitur cū oſcitamus. Spūs enim ut in os ita etiā in aures interrū
pens mēbrarnā expellit:ac ꝓhibet quominus ſonus ingrediat̃ Quod cū ita ſit ſi ſedē audiendi cum
oſcitamus auriſcalpio tetegerrimus plurimū mēbranā ledemus. Ictus enim ad obiicientem reni-

tétemq; ſpũm non ad cedenté inferetur;& mẽbranã abiunctã ſolidis eſſe certum eſt.Quare dolor ita moueri uulnuſq; excipi facile poteſt.

Cur ſingultus ſternutamento ſedari queat.an quia non partis eiuſdé utraq; iſta affectio eſt ſed rctuus uentriculi.Singultus uero refrigeratio cruditaſq; ſpiritus atq; humoris pulmoni cõiunctiſſimi eſt Sedes aũt cerebri rem cum pulmone cõem ſortita eſt Quod quidem ratione conſtat aurium:interdum enim ſurditas accidit ſimul & morbus ipſe aurium in pulmonis uicium tranſit:& nonnullis tuſſis ſtatí mouetur ſuas ſcalpentibus aures.Loco autem ſternutãdi rem naribus eſſe cum pulmone cõmuné reſpiratio docet.Quæ comunis utique eſt.Sternimus itaq; loco eoipſo calefacto.Calorem aũt eius locus ſentit inferrior. Cuius ſingultus eſt Calor uero uim obtinet & concoquendi. quãobrem aceto etiã retentioneq; ſpiritus finiri ſingultus leuior poteſt.Spũs ení retentus ſatis cõ calefacit.Vnde fit etiã inter ſternutandum:ut ſpirandi retentio idé obducta efficiat:& conueniẽter quoq; expientia ſuperiori de loco educitur. Quippe cũ fieri nequeat ut quis ſternutet niſi expiret.impetus itaq; ſpũm interclusum rumpit.diſpellitq; qui ſingultũ ciere poteſt.

Cur ſiquis ſternutaturus oculũ pfricauerit minus ſternutet. An ꝓpter ꝗ ꝗ ſternutamentũ a quodã excitatur calore.Frictio aũt calorem ciere poteſt. Qui calor qm̃ locus quo ſternutamus oculis in ꝓpinquo eſt.alterum ſternuendi caloré tollit.quemadmodum minor ignis ab ampliori emarceſcit atq; abſumitur.

Cur bis ſternuere magna exparte ſolemus:non ſemel aut ſæpius. An quia binis naribus ſumus. Per utrũq; itaq; naré uenula partita diſcurrit qua ſpũs ſolet permanare.

Quã ob cauſam qui ſolé aſpexerint ſternutare magis cõſuerunt.An qa ſol calefaciens mouet:perinde atq; qui nares penna ſollicitant.Idem ení utriq; agunt quippe qui per motũ calefacientes ocius ſpũm ex humore eliciãt. Cuius excurſio ſpũs ſternutatio eſt.

Cur ſingultus ſternutamẽto finitur & retentione ſpũs & aceto.An ſternutamẽto:quia ſpũs cohibetur inferior atq; circumobſiſtit. Quéadmodũ medicina parti ſupiori adhibita alius ſentit ac imutatur.Spũs retentione leuiores tollunť ſingultus eo ꝗ exiguus ſpirandi impetus ſi pauliſper retinuimus ut in tuſſi deſiſtit.Sic etiã ſingultu reprimiť: cogiť ſtrangulať.Aceto idcirco ſedatur:quia humor circumſtans ac ꝓhibens eructandi licentiã in ſpiritũ per uim:arceri calefactoriã extenuať. Fit ení ructus cũ uentriculi humor recaleſcens inflať atq; cõcoquiť. Singultus uero quotiés ſpũs uacans ab humore in loco ſpũi deputato retinetur.Hinc ení dũ enititur nec erumpere põt: diſtentioné inducit.quæ diſtentio apellata ſingultus eſt.Inde fit ut ſingultus ubi ĩalguimus oriatur. Frigus ení humoré ſpũi obductũ coangit ſpũs circũuentus exilit. Cuius cõmotio nõniſi ſingultus é.

Cur aquam nõnullis frigidã infacié fundimus :cum e naribus ſanguis effluit. An ita calor intus ſe colligit: atq; circũobſiſtit qui ſanguiné ſummũ reddit liquidiorem.

Cur ſternutamentũ pro numine habetur non tuſſis neq; grauedo. An qa de capite mẽbroꝝ præcipue omnium diuino.Vnde cogitatio eſt ſuũ ducit principiũ. An quia cæteri illi affectus ratione morbi eueniant hic ſecus extitit.

Cur oculo pfricato ſternutamẽta deſiſtũt. An qa humor ſic reſpirat lachrymã quippe oculus poſt frictioné emittit ſternutamẽtũ auté humoris copia excitať.An quia minor calor corripi ab ampliori cõſumiq; poteſt.Oculus auté pfricatus plus caloris ſibi acquirit ꝗ̃ ſit qué naſus complectiť. Hinc etiam fit ut naſum ſiquis perfricet ipſum ſternutamentum deſiſtat.

Cur eruptio cæterorũ ut flatus ut ructus ſacra haud quaꝗ̃ habetur ſternutamenti ſacra habita eſt Vtrum qm̃ cum tres partes principes noſtri corporis caput thorax & aluus Flatuſq; alui expiratio ſit ructus uentriculi ſternutamentum capitis quæ pars ſacra ꝑcipue eſt. ſpũm hinc exeũtem ut ſacrum ueneramur & adoramus.An quia ſpũs oĩs eruptio partes ꝗs modo dixi melius ſe habere ſignificat.Cũ enim minus ſternere queunt:ſpũs erumpens ieuat ac mitigat.Ergo ſternutamentum quoq; bene caput ualere poſſeq; concoquere indicio eſt. Cũ etiã capitis calor humorem ſpũmue conuincit tunc moueri ſternutamentum ſolitum eſt.Quãobré moribundos ĩterdũ ſternutatorio excitamus tanꝗ̃ ſi hoc affici nequeát ſpes nulla ſalutis ſit.Peride igitur quaſi bonæ ĩ diciũ ualitudinis partis optimæ atq; ſacerrime ſternutamentũ adorant beneq; & augurantur.

Cur homo omniũ maxime aĩantiũ ſternutare ſolitus eſt.An quia foramina ſui corporis obtinet latiora per quæ ſpũs interrũpere põt:his enim ſpũ ĩ pletis ſternimus. Latiora aũt eſſe indicium quod omnium minime aĩantium hõ olfatu ualet foramina.quippe tenuiora ſentiũt exquiſitius. Quod latiores meatus plus humoris ac ſæpius ſubeat neceſſe eſt.Quo in flatu ſternutamentũ moueri ſolet.Taleſq; homo maxime aĩantiũ habet:merito ſæpiſſime ſternuat ꝑſerti ꝗ naribus breuiſſimis é Sic anim humor concalefactus celerius effluere cõuerſus inſpm põt.Cæteris uero præ longitudine narium ante refrigeratur quam effluat.

Cur ſternutamenta quæ de medio noctis ad meridiem uſq; moueantur damnemus' Quæ de meridie ad noctis medium approbemus.An quia cũ ré aliꝗ lex ordimur tunc ſternutamentum potius

obſeruandum ſit. Itaq; cum rem agere proximis atq; inter initia ſternuiſſe acciderit amouemur remque incœptam proſeqni temperandum cenſemus Dies igitur & aurora & de medio uſque noctis quaſi inicium quoddam eſt. Itaq; omninoſum tantiſp ſteruutamentum eſſe putamus temperamurq; ſternutare ne pgentem quépiam ad agendum reuocamus: poſt meridiem uero atq; mediũ uſq; noctis finis ueluti qdã ẽ. Tẽpuſq; illi cõtrariũ itaq; cõtrariũ itaq; cõtra tũc & exiſtimat & agit.

Cur ſenes laborioſius ſternutant. Vtrum q his foramina per que ſpũs pmanare ſolet adducta atque cõnata ſunt. an quia ſenes facile eleuare nequeunt: per uim demittunt atq; cõcaſſant.

Cur ſi ſpm quis retineat ſingultus deſiſtat. an quia refrigeratio eſt quæ ſingultum in ducat q̃obrẽ & q timẽt & qui algẽt ſingultiũt. Spũs uero retentus partem corporis calefacit interiorem.

Cur homines ſurdi e naribus magna parte loqui cõſueuerunt an quia pulmo eorũ uiciatus eſt. Surditas enim detrimentũ pulmonis eſt. Vox itaq; ferri expedite non põt. Sed quẽadmodũ qui ſpirãdi laborant: difficultate ſpiritum uniuerſum ſuã ob ĩbecilitatem reddũt: ſic uocem illi emittunt. Nituntur itaq; naribus etiam dum loquuntur qua uox protrudens ſeſe ſono p attritũ rancido illo profertur. Fit enim ut uerba per nares afformentur. cum pars naſi ſuperior qua per palatum foramina patent caua eſt. Reſonãt enĩ tintinabuli inſtar ob clauſtri ĩferioris anguſtiam.

Cur ſternutamẽtũ ſolũ nõ dormiẽtibus ſed ,ppe dixerim ſp uigilãtib⁹ fiãt. An qa fieri ſternutamẽtũ nõ põt niſi a calore q partẽ eã cõmoueat: q̃ effici ſolet. Ex quo faciẽ ſoli obiicimus cũ ſternuere placet. Dormiẽtibus aũt calor ĩtus circũ obſiſtit. Quãobrẽ imæ dormiẽtiũ partes calidiores reddũtur ſpũſq; abũdat. Quæ qdẽ res cauſã etiã habet. Cur genitura ĩ ſõnis præ libidine ,pfluat. Merito igit̃ dormiẽtes nõ ſternutamus. Cũ enĩ calor ſecedat capitis q eius ptis humorẽ natus mouere apt⁹ eſt quo ĩ aera extenuato ſternutamentũ exultat affectionẽ cõſequẽtẽ illã obuenire nõ poſſe cõſetaneũ ẽ Crepitus tñ ĩferius ructuſq; ſupius dormiẽtes magiſq̃ uigilãtes extrudimus. Quod enĩ uẽter ĩflari in ſõnis amplius ſolet accidit ut eius inflati humores loca ſibi proxima adeant. eo namque nel a ſpu per quietem ex acito compelluntur. Retinere potius enim quã emittere poteſt qui ſopitus eſt itaq; intus calorem contrahit. Atqui ſpiritum retinet deorſum ĩpellat neceſſe eſt. Quippe cũ uiĩmũde ferri ſpũm pter ſuã naturã ſit. Vnde fit etiamut perdifficile ſit ſpũm retinere. Quinetiã cũ dormiamus hæc eadẽ rõ eſt. cũ enĩ uigilia motus ſit: qui mẽbra ſentiẽdi efficio accõmodata magis cũ uigilamus. exercet: cõſtat ſõnũ poſſe accedere cũ eadẽ illa mẽbra quieſcũt. Cũ uero uis ignea ſit quæ mẽbra corporis nr̃i mouere poſſit & hæc ĩtus ſi cõtrahat circũſiſtatq; ĩ ſõnis caput reliqns qd̃ ſẽſus cõtinet oẽs. tũc maxime ſẽſũ ſedes qeſcere poſſint. Quæ quidẽ res cãm afferat dormiendi.

Quã ob cauſam ubi ſternutauimus: aut minximus mẽbra noſtra ĩ horreſcere ſolent. An quia utraq; re illa uenæ aeris in anes redduntur. quem calidũ ante cõtinebãt. Inanes aer extrinſecus alius ſubit illo frigidior qui ante in uenis fuerat quã ſternutaremus: aut mingeremus quod cũ talis ſubeat aer merito facit ut membra inhorreſcant.

Cur ſingultus ſternutamento deſiſtere poteſt. An ,ppterea qd̃ ſingultus nõ quemadmodum ructus a uentre qui cibi conceptaculum eſt. ſed a pulmone ,pficiſcuntur quod maxime refrigeratione aut rigore aut dolore aut medicatione ſuperiore accidere ſolet q enim membrum id calidũ ſua natura eſt. Quotiens refrigeratum ſit totũ admittere ſpũm non poteſt. Sed bullas quodãmodo excitat. Quamobrem retento etiam ſpritu ſingultus finitur. Sic enim pars iſta recaleſcere incipit: & aceto quoq; hauſto deſiſtit: quoniã uis aceti calefactoria eſt. Cũ itaq; calidũ quodq; concalefactum redd datur ſedeſq; cerebri foraminibus puia pulumoni rñdeat: efficit̃ ut retentio ſpũs quæ ſternutationi anteceſſit repræſſuſq; deſup illatus affectionẽ iſtã pulmonis mẽbri calidi abigere ualeant.

Cur hominis capillo criſpo & tortili magna ex parte reſimiores ſint. An ſi criſpitudo ſita in craſſitudine eſt & craſſitudo nõ ſine duritia cõſtat: & durus ſanguis calidior eſt. & calor materiã excreſcere inutilem minus patitur & os ex uacãte materia conſiſtit: & cartilago nõniſi os eſt merito diminutio naſi conſequat̃. Indicium ætas adhibet puerilis. ſunt enim pueri oẽs naſo reſimato.

Cur hoĩes qui raris dentibus ſunt uitam longe agere nequeant. An quia longe animantia uiuunt quæ dentiũ ordine p̃dita ſũt nomeroſiore: ut mares q̃ fœmĩe lõgius. Viri nãq; diutius q̃ mulieres atq; in pecudum genere cæterorũq; animalium perſpici identidem licet. Qui itaq; raris dentibus ſunt: habere Quaſi pauciores indicantur.

Cur dentes qui longe ſolidiores q̃ caro ſunt frigus amplius ſentiant q̃ caro. An quia meatibus nitũtur: infixi tenuibus quorũ exiguus calor celeriter a frigore uincitur mouetq; dolorem.

Cur dentes firigidum amplius q̃ calidum ſentiant. caro econtra. Vtrum propterea q caro mediocri temperaroq; habitu eſt: dentes uero perfrigidi ſunt. itaq; rem frigidam ſentire plenius poſſunt. An qm̃ meatibus cõtinẽtur tenuibus quibus calor inditus exiguus eſt itaq; re aduerſa potius patiuntur. caro qa calida ẽ ut nihil afficia frigido põt. ita calidũ cõpẽdio ſẽtit Ignis enĩ q̃ſi igni adiicitur.

Cur lingua rerum index plurimũ eſſe poteſt. Nã & febris ardẽtioris & grandinum ſi quæ inſunt: & pecoris uerſicoloris uaria eſt. An quia humoris capiens eſt: & ſuper pulmone poſita. Vnde febrium

principium ducitur. Verſicolorũ aũt ratio referri ad humorũ uarietatẽ debet. Inficit tamen id primũ per quod humor primũ manat collaturq;. Cuius gñis lingua eſt. Grandines uero lingua propterea contrahit quod inanis ſpongioſaque eſt. Quippe cum grando ueluti uarus incococtus cruduſque parte interiore corporis naſci ſoleat.

Cur lingua amara ſalſa & acida fieri põt dulcis nõ poteſt. An quod naturæ corruptiones iſthæc ſunt Conſtantiam uero ipſam naturamq; ſentire nequaquam fieri poteſt.

Cur totidem coloribus lingua euariat quot cutis. Vtrum q ea quoq; in mẽbrorũ numero exteriorũ recipit q̃quã i ore abdita ẽ. Verũ qa ptenui cute itegit uel minima i ea uarietas dephẽdi põt. An q aquæ ratio ẽ quæ facit ut colores mutẽtur lĩgua aũt affici ex potione maxime poteſt.

Cur halitũ ex ore tũ calidũ tũ frigidũ reddere poſſumus. Quippe q frigidã efflemus: calidã uero exhalemus. Indicium quod manus ori admota exhalanti calefieri põt. An utroq; modo aer cõmotus calidus eſt. Sed quoniã q efflat nõ uniuerſum aerea mouet ſed ore anguſtiori extringit: paucum expirat. quod multum externi aeris excitat. Itaq; calor ori pfectus paſſus in eo ſuam exiguitatẽ delitescit. At qui exhalat uniuerſum ob eamq; rem calidiorem expirat. Eſt enim efflatio ſpiritus ſtrictim protruſus, exhalatio uero ſpiritus uniuerſum profuſus.

Cur ſi uæhemẽter uniuerſũq; expirauim⁹ iterũ expirare neqam⁹ q idẽ i inſpirãdo ẽt accidit. bis enĩ ex ordine id facere neqm⁹. An qm̃ alterũ dilatio alterũ cõtractio loci ẽ. Iccirco q̃dã tẽus nõ uſq;q; ptarhi pñt. Cõſtat igit ãbo uiciſſim fieri eſſe neceſſũ bis uero ex ordine poſſe neutrum.

Quã ob cãm cũ alius locus ſit qua cibus potuſq; tranſeũt alius qua ſPiramus ubi grandiorem bucellã deuorauimus ſtrangulemur. An nihil abſurdũ ideſt. nõ enim mõ ſi alicuius interuentu locus ſpirandi ſtipatus ſit uerũ & ſi abductus ſit extrinſecus, æque imo magis abſtrangulamur. Iſthæc uero pxima inter ſeſe poſita ſũt quo cibũ excipimus & quo ſpiramus quare ubi iuſto amplius fructũ i cidit locũ ſpirandi proximũ addũt inſtringitq;: ut uia ſpũi omnis degenetur.

Cur hoĩes qui uirgulã ſuæ palmæ ductã per totã latituqinem hñt uitæ longiſſime eſſe poſſunt. An quia breuis ætatis in becillaq; ſũt. Quæ artuũ bñficio carẽt ĩbecillitatis ĩdiciũ ætas prima atq; tenerrma affert. Vitæ aũt breuis teſtimoniũ dat genus oẽ aq̃tile quæ cũ ita ſint coartata cõpactaq; oĩa cõtra ſeſe hr̃e liq̃do ẽ. Quo in genere illa etiã ſũt quæ cũ ex natura artibus maxime careãt articnlari tñ contigerit. Palmæ aũt partẽ ĩteriorẽ penitus carere articulo certum eſt.

Quã ob cauſam dũ longe ſpiramus uenter trahẽtibus adducitur: reddentibus diducitur atque repletur. Veri enim ſimile dixeris eſſe ut contra eueniat. an quia cum reſpiramus uenter adductis coſtis in imũ comprimitur. iccirco diſtendi in ampliorem molem folium inſtar appareat.

Quã ob cãm ſpirare neceſſe habeamus. an quẽadmodũ humor diſſolui in ſpiritũ poteſt: ſic ſpũs trãſire poteſt in ignẽ. Calor itaq; naturalis ubi bonã ſpũs partẽ in ignẽ cõuertit dolorẽ admouet atq; etiã meatus diducit & amliat. Quẽobrem ignẽ cũ ſpu expellere cogimur: quibus ex truſis meatus contrahunt atq; refrigerant. Itaq; dolor iterũ temptat. Rurſũ igit aere trahimus atq; ubi poſt hac ſpirandi meatus patefecimus uocẽq; reddimus igins iterũ orit. atq; iterum præ dolore ſpiritum reddimus. Idq; uiciſſim ordine ppetuo agimus: ſicuti etiã palpebras agitare ſolemus ut corpus oculorũ refrigeretur aſſiceturq;. Et uero cũ ambulamus ingreſſui noſtro attendimus. ſ. ex ordine gubernandi atq; regendi quem uis noſtra intelligendi pcõmode aſtruit hanc ergo in modũ ſpirandi quoq; uſum exequimur. Ingenio qppe trahendi aeris reddimus: atq; illico rurſum attrahimus.

Cur inhorreſcere magis ſolemus: cũ alius modo quodã nos tangit q̃ cũ nos ipſi taugimus. an qa tangendi ſedes rem pelenius externã q̃ ſuam ſentit. Quod enĩ natiuũ atq; inſitũ eſt id ſenſum effugit. Quinetiã qd claculo atq; ſubito fit: terribilius certe occurrit. Metus aũt refigeratio quædã eſt. at uero tactus extraneus quæ ſuo utrũq; id habet. Deniq; affici unũquodq; ab alio uel tantumdẽ uel magis aptum natura eſt. Quod etiam in titillando conſtat accidere.

Cur in aliis & pedum ueſtigiis titillamur. an propter cutis tenuitatem. an quia tactus earum partiũ inſolens eſt. ut etiam auris.

Cur non eiuſdem in rebus inhorreſcere oẽs ſoleamus. an quẽadmodũ nec in eiuſdẽ oẽs delectamur Nec in eiſdẽ angimur oẽs ita nec in eiſdẽ oẽs horreſcimus. Quædã enim refrigeratio æqua omnibus ratione inuehitur. Sed alii tamẽ cũ ueſtis rumpitur inhorreſcũt: talii cum ſerra uel acuitur uel trahitur: alii cũ pumex ſecatur: alii cũ lapillus mola pfrangitur.

Quã ob cãm cũ æſtas calida hiẽs frigidiſſima ſit. corpa tactu frigidiora p æſtatẽ ſint q̃ per hiemẽ. Vtrũ qm̃ a ſudore refrigerari corpa poſſint: q ut fieri per æſtatẽ ſolet ſic ab hieme alienus eſt. An quia in cõtrariũ tẽporũ tũ frigor: tũ calor circũobſiſtit. intuſq; p æſtatẽ calor refugit. Itaq; ſudorẽ põt expromere per hiemẽ uero uim frigoris arcet & corpus perinde quaſi terra euaporai.

Quænam cauſa pilos inhorreſcere faciat. An merito cute cõtracta exurgant: quæ contrahi tũ a frigore: tum a plæriſq; aliis affect⁹onibus poteſt.

Cur nemo ſeipſum ualeat titillare. An nec ab alio quidẽ titi let ſi rem pſenſit. Vel potius ſi ipm ui-

deat titillantem ergo minime titillari quis poſſit: ſi quæ tactio afferẽ nõ lateat. Riſus uero lapſus quidã & faruda tio eſt qua cũ in ſede ꝑcordiorum qs uerberaẽ ridet. Haud locus qlibet eſt quo ri demus. clandeſtinũ aũt oẽ fraudulẽtũ ẽ. Qua de cã fit ut illa eadẽ res & moueat riſũ & nõ moueat.

Cur labris maxime intitillamur. An quia mẽborũ quod titillari poſſit non longe a ſede potiſſimũ ſentiendi abeſſe debet. labra autẽ eo maxime in loco poſita ſunt. Sed oĩum maxime locoꝝ capitis propterea titillantur ꝙ carne ex toto cõſtat quare nobiliſſima eſſe poſſint.

Cur ſiquis locũ noſtrarũ alarũ moueat in riſum cõtinuo labamur. ſi quã aliã moueat partẽ nullã poſ ſit ridendi cãm afferre: & quæ nã ratio eſt cur naribus penna tẽptatis ſternutamentũ moueaẽ: An quia loca quædã uenularũ hẽmus: qbus uel refrigeratis uel cõtra effectis uenulæ ipſæ aut humectantur: aut in ſpũm ex humore diſſoluuntur. Quẽadmodũ ſi uenas ceruicis dormienti quis præmat. lætitia itaqꝫ geſtiens concalefactio quædam eſt. Spm autem cũ redũdarit foras mittimus uniuerſum. Sternutamenti quoqꝫ ratio illa eadem eſt. Cum enĩ penna mouemus atqꝫ tepefacimus nares humor in ſpiritum ſoluitur quem mox redũdantem expellimus.

Cur ſæpenumero uſu euenit ut ingeſto cibo inhorreſcamus. An ꝙ cibus frigidiuſculus admiſſus eſt uincit principio magis naturalem calorem ꝗ uincitur.

Quã ob cãm quod digitis uice mutata implicatis circumagitur duo eſſe uideatur. An quia duplici ſentiendi parte attingimus. Nunquã enĩ fieri poteſt ut lateribus digitorũ exterioribus utriſqꝫ idem cõplectamur & agitemus dum manu ordinem ſuũ obtinet naturalem.

Cur faciem effigiare conſueuerunt. Vtrum ꝙ quales nã ſimus ea ipſa corporis parte intelligi poſſit. an ꝙ ea præcipue qui ſimus agnoſci poteſt.

Cur faciẽ maxime ſudare ſolemus. Quæ carnis oĩno expers atqꝫ gracilis eſt. An ꝙ ea ꝓpenſiora ſunt ad ſudorẽ quæ humida laxaqꝫ ſunt. Caput aũt tale eſt. Quippe ꝙ humorem ſuũ plurimũ hẽat quẽ uenæ tendentes inde declarant. & deſtillationes quæ e capite uenire ſolent. crebrum item humidũ eſt & foramina capitis permulta capilli profecto foraminum multitudinem foras uſqꝫ productã latiſſime indicant. Sudor igitur non ex parte inferiore: ſed ex capite oritur. Quãobrem: frõs prima & maxime ſudat. Prima enĩ ſubiecta uertici eſt. Humor autem deorſũ nõ ſurſum fluit.

Cur alica plus aquæ recipiat ꝗ triticũ unde cõfecta eſt. An ꝓpterea ꝙ alica farina quodãmodo eſt ſimila: farina aũt plus aquæ ibibit. moles enĩ amplior eius ꝗ tritici eſt. Præſſius namqꝫ & cõſtipatius triticum eſt. An quod autem amplius eſt: plus id cape poteſt. An nõ ſolũ eaipſa de cauſa ita fit: ſed etiã calore quẽ intra ſe cõtinet & ſarina & alica efficitur ut bibatius hauriãt. quod enĩ calidum eſt humorem id efficatius ad ſe trahit & expeditius in uaporem conſumit.

Cur farina tritici maſſata ꝑtritaqꝫ longe amplior reddatur ꝗ ordei. ſ. ex ꝓportione. An ꝙ altera multum humoris ſibi admittit: altera parũ Sed qua de cauſa plus admittat. Congruẽs enĩ potius dixeris: ut ordeacea bibatior ſit. Quippe cũ ordeum toſtũ: triticum non toſtũ ſit. An ꝓpterea ita fit: qa triturã pleniorem triticea partitur. Cuius cauſa eſt: quod partibus minutioribus conſtat. Fit igitur quaſi ut ꝗtuplo partibus contineri poteſt minoribus tantuplo humorẽ ſibi largiorem admittat. quippe quæ ipſum humorẽ pro glutine ſibi capiat ut Empedocles quoqꝫ ſuis in ꝓſicis diuerticulo quodã ait. Munus ubi larga cereris coniũxerat unda. Multũqꝫ humoris proinde abſumere queat.

Cur etiã igni mãdata maſſa tritici amplius augeatur ꝗ ordei. An ꝙ humorẽ in ſe cõtinet indiſcretũ. qui recaleſcens extrudi neqat. hic ergo cũ in ſpũm tranſeat: nec ſeſe pormere peritur. atqꝫ ex maſſa ordei poſſit uidelicet propter tritici ſpiſſitudinem: ſpiſſius enĩ eſt quod partibus conſtat minutioribus. Idcirco extollit molẽqꝫ agit ampliorẽ. Ad hæc plus iſta humoris continet. Quo recaleſcente ſpũs prouenire ſolitus eſt. Ex quaqꝫ re autem pluris plus proficiſcatur neceſſum eſt.

Cur piſtorum cæterorũqꝫ officio fungentiũ frumentario: qui ordeũ attractãt imbecilli efficianẽ: & deſtillationibus infeſtentur. Qui autem triticũ corpore ſint bene hito. An ꝙ facilius triticũ concoqui ꝗ ordeũ poteſt. atqꝫ ea re delibamenta inde manãtia eſſe faciliora neceſſe eſt.

Cur panis toſtus durior: tepefactus humidior reddi aliqtiſper poſſit. An quoniã cũ torrefit humor extruditur. itaqꝫ panis reliniquitur durior. Leniter autem cũ recaleſcit humor cõſiſtens ab igne diffunditur. Humidiorqꝫ proinde exiſtit.

Cur farina tritici reſicata minus cõſtipetur ꝗ ordei. an ꝙ intercapedĩe uacant. quæ ex partibus conſtant minutiſſimis: & plura ꝗ grauiora ſunt: cõpreſſa ſuapte põdere tantũdẽ occupant ꝗ pautiora. Sed farina ordei craſſiulcula eſt. itaqꝫ ſiccata cõpeſci itaqꝫ in minus cõtrahi põt: ut quod minus eſt ſuo cõpreſſu plus illud cõſtipet in ſeipſũ capeſſatqꝫ: triticea porro particulis minutiſſimis iam conſtat. Itaqꝫ nõ ideo reſiccatur ut partes reddantur minores: ſed ut leuiores efficianẽ minuſqꝫ conſtipẽtur ſuo cõpreſſu & nutu. Natura enĩ grauior farina triticea ꝗ ordeacea eſt.

Cur allia & cepæ quo ſicciora ſeruantur eo meliora poſſint euadere. Cætera autem deteriora. an ꝙ omnia iſtiuſmodi maxime plena humoris conficiuntur. Itaqꝫ terræ cõmiſſa ſicciora tẽperamento cõmodo germinare incipient adde ꝙ minus putrent: cũ ſicciora ſeruntur.

Cur allia & cepæ ſole ex plantis recõdite germinare poſſint. an ꝙ humore alimentoq; ſunt refertæ. Copia igitur aliméti eſt ꝙ germé efficere queat. Idq; conſtat argumento tũ ſquillarũ: tum etiá bulboꝝ qui idem facere poſſunt. Creſcere autem quodq; ſolet cum tempus uenerit.

Quã ob cauſam quæ aqua frigida irrigamus dulciora q̃ quæ tepida euadant. An ꝙ ſic interclusum calidũ ſalſius eſt: ut calidius quod ſalſim. dulce auté ita contrariũ ut frigidum eſt: & alimento oleribus humorem unde ſaporum genera oriuntur.

Cur allia cũ excauleſcũt: plenius q̃ recens edita olét: an ꝙ recétia humoris multũ adhuc extranei cõtinét: quo fit ut uim ſuá integrá hr̃e neqant. Cũ aũt decocta iá ſunt: ſecreto humore illo in utili. Tum ſuũ odorem ſincere adipiſcuntur: qui. ſacer eſt. Quinetiam cæteri nuper editi furctus dilutiores ſunt: & cepas recétiores ob eam cauſam minus acres ſentimus.

Cur furctusmyrtoꝝ nõ cõditarũ. magiſq̃ folia defluãt cõditarũ aũt reſeruatarũq; alga ut fit ſolia defluãt fructus adhæreãt. an ita euenit nõ cõditis qm̃ natura ſancitũ eſt. ut fructus pacta decoctione flaceſcant ac decidat. Quæ quidé decoctio repoſitis agi nõ poteſt ſed eatenus tm̃ efficitiŕ ut alge uapor ꝓhibeat: ne humor fructus ĩmuteŕ. Flia cõtra cũ ſiccent decidũt. alga aũt ut ſalſa exiccá di uim hét. Ergo nõ idem foliis accidit arbori adhærentibus & cõditis modo quo dictnm eſt.

Quá ob cám cucumeres: cognométo pepones optimi paluſtrib⁹ planis ideſt humidis fieri ſoleant: ut apud orthomenũ & in ægypto. aquarũ etení uberé terrá eſſe ægyptũ putamus. cũ ergo cucumeres qui humidi ſunt: & ob id orthenſes ac rigui minime laudati locis paluſtribus q̃ madida ſunt egregie fiát. Vtrũ ꝙ ob terræ q̃ duritiá alti⁹ cogunŕ deſcédere. Solũ náq; limoſũ ac planũ maxíe ĩdureſcit. Qui aũt alti⁹ ĩnitunŕ meliores euadũt. an ꝙ terrá ſiccá eé oportet. qm̃ cucumeres natura humidi ſunt. Ita cní ſeqtur: ut p retractũ in mediũ ueniát. paluſtris uero ſi plena altaq; ſit. alimentum nec exiguũ ꝑbet ꝓpter ſoli altitudiné locũq; ipſũ neq; nimiũ quoniá ſolũ reſiccari neceſſe eſt.

Quá ob cám ruta & nõnulla pigmenta odora ſudoꝝ faciant fœditatem. an quoꝝ in odore grauitas eſt atq; acritudo hæc cũ excrementiciis mixta humoribus deprauare odores poſſunt.

Qua de cauſa rutá faſcinationis remediũ eé aiũt. an ꝑpea qa tũ effaſcinari ſe credũt: cũ aut foraciter edũt: aut incõmoditatũ aliquarũ tenentur ſuſpitioné. aut cibum hñt ſuſpectũ qué capiunt. itaque cum demenſa eadé qui priuate ſibi aſſumũt. participé intuenté quépiam faciunt.

Cur ignis hoíem nigrũ non reddit fictilis reddit. ſol cõtra hoíem nigrore afficere põt: factile nõ põt an nõ eadé uterq; rõne agit: ſed ſol adurédo nigrificat. Ignis fictilis replet: obducitq; fulgíe: q̃ fauilla ꝑtenui Dũ carbones frágunŕ ſimul & flagrãt: cõtrahiŕ homíem nigꝝ ſol reddit míme qm̃ ſolis calor lenis molliſq; eſt. & ꝑ ſua tenuitate cuté ipſam leuiter p ſũma adurit. Quoniá itaq; carné nõ attingat. doloré nullũ põt ĩfligere qm̃ urat nigroré ĩuehit ignis ꝓfecto uel nihl tãgit uel intro irrũpit. ná ambuſta quoq; ignis atra reddunŕ. Veꝝ hic nõ ea tenus tm̃ mndo urit quatenus calor ater ſe pandet & auget.

Cur hoíes cũ ſeneſcũt nigriores reddanŕ: an qa res oés excepto ſitu nigriores cũ putreſcũt euadant: ſenectus aũt nõ niſi quædá putredo eſt: ad hæc cũ ſanguis ſicceſcés nigrior reddi ſoleat merito ſenes ſunt nigriores. Sanguis eteni eſt qui noſtra corpora colore attingere ualeat naturali. Quam ob cauſam oleũ ſol cádefacit: carné nigrificat: An qa olei terrená eximit parté quæ nigrioris cauſa eſt ut ét uinũ ſortis rõne terrenæ nigrũ eſt. Carné uero nigrá ꝓpterea reddit: qm̃ urit. Terrenum náq; oé cũ uriŕ effici ſolitũ eſt. Laus deo.

Calphurnius Marco Aurelio uiro clariſſimo ſalutem.

PEtierá a te Marce p lr̃as Plutharchi ꝓblemata: r̃ndiſti quéadmodũ ad oía ſoles elegátiſſime: te illa & uidiſſe: & lectitaſſe: ſed ꝙ médoſiſſima/pluribuſq; in locis máca depſſiſſes: dignũ minime duxiſſer ut in bibliothecá tuá reponerenŕ: ĩ quá nihil niſi qđ excultũ ſit atq; ornatiſſimũ admittiŕ: q̃ cũ ab ĩpreſſorib⁹ nõ aliter q̃ tu ꝑdixeras accepiſſé Ioánis petri Lucéſis uiri utriuſq; liguæ eruditiſſimi: p qué fideliter e græco ĩ latinũ tráſlata ſũt: laboré irritũ eé nolui. Quá obré græco exéplari q̃primũ in uéto q̃ta maxíe diligétia ſtudioq; potuerim ſic a me emédata arbitror: ut illud acre iudiciũ tuũ: qđ tũ lr̃arũ ſtudiis: tũ reip. Venetæ grauiſſimis in rebus approbatiſſimũ é ſubire tuto poſſint: & a uoluminib⁹ tuis q̃ emédatiſſimis excipi. Ná cũ nr̃a ætate lr̃æ quæ ſuperiorib⁹ annis penit⁹ erát obrutæ: nũc uero. ut ſic dicá: ab ĩferis paulũ reuocatæ ſũt q̃plurimos: & eos eruditos qdé aſſertores habeant: neminé tñ tibi ꝑtuleri. qs. n. ſi ueꝝ admittiŕ: te eruditior: qs ſũma ĩtegritate cõſtátior: qs oĩ uirtute ſingulariq; modeſtia præſtátior qđ & plurib⁹ arguméntis certũ eſt: hoc uno tñ fit manifeſtius qđ uiros doctos ea charitate & beniuolétia ꝓſeqris: ut in eos omnes amoré fraternũ oſtendere labores a qb⁹ ſi mutuo diligeris: amaris: coleris: ut ſi q̃ in re ope aliena ĩdigeát: ad te tanq̃ ad ſaluberrimũ portũ cõfugiát: teq; lr̃arũ unicũ ꝑſidiũ & decus appellet. Suſcipies igiŕ dũ impreſſum erit hoc opuſculũ quod certe eruditióis plenũ & ad ꝑcipiédos plures antiquoꝝ rit⁹ ꝑutile legétibus céſebiŕ: & eo maxime ꝙ tua adhortatióe a me recognitũ in lucem ꝓdire nõ dubitabit. Vale muſarum decus.

PLVTARCHI CHERONEI DIVI TRAIANI PRAECEPTORIS GRAECORVM CLARISSIMI HISTORICI AC PHILOSOPHI PROBLEMATA EMENAATISSIMA.

QVID EST quod noua nupta cum in matrimonium datur:ignem & aquam iubetur attingere. An ꝙ in elementis ac principiis eorum:alter maris:altera fœminæ locum tenet:& is principium motionis iniicit.illa uero ſubiecti ac materiæ uim habet. An ꝙ ignis purgat. Aqua uero circũfert ac luſtrat. Vxorem uero puram & caſtã permanere oportet. An illud potius quod quẽadmodum ignis humoris expers.nec alit quicq̃ & ieiunus eſt atq; aridus. Aqua uero ſine calore ſterilis eſt & ignaua. Sic mas & fæmina niſi coeãt diſiuncti langueſcant:& nihil efficiãt neceſſe eſt. Quo᷑ cõiunctio in matrimoniũ coeũtibus cõiunctum perficit qui deſerendus non eſt & omnis fortunæ caſus cõmuniter ſubeundus:etiam ſi nullius boni niſi ignis & aquæ participes inter ſe futuri ſint.

Quid eſt qđ nec plures nec pauciores:ſed qnq; tm̃modo faces in nuptiis accẽdũt quas Cereos appellãt. An illud ẽ qđ Varro ꝓdidit impatores tribus uſi ſolitos eẽ ædilibus plures adhiberi : moris eſt aũt ut ab ædilibus q uxores ducũt faces accẽdãt. An ꝙ cũ plurimis in rebus numeris utãť: cum in cæteris melior ac ꝑfectior ſit:& ad nuptias ĩpar numerus cõueniẽtior atq; aptior habebať. par enĩ numerus & ĩteruallũ ſuſcipit:& eius paritas aduerſať ac pugnat. Impar uero oĩno ſcindi nõ põt. ſed ſi diuidať ſemꝑ aliquid cõe relinqt. Ex oĩbus uero ĩparibs numeris qnarius potiſſimũ nuptialis ẽ. Tria enĩ primũ ĩparis locũ tenẽt. Duo uero paris ex quibus tanq̃ ex mare & fæmina qnarius commiſcetur numerus. An illud magis ꝙ cũ lux generationis ſignũ ſit:mulier uero nõ pluris q̃ quinq; uno partu natura poteſt edere. Iccirco ibidẽ utuntur facibus. An ꝙ deos quinq; præcari eos putãt: qui matrimonio cõiungunť Iouem adultũ:Iunonẽ adultam Venerem ſuadellam & in primis Dianam:quã etiam in partu & doloribus mulieres inuocant.

Cur Romæ cum Diane multe ſint ædes:eam ſolum quæ in angiportu eſt : qui patricius dicitur uiros ingredi nephas eſt. An ob eam fabulam quæ dicitur quendam cum eo in templo mulieri:quæ Dianam ſalutatum ueniſſet uim attuliſſet:a canibus diſcerptum fuiſſet. Inde orta ſuperſtitione homines ingreſſu abſtinuiſſe.

Cum in cæteris Dianæ tẽplis Ceruorum cornua plane affingũt in auentino boum tantunmodo ſuſpendere cõſueuerũt. Quid itať an id ueteris caſus memoria:& recordatione fieri putãdum eſt. Ferũt enim in Sabinis Antronis coratio bouem inſigni ſpecie ac magnitudine natam fuiſſe:a diuino deinde quodam monitum. Si quis eam bouem in Auentino Diane ĩmolaſſet : factũ eſſe eius qui rem diuinam feciſſet. Ciuitatem totius italiæ imperio potiri:hoĩem re credita ut bouem ĩmolaret ſtatim Romã ueniſſe. Seruũ interĩ Seruio regi clã rem oẽm indicaſſe:illũ e ueſtigio Cornelio ſacerdoti inperaſſe:ut Antroni antequam is rem diuinam faceret in tyberĩ ſe ablueret:rite præciperet Sic.n.eos qui litare uellent facere conſueſſe. Antronem cupide profectum lauiſſe. Seruium interim occupaſſe:ac Dianæ bouem ĩmolaſſe:& cornua templo affixiſſe. Hoc iuba monumentis mandauit & Varro. Niſi quod Antronis nomen Varro non prodidit:nec a Cornelio ſacerdote ſed ab edituo deceptum fuiſſe dicit.

Cur eos qui in agro extremo diem ſuum obiiſſe falſo nunciati ſunt. Si poſtea reuerterint ianua ĩdomum non admituntur:ſed per regulas aſcendẽtes intro ſeipſos demittũt. Varro.n.omnino cauſam fabuloſam tradit. Dicit.n.bello Siculo nauali pugna cõmiſſa:cum eo prælio multos occidiſſe falſo nunciatum eſſet:omnes poſtea reuerſos breui interiiſſe. Vni autem ianuam ingredi conanti temere clauſam obſtitiſſe: nec cũ aperire conaretur potuiſſe:hominẽ ibi pro foribus cõſopitum in ſonnis ſpeciem uidiſſe qua ſuper tectum perimbrices deſcenſus in domum ac delapſus oſtenderetur Quo facto fœlicẽ fuiſſe:& ad ſenectutẽ perueniſſe. Inde poſteris morem fuiſſe proditum. Sed uide ne hæc quoq; quodãmodo græcis ac noſtris ſimilia eſſe uideantur:nõ.n.caſtros putabant: nec illis omnino admiſcebãtur:ſed procul a tẽplis arcebẽt:quibus funus tanquã mortuis & exequiæ factæ fuiſſent:ferunt autem quendam qui hac ſuperſtitione huic religioni obnoxiũ tenereť. Ariſtinũ nomine Delphos miſiſſe qui deũ ſuo noĩe precarenť: ut eũ quibus ob hũc ritũ difficultatibus teneretur abſolueret:Pythiã illis reſpondiſſe:quæcunq; purpurea facere cõſueſſet. Vbi omnia rite obiiſſet cũ diis immortalibus ſacrificaret: Ariſtinum oraculo accepto:ac ꝓbe cognito ſeſe quaſi modo in lucẽ editũ mulieribus lauandũ obligandũ lactãdumq; præbuiſſe. Sic deinde cæteros oẽs hyſteropomos appellatos facere inſtituiſſe. Sunt qui dicant morem hunc ante ariſtinum fuiſſe & antiquum morem eſſe. Mirari ergo non oportet:ſi romani quoq; eos qui ſemel ſepulti mortuo᷑ numerũ tenuiſſent limen ingredi prohiberent. Quippe qui uel egcedientes rem diuinam faciunt : & ſacrificio facto ingrediuntur:ſed deſuper per in pluuiam deſcendere iubebãt piacula plane omnia ſub diuo obire conſueuerunt.

BIBLIOTECA UNIV... SEVILLA

Cur iſtitutũ eſt : ut mulieres cognatos ore oſculentur. An ut multi putant: q͏̃ his uini uſus iterdict⁹ eſſet:& iccirco ne bibẽtes laterent:ſed domeſticorum congreſſu redarguerentur oſculandi conſue tudo inducta eſt. An probabilior huius rei cauſa eſt quam ſcripſit Ariſtoteles. Illud.n.iam uulgatũ & quod iampridem hæroicis temporibus factum fuiſſe dicitur. In italia mulieres troianæ ut uidet facere auſæ ſunt. Nam cum ad italiæ littus appuliſſent : & uiri ad unum omnes relictis nauibus in terrã deſcendiſſent naues incẽderũt quod diuturni ac longi erroris eas pertæſum eſſet & maris tæderet:metu deinde uirorum pauidæ propinquos ac domeſticos complexæ oſculando ac blande appellando ut cuiq; occurriſſent:facinoris conſcientia ſalutabant:hoc pacto mitigatis animis & in ter ſe reconciliatis:manſit poſtea coſuetudo ut hac inter ſe comitate uterentur. An magis hoc tri butum eſt mulieribus quo ſimul & honore & poteſtate augerentur:ſi multos cognatos ac propin quos habere uiderentur. An quod cognatorum conubiis lege prohibitis: hoc comitatis genus ad oſculum uſque proceſſit: & hoc ſolum cognationis ſignũ:& cõmunicatio relicta eſt. Superioribus enĩ temporibus quæ ſe aliqua neceſſitudine attigiſſent:uxores non ducebant: quemadmodum ne nunc quidem ſorores ſed non ita pridem factum eſt:ut neptas uxoers ducere permiterent: Vir qui dam ſane pauper cæterum bonus:& in primis popularibus acceptus cum neptem cui dos ampla eſ ſet relicta in matrimonium accepiſſet. Locuplex ex eo & copioſus factus ẽ eius rei accuſatus iudi dicio multitudinis abſolutus ẽ:plebiſcitum deinde factum:ut in ducendis uxoribus ad neptes uſq; aſcendere liceret: ſuperior enim neceſſitudo prohiberentur.

Quid eſt quod uir ab uxore uxor a uiro dono aliquid accipe prohibetur: An quod ut Solon ſcripſit morientium donationes ratæ ſunt niſi quis inquit neceſſitate coactus:aut ab uxore perſuaſus. ne ceſſitatem.n. quaſi uim afferentem accepit. Voluptatem uero quaſi decipientẽ:ſic uxorũ donatio nes hac uirorũ ſuſpicione nõ caruerũt. An q͏̃ uiliſſimũ beniuolentiæ ſignũ donatio ſit. Dant enim & alieni:& qui nõ amant:iccirco hoc dandi lænociniũ ex matrimonio ſuſtulerunt:ut nõ mercena rium ſed gratuitũ& ſpontaneum ſit hoc totũ amare & reclamari. An q͏̃ ab aliis accipiẽdo coruptæ alienos admittunt grauiſſimũ uiſum eſt gratis ſuos diligere. An illud potius quod uiri & uxoris rẽ cõmunẽ eſſe oportet:nã qui quod datum eſt accipit. Is quod datum nõ eſt id alienũ eſſe cenſere di dicit:quo fit ut exiguũ inuicem dando totum perdunt.

Quid eſt quod a genero ac ſocero iiſdem aliquid dono capere non licet. An iccirco a genero ne for te per parentem munus ad uxorem redire uideatur a Socero autem quod qui nihil deſiſet eum ni hil accipere par eſſe uiſum eſt.

Cur ſiue ex agro ſiue pegræ domũ redeãt qui uxores domi habẽt aduẽtus ſui nũcios p̃mittũt:an qđ hoc eius eſſe cẽſent:qui ſe abſente uxorẽ nihil ĩprobe facere ſibi p̃ſuadeat:de repẽte uero & inopi nato ſubuenire inſidiatoris:idcirco uxoꝝ expectationi ac deſiderio:bonis eas nũciis afficiẽdo:q̃ ci tiſſime ſatis fieri ſtudẽt. an illud potius quod ſcire nimiũ auẽt. ſi ſaluas domi ac ſui deſiderio affe ctas ſint offenſuri. an q͏̃ pluribus domi negociis in adminiſtrãda re familiari abſentibus uiris uxo res occupentur:& cũ domeſticis pleruũq; diſcordent ut his omnibus remotis iocũde ac tranquil le ab uxoribus excipiantur:de ſuo eas aduentu prius fieri certior es uolunt.

Cur deos ſalutãtes caput operiũt. Viris aũt dignitate p̃ditis & honore dignis. ſi quo caſu occurrerit caput aperiunt. Hoc enim illã quoq; dubitationẽ uidetur augere Nã ſi quæ de Aenea feruntur ue ra ſunt. ut p̃tereunte. Diemede caput operiẽs rẽ diuinã fecerit rõnem habet nec repugnat ut quẽ admodũ in occurſu hoſtiũ caput uelemur:ſic amicis ac bonis uiris obuiã facti capita detegamus. nã quod ad deos p̃tinet id, p̃priũ nõ eſt. Sed caſu accidit & ab illo ſeruatũ poſtea mãſit. Quod ſi ali ud dicẽdũ eſt. Vide ne aliud ſolũ quærẽdũ ſit:quãobrẽ deos uenerãtes capita uelent. Alterũ uero cõſentaneũ eſt potẽtioribus enĩ occurrẽres idcirco capiũt aperiũt:nõ ut eis aliqd addãt:ſed ut inui diã potius detrahãt:ne pares diis ĩmortalibus honores poſcere neue eodẽ cultu delectari uideãtur. Deos uero iccirco ſic adorabãt:ut aut operiẽdo capite ſeipſos humiliores redderẽt:aut metu:ne qđ ignominioſum ac triſte ĩterp̃tandũ alicunde auribus accideret. Idcirco ueſtẽ ad aures uſq; attolle bant. hoc aũt eos uæhemẽter uitaſſe. ex eo facile perſpici põt:quod oraculũ adeuntes aera pulſari: & q̃maximũ ſtrepitũ fieri uolũt:aut illud eſt quod caſtor dicit:mores romanos Pythagoricis cõ parãs geniũ qui uuicuiq; noſtrũ ineſt:deos qui extra ſunt rogare:& caput uelando ſupplicare ani mi ſcilicet uelamentum ac reuelationem per corpus quodã enigmagte oſtẽdẽtem.

Quid eſt quod Saturno capite operto ĩmolat. An q͏̃ uelandi capitis ritum. Aeneas tradidit. Saturni uero ſacrificiũ peruetuſtum eſt. An illud potius quoniã diis celeſtibus ĩmolãtes uelãtur. Saturnum uero ſubterraneum & terreſtrẽ deum eſſe arbitrantur. An q͏̃ ueritas occulti obſcurariue uõ poteſt Veritas autem parentem ac deum Romani Saturnũ habent. Sed quid eſt: quod cum ueritatis pa trem ducũt. An quod ut pleriq; philoſophi cenſent ſaturnũ tempus eſſe exiſtimant. Veritas autem tempore inuenitur. An illud potius q͏̃ fabuloſa illa ſaturni tempora qui iuſtiſſimus omniũ fuiſſe dicitur. Veritatem maxime coluiſſe ueriſimile eſt.

Quid eſt ꝙ honori aperto capite rē diuinā faciūt. An qa ſplendidū qddā & illuſtre & apertū ac late patens gloria, quā ob cauſam honeſtis ac bonis uiris caput aperiunt eadem adduci uidentur ut eiuſdem cultus cognomen deum eodem more uenerentur.

Quid eſt ꝙ filii qdē tecto capite parētes efferūt. Filiæ uero nudo ac ſparſis crinibus: an ꝙ pr̄es tanq̄ deos a maribus coli cōuenit quos tamē eoſdē filias luctu ꝓſequi magis deceat: utriqꝫ enī quod ſuū eſt lex tribuens ex ambobus qđ oporteret & deceret efficit. an ea lugenti accōmodata ſunt q̄ ſunt inuſitata: cōſueuerunt aūt magis operto capite mulieres ut uiri cōtra apto in publicū ꝓdire. apud Græcos enī ſi quod aduerſi acciderit, ut mulieres tonderi. ſic uiri comas alere coſueuerunt qđ uiri tondere mulieres uero ꝓmiſſiores habere crines moris eſt. An filios ob eam quā diximus cauſam uelari mos eſt. Nam ut Varro dicit: Filii ſic ſepulchris parentū obſeruatur. quaſi deoꝝ templis pari cultu utroſqꝫ uenerantes. quoꝝ in buſtis cū primū in os aliquod in ciderint: eū qui mortuus ſit in deorum numerum relatū eſſe dicunt: mulieribus aūt ne aperto qdem capite omnino eſt licebant. Eſt enim ꝓditū memoriæ. So. Carbiliū primū Romanoꝝ oīum ſterilitatis cauſa uxorē repudiaſſe Hunc ſecutus Sulpitius Gallus idcirco uxori nūcium remiſit. qđ eam in caput ueſtem deducere animaduertiſſet. idem fecit. P. Sempronius. quod eius uxor ludos funebres ſpectaſſet.

Cur terminū cui terminalia faciūt deū putātes: nihil ei animatū ſacrificāt. an qđ termīos Romulus agro ſtatuit: quo ꝓgredi: ac uicinos mulctare licitū eſſet: atqꝫ oēm agrum ꝓprium exiſtimare quo ut Leucō dicit haſta ꝑueniunt. Numa uero Pōpilius Vir ciuilis ac iuſtus: & in primis ſapiens agri terminos cū finitimis cōſtituit: & ipſis finibus terminū oīs cauſa noīans q̄ſi præſidē & amicitiæ ac pacis cuſtodē ab omni cæde: ac ſanguine & incontaminatū cōſeruari oportere exiſtimauit.

Quid eſt quod ancillis ædem Matutæ ingredi fas nō eſt. Vnā uero tantū mulieres introducūt: quā alapis cædunt. an qa hanc unā ita pulſari ſignum eſt ſeruas additu ꝓhiberi. Reliquas autē ꝓpter fabulas repellūt. Ino enī uirū rē cū ſerua habere ſuſpicata filiū deperiiſſe dicit. Seruā uero Græci ex ætolia oriūdā fuiſſe dicūt: noīe antipherā. Ex quo apud nos in Cheronea pro æde Matutæ ædidituus lorū tenēs ꝓnūciat. Nō Seruā ingredi. Nō Seruū. Nō ætolū. Nō ætolē.

Cur apud hanc ipſam Deā ſuis quidem filiis bona nō optāt. Cū nepotibus id tribuant: an quod Ino miti quodā & humano ingenio eſſe: & ſororis filio mámā ꝑbuiſſe. in filiis uero infœlix extitiſſe uidetur. an aliter potius: quod moralis & pulchra in primis cōſuetudo: & multum inter neceſſarios beniuolentiæ comparās exiſtimata eſt.

Quid cauſæ eſt qđ pleriqꝫ copioſi & locupletes ſubſtātiæ ſuæ decimā Herculei offerebāt. an qđ ille quoqꝫ in palatino boū quas Geronæ abſtulit: decimā īmolauit. an ꝙ romanos ab ætruſcis decimari ſolitos liberauit. an hæc hiſtoriā: nec oīno uerā nec ueriſimilē habet. Herculi uero tanq̄ edaci & ſplēdido ꝓlixe atqꝫ opipare parabāt & ſacrificiū faciebant. An illud potius quaſi odioſas ciuibus & moleſtias nimias diuitias cōminuētes & ut bonæ corporis habitudini ad ſūmū ꝑuectæ aliquid detrahētes eo pacto maxime coli Herculē exiſtimabāt quē idcirco luxuriā coercere & cōprimere delectaret: quod ipſe paucis contentus tenuiter cōtinenterqꝫ uixiſſet.

Quid eſt ꝙ romani ianuariū principiū anni faciūt antiqs enī tꝑibus martius primus oīum numerabat: quod cū multis ſignis ꝑſpici pōt: tū eo maxime ꝙ qntū a martio & ſextū. & reliquos deinceps uſqꝫ ad extremū a martio numerāt. Decēbrē enī nouiſſimū appellāt a martio. ſ. recēſcētes: ex quo nunulli opinati ſunt ueteres romanos nō duodecim ſed decē menſibus annū cōpleſſe: & ob eā rē quibuſdā mēſibus pluris q̄ triginta dies adidiſſe. Sūt qui monumētis mandarint decēbrē a martio decimū cōputari hūc & deinceps ſubſequi Ianuariū. Februariū eē in quo & purgationibus utūtur & mortuis parētāt anno finiēte. Hūc poſtea ordinē cōmutatū eē cōſtat: & ianuariū primū omniū numerari cœptū: quod primo huius mēſis die quē kalēdas ianuarias appellant: primi cōſules exactis regibus creati ſunt. Veriſimilius illud qđ qdā dicūt: Martiū a Romulo primū oīum fuiſſe numeratū: ꝙ hō acer ac bellicoſus atqꝫ adeo bellādi amore inſanus. Marte ſatū ſe exiſtimās parentis ſui cognomē cæteris mēſibus ꝑponendum eē cēſuit. Numa pōpilius deinde uir pacatus & pacis atqꝫ ocii ſtudioſus cū ciuiū aīos a bello ad agriculturā traducere cōtēdiſſet ianuario īter mēſes principatiū dedit. & ianū quaſi ciuilē & agriculturæ magis q̄ rei bellicæ ſtudioſum ad ſūmos honores cultūqꝫ ꝑuexit. Sed uide ne numa pōpilius magis cōſentaneū naturæ q̄tū ad nos attinet principiū anni ſumpſerit oīno enim eoꝝ quæ in circulo circūferunt nihil eſt quod natura: aut extremū ſit aut primū ſed lege factum: ut aliud alii ſtatuāt anni principiū: optime uero qui poſt hibernū tropicū annū inchoāt cū ſol finē ulterius progrediēdi faciat rurſus ad nos ſe recipit. fit enī naturale quodāmodo huiuſmodi principiū: quo & lucis tēpus nobis augetur. tenebrarū uero & noctis diminuitur. Priocipes deniqꝫ & totius ſubſtātiæ flnxæ auctor proprius accedit.

Quid eſt ꝙ Floræ quā bonā deā nomināt omni floꝝ genere tēplū exornātes mulieres domū myrtos nō importent. Præſertim cum ambitioſus cunctis germinum: ac florum uarietatibus uti ſoleāt. an illud ē quod a fabulatoribus dr̄ Florā flauii diuinatoris uxorē fuiſſe. quæ cū uino clāculū

uberius uteref depheſa myrteis uirgis ac flagris a uiro cæſam fuiſſe dr:inde factũ eẽ ut myrtus in eius ædẽ nõ inferaf. Vinũ tñ cũ mulieres ei bibãt:lac appellãt. An quod a multis tũ uero reb⁹ Veneris caſtæ ac pure ſncrũ illud obeũt:nõ ſolũ enĩ uiros excludũt:ſed cũ ſolẽne ſacrificiũ faciũt qc quid maſculũ eſt domo exigũt. myrtũ igif quaſi. Veneri dicatã religioſam habẽt. Nã quã nũc murciam ueneré nominãt antiquitus ut uidetur Myrtiam appellare cõſueuerunt.

Quid eſt ꝙ latini Picũ uenerãtur:& eo uæhementer abſtinẽt. An ꝙ picũ uxoris ueneficio mutatũ ferũt. auẽ deinde factũ oracula ædere:& interrogãtibus reſpõdere ſolitũ. an hoc cũ incredibile: tñ nõſtri plenũ exiſtimãdũ & altera fabula multo eſt ueriſimilior. Romulo ac remo cum regis iuſſu expoſiti eſſent nõ modo lupã mãmas infantibus pbuiſſe. Sed picũ quoq; ad infantes uentitaſſe atq; eos aluiſſe. Nã nunc quoq; locis nemoroſis ac ſilueſtribus in quibus crebro Picus appareat. Lupum uerſari animaduerſum eſt. an illud magis ut aliã alii deo auẽ: ſic picũ Marti ſacrũ putauerũt. Eſt enĩ natura fidẽs & elatus atq; audax roſtrũ quidẽ adeo firmũ habet: ut robora ſubuertat: cum trũcũ ſæpe pulſando ad medulã uſq; puenerit.

Cur ianũ bifrontẽ eſſe autũmãt. ſic enĩ eũ & fingunt & pingunt: an ꝙ græcus perræbus fuit: ſic enĩ monumentis proditũ eſt is poſt eã cũ in italiam traieciſſet:& apud barbaros cõſediſſet. Linguã ſimul cum uictu cõmutauit. an illud potius ꝙ italos agreſtes ac barbaros ad humanitatẽ uitæ cultũq; traductos:& agros colere:& rẽpublicã adminiſtrare inſtituit.

Quid cauſæ eſt: quod in æde Libitinæ quæ ad ſepulturã ptinẽt uẽdere cõſueuerunt Libitinã nihil aliud niſi Venerẽ eſſe exiſtimãtes: an hoc unũ ex Numæ Põpilii cõmentis fuiſſe putãdum eſt. Vt diſcãt hoĩes talia nõ aſpernari: nec tanq̃ rem polutã aut ſceleratam fugere. An ea re hoĩes fragilitatis & imbecillitatis humane admoneri putant: quod una & eadem Dea principium ac finem uitæ in poteſtate habeat quicpe quæ ingredientibus uitam uel de decentibus præſideat. Delphis enĩ epitymbiæ ueneris exigua ſane ſtatua poſita oſtenditur: ad quam. manes ad parentationes. & libationes & elicere & euocare conſueuerunt.

Cur tria mẽſis principia: & dies quaſi quoſdam legibus pſtitutos habent: qui dierũ idem interuallũ in medio capiunt. An illud uerũ eſt quod iuba in hiſtoria ſcribit. Magiſtratus kalendis populũ uocare:& in quartũ diẽ nonas indicere ſolitos eſſe. Idus enim diem religioſum putabãt. An illud magis quod lunæ uarietatibus tempora deſcribentes tris oĩno ſingulis menſibus lunæ mutationes fieri animaduertebant primã cũ ſoli congreſſa penitus ocultatur Deinde cũ ſoli radios ac lumen elapſa ab occaſu incipit apparere. Poſtremo cum ſolaribus radiis colluſtrata plenilunium efficit Nominãt aũt lunæ occultationẽ cum. ſ. nõ apparet kalendas quicqd occulte fit clam fieri & celeri latine dicitur Primã uero nonas appellant iuſtiſſimo quidem nomine nouum uocant. Idus aũt aut propter ſpeciem & undiq; collucentis lunæ pulchritudinem aut cognomen illud Ioui atribuẽtes. Sed certiſſimũ dierum numerum exequi non oportet: nõ ex eo quod parum abeſt calunniari. quandoquidem uel hoc tẽpore quo ad ſummũ aſtrologiæ peruentũ eſt. Inæqualitas tamen temporum mathematicorũ pitiam uincit:& eorum numeros ſupputationes ſæpiſſime fallit ac fugit.

Quid eſt ꝙ poſtridie kalẽdas nonas. Idus nec quoq; exire. nec pegre proficiſci cõſueuerunt. an ꝙ ut plurimi cenſent:& Liuius auctor. eſt poſt idus quintiles quas nunc iulias uocant. Tribuni militum eductis copis da aliam fluuium a Gallis ſuperatis urbẽ funditus deleuerunt quem diem: cũ poſtea religioſum habuiſſent:& procedente tempore ut fit mos inoleuiſſet eadem ſupſtitio tantũ ualuit ut diues poſtridie klendas: ac nonas ſimiliter religioſi haberenf. An hoc multis modis abſurdum eſt Alio enĩ die apud Aliã male pugnatũ eſt. quẽ Aliẽſem a fluuio nominãtes infauſtũ habẽt Romani. Cũq; multi religioſi ſint dies aut quaq̃ ſingulis menſibus homonii mos obſeruãt. Verum unum quẽq; diem in quo tunc calamitas accidit ei qui poſtridie nonas & kalendas ſequitur adſiſtere. ut omnẽ pari ſuperſtitione inuoluatur nullam uero ſimilitudnem habere. Vide igitur ne quemadmodum primũ mẽſem diis cœleſtibus conſecrauerunt. Secundum uero inferis in quo & purgationibus quibuſdam utuntur. & mortuis parẽtant: ſic & dies alio quidem quaſi auctores ac principes ut dictum eſt. tris. ſcilicet feſtos & ſacros poſuerint eos autemqui deinceps ſequuntur. Diis manibus attributos religioſos & infauſtos habendos exiſtimauerim. Græci enim kalendis deos uenerãtes eum qui ſequitur: Semideis ac demonibus attribuerunt. Secundus quoque crater Semideis & heroĩdibus libati ſolet omnino numerus quidã tẽpus eſt. Principiũ ẽ enim unitas quã ſecutus binarius unitati aduerſatur & parum primus eſt numerus. par uero indigens quidem in perfectum & indiſinitum quem admodum rurſus impar terminatus eſt & terminat ac pfectus eſt quo fit ut nonas quinto pot kalendas die ſubiiciant: Idus aũt nonis nono poſt die demum numerent: Terminant enim principia ĩpares numeri qui uero principia excipiunt. pares deinceps numeri. nec uim habent ullam nec ordinem quo fit ut his nihil agere inſtituãt. nuſq̃ exeant aut pegræ pficiſcantur: quo loco illud Themiſtoclis impetere alienum nõ fuerit. diem qui poſtridie diei feſtũ fuiſſent cum die feſto litigaſſe: illũ. n. multũ negocii ac laboris habuiſſe: ſe autem efficiſſe ut quie-

te & ocioſe rebus partis ꝓfruerētur hoīes tū dies feſtus.ne tu quidē uerū dīcis niſi eni ipſe feciſſe tu nō fuiſſes.hoc Themiſtocles aduerſus eos qui poſt eū ab Atheniēſibus īperatores facti fuerant dixiſſe fertur futurū fuiſſe ut eoꝝ nemo cognoſceret niſi ciuitatē ipſe cōſeruaſſet: qm̄ igitur oīs ſtudioſa peregrinatio atq; actio apparatus & adminiſtrationis indiget. Veteres aūt Ro.dieb⁹ feſtis nihil oīno negocii agebāt ut prorſus curabāt:ſed rebus diuinis penitus dediti erāt:idq; ſic agebāt. ut nūc quoq; ſacerdotes rem diuinā facturi ꝓponere & edicere cōſueuerūt iure optimo ſtatim.n: peractis feſtis exibant uacui omni cura ac negocio.nihil agebāt quippe qui eſſent īparati:atq; illū diem ea quæ uiſui eſſent excogitādo in apparatu cōſumebāt. An ſicut etiā nūc factis uotis deo uenerari in tēplis ſedere ac ꝑmanere cōſueuerūt ſic nō cōtinuo dies operoſos diebus ſacris & feriat ſubiiciēdos putauerūt:& aliquid interualli intercedere uolebant.ꝓſertim cū præter opinionem ac uoluptatem moleſta ac grauia perſæpe in uita accidere ſoleant.

Quid ē ꝙ in luctu mulieres albis ueſtib⁹ īduunt.an ut magos aiūt aduerſū orcū ac tenebras inſtructos claritati ac luci ſeipſos cōparātes hoc facere putādū eſt:an quēadmodū mortui copus albis ueſtibus induanti & propinquos idē facere uolunt.Corpus autem idcirco ſic ornāt : quando animū non poſſunt quem puꝝ ac ſplendidum deducere uolūt.quaſi iam emeritum & magno ac uario certamine liberatum:An tenuitas his in rebus ac ſimplicitas maxime decet: infecte autem ueſtes tū ſuperfluitatem præ ſe ferunt tū alegantiam ac ſumptū:Non enim minus aduerſus nigrum quam pupureum colorem illa dici poſſunt:Doloſæ ueſtes doloſi uero etiam colores:duod autem ſua ſpōte nō arte nigrū eſt.natura tinctum eſt:& opaco admixtū uincitur.Solum igitur albū ſincerū ac puꝝ ac minime inquinatū eſt.Quare mortuis aptiſſimus de fūctus enim Simplex quiddā factū ē purū & omni cōmixtione uacuū:nihil plane aliud niſi quodā quaſi tinctorio ueneno ſic copore liberatus.Argis uero ī luctu ueſtes albas īduunt:ut Socrates dicit aqua ablutas.Quid eſt ꝙ omnes muros ſanctos putāt portas nō itē.An illud eſt quod a Varrone ſcriptū eſt:Murū quidē ſanctū haberi oportere ut pro tuendis mœnibus ſtudioſe ꝓpugnēt ac mortē appetāt. Sic enim uidet & romulus fratrē īterfeciſſe quod locū ſanctū & quē trāſgredi nefas eēt trāſire nō dubitaſſet: & ꝓphanum reddidiſſet.Portæ uero cōſecrari idcirco nō poſſunt ꝙ cum alia multa ad uſum neceſſaria exportare atq; īportare:tū uero mortuos ꝑ ea ſefferre cōſueuerūt:& quo qui ab initio urbes cōdūt. quātūcūq; loci ædificaturi ſunt aratro attingūt cui marē bouē ac fœminā ſubiūt:in muroꝝ uero deſcriptione cū portarū ſpacia metiunt. Vomerē detrahūt ac ſic aratrū trāſferūt quaſi quicquid exaratū ſit ſacrū & inuiolatum futurū eſſe uideatur.

Quid eſt ꝙ pueros & herculeū iurāt id ſub recto facere ꝓhibēt:& ſub diuū ꝓgredi iubent quod ut ſub diuo faciā ideo exire iubēt.an ea cā eſt quā multi afferūt.herculem non umbra atq; ocio ſed labore ac ꝑiculis delectū nō domi ſed foris ac ſub diuo uitam egiſſe. an illud magis quod is deus non indigena.ſed externus & aduena eſt habitus.nam nec Dionyſiū iurant ſub tecto externum & ipſum deum.ſi quidem eſt.dionyſius. An hæc quidem dicunt & ioco apud pueros adhibētur ut aliud ocultius agatur.nec pueri ſed temere ī ſueſcāt deierare.Sic enim Fauorinus aiebat:Hoc eni q̄ſi de induſtria morā efficit.&deliberandi dat ſpaciū:Fauorinū uero recte putaſſe nec cōe ſed ꝓpriū huius dei hoc quod fit exiſtimaſſe ex his qnæ de hercule ferunt facile coniici poteſt.ferunt enim hunc in primis religioſum fuiſſe & ad iuſiurandū uerecundiſſimum quippe qui ſemel in omni uita iurauerit.idq; ſoli phylæo Augei filio quo circa Pythiā hoc iuſiurādi genus Lacedemonis ꝓpoſuiſſe.Satrus ac melius illis fore ſi abſq; iureiurando affirmaſſent.

Quid eſt ꝙ nouam nuptam ipſum limē trāſcēdere nō permittunt. An ꝙ qui primas mulieres rapuerunt ſic eas domibus intulerūt:nō ipſe ingreſſæ ſunt. An eo inuitæ ingredi uideri uolunt ubi pudicitiam ſunt amiſſuræ. An ꝙ potius ſignū eſt ipſam ſua ſponte domū exitura nec ſuos relicturā fuiſſe niſi cogeretur quēadmodū ui coacta ingreſſa eſſet. Nam apud nos quoq; in boecia currus axem pro foribus comburunt ſignificantes ſponſam intus manere oporteret:tanq̄ eo ſublato qd'. eam aſportaturum fuerat.

Quid cauſæ eſt ꝙ ſponſam introducentes iubent dicere ubi tu Caius ego Caia.an ita cum uiro q̄ſi depaſcitur ut oīa coīa ſint & pariter imperent:nec aliud his uerbis oſtenditur:niſi ubi tu dominus ac domus compos ſic ego domus domina atq; hæra.His autē uerbis & aliis utunrur cōmunibus quēadmodum.Legulei.C.Seiū Luciū Ticiū uſurpare ſolent.& philoſophi Dionē:Theonē.An magis ꝓpter Caiā honeſtā ſane mulierē ac bonā uni ex Tarquinii liberis collocatam:cuius in ſanctæ templo ſtatua ex ære poſita eſt.inerant iampridem & Sandalia & colus pudicitiæ & induſtriæ ſuæ certa monumenta.

Quid eſt ꝙ in nuptiis Talaſii nōmē crebro iactatur. An ꝓpter Lanificiū quod q̄ſilū uocāt Romani.& ſponſam introducētes pellem ſubſternūt:ipſa uero colū ſecum inſert & fuſum. Viri ante ianuā lana coronat:accingit.An illud uerum eſt quod hiſtorici tradiderunt.Adoleſcenrem quedā in rebus belicis ſtrenuū:& in primis præclarum:& alioquin uirū obtimū Talaſium nomine Romæ

fuiſſe.ſed poſtea qui.Romani.Sabinorum filias que ad ludos uenereāt de cōpoſito rapuiſſent.Vir go egregia ſpecie.Talaſio ferebatur a popularibus quibuſdā & Talaſii clientibus clamitantibus quo tutius eā auferēt.nec quiſq̃ accedere.qui eā abſtraeret uiolaretq; puellā Talaſio ferri. Reliqua igitur multitudo Talaſii honoris cauſa bonis oībus ac uotiſpuellam ꝓſecuta ad Talaſium deduxe runt:ex illo qm̃ nuptiæ fœlices fuiſſent ſollēne permāſit ut quēadmodum :Græci hymenæum ita.Latini Talaſium omnis cauſa in nuptiis nominarēt.

Quid eſt quod Mai menſe.circa pleniluniū de ponte ſubiicio ſimulacra in Tyberim iacentes argeos que deiciuntur appallant.An quod antiquis tēporibus barbari ea loca incolētes græcos quos cæ perāt eo pacto interficerent. Herculē uero poſtea admirati ab hoſpitiū & extrenorū cæde abſtinu erunt.docti ab eodem ut ueterē morē ac ſuperſtitionē imitantes effigies ĩ flumē abiicerēt.nā uete res Græcos oēs argiuos æqualiter appellabāt.niſi ꝓpter uicinitatē argiuos arcadū hoſtes.Euander exiſtimans qui patriam fugiens ibi conſedit odium & amicitiam retinuit.

Cur ueteri more nemo foris cœnitabet præter tiberos qui ætate puerili eſſent.An Ligurgus ut mo deſte nō intemperanter & beluarū more:hoc pacto quoq; pueros.inſtituit ad philitia deducens ſed uerecūde ac prudenter uoluptates attingerent.cū maiores natu ſpectatore ac magiſtros haberent Nec hoc quoq; minoris faciendū quod in libertorū conſpectu uerecundiores multo parentes ſe exhibent & modeſtiores.Nam quemadmodū præclare a Platone ſcriptum eſt.Vbi ſenes impuden tes ſint.Adoleſcentes quoq; turpiſſimos eſſe neceſſe eſt.

Quid eſt quod cū cæteri Romani Februario mortuis ĩferias mittere & parentare cōſueuiſſēt.Deci mus & Brutus:ut Cicero ſcribit:id Decembri faciebāt:hic enim fuit qui primus Luſitaniā ĩuaſit quippe Lythan Flumen primus traicit.An quēadmodū ueſperi & menſe exacto multi parētare cō ſueuerunt.Sic in fine anni menſe nouiſſimo mortuos honore & inferis proſequebantur.Eſt autē omniū menſium December extremus.An ꝙ diis inferis honor redderetur quod eum fieri tempe ſtiue uidetur:cū fructus oēs maturitatem ſunt conſecuti.An ꝙ cū ſementē inſtituentes terrā ſubi gunt inferorum meminiſe maxime oportet.An aliud potius quod is menſis. Saturno a Romanis conſecrattus eſt quē ĩferorū deorum numero habeant.An ꝙ Saturnalibus quem diem. Romani maxime colūt:quo uoluptari ac genio plurimum uacant. Harum rerum nonnullas mortuis primi tias in partiendas putauerunt.An ſolum hoc menſe.Brutum parentare ſolitum omnino falſū eſt Nam Larentiæ menſe.Decembri ad eius ſepulcrum libantes inferias faciunt.

Quid eſt ꝙ Larentiā uulgatiſſimū ſcortū tantope uenerant.Alia eſt eni hacca Larētia quā Romuli nutricē eſſe ferūt.huius eni diē feſtū mēſe aprili agūt romani hāc aūt flauiā cognomēto appellatā dicūt.Nobilitata eſt hāc ob cauſam edituus quidā herculis ocio ut uidet abūdās:ludo ac texeris di em cōterrere ſolebat:ſed cū forte ita accidiſſet: ut qbus cū ludere cōſueuerat eoꝝ adeſſet nemo: ocioſus ac triſtis deū ut ſecū luderet ꝓuocauit ea lege:ut ſi uiciſſet aliquid boni a deo nāciſceret. Sinautē uictus fuiſſet ipſe deo cœnā præberet inſup ſpecioſā adoleſcētulam qua cum conſuetu dine Herecules haberet deo cōpararet propoſitis teſſeris cum & ſuam & dei uicē ieciſſet ſupera tus eſt , ex prouocatione igitur opiparam deo menſam parauit:& Larentiā publicū:tum tpis ſcor tum adhibuit.& in templo diſcūbere iuſſam clauſis foribus reliquit. Ferunt aūt noctu cū mulie re cōgreſſū nō humanitus ubi illuxiſſet mulierē in foꝝ progredi iuſſiſſe & cuicūq; primo occur riſſet hinc aīum adhibere:& amicū ſibi adiungere Larentiā ſtatim ſurrexiſſe hoī locupleti occur riſſe natu iā grandi ac cælibi:cui Taurutius nomē eſt:qui mulieri matrimonio cōiunctus & uiuus rei familiaris ptātem ei fecit:& moriens teſtamento heredem reliquit.

Quid eſt ꝙ portā unā feneſtrā applant apud quā fortunæ thalamus qui dicitur poſitus eſt. An qa Seruius Rex ſecūdiſſima fortuna uſus cū filia rem habuiſſe creditus eſt:cū per feneſtrā ad eā pene traret.An hoc fabuloſum:illiud autem uerū Tarquinio priſco Romæ regnantem cū a paſtoribus occiſus eſſent Tanaquil eius uxor mulier ſane prudēs & fortis p feneſtā populum allocuta: mul titudini pſuaſſe dicitur,ut Seruiū regē declararent:ex eo factū eſt ut locus ille ita appellaretur.

Cur ex oībus quæ diis ĩmortalibus offerunt ſola ſpolia negligunt:nec uetuſtate cōſumpta reſarci unt aut reficiūt.An iccirco hoc faciūt ut cū primis illis gloriā antiquarā eſſe ac delatā putent no uum aliquod ac recēs uirtutis monumentū cōſequi ac parare ſtudeant.An iſtud uerius quod cum inimicitiæ aduerſus hoſtes ſigna tpe obſcurent:ipſos ea renouare ĩuidioſum & acerbū eē cēſent. Nō eni qui primi apud græcos æneū:aut Lapideū tropheū ſtatuerūt:magnopere probati ſunt.

Quid cauſæ eſt ꝙ Metellus pōtifex maximus fact⁹:alioqn prudēs ac ciuilis poſt ſextilē mēſem qui nunc Auguſtus dicit uetuit auſpicari.An ꝙ quēadmodū de ĩcipiēte aut creſcēte ſic mēſis initio ac ĩcremēto hæc agimus.Reliquos aūt tanq̃ ocioſos & oī actione uacuos ſeruamus: ſic poſt octauū: reliquū anni tēpus quaſi ueſperā quādā etiā inclinātis & ſeneſcētis anni crepuſculū putauerūt. An ꝙ adultis & pfectis auibus auſpicādū.Sūt aūt huiuſmodi anteq̃ æſtas aduenerit : autūno eni aues aut imbecilles ſūt & morbidæ:aut pulli & impfectæ.aliæ uero ꝓpter anni tēpus alio deuolant.

Cur his qui ſacro nō tenentur:licet in caſtris uerſentur: tamen nec hoſtes prelio laceſcere nec ferire fas erat quod Cato ſenior in quadam epiſtola oſtendit ad filium ſcribens.Monet enim ſi miſſus factus ſit & militie tempus compleuerit ad urbem ut redeat aut ſi remanere in exercitu uelit ab Imperatore impetret ut ſibi aduerſus hoſtem pugnare & cum interficere liceat. An ideo eſt inſtitutū quod niſi neceſſitate coactū hoīem occidere non liceat quod qui nec legitīe nec iuſſus faciat homicida habendus ſit.Idcirco Chryſantem laudauit Cyrus quod hoſtem interfecturus cū iam gladiū ſuſtuliſſet & īterim receptui cani audiſſet hoſtē omiſit.& quaſi prohibitus ictus abſtinuit.An qui cum hoſte congreſſus pugnam conſeruit:ſi formidine captus trepidauerit mulctandus eſt.non enī hoſtem feriendo ac ſauciando tātū profuit:q̄tum fugiendo aut ſe recipiendo nocuit.Quicūq; igit̄ miſſus factus militiæ ſacramænto amplius non tenetur:qui uero ut ea ſibi agere liceat quæ militātium ſunt petit.Iterum ſe & legit & īperatori obnoxium facit.

Cur Iouis ſacerdoti ſub diuo ungi fas non eſt.An quia nec liberos coram parentibus nndari:nec ſoceros cum generis lauari nec honeſtum nec fas eſſe exiſtimabant.Pater autem eſt Iuppiter:& ſub diuo in conſpectu eſſe quodammodo Iouis putandū eſt.An ſicut in templo & ſacro corpus aperire nefas eſt:ſic ærē apertum.& qui cœlo ſubiectus eſt deorum ac dæmonū plenum uerebātur. Quo fit cū neceſſitati ſeruiēdum eſt:multa ſub tecto occulte deorum conſpectū ueriti homines faciant Sed alia ſoli tm̄ ſacerdoti:alia omnibus per ſacerdotem lex iuſſit.Quapropter apud nos quoq; coronam geſtare comam prolixiorem ferre armatum ingredi: phocenſium argros non inuadere:priuata ſunt eius qui magiſtratum gerit:munere & officio: uuam autem ante æquinoctium autumnale non deguſtare:ſicut nec ante uernum æquinoctium uitem incidere per magiſtratum coīter omnibus edicitur.Nam utriuſquā rei tempus illud eſt: eodem pacto apud Romanos quoque ſacerdotis proprium eſt:ut nec equo utatur:nec plus quuam tribus noctibus ab urbe abſit:nec pileum deponere:ex quo flamem dictus eſt:quamquā & alia permulta ſunt quæ per ſacerdotē oībus ī dicuntur:ut eſt illud ſub diuo non ungi:nam niſi prius lauiſſet:Romani ungi moris non erat nec aliud quicquam Græcis ſeruitutem ac moliciem attuliſſe putant Romani q̄ gynnaſia:& paleſtram quibus relangueſcant adoleſcetium animi: & penitus effœminentur:hinc puerorū amores gigni hinc ſono & deambulationibus iuuenū corpora corrumpi hinc ſaltationibus & motu cōpoſito.& certo ac delicato cibi genere delibitari quibus de cauſis ab armis ſe delapſos eſſe non intellexerūt: contentiq; proſtrenuis ac fortibus militibus ſe bonos palæſtritas & Athletas.bonos dici & haberi ad ſummā inertiam moliciemq; defluxerunt hæc igitur ſiquis effugere ſtudet: in puluerem prodire:& ſub diuo manere oportet. An qui domi & in umbara balneis & unctionibus molliter ſe currant:hæc omnia ſubire neceſſe eſt.

Quid eſt q̄ ueteris nūmi altera pars Ianum bifrontem impreſſum habuit:altera prorā nauis aut puppim.An ut multi putant honoris cauſa Saturni:qui naui in italiam traieciſſet.An hoc uulgare eſt ac de multis dici poteſt:nā & Ianus & Euadenter & æneas nauibus in italiam prouecti ſunt:ſed illud potius quiſpiam coniiciat:alia eſſe in ciuitatibus quæ pulchra : aliaquæ neceſſaria: maximum uero atq; omnium pulcherrimū iudicari bonitatem legum:longe uero ex oībus neceſſario eſſe co[p]iam & ubertatem:quoniā uero Ianus feros homines ad māſuetudidinē traducēs optimis legibus informauit. neceſſariam uero rerū affluētiam fluuius nauigabilis ſuppeditat & partim ex agro ac uicinis locis:partim & longinquis:ac mari deuehēs: nihil quod ad uſum ptineat deſiderari patitur ideo minus ita ſignatus eſt:& ut legis latoris duplicem frontē propter uitæ cōmutationem: ut dictum eſt:& imaginē fluuii propter nauiū præ ſe ferat. Altero quoq; uſi ſunt nūmo ouem bouēq; inſignitum habente:quod quidē nūmi genus erat inſigne:& in primis documento: ueteres gregibus & armentis abundaſſe quippe quorum omnis ſubſtātia in illis eſſet collocata:quo fit ut multi apud ueteres ſyellii bubulci porcii appellati ſint.ut feneſtella auctor eſt.

Quā cauſam eſſe dicemus quāobrem Saturni ædē pecuniæ publicæ ſacrariū eſſe uoluerunt.Nam ærarium : eſt & tabulas publicas in eo ſeruant:& ex eo tabularium dicunt. An q̄ fama obtinuit. Saturni tpe nec auaritiā nec improbitatem uſq; in hoībus fuiſſe:ſed iuſticiam & fidem.An q̄ fructuum inuentor: & argriculationis auctoris deus fuiſſe memoratur : falx enim id ſignificat : nec illud quod ſcripſit an imachus Heſiodū ſecutus credendū eſt: obliqua uero falce prīs Celii pudenda Saturnus ſecās cōtra ſteterat fructuū uero copia ac uenditio pecuniā gignit:quocirca fœlicitatis cuſtodem & cauſam hunc habent deum.Teſtimonio ſunt nundinæ:quæ cū nihil aliud ſint niſi cōuentus ex agro in urbē:nono quoq; die cōuenientiū ſaturno cōſecratæ ſunt emendi enī ac uendendi copia fructuum pricipium attulit:an hæc iā uetuſtate abſoluerūt:primus autem omniū Valerius publicola exactis regibus ædem Saturni erarium declarauit:loci oportunitate deductus.quē & apertum & ab īſidiis tutum:& in primis munitum animaduertit.

Quid eſt q̄ legati undecūq; romam uenerint ædem Saturni primo adeūt:deinde a præfectis ærarii: ubi omnia ediderunt reſcribūtur.An q̄ Saturnus ipſe externus extenis hominibus delectatur.An

hoc hiſtoria refellit. Antiquitus enĩ ut uidet᷑: quæſtores legatis munera mittebãt: quæ lautia dicebãtur: & ægrotos curabãt: qui ſi morbo interiiſſent ſumptu publico ſepeliendos curabant: nũc autem ꝓpter multitudinem legatoꝝ ſumptus ſublatus eſt. manet autẽ ut ꝑfectos erarii adeãt qbus nomina ſnut edant ac ſcribi faciant.

Cur flamini diali iurare nõ licet. An quod tormẽti genus quoddã eſt hoĩ libero iuſiurãdũ. Flaminis autẽ corpus & animũ intactũ inuiolatũq; eẽ oportet. An ꝙ parua in re ei fidẽ nõ habere abſurdũ eſt. Cui diuina ac ſũma credita ſunt. An ꝙ oẽ iuſiurãdũ in ꝑiurii terminat ĩpræcationem: execratio uero omnis triſtis & abominanda: unde ne aliis quidem impræcari flamines ſolent: laudata eſt igitur Athenis ſacerdos illa quæ populi iuſſu adduci non potuit ut alcibiadẽ execraretur: dixit enĩ præcãdi ſe cauſa non imꝑcandi Sacerdotio ꝑditã fuiſſe: an cõmune oĩum periurii periculum eſt: ſi homo ĩpius ac periurus: uota pro ciuitate ſuſcipiat.

Quid eſt ꝙ uenerabilius qui eſt dies feſtus multũ uini ex tẽplo ueneris ꝓfundũt. An illud eſt quod multi dicũt mezentiũ hetruſcoꝝ ducẽ ad Aeneã miſiſſe: qui cũ eo fœdus facerent: ut quot annis certum uini numerũ ab eo acciperet: quod poſtea cũ Aeneas poſcenti negaſſet pollicitũ thyrenis ferũt: ſi ꝑlio uiciſſet uinũ daturũ: re cognita æneãdus ĩmortalibus uinũ cõſecraſſe poſt uictoriam deinde collectũ templo ueneris effudiſſe: an hoc quoq; ſignum eſt: diem feſtũ ſobrie agi oportere: ꝙ dii longe magis uini effuſione q̃ ingurgitatione gaudeant.

Quid eſt ꝙ ædẽ hortæ maiores ꝑpetuo aptã eẽ uoluerũt. An queadmodũ Antiſtius labeo ait: cũ ſit hortari incitare: deã quodãmodo ad res pulchras adhortari atq; incitare: quæq; horta diceret: quaſi aliqd ſemꝑ operantẽ ac nunq̃ ceſſantẽ: nunq̃ clauſam eẽ oportere putauerũt. An potius ut nunc eã nominãt Liorã ꝓducta priore ſyllaba circũſpectã quãdã & ꝓuidã deã: quã cũ res hoĩum curare & cõſeruare exiſtimarũt ſecordẽ aut negligẽtẽ minĩe putarũt. An queadmodũ & alia: & ſic & hoc nomẽ græcũ eſt: & deã ſignificat quæ rebus humanis ꝑſit & ꝓſideat. Vñ tanq̃ in ſõniis acq; uigiliis perpetuo patebat eius templũ. Et tñ ſi labeo Liorã απο του παρορμαν hoc eſt ab incitãdo recte dici putat: uide ne orator ſuaſor quidã atq; adhortator in cõſiliis atq; in cõcione. ſic appellatus fuiſſe dicendus. Nõ ut nõnulli a præcationibus ac uotis.

Cur ædem uulcani Romulus extra urbẽ poſuit. Vtrũ ꝓ uulcani ſuſpicionẽ: ut in famulis eſt. Aduer martem de uenere martis filius babitus deũ eadem domo: & eadẽ urbe uti ꝓhibuit. An hoc ſtultius ædificauit autẽ ab initio curiã & conceſſum ſecretũ ſibi cum Tacio ſimul regnãte: quo cum ſenioribus ac patribus cõuenientes: ſine ulla moleſtia & interpellatione de ſũmis rebus per ociũ cõſultarent. An illud potius cũ ad incendia ſuperiori tẽpore urbs expoſita eſſet. Vulcanum quidem colendum. Sed tamen urbe excludendum exiſtimauit.

Quid eſt ꝙ conſualibus equos & aſinos coronis exornãt & ociari ſinũt. An ꝙ neptuno equeſtri diẽ feſtum agũt. Aſinis autẽ ꝓpter equũ pari fruitur licentia. An illud potius ꝙ inſtituta nauigetione cum multa nauibus ueherent᷑ ociũ quoddã ac remiſſio iumentis data eſt.

Cur cãdidetos moris erat in ueſte hoc facere ſine toga. Sic enim ſcribit Cato. An forte ne ciues largiẽdo corrũpãt argentũ ſinu ferẽtes. An illud magis quod ĩperio dignos nõ genere: nõ diuitiis: nõ gloria: ſed uulneribus ac cicatricibus iudicabãt: quæ quidẽ ut ab his quos ambiẽdo præhẽſabant cõſpicerent᷑ ſine toga ad petendũ deſcendebãt. An queadmodũ in accipiẽdo rogãdo ſe oĩbus ſubmittendo: ſic corpus nudãdo ac ſeipſos abiiciẽdo populũ captabãt.

Quid eſt ꝙ flamẽ dialis mortua uxore ſacerdotio ſe abdicat. Sic apud Teium ſcriptũ eſt: An ꝙ qui uxorẽ ducẽs poſt ammiſit: eo qui nunq̃ dixit: multo eſt infœlicior: eius enĩ qui uxorẽ duxit domus integra eſt. eius autẽ qui uxorẽ in matrimoniũ acceptã ammiſit: nõ ſolũ imꝑfecta domus eſt: ſed ĩmunita prorſus ac mãca. An eodã tꝑe uxor una cũ uiro cõſecratur: queadmodum multa ſunt in ſacris quæ abſente uxore agi nequeũt priore autẽ amiſſa: alterã ſtatim ſuperducere tũ difficile eſt: tũ uero iniquum atq; impium.

Quare nec uxorẽ repudiare antea licebat: nec nũc qdẽ ut uidet᷑: licet q̃q̃ nr̃is tꝑibus ꝑmiſit Domitianus. Sacerdotes aũt diuortio affuerũt: multa ſane horrẽda atrocia triſtia ꝑagentes. Sed hoc minus mirum uidebit᷑: ſiqs hoc quoq; ex hiſtoria adiũxerit altero ex cẽſoribus mortuo alterũ a magiſtratu ſe abdicare oportebat. Mortuo enĩ Liuio druſo collega eius. Scaurus æmilius magiſtratu ſe abdicare minime uolebat: donec Tribunoꝝ iuſſu in carcerẽ ductus eſt.

Cur laribus quos ꝓprie ꝓſides uocãt canis aſſiſtit. Ipſi autẽ canũ pellibus ueſtiunt᷑: an ꝙ ꝓſides ſunt qui ꝑſunt: hos autẽ domus cuſtodes eẽ oportet & alienis formidoloſos: ſicut canes uidemus. Mites uero ac lenes mãſuetoſq; domeſticis. an illud uerius eſt quod a qbuſdã romanis dicit᷑: & chriſippus opinatur. Dæmonia quædã mala circũire quibus dii quaſi carnificibus & ſcelerum ultoribus aduerſus iniuſtos & impios utunt᷑: ſic leres furiales quidã ſunt & pœnarũ & exactores uitæ & operationum ſpeculatores. Iccirco enĩ fit ut caninis pellibꝰ induant᷑: quibus & canis ideo aſſidet: ꝙ ad ĩueſtiganda ſcelera & ulciſcendo improbos ſagaces ſint.

Cur geneciæ manecinæ rem diuinam faciunt:& optant neminē domi naſcentiū bonū euenire? An
ꝙ dea eſt genecia:quæ corruptibiliū rerū generatiōnes ac fœtus ꝓcuret. Fluxū enī quēdā nomen
ipſum ſignificat & generationē ut igit̃ ꝓſerpinæ græci:ſic Romani geneciæ pro iis qui domi na-
ſcuntur canem īmolant.Socrates autem dicit canem apud argiuos clioniæ propter partus facilita
tem īmolari:poculum uero quod in præcatione adhibetur:non pro iis inſtitutum hominibus qui
domi naſcuntur:ut eorum bonus euadat nemo:aſperos enim & formidoloſos canes eſſe oportet:
an illud potius ꝙ inutiles & elati mortui dicunt̃ uocis obſcure intelligētes petere ſe ut nemo do-
meſticus moriatur:neq; hoc admirari oportet. Ariſtoteles enī in fœdere quod cū Lacedæmoniis
archades percuſſiſſe ferunt̃ ſcriptum fuiſſe dicit neminē bonū facere auxilii cauſa:qui lacedæmo-
niis ſtuderent tegeatarum:quod eſt neminē occidere.

Cur capitoliis ſpectacula edentes noſtris quoq; temporibus pronūciant. Sardos uenales & quidam
irriſione gaudens ꝓducitur puerili cinctus monili:quā uocāt bullam.An ꝙ uenientes hetruſcorū
populi diu cum Romulo bellum geſſerunt:& hanc ultimā urbē expugnauit Romulus & multos
captiuos una cum rege ꝓnunciauit.Leuitatem eius ac ſtultitiā cauillatus.Et quoniam Lydi quidē
ab initio fuerunt hetruſci.Lydorū uero ſardis caput fuit:iccirco tuſcos hoc modo pronūciauerūt.
& in hanc diem ridiculi cauſa hunc morē pro ioco habent.

Quid eſt ꝙ locū ubi carnes uendūt macellum uocant.An ἀπὸ τῶν μαγείρων. corrupto nomen ut
alia multa ſic & hoc uſus optinuit apud latinos enim.k.cum.g.magna quadā cognitione cōiungi
tur.Nouiſſime enī.G.Romani adhibuerūt auctore & inuētore Carbilio : & qui ꝓpter hæſitantiā
linguæ.R.ꝓferre non poſſunt ad.L.delapſi balbutiendo ꝓferūt.An & hoc quoq; per hiſtoriā ſol-
uendū.Fertur enim Romæ ferox quidā homo ac ferus cū latrociniū exerceret multis occiſis tan-
dem deprehenſus & captus ſupplicio affectum fuiſſe: huic nomen fuit Macello cuius ex pecunia
poſtea ædificatū eſt Macellum & ab eo nomen inditum.

Quid eſt ꝙ idibus ianuariis permiſſum eſt ut tibicines muliebri habitu urbē luſtrent. An ꝓpter cau
ſam quæ dicit̃.Magnis enī ut uidet̃ fruebātur honoribus:qbus illis Numa pōpilius pp ſanctitatē
ac deoꝝ cultū cōtulerat:his poſtea ꝑ tribunos cōſulari poteſtate ſpoliati urbe exceſſerūt: quos cū
uæhemēter requirerēt nā religione tangebant̃:animi ꝙ ſine tibiis rē diuinā facerēt:ꝗprimū reuo-
candos cenſuerūt:ſed cum accerſiti nō apparuiſſent:at tibure ꝓuo ſe initio cōtulerāt manere uel-
le ſe dicerent.Libertus quidē clā magiſtratus adiit:ſeq; eos reducturū pollicitus eſt:cōuiuio igitur
laute & opipare apparato quaſi rē diuinā feciſſet tibicines inuitauit. Aderāt in cōuiuio mulieres:
nox in ſōnis ducitur:ſaltationibus ac iocis oīa ꝑſtrepūt.Tū de repente cū libertus patronū adeſſe
diceret:& uæhemēter perturbatus uideret̃ hoībus perſuaſit:ut ſtatim currus cōſcenderēt pellibus
circūtectos:ac tibur ꝓueherētur:e ueſtigio hoc autē dolo fiebat:nā cum ignaris illis : & per noctē
ac uinū nihil cernētibus currus circūduxiſſet.oēs anteq̃ illuxiſſet:romā ꝑter opinionē reportauit.
Erant autem eorū pleriq; ornatu muliebri ꝓpter cōmeſſationem:ac uigilias ornati : ſed poſtea q̃
perſuaſi a magiſtratibus & plane reconciliati ſunt. Inſtitutum eſt eo die ut eodem habitu ornati
per urbem inciderent.

Quid eſt ꝙ carmentis ædem matres ab initio ædificaſſe exiſtimātur.Et nunc deam maxime uene-
rantur.Ferunt enim mulieres ſenatuſcōſulto uehiculis uti ꝓhibitas intercōſpiraſſe:ne qua earum
conciperet:uene pareret:atq; ita uiros ulciſceretur:donec coacti ſentētia mutauerunt:atq; uti per
miſerūt:natis deinde pueris cū & multitudine liberorū & bonitate fœlices fuiſſe uiderentur: car
mentis ædē ædificauerūt:quā puto euādri matrē fuiſſe dicūt:& in italiā ueniſſe cū themis uocare
tur:aut quēadmodū aliqui nicoſtrata:qm̄ uerſibus oracula ederet carmentā mutato noīe uocaue-
runt.Nā.τὰ ἔπη.Romani carmina appellant.Sunt qui μοῖραν:hoc eſt ſortē & fatū carmentā pu-
tent:& ob eā rem matres rem diuinā facere.eſt autē nominis uera ratio. ὑστερημένον διὰ τὰς
θεοφορήσεις.i.mente priuata ꝓpter afflationes nō carmēti nomē carmina indiderūt:ſed ab ea po.
tius acceperūt:diuino nāq; ſpiritu afflata uerſu.ac metro orabula edebat.

Quid eſt quod Ruminæ rē diuinā faciētes: hoſtiis lac ſpargere:& libare conſueuerūt:uinū antē nō
adhibēt.An ꝙ latini Rumā māmā nomināt & ficū ruminalē:iō factā ferūt quod ibi lupa Romu-
lo māmā ꝓbuit quēadmodū eas igit̃:quæ pueros alunt:a māma diximus θηλονὰς ſic rumina nu-
trix quædam:& pueroꝝ altrix merū infantibus ꝑcipue noxiū prorſus nō recipit.

Cur ſenatores alios patres conſcriptos alios tantum patres appellabant.An eos quos ab initio Ro-
mulus delegerat patres ac patricios nominabant:quaſi bonis parentibus natos:reliquos deinde ex
plebe electos & aſcriptos in ſenatum conſciptos uocitarunt.

Quid eſt quod Herculi ac muſis cōmunem aram ſtatuerunt.An ꝙ Hercules Euādarum litteras do
cuit:ſicut Iuba monumētis tradidit.Quod honeſtum & honorificū duceretur amicos ac propin-
quos docere.Nouiſſime nāq; inſtitutū eſt:ut mercede diſcipulos docerent. Quippe omnium pri-
mus.Sp.Carbilius ludum aperuit eius libertus.qui & ipſe Carbilius appellatus primus omnium.

Romanorum uxorem repudiauit.
Cur cum duæ ſint Herculis boues:mulieres non atingunt:nec quic quã deguſtant quod ſuper ara magna imolatum ſit. An quia carmentis ſacrificii tempus non obiit. Quod quidam pinariorum generi accidiſſe dicitur ex quo quia ueſcentibus cæteris dapibus prohibiti ſunt pinarii ſunt appel lati. An propter illa potius quæ de ueſte ac Deianira fabuloſæ dicuntur.
Cur deum illum cuius in tutela urbem eſſe dicunt ſiue maſculus is eſt:ſeu fœmina:& quærere & no minare nefas eét. Hoc.n.ita eſſe religione confirmant Valerium Soranũ male periiſſe dicentes ꝙ numinis nomen efferre auſus eſt. An quod latinorum quidam monumentis trediderũt euocatio nes quaſdam ac deorũ ueneficia eẽ putauerũt quibus quoniã ipſi hoſtiũ deos euocare & ad ſe tra ducere conſueuiſſent:ne idẽ ipſi paterentur. magnopere uerebantur quẽadmodũ igitur Tirii uincu la ſtatuis iniiciunt. Alii uero ſponſores patere dicuntur ſi quẽ ad lauacrum aut purgationem aliquã deducunt:ſic Romani quod archanũ & incognitum eſſet firmiſſimã ac tutiſſimam dei cuſtodiã eſſe crediderũt. An ſicut Homerus fixit. Terra uero cõmunis eſt hominum ut hoĩes deos oĩs colãt ac uenerentur terrã cõiter habentes ſic ueteres Romani deum ſalutis auctorẽ celauerũt:quod non eũ ſolũ:ſed oĩs deos a ſuis ciuitatibus honorari uoluerunt.
Quid eſt qđ fecialiũ ſacerdotũ q̄bus fœderibus faciẽdis præſunt pater patratus maximus habeť:eſt autem his pater & hi filii ſunt:habent.n.nunc quoq; præcipuã quãdam fidem & auctoritatem:Im peratores.n.quæ propter eximiã pulchritudinẽ ac ſpeciẽ pudica & diligenter cuſtodia corpora indi gent:his credunt & apud eos deponũt. An quod utrũque illis adeſt & pueros ueteri & pertes time re. An ipſum ſe nomen exponit. Vult.n.patratũ quaſi finitũ ac determinatũ quiddam ſignificare:il lud cæteris perfectius ſit:cui cõtingit ſimul ut & pater eſſet & patrẽ haberet:An ut ait Homerus qui patri præſit cũ & antea & retro cernere oportet cuiuſmodi profecto is eſſet cui & filius eſt de quo deliberat & pater quem conſulit.
Quid eſt quod Regi ſacrificio. Is.n.eſt Rex ſacrorum ac religionũ:nec magiſtratum gerere:nec con cionẽ habere licet:An quod antiquis temporibus Reges plurima & maxima ſacra facere conſue runt: & ſacerdotibus rẽ diuinam facientibus aderant:poſt ubi graues & inſolentes eſſe cœperunt Græci quidẽ plærıq; licentiam Regibus ademerũt:ius & ꝑtãtem ſacrificandi tantũ modo relique runt:Romani aũt regibus penitus exactis aliũ rebus diuinis præfecerũt.cui nec magiſtratũ habe re nec cũ populo ãgere ꝑmiſerũt:ut ĩ tẽplis ſolũ cõſultare uideantur:& regnũ ꝓpter deos ſuſtinere Eſt igiť in comitio quodam ſacrificii genns quod ubi rex ꝑgit ex foro ſe proripit.
Quid ẽ quod menſam uacuã tolli nõ ſinebant:ſed oĩo cũ aliquid etiã ſupereſſet. An illud in terpretã tes aliquid ſemper ĩ futurũ de eo quod nunc adeſt reliqui oportere:& per hodiernũ diẽ craſtini me miniſſe. An quod urbanũ atq; elegãs putarẽt cõprimere atq; inhibere appetitũ:& iã cũ uoluptate perfrui liceret:minus.n.quod abeſt cupiunt qui præſentibus ac paratis abſtinere cõſueuerũt. An & aduerſus ſeruos humana cõſuetudo. Nõ.n.tãtopere gaudẽt ſerui ſi accipiunt:q̃ ſi participes fiãt:ꝙ menſam ſibi cũ dominis quodãmodo cõcicatũ eſſe putãt. An quod nihil ſacrũ:inane:ac uacuum negligere oportet:mẽſa uero ſacra eſt.
Quid ẽ quod maritus ꝑmo ſponſæ nõ ĩ luce ſed ĩ tenebris iungitur:An qa cũ pudet ꝙ anteq̃ coeat alienã putat. An & ad ꝓpriã uerecũde accedere meditãs:& aſſuefatiens. An quẽadmodũ Solõ ſcri pſit ſpõſam malo cydonio deguſtato thalamũ ingredi ſolitã ut primus cõplexus nihil triſte aut in iocundũ haberet. Sic Romanus legis lator:ſi quid abſurdũ ac deforme corpi aderat occultauit. An calumnia quædam & accuſatio illicitæ ueneris erat quod fiebat cum legitimis ac iuſtis connubiis pudor quidam & uerecundia adibetur.
Quid eſt quod circus flaminius dictus eſt. An quod Flaminius quidã priſcus cũ ciuitati agrum reli quiſſet: equeſtribus ludis eius fructu & uectigalibus utebantur. Nam cum pecunia ſuppeteret uiã quoque flamineam munireunt.
Cur lictores dicti ſunt. An quod petulantes colligabant. Hi.n.lora in ſinu geſtantes Romulum ſe quebatur λιγαω autẽ ligare pleriq; latinorum dicũt:qui aũt pure loquuntur ligare. An.c.inter poſitum eſt:cum ante ſine.c.litores dicerentur:quaſi publici quidã miniſtri nam nr̃is ẽt tẽporibus plublicũ ẽ multis græcoꝝ legibus ſcriptum ẽe neminem ut ita dicã latere puto.
Quid eſt quod luperci canem immolant. Luperci autẽ ſunt qui lupercalibus per laciuiam diſcurren tes pellibus obuios cædunt. An quod genus quoddã luſtrandæ ciuitatis eſt & quo menſe illa fiũt Februarius dicitur: & diem quoque pellibus occurentes uerberant februarum & februarium uo cant:quo uerbo purgatio ſignificatur cane autem omnino:ut ita dicam græci utebantur:& multi etiam nunc in purgationibus canem iugulant:proſerpinæ quoque catulos:cum cæteris purgamẽ tis efferunt & eos qui expiandi ſunt catulis. hoc piaculi genus circuncatulatio nem appellaães. An quod lycos lupus latine dicitur: λυκαια uero lupercalia & lupo canis eſt ho ſtis & iccirco lupercalibus cæditur. An ꝙ lupercis canes oblatrantes moleſti ſunt. An quia pani

ſacrificium facit:pani autem ꝓpter greges amicus eſt canis.

Quid eſt quod ſeptimõtio uehiculis iunctis uti cauebant & nũc ét qui uetera nõ cõtẽnunt cauẽt Septimontiũ uero dié feſtũ aguntromani quod ſeptimus collis urbi atributus eſt:ſepticollis ro. fa cta eſt. An ut quidã latini accipiũt:quod urbs nõdũ ſuis partibus penituscõiuncta erat. An hoc qui dẽ ad Dionyſiũ eſt. Magna uero re effecta cõſtituta ciuitate:qđ urbẽ iam augeri & quaſi ulterius ꝓgredi deſiſſe exiſtimarent cũ ſeipſios:tũ uero iumenta quibus fuerant uſi quiete affecerunt:& cõ munis feſti ocio frui uoluerũt. An quod cũ oẽs dies feſtos ciuium præſentia ornari ac celeribrari ſemper uoluerunt tũ illũ præcipue qui pro ciuitatis habitationẽ ageretur. Quaꝓpter ne urbẽ cui⁹ dies feſtus ageretur relinquerent eo die uehiculis uti permiſſum non eſt.

Cur ĩ futuro aut eiuſmodi aliquo flagitio deprehenſos furciferos appellant. An hoc quoque maiorũ noſtrorum diligentiæ certiſſimũ ſignum eſt:nam qui ſeruũ alicuius ſceleris aut improbitatis con uiciſſet:duplex lignum quod currui ſubiiciunt attollere iubebat: & ut comſpiceretur uiciniam obire:ut fidem in poſterum ei nõ haberent:& ab eo cauerent hoc lignum. G. σταύρον latini fur cam nominant a qua fructifer denominatus eſt.

Quid eſt quod boui qui cornupetat fœnũ in cornu apponũt:ut ocurrentes caueãt. An qa ꝓpter re pletionem ac ſacietatẽ indoleſcunt & boues & equi & aſini & homines:ut ait Sophocles. Tu uero ferues quaſi pullus cibi copia. Venter &.n. tuus & male ĩſoleſcit. Ex quo romani. M. Craſſũ fœnũ in cornu habere dictitauerũt:& qui cæteros ĩ repu. lacerabãt:hũc tanq̃ munitũ ac ꝓuidũ & iniuria rum pſequentiſſimũ fugiebãt:quãq̃ poſt ea rurſus dictũ eſt Cæſarẽ Craſſo fœnũ detraxiſſe:Primus enim illi in republica reſtitit. Cæſar & eum contempſit.

Quid eſt quod in captãdis auguriis ſacerdotes prius auſpices nunc augures appellant luminaria ſem per aperta hẽre uoluerũt:nec opuculo ĩpoſito claudi. An ſicut pythagorici parua magnaq; rerum ſigna faciebant:qui ſuper modio ſedere ꝓhibebãt & ignẽ gladio ſeu machera fodere. Sic ueteres obſecuris quibuſdam rationibus utebantur:& maxime in ſacerdotiis quale hoc eſt de lucerna:quã coi pori animã continenti ſimilẽ eſſe dicunt:lux.n. eſt is qui intus ineſt animus Oportet aũt quod intelligens eſt ac prudens in eo id ſemper apertũ eſſe accreuere nec unquã clauſum eſſe. Flatibus enim uentris aues non conſiſtunt & propter inſtabilitatem & errorem nihil certi ſignificant. Do cent igitur hoc pacto ut non ſpirãtibus uentis:ſed cum omnia tranquilla ſunt. Tunc augures au ſpicia captent cum lychinis apertis uti inqueunt.

Cur augures ſi ulcus haberent in augurandi cauſa ſedere prohibebantur. An & hoc ſignum eſt nõ oportere qui morſum aliquẽ:aut ulcus:& pturbationẽ in animo hẽrent res diuinas tractare ſed tũ deorum mentẽ hoĩbus probere:cũ & liquido & integro animo eſſent. An illud rationem habet ſi neq; uictimã ſanandi ulceris cauſa quiſq̃ adhiberet nec auibus ulceratis ad auſpicandũ uteretur: ea multo magis in ſcipſis ſeruanda exiſtimaſſe:ut ad ea quæ a diis ſignificatentur:puri & integri acce derent. Vlcus enim diminutio quædam & pollutio corporis uidetur.

Quid eſt ꝙ paruæ fortunæ ædem:quã breuẽ uocant Romani:ædifiauit Seruius Tullius qui tertius Romæ regnauit. An ꝙ ipſe paruus initio & abiectus quippe qui ex captiua matre natus eſſet for tunæ bñficio Romæ regnauit. An hæc ipſa cõmutatio magnitudinẽ poti⁹ fortunæ oſtẽdit:q̃ par uitatẽ. Videt̃ aũt Seruius maxĩe oĩum fortunæ uĩ extuliſſe & diuinã indicaſſe:qppe q oĩbus actio nibus ac negociis eius nomẽ abſcripſerit. Nõ ſolũ enĩ fortis fortunæ & primogenitæ:& maſculæ templa ædificauit. Sed eſt unũ ꝓprie fortunæ tẽplum Aliud cõuertentis:aliud bñ ſperãtis uirginis aliud quoq; cognomenta qs perſequi poſſet cũ fortunæ uiſcatæ templũ ſit quaſi ab ea nos procul capiamur & negociis ac rebus inhæreamus. Sed uide ne Seruius caſuũ momenta perſpiciens & ad ea plurimũ poſſe cognoſcens: qppe cũ multi ſæpe qđ paruum quiddã:uel accidit: uel non accidit maximas res uel aſſecuti ſunt:uel aſſequi nõ potuerũt. idcirco paruæ fortunæ tẽplum ſtatuit do cens homines diligenter attendere:nec ea quæ accidunt: q̃uis parua ſint cõtennere.

Cur Lychinũ nõ extinguebant, ſed p ſe lãgueſcere deficere pmittebãt. An qſi extinguibilis & ĩmorta lis illius ignis cognatũ & affinẽ colẽtes. An & hoc quoq; ſigni eſt:nõ oportere qđ animatũ ſit:niſi noceat corrũpere neue interficere quaſi animal ignis ſit nec ĩmerito: nã & alimẽto indiget:& p ſe monet̃. & cũ extiguit̃ ſi:uelut occidat̃ uocẽ emittit. An hoc more docemur nõ oportere nec ignẽ: nec aquã:nec eoꝝ quicq̃ quæ ad uſum pertinent: & ſi abuude ſuperant corrũpere aut conſumere. ſed ĩdigentibus utẽda relinquere:cum ipſi iam illis opus non habeamus.

Quid eſt ꝙ qui nobilitate præſtare uident̃ lunulas in calceis ferũt. An ut dicit Caſtor ſinum eſt eius quæ in luna eſſe dicitur habitationis: & quod poſt mortem animi rurſus lunam ſub pedibus ha bebunt. An ꝙ qui antiquiſſimis præcipuũ fuit qui fuerunt archades ad Euandro proſelines ap pellati. An ſicut alia multa:ſic & hoc elatos homines ac ſuperbos admorentes rerum humanarũ inſtabilitatis:cuius rei luna exemplo ſit quæ ab obſcuro pirmum prodit:tum progrediens luce ac ſplendore os ſuum complet:& cum clariſſima facta ſit rurſus defloreſcit: & ad nihilum redit. An

hoc potius modeſtiæ & obedientiæ diſciplina quædam erat:ut dicto audientes eſſe & imperium æquo animo ferre condiſcerent & quemadomdũ luna meliori obſequi & ſolem : ut inquit Parmenides ſemper intueri ſolet,ſic homines ſecundum locum tenere contenti duci primas partes relinquere ut honore ac poteſtate per illum fruerentur.

Quid eſt ꝙ annũ iouis eſſe putant.menſes iunonis. an ꝙ deorum qui mente intelligũtur iuppiter & iuno imperium gerũt eoꝝ uero qui oculis cernuntur Sol & luna. Sol enim annũ cõficit. luna uero menſes.Oportet autem non has illorũ ſimpliciter imagines putare: ſed ipſum in materia iouem ſolem.& ipſam in materia iunonẽ lunã,quo circa iunonẽ eam nominãt romani,quo nouiũ aut nouius ſignificatur a luna.ſcilicet quã eandẽ & Lucinam uocant,quaſi ipſam lucidã ut lucem præbentem.& in partu ac doloribus adeſſe opinantur tanq̃ lunã. Vt eſt apud poetã pernigrũ poli & aſtrorum.Per lunã celerem partũ præſtantẽ.Nam plenilunio facile partu leuari mulieres uidentur.

Quid eſt ꝙ auſpiciorum quod ſiniſtrũ dicitur proſperum ac fœcundũ putatur. An hoc falſum eſt & multos decipit:an hoc ſermonis eſt: ac linguæ σκαιον enim ſiniſtrũ uocant latini a fine autem. ſinere & ſine:tum dicunt cum ut aliquid miſſum fiat ut dimittaᷣ hortant.Auguriũ igitur quo aliquid agi permittitur.ſiniſtrũ nõ recte accipiunt multi ac nominãt:an quẽadmodũ a Dionyſio ſcriptum eſt Aſcanium æneæ filium auſpicato aduerſus mezentium aciem inſtruxiſſe & in eo prælio ſuperiorem fuiſſe.ex illo obſeruatũ ut quotiens læuũ intonuiſſet.auſpicium ſuſpiceretur.an ꝙ alii putãt hoc Aeneæ accidit. nam Thebani Lacedæmoniis apud Leuetram ſiniſtro cornu ſuperatis uictoria potiti.in omnibus præliis poſtea obſeruarunt.ut ſiniſtro cornu principatum aſſignarent:an illud potius aſſerendum eſt. quod iuba in hyſtoria dicit orientem ꝓſpicientibus ſiniſtra parte boream eſſe quã mundi partem muluti dextram ac ſuperiorẽ faciunt.ſed uide ne cum ſiniſtræ partes natura infirmiores ſint auguriis ac ſignis quaſi coroborentur. atq; his inire ſupletis uiribus adequentur an terrena ac mortalia diuinis ac cæleſtibus cõtraria & oppoſita iudicãtes exiſtimauerũt. quæ nobis ſiniſtra eſſent deos a dextra dimittere.

Quid eſt ꝙ eius qui triũphaſſet. deiude combuſtus eſſet licebat eos capere. & in urbem deferre ac deponere.hoc in primo Lyparæus ſcriptum reliquit:an hoc mortui honoris cauſa factũ eſt. Nã & aliis ducibus & qui bene rem geſſiſſent.idẽ tribuerũt ut nõ ipſi ſolũ ſed poſteri quoq; in foro ſepelirentur ſicut Valerio & fabricio.Ferunt aũt horũ poſteris mortuis & in forũ delatis ardentem facem ſubiici & ſtatim attolli.ut ſine inuidia honore utanᷣ.& tantũmodo ſibi licere confirment.

Quid eſt ꝙ triunphantes in publico Ro.conuiuium exibentes conſules inuitatos ne in conuiuium accederent rogabant. an locum honeſtiſſimum triũphanti : aſſignari. & poſt cœnam ab omnibus deduci oportebat.quæ præſentibus conſulibus alii tribui nõ poſſent.

Quid eſt ꝙ tribunus purpuram nõ portat: cum cæteri magiſtratus purpurati incedant.An ꝙ tribunus omnino magiſtratus non eſt : nam nec lictores habet nec in ſella curruli ſedentes ius dicunt: nec in initio omnino ſicut cæteri magiſtratus magiſtratũ ineunt.nec creato dictatore poteſtatem deponũt : ſed cũ omnis poteſtas & imperiũ ad doctorem redeat ſoli omnium magiſtratũ retinent: quaſi imperium nullũ:gerẽtes:& aliũ quemdã in repub.locũ obtinẽtes. quẽadmodum autem præſcriptionẽ:quidã rectores ſtatũ eſſe nolũt quippe nõ iudicium cõſtituat:ſed diſſoluat & euertat:ſic tribunũ magiſtratui & imperio potius opponi: q̃ ipſum tribunatũ eſſe nam potentiæ magiſtratus obſiſtere:& nimiam licentiam cõprimere tribunitiæ poteſtatis ac licentiæ fuerat. An hæc & his ſimilia ab eo dicantur.qui rebus inueniendis ſtudeat.Tribunatus autem cũ & populo originẽ ducat populare in primis uideatur : reliqui ciuibus parem ſe gerere & in omni cultu ac uictu infimis ciuium cõparari.Magnitudo enim ac moles cõſulẽ decet & imperatorẽ. Tribunũ uero quẽadmodũ C.Curio dicere ſolebat abiectum eſſe:nec aſpectu grauem nec aditu difficilem:ſed facilem:ac multitudini cõmodũ & tractabilem.Vnde nec domus tribunitiæ ianuam claudi mos erat. Sed noctu & interdiu ſemper tanq̃ portus quidam ac ꝓfugium quibus opitulandum eſſet. Verũ qno humiliore corporis habitu deprimitur:eo magis ui ac poteſtate augetur.Communẽ enim tribuni uſum ac nemini clauſum:ſicut aram poſtulant honore autem ſacroſanctum.

Quid eſt ꝙ prætorũ uirgæ ſecuribus alligatæ præ feruntur. An ſignũ eſt nõ oportere magiſtratus. iracũdia prõptam:ac diſſolutã eẽ.An uirgatum diſſolutio mora.& tarditate iram frangi & impetũ moderatur.Sed malicia quoniã partim medicabilis.eſt partim curari nõ poteſt uirgæ quod mutari poteſt corrigunt.Secures autem ꝙ emendari nõ poteſt abſcindunt.

Quid eſt ꝙ cũ Ro. barbaros quoſdã diis immortalibus hominẽ imolaſſe accepiſſent : magiſtratus eorum accreſſendos : ac puniendos putauerunt quos poſtea cũ id conſuetudine quadã ac lege feciſſe accepiſſent eos dimiſerunt. alias id facere ꝓhibuerunt cum ipſi nõ mulris annis ante duos uiros.& duas mulieres in foro boario uiuos obruerunt non enim uidetur conuenire ipſos hæc facere & barbaros qui talia cõmiſiſſent reprehendere an diis immortalibus hominẽ immolare impium ducebatur dæmonibus aũt neceſſariũ.An qui more & lege id agerent peccare arbitrabanᷣ.

Sed uero libris ſibyllinis iuſſos eodem teneri celere non putabant. Ferũt aũt elbiã q̃dã uirginem cũ equo ueretur fulmine ictã fuiſſe. inde nudum equũ ac iacẽtem inuẽtum eſſe nudam & ipſam ueſte quaſi de induſtria a pudendis ſubtracta calceis a nullo camiſia paſſi diſiectis: & ore lingua proiecta: ut te ad diuinatores delata cũ ſacris uirginibus maximum dedurus impendere & eius rei ignominiã ad equites redundaturã prædixiſſent: barbari cuiuſdam equitis ſeruus indicium fecit tris ueſtalis: æmiliã martiam ſub idem tp̃s corruptas diutiſſime cum uiris rem habuiſſe quorum unus eſſet Vetuſius barbarus eius qui indicium feciſſet dñs. Veſtales igitur redargutæ ſupplicio ſunt affectæ: ſed cum res atrocior uiſa eſſet decreuerunt ut ſacerdotes ſibyllinos libros inſpicerent in quibus inuentum fuiſſe dicant. hec magno reipub malo futura. & iubere ut abſurdis quibuſdã deis & externis auertende rei cauſa Græcos duos ac totidem gallos immolarent & in loco eodem defoderent.

Cur diei principiũ de media nocte numerãt. an quod. R. P. ab initio militari more & inſtitutio cõſti tuta eſt. in re militari autẽ multa noctu utiliter occupãtur. An diei ortũ agẽdi principiũ eẽ uoluerunt. Noctẽ uero cõſilii. & apparationis. Oportet autẽ p̃paratos rẽ aggredi nõ agẽtes præparari fabricans quod Myſon ad Chilonẽ unũ de ſeptẽ ſcripſiſſe dicitur hyeme. An queadmodum miridies finis eſt multis reipu. gerẽdæ: ſic noctẽ intẽpeſtã actionũ omniũ initiũ oportere ſtatuerunt: cuius rei maximũ argumentũ magiſtratũ romanũ poſt merididem fœdus facere non ſolere. An occaſu quidem & principiũ & finẽ diei capere licet. Nã ſi multitudinis indicio principiũ diei cum ſol emergere cœperit incipit uero finẽ cum penitus occiderit terminauerimus æqualitatẽ diei ac noctis quod equinoctium dicimus non habebimus æquã enĩ diei noctẽ re maxime uidemus ea die cui cõparatur ſolis ſpacio ac magnitudine breuior reperiretur. nã quod mathematici afferunt: & huic rei medicinã afferentes diei ac noctis ueriſſimã rationẽ cõſtituunt. centrũ ſolis cum finientẽ attingat omnem euidentiam: & claritatem funditus tollit. Neceſſe eſt enĩ accidere cum multũ lucis etiam ſub terra ſit: & nos radiis ſuis iam ſol undiq; colluſtrat: ut diem nõdũ eſſe fatemur. Quare cũ ob dictas cauſas ortus diei & occaſus principium difficillime capi poſſit. relinquit̃ aut ut medium diẽ: aut mediã noctẽ principiũ diei ſtatuamus potius autem ſecundum. Fertur enim a nobis a meridie ad occaſum. a media uero nocte ad orientem ad nos redit.

Quid eſt ꝙ ueteri morẽ uxores nec molere nec coquere permittebant. An ueteres aduerſus Sabinos fœderis memoriam colentes. Nam poſt filias Sabinis raptas facta pace & ſocietate inita in fœdere nominati exceptum eſt uxorem uiro romano nec molere. nec coquinariã facere.

Cur mẽſe maio uxores nõ ducũt. An quod iter aprilẽ & iuniũ medius iteriectus ẽ. quorũ cũ alter ueneri iunone alter dicatus ſit deabus ſcilicet quæ nuptiis p̃ſunt. aut parũ ante capiũt aut parũ expectant. An quod hoc mẽſe maximo piaculo utunt̃. Effigies mõ depõte abiicientes: cũ prius homines conſueuiſſent. Vnde flaminicã iunonis ſacerdotem triſtem eſſe eo tempore. Quippe quæ eo menſe ullo cultu utuntur moris eſt. An quod pleriq; latinorũ hoc menſe mortuis parentãt: & obeam cauſam Mercuriũ quoq; eodem menſe uenerantur: qui maiæ cognominis eſt: An ut quidam dicunt Maius a maioribus natu appellatus eſt. Iunius a iunioribus: nuptiis uero ac cõmodatior eſt iunior: ut inquit Eripides. Nã ſenectus uenerem ualere: ipſaque uenus ſenibus infenſa eſt. Abſtinẽt igitur nuptiis iunium rxpectantes qui maiũ deinceps excipit.

Cur eorum qui uxores ducunt comã haſte cuſpidæ diſcernũt ac diſcriminant An ſignum eſt prima connubia uiolenta fuiſſe. An ſtatim diſcũt uxores uiris fortibus & bellicoſis cõiunctæ: ſeuerũt & minime effœminatũ & tenu cultũ ac uirilem ornatũ probare queadmodũ licurgus in foribus & tectis priuatũ facientes terebra tantũ ac ſecuri utendum aliis inſtrumentis abſtinendum ratus omnem intemperantiam & ſuperfluos ſumptus funditus ſuſtulit. An diuortium ea re ſignificatur q̃d ſolo ferro nuptiæ dirimendæ ſint. An illud magis quod pleraq; ad cõnubiũ pertinentia iunoni atribuebant: nã & haſtam iunoni conſecratã eſſe exiſtimant: & eius ſtatuæ ut plurimum haſtæ innixe cernuntur. Quippe quam curitĩ appellant ueteres: Nã curis antiquo nomine haſta dicebatur. Hinc & curim matrem nominatum eſſe dicunt.

Cur quod in ſpectacula impenditur lucar uocant. An quod alia multa quoq; circa urbẽ ſunt loca diis atributa: quæ appellãt lucos quorum p̃uentus in ludos cõferũt.

Quid eſt quod quirinalia ſtultorum ferias nominant: An quod hũc diem: ut Iuba dicit his aſſignaue runt qui cuius eſſent tribus ignorarent. An his qui ut non alii tributi fornacalibus rem diuinam fecerũt. quod aut impediti fuiſſent: aut aliquo per egro profecti aut deniq; diem ignoraſſent hoc tempore recuperandi illius feſti poteſtas data eſſet.

Cur rem diuiam Herculi facientes aliũ deorum appellant neminem: nec canis: ut a Varrone ſcriptũ eſt in urbe apparet. An idcirco aliũ deum appellant neminem quod hunc ſemideũ putant: ut alii tradunt: cũ etiam inter homines ageret: Euander ei arã ſtatuit. & rẽ diuinã fecit: nihil aũt oĩno fuit cui Hercules infeſtior eſſet q̃ canis qui ei ſæpe moleſtus fuiſſet & in primis cerbarus; deniq; Lici

nio puero per canē occiſo ab hipocoſtibus coactus prælia decertare multis ea pugna ex amicis in terfectis iphiclū fratrem quoque amiſit.

Quid eſt ꝙ circa capitoliū patricio habitare licet nemini. An ꝙ Marcus mālius ibi habitās regnum affectaſſe deprehēſus:ex quo lege interdictū eſt ne quis poſtea ex ea familia mālius diceretur : an antiquus fuit huic metus publicolā enī ut nobiliorē calūniari hoīem in primis popularē nō deſiſtebant:ita multitudo tandiu timuit donec eadem quā in ſūma uelia ædificabat:quod nimis foro īmineret funditus euertit.

Cur qui ciuē in prælio ſeruaſſet corona querna donabatur. An ꝙ ubiqꝫ in expeditionibus facile fit quercū inuenire. An ꝙ ioui & iunoni:quos urbi præſidere putant corona conſecrata eſt.an uetus ab arcadibus mos acceptus eſt quibus eſt quædā cum ac arbore cognatio. Vt enim primi hoīes ex terra Arcades ſic quercus prima ex omnibus plantis nata.

Quid eſt quod in auguriis ulture potiſſimū utunt̄.an quia Romulo in cōdēda urbe duodecim ultures apparuerūt. An quod ultur rariſſime cōſpicitur. Nō enī facile quiſpiā ulturis nidū offendat:ſed porro de repente & īopinato aduolāt quo fit ut eorū aſpectus aliqd ſignificet ſemp. an & hoc ab hercule didicerūt:ſi uerū eſt quod dicit Herodotus in oībus rebus gerendis Herculē primo ulturis aſpectu in re incipienda delectatū fuiſſe:quē ex oībus quæ carnibus ueſcerent̄ uolatilibus iuſtiſſimum eſſe iudicaret.primū enī nihil quod uiuat attingit:nec animatū quicꝗ interficit:quēadmodū accipitres:aquilā omnes deniqꝫ noctiuagas aues uidemus. Veſcitur autem cadaueribus in qbus ſui generis abſtinet ulturē enim qui aui ueſcatur adhuc uidit nemo accipientes enim aquilæ ſui generis aues conſectantur ac feriunt:ꝗꝗ ut ait heſcirus.auis auem comedens quo pacto pura eſſet præterea quæ minus detrimenti:ut ita dicam hominibus afferat auis prorſus nulla reperitur : quippe quæ nec fructus deleat:nec plantam ledat : nec manſueto cuiꝗ noceat animali:quod ſi ut ægyptii fabulantur.ultures omnes fœminæ ſunt:& quēadmodum zephiro arbores:Sic ultures euro grauide fiant certa nimium & firma & ulturibus ſigna fieri uerisſimillimum eſt.in aliis autem uolandi impetus & allarum in coeundo agitationes ac uerbera rapinæ fugæ inſectiones multum incōſtantiæ ac perturbatæ afferunt.

Cur æſculapii ædes extra urbem poſita eſt. An ꝙ foris ſalubrius quam in urbe habitare crediderunt. nam græci quoqꝫ in excelſis ac puris locis æſculapii templa plana collocant. An quod deum ex Epidauro accerſitum in urbem commigraſſe opinantur.in græcia enim non in urbe ſed procul ab epidauro æſculapii templum eſt. An quod dum draco ex nauii in inſulam deſcendiſſet : & ex oculis euanuiſſet ipſum eo in loco ædis ponendæ auctorem ac præmonſtrationem fuiſſe putauerunt.

Cur moris eſt ut qui caſtimoniā colunt leguminibus abſtineant. An quēadmodum Pythahorici fabas ob eas quæ uulgo dicuntur cauſas abominabātur quaſi Lethes & herebi cognomines. An ꝙ ad cōcœnatiōes & manes ꝓuocādos leguminibus maxime utunt̄. An illud magis qđ ad ſanctitatē ac caſtimoniā pura ac tenuia corpora habere oportet:Sunt autē legumina maxime uentoſa : & ea gignunt:quæ cū ſupflua ſint multæ purgationis indigēt. An ꝙ cū uentoſiſſima ſint legumina ad res uenereas maxime incitent.

Quid eſt ꝙ ueſtales incæſti cōuictas alia pœna nō afficiunt:ſed uiuas tantūmodo defodiunt. An ꝙ mortuos urunt quod illis tribuere iniuſtū iudicarēt:quæ nō diligēter ac ſancte ignē ſacrū cuſtodiſſent:an ꝙ corpus maximis ac ſanctiſſimis religionibus cōſecratū interficere:& mulieri ſacre manus offerre nefas putauerūt. Rationē igit̄ inierunt:qua ſubterraneo ſpecu defoſſo obrutæ ſua ſpōte morerentur.ibi enī & lucerna cenſa inerat:& nō nihil panis exiguū & aquæ ac lactis inde ſpecū deſup terra operibāt:ſed ne hoc quidē modo ſcelus deteſtātes religionē fugierūt. nā & nūc quoqꝫ ſacerdotes eum locum adeuntes parentant.

Cur idibus decēbris in curſu equoꝝ uictor dexter ſacer marti īmolat̄:& caudā ſtatim deciſam ad reginorū qui dicit̄ locus deportat:& arā cruorē ſpargit. De capite uero inter ſe decertāt:alii de ſacra uia deſcendentes alii de ſubura aduerſus eos impetū facientes. An ꝙ Troiā equo captā putant: idcirco equū ſupplicio afficiūt:ꝙ troianoꝝ clara pignora fuerīt mixta pueris latinoꝝ an ꝙ iracundum ferox & bellicoſum animal eſt equus. Diis autē grata & accōmodata in primis īmolant. Victor aūt idcirco īmolatur ꝙ uictoriæ mars auctor eſt:& qui ordinē in arcto tenēt cæteros uincūt qui locū deſerūt:& cæleritas quaſi uiaticū fugæ pœna afficitur:deniqꝫ ſignis quibuſdā occulte admouentur fugiētes ſalutem inuenire nō poſſe.

Quid eſt ꝙ cenſores magiſtratum ineuntes nihil agunt ꝗ ut ſacrorum anſerum alimenta locent: & imaginis ſplendorem an a uilioribus incipientes quæ nec multo ſumptu:nec magna opa egent an uetus quædam huic animanti gratia referturia bello uſqꝫ gallico repetita:quod dormientibus canibus primi omnium anſeres Gallorum in capitoliū aſcenſu perſenſerunt:& clangore uigiles excitarunt an cū ſit maximarum rerum: & quæ ſūma cura indigent cuſtodes cenſores:ut ædium ſa-

cratū ac publicarū morū deniqꝫ & uitiis & uitæ uniuſcuiuſqꝫ diligentiſſimi & cuſtodiētiſſimi oīum animātiū rationē habēdam ſibi eſſe putauerūt:ſimul enī anſeribus curādis ciues admonēt nec deorum cultum negligāt.anſeris uero abſterſi & ſplēdor neceſſarius eſt.ſcito enī rubrica defluit ac defloreſcit. ea enim ueteres ſtatuas obducere & illinire conſueuerunt.

Quid eſt ꝙ cæteris ſacerdotibus ſimul ac in iudiciū ducti ac dānati ſunt ſubſtituūt augurē uero donec uita ſupperat:licet maximoꝝ criminū cōuinctū ſacerdotio nō mutāt:augures autē uocāt qui auſpiciis p̄ſunt:an ꝙ quidā dicūt ſacroꝝ archana neminē cognoſcere uolūt:qui ipſe augur non ſit an iureiurādo ad actū res augurū nemini enūciaturū priuatū poſtea factū ſacramēto liberari nolunt:an nō honoris:nec magiſtratus ſed ſciētiæ atqꝫ artis cuiuſdam potius nomē eſt augur. Simile igitur eſt ac ſi quis muſicū nō eſſe iudicet:& medicū medicū eſſe prohibeat:& diuino diuinationē adimat.His enim oībus appellatio detrahi poteſt:uis ac facultas nō poteſt.aliū uero idcirco nō inſtituūt:quod ſacerdotū numerū ab initio conſtitutū merito tuentur.

Cur idibus ſextilis diem feſtum agunt Serui omnes ac Seruæ.Vxores autē capita purgare ac lauare conſueuerunt:an propter ſeruium regem quē eo die ſerua natū & in lucem editū ferunt.Vacationem ab opere habent ſerui : capitis autem lauatio ab ancillis cœpta propter diem feſtum ad liberas quoqꝫ proceſſit.

Cur pueros monilibus quæ uocant bullas exornant:an honoris raptarum cauſa:ut alia multa ſit & hoc conſtitutum eſſe uoluerūt his quos ex eis ſuſcepiſſent:an Tarquinii uirtutē honorādā putauerūt.ferūt enī Tarqniū cū puer adhuc eēt in p̄lio aduerſus latinos & Etruſcos ī hoſtes īpetū feciſſe:cūqꝫ ex equo defluxiſſe excepto hoſtiū impetu Romanos cōfirmaſſe hoſtibus in fugam cōuerſis:cum plus q̄ ſexaginta milia hoſtiū eo prælio cecidiſſent hoc a patre & rege decoris inſigne accepiſſe.an apud maiores noſtros ſpecioſum ſeruū donare turpe nō exiſtimabatur:quēadmodū nunc quoqꝫ comœdiæ teſtimonio ſunt.pueris autē liberis uæhemētius abſtinebāt:ac ſi forte acciderent:ut in pueros nudos inciderent:ne ambigerent:hoc inſigne liberi ferre conſueuerūt.An uel ad moleſtiā cōſeruandā:hoc etiā ptinet & intēperātiæ:ac flagitii frenū eſt cū uirū agere eos pudeat:anteq̄ pueritiæ inſignia deponant.Nā quod Varro ſcribit ueriſimile non eſt:cū æoles bulā bollā pferant.hoc conſilii inſigne pueros indui ſolere.ſed uide ne hoc quoqꝫ pp lunā ferāt.nam lunæ figura cum pleniluniū eſt nō globoſa eſt ſed lentis formā oſtendit:& quēadmodū opinatur Empedocles.Illud etiam quod ſubiectum eſt non modo quod apparet.

Quid eſt ꝙ maribus nono anno fœminis octauo nomina imponere conſueuerunt.An ſi prius fœminis nomina imponunt : cauſam ſuſtinet natura & augetur fœmina & creſcit & adulta perficit̄ antequā maſculus.Dies autem eos potiſſimum capiunt:qui ſeptenarium ſubſequuntur. Septimus enim dies cum in cæteris : tum ad umbilicum īfantibus nuper æditis periculoſus eſſe conſueuit. Nā ſeptimo die pleriſqꝫ reſoluitur:donec autem diſſolutus plantæ longe ſimilior eſt infans q̄ animali.An ſicut Pythagorici numerum parem fœminam uocant:marē imparē: fœcundus eſt & cōpoſitum parem uincit:& ſi in unitates diuidatur par numerus quaſi fœmina locum in medio uacuum præbet.imparis uero numeris pars aliqua plena ſemper relinquitur:quo fit ut alterum fœminam:marem alterum eſſe putent.An ꝙ in numeris nouenarius primus eſt. Tetragonus ab impari & perfecto ternario.octonarius autem primus cubus a binario numero:quem parem eſſe cōſtant:oportet autem quadrangulum eſſe & imparem & perfectum.Vxorem autem ſicut cubū ſtabilem:& domi ſeruantem & immobilē illud & adiuugendum octonarium numerum cubū eſſe q a binario componatur:nouerarium uero quadrangulum eſſe qui de ternario conficiatur. Vtūtur autem duobus nominibus fœminæ:mares uero tribus.

Quid eſt ꝙ eos quorū patres ignorātur ſpurios uocant.Nō enim quod græci opinantur & in cauſis oratores dicunt:quod ex colluuione quadam & ſeminis cōmunione progenerati ſunt ſed uidelicet eſt ſpurius inter patria nomina ut ſex.D.C.p̄nomina uero latini integra non ſcribuut:ſed aut una littera:ut.T.L.M.aut duabus:ut.G.H.aut tribus:ut Sex.& Ser.Eſt igitur ſpurius inter ea p̄nomina quæ duabus litteris notāntur.S.&.P.quibus etiam orbos parentibus ſcribunt cum ſine pater eſſe dicunt.per.S.ſiue per.P.patrem ſignificantes.Hoc igitur errorem fecit : quod ſine patre & ſpurius eiſdem litteris annotatur.Sed alia quoqꝫ ratio afferenda eſt quæ multo eſt abſurdior. Dicūt enim Sabinos uxoris pudenda Sporiō appellare:ita ut legitime natus non ſit.Sed ex concubina aut ſcorto contumeliæ cauſa ſpurium appellari ſolitum.

Cur Dionyſium patrē liberū:an ꝙ bibentibus libertatis cauſa ſit.fiunt enī pleriqꝫ ebrietate petulātiores.An ꝙ libationē præbuit.An ſicut Alexander dicit quod pro boetiæ libertate pugnauit.Dionyſium liberum dictū fuiſſe putandum eſt.

Quid eſt ꝙ publicis feſtis ueteri more uirgines nō iocātur.Viduæ nubunt.An ut Varro dicit ꝙ uirgines cum in matrimoniū danẽ doleant:mulieres uero lætantur.die aūt feſto omnē triſtitiam ac neceſſitatē abeſſe oportere:an ꝙ uirginibus decorū:uiduis uero multis præſentibus fœdū nubere

fœlices enim ac fauſtæ primæ nuptiæ ſecundæ uero triſtes ac deteſtādæ.Pudet enim uiuis adhuc
eis qbus antea nupſerant:alios acipere:mortuos autē lugent,quo fit ut magis qete quā ſtrepitu &
deducentiū mulititudine delectentur. Dies uero feſti multitudinem adeo diſtrahuntur ut his re
bus per ocium intereſſe non poſſit.An ꝙ Sabinorum filias uirgines:Inter ludricum die feſto rapi-
entes bellum excitauerunt,idcirco filias diebus ſeſtis nuptum dare omni cauſa noluerunt.

Quid eſt ꝙ Romani fortunam primigeniā colunt.An ꝙ Seruio ex ſerua nato Romæ ſūma cum lau
de & claritudine imperare cōtingit.ſic.n.Romanorū plerīq; ſuſpicantur.An illud magis ꝙ fortuna
urbi & imperiū & originē præſtitit. An altior quædā ratio & magis a natura ex media philoſophia
repeti poteſt Fortuna ſcilicet reg; omniū principium eē.naturam uero caſu conſiſtere cum quibuſ
dam temere repoſitis ordo acceſſerit.

Quid eſt ꝙ arifices Scenæ diditos hiſtriones uocant.An ob eam cauſam quā Ruffus ſcriptam reli
quit.Dicit enim priſcis illis tēporibus.C.Sulpitio & Licinio ſtolone cōſulibus cum peſtilentia ur
bem inuaſiſſet:omnes qui in ſcenā procederent intcriiſſe ob eam rē multos & bonos artifices ex
Etrutia Romā ueniſſe:in his qui arte & gloria cæteris ante iret & in theatro ac ſcena diutiſſime
floruiſſet:hiſtrū fuiſſe nominatum:a quo oēs deinde ſcænicos hiſtriones nominatos eē.

Quid eſt ꝙ ꝓpinquis & cognotatis non nubūt.An ꝙ nuptiis neceſſitudines augeri uolunt:& ultro
citroq; filias dando.& accipiendo multos ſibi ꝓpinquos adiūgere.An quod cognatorum diſſidia
inter ſe uerentur quibus naturæ iura nna cū propinquitate tolantur. an ꝙ mulieres propter ībelli-
tatem multorum ope & auxilio egentes ꝓpinquis idcirco adiungere noluerunt:ut ſi qua a ſuis uiris
iniuria afficerentur cognati opem ferrent.

Cur Ioui Sacerdoti quem Flaminem Dialem uocant farinam fermentūue attigere nō licet An ꝙ fa-
rina cibus imperfectus & indigeſtus ſit:non enī aut id quod erat triticum manſit:nec quem fieri
oportet factus eſt panis.Sed uim ſeminis ſimul amiſit: & cibi uſum nō præſtitit quam ratione poe
ta Myliphaton farinam dixit per tranſlationem quaſi molendo occiſam & cōfectā.Fermētū uero
quoque:& per corruptionem factū eſt & admixtū:omne illud quicquid eſt:quod pinſitur corrūm
pit.Remittitur enim quodāmodo ac diſſoluitur:& oīno fermentati ipſa nihil aliud eſt niſi putrefa
ctio quedam quæ qdē ſi abūdanti us adhibeatur farinā accidā reddit & prorſus corrūpit.

Quid eſt quod ſacerdos carnē crudā tangere ꝓhibetur:an a uiſceratione huiuſmodi cōſuetudine re
pellitur.An eadem cauſa catu quoq; qua & farina ꝓhibetur:neque enim iam eſt aīal neq; abſoniū
factū eſt.Nam cum & trāſforma elexatio & aſſatio alteratio quædā ſit & tranſformatio nimirum
formam delet.Quod autē recens & crudum eſt aſpectum neqnāq̄ purum & impolutum habet ſed
ulceroſum & uæhementer odioſum ac moleſtum.

Quid eſt ꝙ cane & capella ſacerdote eſt adeo abſtinere uoluerunt,ut nō modo attingere:ſed ne ap
pellare liceret.An ꝙ crapram quaſi luxirioſam atq; olidam abhorrerent: An ꝙ tanquā morbidam
timerent. Videtur enim præter cætera aīalia comitiali morbo tentari : & qui guſtarint aut attin
gerint huius morbi aliquid inurere huius rei cauſam aſſignāt porros anguſtos quibus clauſis eius
ſpiritus ſæpiſſime inclauditur quod arguit uocis tenuitas quinq; enim hoc morbi genere tentant
ſimilem capellæ uocem edunt.Canis uero eſt minus quidem luxurioſus ac fœtidus quamquam
ſunt qui dicunt ne canem quidem in Athenīētium arcē admittit fas eſſe.nec Delū īſulā attingere
quod in prepatulo & paſſim coeat:qua in re aliorum aīaliū diſſimilis ſit.Nā boues equi ſues non ī
ꝓpatulo ineunt:ſed ueram cauſam panitus ignorāt.Canis enī tēplis oībus idcirco arcet ꝙ pugnax
eſt animal:& in primis ferox ut tutum ſuplicibus perfugium præbeāt.Veriſimile igitur eſt iouis
Sacerdotem tanq̄ animatam & ſacrā quādā effigiē ac ſimulacrū: ad qđ omnibus tanquam ad aram
confugere liceat egenis ac ſuplicibus repoſitum eſſe.Vnde nec deterreri nec arceri omnino poſſint
quo circa in ipſo ianuæ ueſtibulo ac limine eidem poſſita erat lectica. Qui uero pedibus ſacerdo
tis ſe prouoluiſſet eo die ab omnibus plagis ac pœna tutus erat qui ſi prius uinctus fuiſſet:ac ad
eum acceſſiſſet e ueſtigio ſoluebatur. Vincula uero non per ianuam: ſed per tectum ſublata fores
abiiciebant: Erat igitur inutile ſi cum Sacerdos adeo ſe mitem & humanum exhiberet Canis pro
templo ſedēs ſupplices oblatrando ꝓpelleret:& ſi ueteres hoc animal omnino purum eſſe putaue
runt cæleſtium enim deorum nulli prorſus cōſecratus eſt canis ſed ꝓſerpine cœna demiſſus in tri
uia piaculi locum obtinet.Lacedæmonæ uero deorum oīum crudeliſſimo marti catulos.cedunt
apud Bœtios aūt publice piaculū eſt.Cane in duas partes diſſecto per mediū exite.Latini uero lu
percalibus mēſe februario canē īmolāt.Quare alienū nō eſt.qui ſupremū & puriſſimū deorū oī-
um uenerādū ſibi deſūpſerunt eos quo familiarē ac domeſticū habeant canem prohibere.

Cur hederā flamendialis ſi attigiſſet piaculum cōmiſiſſet nec iter ea facere poterat bi umbraculum
aut arbuſtum deſuper prominerer.An hoc ſimile ei eſt quod dicitur de curru noneſſe.choenici
non inſidere ſcopam non tranſcendere:non quo hæc pytagorici nitent aut mutuant.Sed quod per
hæc ab al is detereant.Nam quod ſub uitem ingredi prohibent ad uinum referebant quod ſacer

doti ebriū fieri nefas eſſet. Temulentis enim uinum ſuper caput eſt & deprimuntur omnes ebrii & humiles fiunt cum hanc ipſam uoluptatem uincere oporteat: nō ab ea uinci hèderam uero tan quam ſterilem & hominibus in utilem: & pp fragilitatem aminiculo alterius ſemper egentē umbra ſolum ac uiriditate oculos capientem non temere in ædilibus ali atque innaſci permiſeerunt Quippe quæ plantas complexa maxime noceret, nec ſolo extirpari facile poſſit, quo fit ut cæleſtiū templis penitus amoueatur, nec in æde palladis Athenis ac thebis quiſquam facile hederam uideat Nocturnis uero ſacris & bacchanalibus adeſt. An & hoc quoq; miſticum quodam ſignum erat, ut ad Thiaſis ac reliquis debacchationibus abſtinerent, nam quæ bachicis furoribus mulieres correptæ fuerint, ad hederam ſtatim feruntur & abreptam manibus diuellunt, dentibus lacerant, ut nō omnino incredibilia dicere uideantur, qui aſſerunt hederam quod ſpiritum habeat, quo mentes in furorem concitet, & loco moueat, ebrietatem abſque uino inducere, & hylares eos reddere, qui in furorem procliues fuerint.

Cur his ſacerdotibus nec magiſtratum caperet petere permittebantur, & tamen lictore utuntur & ſella curruli honoris cauſam, & quominus egre ferret: ſi a magiſtratibus arcerentur, An q in nonullis græciæ ciuitatibus uidemus ſacerdotii dignitas regiæ maieſtati par habebatur, nō uulgares aut ignobiles homines ſacerdotes declarabantur. An illud magis quod cū certum eſſet & ſtatutum tempus ſacrificii. Regum uero opera & actiones incertæ ac minimæ præfinitæ: fieri nō poterat: ut cū in die ſæpenumero tēpus incideret, idē utriq; adeſſet. ſed utriſque urgētibus ſæpe oportebat: ut altero relicto nūc deos coleret: nunc ciuibus noceret q cū in hominū magiſtratibus non minus neceſſitatis q̄ licētiæ ineſſe aīaduerterent: & cū qui multitudini īperaret: ut de medico ait. Hippocrates triſticia cernere triſticia attingere: & in alienis malis proprium dolorem percipere nefas eſſe putauerunt. diis rem diuinam facere primitias: & ciuium cruciatus quotidie uerſantem interdum etiam propinquorum & cognatorum quod Bruto accidit.

Qui ſunt quos Epidauri & conipedes & artynos appellant centum. n. & octoginta rēpub. adminiſtrabant exquibus ſenatores deligebant quos artynos appellabāt: plebs aūt magna ex pte ī agro agebat. Vocabantur aūt conipedes a pedibus ut cuius facile agniti puluere obliti cū in urbē redirent.

Quam nam Onobati ī apud Cumæos fuiſſe dicemus ſi qua in adulterio mulier deprehenſa fuiſſet hanc in forum deductam & ſaxo impoſitam ſpectandam omnibus proponebant, inde ſuper aſino collocatam, & circa urbem puectam in eundem locum reſtitui oportebat. Ex illo infamia notatā onobatim appellandam cenſuerunt & ab eo tēpore lapidem tanquā impurū ac deſtabilē uirabant erat apud illos quoq; magiſtratus pylactum appellabant. quē qui obtineret: reliquū quidē tempus carcerē ſeruabat. Nocturno autē conuentu in Senatum ueniens reges manu appræhenſos e curia educebat: quos tandiu detinebat donec de eorum imperio ſenatus oculte ſententiam tuliſſet ſuffragiis an iuſte facerent uel non.

Qui ſunt quos Cnidii ānimones appellant & qui apheſter apud eoſdem dicitur. Sexaginta delectis uiris ex optimatibus quaſi procuratoribus utebantur: ad quos de maximis rebus referebant dicebantur autem ānimones, ut coniectura percipi poteſt: quia ad diſquiſitionem non adducebantur niſi forte quia multum memoria ualerent: & multa meminiſſent: qui autem ſententias rogabat apheſter dicebatur.

Quid apud ſolos hypeccauſtria paladi ſacrificantem ſic uocant, quod multa ſacra & miſteria ad aduertendum mala faciat.

Qui ſunt apud arcades & laconas chreſti Lacedæmonii facta Tegeatibus pace fœdere icto cōmunem apud Alpheum colunnam ſtatuerunt in qua cum alia multa tū illud in primis ſcriptum erat meſſenios ex agro eiicerent, nec chreſtos facere liceret. Ariſtoteles igitur hoc exponens his uerbis hoc ſignificari dicit. Non occidere, auxilii gr̄a ſi q Tegratæ Lacedemonis ſtuderent.

Quis apud opontios crithologus pleriq; græcorum ciuibus primitias offerentibus in uetuſtiſſimis ſacrificiis ordeo uti ſolebant. Māgiſtratum igitur qui huiuſmodi ſacrificiis p̄erat & primitias colligebat crithologū nominabant: duo autem erāt apud eos ſacerdotes quorum alter deorum alter demonum ſacrificia curabat.

Quæ ſunt poliades nubes imbriferas maxime quæq; arcum ferrētur Poliadas nominabant quēadmodum Theophraſtus in quarto metaurorum ad uerbum ſcripſit nam & poliades ipſe nubes & quæ conſtant īmobiles autem & coloribus obalbe oſtendunt differentiam quādam materiæ quæ neq; in aquā neq; in uentnm redacta ſit.

Quis eſt eſt apud boetios platychæta: qui aut domum uicinā aut agrum habuiſſent: æolicæ ſic uocabant quaſi ,ppe habētes. Apponā autē uerbum unū ex theſmophylacea lege cū plura ſint.

Quis eſt apud delphos Oſioter: & quare mēſiū quēdā byſiū uocāt: Oſiotera quidē eum uocant qui hoſtiā immolat: cum ſacer declaratus eſt, quinq; autē ſacri ſunt per omnē uitā, hi autē multa una cum prophetis agunt. Hi ſimul in iiſdem ſacris operant̃. Quippe qui a Deucalione originem du-

cere ſe arbitrātur.biſius aūt ut multi putāt phyſius eſt.Multa enī tunc tpis naſcūtur & germināt.
Verū nō ita eſt.nō enī loco.φ.το;Sed utūtur Delphi ſicut Macedones.ιλιπτπον: & ἀλκκον & ἔρ-
νι ην:dicētes.ſed loco.π.nā τοπατεῖν ατειν;& τοπκον ικρόν plane dicūt. Eſt igitur Phyſius. by-
ſius:in quo deū interrogant.nā ſubintelligere patriū eſt hoc enī menſe oraculū edebat'.ſeptimum
quoqꝫ huius dié Apollinis habent natalé &.πολυφθονον appellant:non quod ea die φθοισ id eſt
liba ſeu placentas coquerēt:ſed quod multi ad oraculū accederēt:multis oracula ederētur: nuperri
me enī oracula ſingulis mēſibus rogātibus cōceſſa ſunt:ac remiſſa.An ſemel oīno Pythia.hoc ipſo
die in anno reſpōdebat.ſic enī calliſthenes & Anaxandredes ſcriptū reliquerunt.

Quid eſt phyximelū. plāta quædā eſt humilis ac parua;cuius ſurculos pecora appetētia cōminunnt;
ac uiolant;& quominus creſcant impediūt.hæc ubi eo magnitudinis excreuit;ut ei noceri nō poſ-
ſit.phyximelum dicitur teſtis eſt Aeſchylus.

Qui ſunt apoſphlēdoneti.Corcyrā inſulā eretriēſes tenebāt;quo cherecrates cū claſſe corintho ꝓfe
ctus ꝑlio cōmiſſo eretriēſes ſuperauit:illi ſtatim naues cōdeſcendētes domū renauigauerunt:quod
cū ciues ꝑſenſiſſent deſcendere conātes fundis ꝓpulſarūt:deniqꝫ cū hæc uerbis ꝑſuadere: nec mul
tos & inexorabiles cogere potuiſſent Thracia tenuarūt agro ibi occupato qué Methoné orpheo
ꝓgenitū quōdā habitaſſe memoriæ ꝓditū eſt.Vrbé quidem Methonā nominauerūt;ipſi uero ab
accolis apoſphlēdonetæ uocitati ſunt.

Quænā eſt apud delphos charilla tres agunt.Delphi Ennacteridas & deinceps.Quarū unā Stepteri
um uocāt.Alterā heroidé.Tertiā Charilā.Stepteriū quidé eius pugnæ imitatio uidet' eſſe. Quam
deus aduerſus Pythoné pugnaſſe dicitur.

Hunc enī poſt pugna uſqꝫ a tpe inſectatus fuiſſe dicit'.Sūt enī qui deū metu fugiſſe dicāt : qui mihi
expiādi uident':Alii Pythoné ſauciū ac fugienté in ea quā nūc ſacrā uiam dicimus priuſq̃ appollo
eū cōſecutus eſſet occubuiſſe ita ſepultu a filio cui nomé capra fuerat ab Appoſline inuētū harū
omniū rerū aut ſimiliū ſtepteriū imitatio quædā eſt.herois auté arcanā quādā cōtinet rōné thya-
dibus nō īcognitā;& tñ ex his quæ agunt' ſemeles anagogé eſſe facils quiuis coniicere ualeat. De
charula uero huiuſmodi quædam fabulātur.Fames ex ſiccitate delphos inuaſit:quare cū liberis &
uxoribus ad regias fores accedere & ſupplicare cogebant'. Qui farinā & chedropas nobilioribus.
nō enī oībus ſuppetebat in ſūma inopia diſtribuebat;ſed cū puella parētibus orba ſupplex ueniſ-
ſet;& farinā rogaſſet:calceo malā cecidit & in os abiecit puella inops ac paup:ſed generoſo animo
ꝑdicta cū inde ſeſe ꝓripuiſſet ac zonā diſſoluiſſet:ſe ſuſpēdit.īualeſcēte in dies fame:& ſupuenien
tibus morbis.Pythia regi oraculū petēti reſpōdit.Charilā uirginé quæ ſibi morté cōſciuiſſet placa
ri oporteret;uix tandé repta huius noīs rōne ſacrificiū quoddā piaculo mixtū peregerūt qd' nunc
quoqꝫ eſt nonū poſt annū;qbus annis peragūt præſidet enī rex farināqꝫ & chedropas oībus īpar-
tit & ciuibus & externis portat' charile puerilis ſtatua:ſed ubi oēs farinā acceperūt:rex effigié cal-
ceo cædit;thyiadū uero Antiſtes in abruptū quēdā locū ſimulachrū defert ibiqꝫ fune ad collū alli
gato defodiūt:ubi Charillā quæ zona ſuſpēderat ante humauerunt.

Quænā eſt apud Enniadas caro emēdicata cōplures ſunt enninarum cōmigrationes:Primū quidem
capūdocium coluerūt.inde a Lapithis expulſi;ad æthicas primo:deinde ad regioné agri moloſſi: q̃
Arauſam uacās ſe cōtulerunt:ex quo parauæ dicti ſunt.Deinde Cirrā occupauerunt: & ex eo loco
rege Cenoclo depulſo Appolinis iuſſu in agrū circa inachū deſcenderunt qué iacgiēſes & Achæi
tum habebāt;oraculo aūt edito ſi in agro eos recepiſſent : fore ut ueteres incolæ pellerentur no-
ui auté ſi a uolentibus accæpiſſent agrum retinerēt Temo uir inter ennianas ſapiēs ſumpta pera
mēdici habitu ad inachiēſes uenit ubi cum ꝑ riſum & cōtumeliā rex petēti ceſpité dediſſet:in perā
cōiecit & quaſi eo contētus ſtatim e conſpectu abiit:nec amplius quicq̃ periit.Maiores natu admi
rati & oraculum recordati cū regé adiiſſet hoīem nō cōtēnendū:nec ꝓdendū eſſe dixerunt.Quod
cum ſenſiſſet:Temo fugā arripuit:& Appoliné præcatus cum hæcatonbā uouiſſet effugit. Ex illo
conſerunt pugnā Reges cunqꝫ inachiēſium Regé hyperochum ennianum Rex phemius una cum
cane in ſe impetum facere animaduertiſſet.Dixit illum iniuſte facere : qui ſecundū pugnatoré &
alterū hoſté ſuſtitueret.Abigēte aūt cané hyperocho ſeqꝫ ac hoſté euertēte lapide ictus a phemio
eſt interfectus agro recepto.inachienſibus una cū achiuis eiectis lapidé illū tanq̃ quidé ſacrū co-
lunt;& uictimæ adipe inuolutū uenerat':& ei tanq̃ deo īmolāt.Appolini uero diuinā rem faciētes
& hecatōbā ex uoto reddētes bouis īmolare parté rite exceptā Temonis poſteris tribuūt:& emēdi
catam carnem appellant.

Qui ſunt apud ithaceſios coliades.quis eſt phagilus Vlyſſi porcis interfectis eoꝝ neceſſarii bellum
ſuſcitauerūt.Accerſitus auté ab utriſqꝫ & arbiter adhibitus Neoptolemus ſententiā tulit ut cepha
lenia zacynto & ithaca cædis noīe Vlyſſes decederet.Procorū uero ſociis ac familiares pro iniuri-
is quas in domū intulerāt Vlyſſi quot annis mulctæ noīe aliquid pepēderēt.Vlyſſes igit' in italiā
conceſſit.Mulctam uero ut liberis ſuis ithacenſes redderent iureiurādo ac religione aſtringendos

putauit:Erat autem farina Vinum cera oleũm ſal.uictimæ grandiores phagilo&;phagilium autẽ agnum eſſe dicit Ariſtoteles. Sed Eumæũ manumiſſum Telemachus ciuitate donauit a quo colidarum familia.ſicut aphilœtio bucoliarum.

Quis eſt apud Locros Ligneus canis phyſcii amplixionis filius.fuit locrus ex eo & cabya locrus naſcitur quo tum patre orta diſcordia multis ciuium acceptis. de ſedibus apolinem conſuluit. oraculo edito ut ibi urbẽ conderet ubi canis cũ ligneus momordiſſet,in alterũ manis littus tranſgreſſus ſpinã calcauit: ea plaga uexatus q̃ plures ibi dies cõmoratus eſt.qbus pcepto loco urbes cõdidit phyſcos hyanthiam & alias oẽs quas locri ozolæ coluerunt. Ozolas autẽ locros,alii a Neſſo.alii a Pythone ſerpente uocatos dicunt.qđ ad Locrenſiũ littus eiecti in eorum agro putruerunt. nõnulli autem hoĩes pellibus caprinis & hircinis indutos & plerũq; inter greges & ouilia aduerſantes olidos fieri & ob eã rem qđ locri poſtores ſint ozolas appellatos putant. Alii contra qđ ager floribus abundet ob odoris bonitatẽ nomen inclytum arbitrantur.hanc opinionẽ tuet̃ Architas ampliſſæus ſcripſit enim in hunc modũ.Botrionũ ſertis redimitã:unguenta redolentẽ macynã amabilem.

Quid eſt q᷑ a Megarenſibus aphauroma dicitur Niſus a quo Niſea appellata ẽ cum regnũ abtineret abronem oncheſtri filiam ex boetia uxorem duxit:quæ cũ Megarei ſoror eſſet ſingulari prudentia ac moleſtia prædita erat:motuã deinde Megarẽſes ſponte luxerunt:& Niſus immortalẽ uxoris memoriã efficere uolens iuſſit oſſa ferre quam illa ueſte ferre conſueuerat & ueſtem aphauroma propter illam appellauit. Videtur autẽ mulieris gloriæ & deus fauiſſe. nam cum Megarenſes mulieres ueſtem mutare inſtituerent.oraculo ſæpe prohibuit.

Quis eſt q᷑ doryxenus Megarẽſis ager antiquitus per uicos colebatur.ciuitate in qnq; partes diſtributa. Alii enim haraci dicebantur: alii piraci: Megarenſes alii: alii Cynoſurci Triſpodicæi:deniq; partem agrum tuebantur:ſed Corinthii cũ inter eos bellũ excitaſſent:ſemp enim megaram ſubigere ſtuduerunt: tũ leniter & cognatũ:utita dicam bellũ inter ſe gerebãt.agricolas enim nemo prorſus uiolabat:& ſiquis captus eſſet certo ſe præcio redimebat. quo accepto ſtatim dimittebant nã ante nihil exigebant:ſed qui hominem cœpiſſet domũ deductum & comiter acceptum domũ remittebat q ergo poſt ſe redimeret: præciũ retuliſſet laudabat̃: & eius q recepiſſet amicitiã ppetuo colebat:& ex captiuo dorixenus hoc eſt bello amicus atq; hoſpes fact⁹ appellabat̃.Qui uero nihil retuliſſet:& hoſtẽ fefeliſſet nõ ſolũ apđ hoſtes ſed apđ ciues quoq; ut pfid⁹ & iniuſt⁹ & ĩfamis erat.

Quænam eſt palintocia megarenſes theagore tyrano eiecto parum diu in admĩſtranda repu. modeſtos ſe temperatos pſtiterunt.Inde multum ut ait Plato & intẽperãtem libertatẽ popularibus ipſis propinantibus penitus corrupti:cũ cæteris in rebus in locupletes & copioſos inſolenter ſe gerere ceperunt.tũ uero eorũ domos iuadentes hoĩes paupes ſplendide & effuſe conuiuari:accœnare uolebant:idq; ſi negaretur oĩ uiolentia & petulantia utebantur deniq; facto plebiſcito uſuras a creditoribus quas antea ſoluiſſent repoſcebãt:idq; palintociã appellauerunt.

Quænã eſt Anthedon:de qua pytias dicit:bibe uini fecẽ qm̃ non Anthedonẽ habitas nã quæ ĩ Boetia eſt uino nõ abũdat Clabriã erinim antiqtus nominabant a muliere q̃ erinis dicebatur:quã ex Neptuno & melantia alphei filia natã fuiſſe fabulãtur. Inde cũ anthes & hyperes ibidẽ conſediſſẽt Anthedoniã & hypereã inſulam uocauerunt:oraculum uero hoc modo ſe habebat:ut dicit Ariſtoteles bibe uinũ Tyriã:quoniã nõ anthedonẽ habitas nec ſacrã hyperam quoniam & fecem uini bibiſſet.hæc Ariſtoteles Ainaſigeton autẽ dicit hiperitis fratrẽ Anthon infantem adhuc periiſſe Hyperã autẽ cũ diu fratrem queſiſſet errantẽ ad Acaſtũ ſeu Adraſtum pheraas ueniſſe ubi caſu Anthos uinum ſeruiens propinabat ubi cœnati ſunt:puerum fratri poculum porrigentem agnouiſſe ac dixiſſe fertur:bibe uinum feculentũ qm̃,nõ anthedonem habitas.

Quis eſt qui apud prienem iuxta quercum dicitur.ſcotos Samii & prienenſes bellum inter ſe gerentes mediocribus mutuoſe dãnis afficiebant magno prœlio cõmiſſo mille Samios prienenſes occiderunt:ſeptimo poſt anno cũ mileſiis ad quercũ quæ dicit̃ congreſſi optimos ciuiũ ac primos nno prœlio amiſerunt.Quo tempore Bias ille ſapiens ſamũ a prienenſibus cũ legatione miſſus magnã gloriam eſt adeptus. Ex illo prienenſium mulieres poſt eam calamitatem triſtẽ ſane ac miſerabilẽ ĩpcatione ac iureiurando maximis de rebus uſi ſunt cũ teſtarentur ac dicerent. Apud quercũ tenebre quod filios & p̃res ac uiros eo in loco ab hoſtibus conciſos amiſiſſent.

Qui ſunt apud Cretenſes qui catacautæ dicuntur tyrrenos ferunt:cum athenienſiũ filias & uxores ex barbrone rapuiſſent.Quo tempore.ſ.Lemnũ & in bron in colebant poſtea eiectos ĩ agrum Laconicũ perueniſſe & tandiu cũ in digenis mulieribus conſuetudinẽ habuiſſe:quo ad liberos ſuſcepiſſent calũniis deinde ac ſuſpitionibus laconicam rurſus relinquere coactus in cretã cũ liberis & uxoribus traieciſſe:ibi bellum cum his qui tũc temporis Cretã tenebãt gerẽtes multos qui ĩ pœlio mortem oppetiiſſent inſepultos reliquiſſe: primo quidẽ q᷑ ,ppter bellum & piculũ ſocios per oci humare non poterrant:deinde fugiẽtes cadauera iã corrupta & marcida atingere cœpiſſe:poli igit̃ quem ducem ſecuti fuerãt honores quoſdam & immunitates excogitaſſe:& partim deorum ſacer

dotibus attribuiſſe partim qui mortuos ſepeliſſent & diis terreſtribus hoc eſt manibus conſecraſſe.nequando auferentur & ꝑpetuo permanerent poſtea eum fratre ſortitum : & alios ſacerdotes appellatos fuiſſe alios cautacautas & ſeparatim ſuis legibus uti ; eſſe autem illis una cum cæteris quæ humaniter conceſſa ſunt earũ iniuriarũ licẽtiã:qbus cæteri Cretẽſes uti cõſueuerũt:cũ furtim res ſuas iter ſe agunt:feruntq;.illos uero nulla iniuria afficere nihil furari:nihil deniq; auferre.

Quod eſt apud chaldienſes puerorum ſepulchrum Cothus & Argilus Xuti pueri in eubœam hãbitatum conceſſerunt:quo tempore æoles inſulam maiore ei parte obtinebant.editum uero antea: Cotho oraculum fuerat bene ſucceſſurũ:& hoſtes ſupaturum:ſi agrum coemiſſet:cum paucis igiť deſcendens incidit in pueros qui forte iuxta mare colludebant.quibus cum & ipſe comiter ludere aggreſſus multos ludos pueris ignotos oſtendit:quod ubi auide accipere uelle intellexit:aut aliter traditurum ſe dixit: niſi aliquid terræ prius ab ipſis accepiſſet illieueſtigio ſublatam dederunt: & acceptis ludis abierunt æoles re cognitacum hoſtium claſſem aduentare intelligerent ita & dolore perturbati pueros interfecerunt.Sepulti uero ſunt in uia quæ ad Euripum ex urbe ducit:quem locum poſtea ſepulchrum puerorum uocauernnt.

Quis eſt Mixarchageua apud argiuos Quiue ſunt Elaſii : Mixarchageuam caſtorem uocant & apud ſe humatum arbitrantur.Polucem uero tanquam unum cæleſtium uenerantur : eo autem qui comitialem morbum auertere putantur elaſios nominant.eoſq; ex alexia.Amphiari filia progenitos fuiſſe autumant.

Quid eſt quod apud argiuos Ẽneniſma diciturQui familiarium aut cognatorum quempiam amiſe runt:mox eſt ut ſtatim poſt luctum Apollini ſacrificent ſacer trigeſimo poſt die mercurio. nam ut a terra mortuorum cadauera ſic animos a mercurio ſuſcipi putant apollinis autem ſacerdoti ordeum dantes carnem pro eodem accipiunt ignemq; quaſi polutum extinguentes & rurſus ab aliis accdentes carnem coquunt; & Eneniſmaappellant.

Quis eſt alaſtor aliterius Palaneus:non enim illis credendũ eſt Aliterios uocari qui in fama molen tem obſeruante farina diripiunt.Verum is Alaſtor uocitatur:qui ea egit quæ neque facile oblit terari poſſunt:& diuturna omnium memoria celebrãtur.Alterius autem is eſt quem ſiquis uitare ac fugere poteſt propter improbitatem benefactum ſecum exiſtimare debet:hec inquit Socrates in æreis pellibus conſcripſerunt.

Quam habent ſententiam:eos qui in caſſopeam bouem abigant a uirginibus comitãtibus ad ipſos uſque fines continentur audire nunquam redietis in patriam terram ænianes a Lapitis ſedibus ex pulſi aethaciam primo:deinde Moloſſidẽ & caſſiopæã ĩcoluerunt:ubi nihil boni ex agro nacti:ma lis contra uſi uicinis in agrum cirræum tranſierũt: Onoclum regẽ ſecuti.Ibiq; magna ſiccitate & magnis ſqualloribus excepti:oraculo ut fertnr cũ lapidibus onoclũ obruiſſent rurſus uagi poſt lõ gum errorem ĩ eũ argrum peruenerũt:quẽ bonum & fertiliſſimũ nunc habent:quo fit ut merito exoptent:in antiquã patriã nõ redite:ſed illic beatiſſime ac diutiſſime permanere.

Cur apud thodios præconi Ocridionis templum ingredi non licet.An quod Ochimus filiam cydip pem ocridioni collocauit.Cercaphus autem frater ochimi puellam amans præconi preſuaſit mo ris enim fuerat ut ſponſæ per præconem accerſerentur:cum cydippem accepiſſet eam ad ſe dedu ceret quo facto Cercaphus puellam habens aufugit.Qui poſtea cũ frater ad ſenectutem perueniſ ſet reuertitur:manſit autem rhodis conſuetudo ne præco Ocridionis templum ingrederetur ob iniuriæ ac flagitii illius memoriam.

Quid eſt quod tibicini apud Tenedũ in ædem tenes intrare non licet:nec in templo achillis mentio nem facereAn ꝙ nouerca tenem ĩ ſimulãte qđ ei ſtuprũ inferre uoluiſſet. Molpus Tibicẽ falſũ ad urſus eũ teſtimoniũ dixit. Quãobrẽ teni accidit cũ ſorore tenedũ fugeret achilli aũt ferũt matrẽ thetim magnope ĩterdixiſſe tenẽ ne interficeret: ꝙ is ab apolline uehementer colereť.Vni etiã ex ſeruis imperaſſe:ut diligenter attẽderet:& achilem moneret ne forte ꝑ in prudentiã tenẽ occideret Sed cũ tenedũ achilles populareť & ſororẽ : Tenis forma captus in ſectareť.Tenes obuiã factus & ſororẽ defendere conatus ab Achile interffectus eſt.achilles tenẽ a ſe interfactũ aĩaduertens ſeruũ quidem quod ab eo monitus nõ fuiſſet occidit.Tenẽ uero ubi nunc tẽplũ eſt ſepeliuit ex eo nec tibice illud ingreditur nec achilles in eo nominatur.

Ouis eſt.apud Epidannios poletes epidamnii illyricorum uicini ciues ſuos qui cũ illyricis conſuetu dinem habgrent improbos fieri aĩaduerterunt.& res nouas ueriti ad res cõtrahendas ac permutan das unum quot annis potiſſimum delegerunt quẽ maxiue probarent is ad barbaros accedent.fo rum ciuibus ſuis & contrahendi rationem ꝓſcribebat.& ex eo poletes eſt appellatus.

Quod eſt in thracia Arai littus Andrii & chalcidenſes habitandi cauſa in thraciam profecti ſanem urbem proditione cõmuniter occuparunt:ſed cum barbaros Acanthum reliquiſſe accepiſſent duos ſpeculatores ad urbem miſerunt ; qui cum eo ueniſſent & acanthios relicta urbe fugam animaduertiſient arripuiſſe ; chalcidenſis quidem ſpeculator præcucurrit quaſi urbem chalcidenſi

bus p̄occupaturus Andrius uero relictus haſtam coniecit : quæ cum portæ inheſiſſet: Andriorum
pueris urbem ſe haſta præcepiſſe exclamauit. Inde orta diſſenſione ſine bello inter ſe conuenerunt
ut Erythræis Samiis & pariis omnibus de rebus arbitris uterentur: cúq; Erythræi & Samii ſuffra-
giis ſuis rem Andriis adiudicaſſent : Parii contra prochalcidenſibus ſententiam dediſſent quibuſ-
dam ſe circa eum locum in præcationibus deuouerunt. Si aut ipſi pariis uxorem dediſſent : aut ab
illis accepiſſent & ob eam rem Arai littus appellauerunt: cum Dracontis antea diceretur.

Quid eſt q̄ cerealibus Eretrienſium mulieres non ad ignem ſed ad ſolem carnē cōcoquunt & calli-
geniā nō uocant. An quod ita cecidit ne captiuæ quas ex Troia Agammenon abduxit hoc in loco
cerealia facerent cúq; inopinato nauigandi tempus extitiſſent in perfecto ſacrificio diſceſſerunt.

Qui ſunt Ainautæ apud mileſios damaſcenore rhoante tyrannis exactis ſodalitates duæ urbem ob
tinuuerunt: harum altera plutis altera cheromacha dicebatur: ſed cum potentes dominarentur: &
ſodalitates ſuæ res aſciuiſſent. conſcenſis nauibus prncul altera p̄greſſi maximis de rebus conſulta
bant: & ob eam rem Ainautæ appellati ſunt.

Quid eſt q̄ chaldenſes locum circa pyrſophiū ακμαιων λεσχην : ideſt uigentiū & uiribus ualentiū
ſtationem uocant. Nauplium ferunt ab achiuis inſectatum ſupplicem ad chalcidenſes confugiſſe:
ibiq; partim cirmina purgaſſe: partim recirminando achiuis obieciſſe. Chalcidenſes igitur nau-
plium nullo modo dedituri uidebantur : ſed ueriti ne dolo interficeretur : præſidium ei dederunt
adoleſcentes ætate ac uiribus uigentes : & eos ibi collocauerunt : ubi & una uerſarentur : & nau-
plium aſſeruarent.

Quis eſt benefactori bouem immolans. Nauis circa ithaceſiam in ancoris ſtabat
ſed ab eo perſuaſus nomine pyrriæ & ſenem ſeruauit
nihil in digens & miſericordia commotus : & hortatu ſenis de fictilibus quæ ibi iacebant : pauca
quædam ſumpſit: poſtea cum prædones abſceſſiſſent ſecurus iam ſenex pyrriam fictilibus admo-
uit: in quibus maguam uim auripice admixtum oſtēdit: ita ut repēte diues factus pyrrias cum cæ-
teris in rebus ſenem optime tractaſſet: tamē illud adiunxit: ut ei bouē immolaret: ex eo res in pro
uerbium uenit: benefactori bouem extra pyrriam immolaſſe neminem.

Quid ita morem hunc habent boetiarum puellæ ſaltantes ut dicāt eamus athenas. Cretas ferunt:
cum uouiſſent hominū primiti s delphos miſiſſe : eos autem qui miſſi eſſent ubi nullam faculta-
tem aut copiam uidiſſent inde profectos. Primū Iapygiam incoluiſſe deinde mixtis athenienſibus
hunc in Thratia quē nunc habent locum occupaſſe. Non enim ueriſimile Minonem athenienſiū
iuuenes tributi nomine quot annis ad ſe miſſos accidiſſe: ſed in miniſterio potius & ſeruitio habe-
re maluiſſe. Ex his igitur nati quidam & Cretenſes habiti delphos miſſi ſunt: ex quo Boetiacorum
filiæ generis ſui memoriam colentes diebus feſtis canebant eamus athenas.

Quid eſt quod Eleorum mulieres Dionyſium celebrantes præcantur: ut bouino pede ad ſe ueniat
hymnus enim hoc modo ſe habet. Veni heros Dionyſie maritimum ad templum caſtum cum gra
tiis bouino pede ſacrificans. Indebis inferunt. Digne thaure. an quia Bongenam appellant: & taurū
uonnulli hunc deum. an magnum pedem ouinum intellignnt: quemadmodum poeta βοωπιν ma
gnos habentem oculos & βουγαιον magna iactātem. an magis quia bouis pes iunoxius eſt: corni
gerum autē deum ſic rogant ut lenis: lætuſque ueniat. an quod aratri ac ſementis principem hunc
ipſum deum & inuentorem fuiſſe putant.

Quid eſt quod Thanagræi ante urbem achilleum habent locum ſic appellatum. Inimicitias enī ma
gis cum ea urbe exercuiſſe dicitur achilles quam amicitiam. Quippe qui & pœmandiri matrem
ſtratonicem rapuerat: & Ephippi filium aceſtora occidiſſet: Poemandrus igitur Pater Ephippi cum
ager Tanagricus etiā per uicos habitaretur: apud Stephontē : id loci nomen eſt quod cū achiuis in
expiditionem ire uoluiſſent: ab illis circumceſſus nocte locum illum deſeruit & Timandriam com
muniuit. Pollychritus autem architectus cum adeſſet & opus flocifaceret: atque irrideret foſſam
rranſcendit: iratus poemandrus ingentem in illum ſaxum coniecit: ut forte ibidē ocultatus Nycte
liæ templis ianpridem incumbebat : hunc reuulſum per imprudentiam Poemandrus coniecit: &
polichritum quidem aſſequi non potuit. Leucippum uero filium īterfecit. oportebat igitur epheſi
um ex agro boetio lege diſcere: & ſuplicem ad alios migrare. It autem facile non erat quod in agrū
Tanagricum Achiui irruptionem fecerant. miſit igitur Ephippū filiū qui Achilleū rogatet a quo
perſuaſus & illum inducit & Tlepolemū herculeis filium: & peneleum hippalemi omnes ſibi ſan-
guine coniunctos: a quibus Poemandrus Chalcidem emiſſus: & ab Elephenore cædis cirmine ex-
piatus hoīes honore affecit & lucos oībus cōſecrauit: quoꝝ q̄ achillei dicatus eſt nomē ſeruauit.

Qui ſūt apud boetios pſoloes qui ueæolæ Minyi cuiuſdam filias Leucippam Arſionem & Alcho-
tone furore poſitas carnibus humanis ueſci cōcupiſſe: & de filiis inter ſe ſortitas eſſe : Leucippam
q̄ ei ſorte cecidiſſet. Hipaſſum filium laniandum exhibuiſſe: ex illos uiros quod Lugubri ueſte ute
rentur præ dolore ac luctu.

Soboles æolæas autem œnoloas appellatas fuiſſe ferunt:hodie quoque eiuſdem gentis omnes mulieres eodem nomine appellant:& quo annis feſtis diebus quæ agrionia dicãt:a Dionyſii ſacerdote ſtricto gladio fugantur:& ſiquam conſecutus eſt interficere licet. Noſtra quidem memoria zoilus ſacerdos mulierem occidit: quod tamen infœlix ac triſte ipſis accidit:nam zoilus ex leui ſane ulcere cum in morbum incidiſſet diuturna tabe conſumptus eſt. Orchomeni uero publicis damnis ac damnationibus affecti,ſacerdotium ab ea familia ad eum tranſtulerunt: quem ex omnibus optimum delegiſſet.

Cus eos qui ſponte bocæum ingrediuntur lapidibus obruunt arcades:qui ſit per ignorantiam intrauerint ad eleutheras eos mittunt. An ꝗ quaſi abſoluti libertatem adepti uiderentur: hæc ratio fidem habuit:& tale eſt ad eleutheras:ac ſi in locum curæ uacuum:& illud uenies in libentis ſolum. An fabulæ potius credendum eſt. Soli enim Lycaonis liberi Eleuter & lebecadus ſceleris in iouem paterni expertes fuerunt:& in Boetiam aufugeurunt:Lebadenſes autem iiſdem legibus: & eodem iure atq; archades utuntur. Eos igitur ad Eleutheras mittunt qui Iouis adyta ignorantes intrauerint. An illud probabilius quod architimus dicit. Archadicis feſti ſunt dies: quoſdam per inſcitiam ingreſſos ab archadibus philiaſiis traditos fuiſſe. Aphiliaſiis deinde Megarenſibus a quibus porro cum Thebas deueherentur hymbre ac tonitribus & aliis tempeſtatibus oppreſſos ac detentos fuiſſe:hinc locum nonnulli Eleutheras appellatum fuiſſe dicunt: Quod autem dicitur ab eo qui lycæum ingreſſus fuerit umbram non cadere: licet falſum tamen magnopere creditum eſt. An ꝗ aer ingredientibus in nubem conuerſus obducitur. An quod templum ingreſſus omnibus modis excruciatus morte mulctetur: mortuoq; uero animas Pythagorici:neq; umbrã facere neq; coniuere. An illud potius quod ſol quidem umbram facit: ſolem autem aufert nomen Embantis & hoc obſcure intelligentes dicaunt ceruus enim Embas dicitur. Quapropter Cantharionem arcadem quod is ad eleos cum arcadibus bellũ gerentes ꝓfugiſſet:& cũ præda ab atum traieciſſet cõpoſito poſtea bella cum ſpartam profugiſſet Lacædemonii archadibus reddiderunt edito oraculo ut ceruum redderent.

Quem nam in Tanagta Eunoſtum heroem fuiſſe dicemus: quidue cauſæ eſſe quãobrem mulieres eius lucrum non ingrediuntur Eunoſtus Eliei cephiſti & ſciadis filius fuit: cui nomen inditum ab Eunoſte nympha eſt:a qua educatũ ferunt. Speciosus igitur ac iuſtus nõ minus ex modeſtia & ſeueritate laudis tulit:hunc ab Ochna & coloni filia,propinqua ſua amatum fuiſſe ferũt. Sed cũ eius libidinem conuitio rettuliſſet,remq; ad fratres deferre ſtatuiſſet mulier occupauit. & fratres echemum Leonem bucolum ad eunoſti necem concitauerat:quod cum ſibi per uim ſtuprum intuliſſe inſimulauerat. Illi cum ſorori fidem adhibuiſſent adoleſcentẽ in lidiis de medio ſuſtulerũt. quo facto Elieus illos in carcerem coniecit. Ochna pœnitentia ducta. & uehementer perturbata ſimul & odore: quem ex amore capiebat liberari cupiens. ſimul fratrum miſericordia commota rem omnem ut geſta fuerat Elieo indicauit quam e ueſtigio Elieus ad colonum detulit. eius iudicio ac ſententia fratres quidem libertati ſunt. Ochna uero ſeipſam præcipitem dedit myrtis anthedonia canticorum pœtria ſcriptum reliquit. Eunoſti uero templum & lucus mulieribus adeo inacceſſus fuit:ut cum ſæpenumero terremotus aut ſiccitates aut hymbres aliæ deniq; tempeſtates ingruiſſent. Tanagræi accurate ac diligenter exquirerent nunquid mulier clanculũ aut per imprudentiam templo appropinquaſſet. q̃q̃ nõnullos dicere conſtat. inter quos eſt Elidamus uir inſignis occurriſſe. ſibi eunoſtum lauandi cauſa mare petentem quod mulier templum inuaſiſſet. Refert enim Diocles in libro de Semideis tanagreorum decretum. de quibus elidamus renunciauerat.

Vnde in agro boetio circa Eleonem ſcamandrus fluuius eſt appellatus. Deimachus Eleonis filius Herculis ſocius expeditionis ad Troiã particeps fuit. Sed cũ bellum traheretur glauciam ſcamandri filiam compræſſit & grauidam reddidit:quo a Troianis in pugna interfecto Claucia ne ſtupri comperta ab Hercule pœna afficeretur ſponte ad eum confugit & amorem ſuum indicauit. Seq; cum Deimacho conſuetudinem habuiſſe cõfeſſa eſt. Hercules re cognita & amoris miſericordia commotus:& quod uiri fortis ac ſibi in primis: familiaris ſtripem relinqui magnopere cupiebat glauciam in nauem recipit:quam poſtea cum peperiſſet:in Boetiam reductam:& ipſam & ſtirpem Eleoni reddidit. Appellatus eſt autem puer Scamandrus: qui poſtea regnum adeptus Inachum fluuium de ſuo nomine Scamandrum appellauit ſicut uicinum fluuium glauciam de matris nomine uocitauit. nec uero uxoris oblitus ipſius nomine acidusã fonti nomen indidit:ex quas tris filias ſuſceperat. quas hoc quoque tempore in honore habent & uirgines appellant. Vnde factum eſt illud tritum ſermone prouerbium hæc domina: Dino Tarentinus ductor exrcitus uir fortiſſimus & in primis rei militaris pertiſſimus cum ſententiam eius improbaret & præco aduerſariorũ ſententiam propoſuiſſe ſublata dextera hæc melios iuquit: huius rei auctor eſt Theophraſtus. Sed Apolodrus in hiſtoria ſua illud adiunxit cum præco plures hæ numero ſunt dixiſſet:itaq; inquit: ſed hæ meliores ita paucorum.

Vnde dicta eſt urbs Ithaceſium quã alalcomenas appellant. Quod anticlia adhuc uirgo Siſyphi compreſſu qui ei ſtuprum obtulerat Vlyſſem concepit complures dixere: hiſtrus uero alexandreus in monumentis ſuis illud adiunxit: Anticliam Laerti in matrimonium datam: cum ad Laertem duceretur: apud Alaocomennm in boetia Vlxſſem pepiſſe. & ob eam rem ille quaſi mediæ urbis nomen referens eam quæ in agro Ithaceſi eſt urbem eodem. nomine appellatam fuiſſe memorat.

Qui ſunt Eginæ monophagi. Multi ad bellum Troianum Eginenſes profecti pugnando ceciderũt: complures tempeſtate demerſi ſunt. Paucos igitur a bello reuerſos propinqui ſuſcipientes: cum relictos ciues in luctu ac dolore uerſari aĩaduerterent: nec aperte lætandum exiſtimauerunnt: nec pro ſuorum redditu diis immortalibus ſacrificandum: Verum clanidonii quiſq; ſui comiter excipientes ipſi in conuiuiis miniſtrabant: nec alienum quemquam admittebant. Hoc igitur imitantes Neptuno rem diuinam faciunt: & Thiaſios exercent ſexdecim dies ſilentio inter ſe cõuiuia ĩter ſe celebrantes: nec ſeruum quempiam inter ſe licet. Inde ueneri facientes ſolenne feſtum dirimunt: & ex eo monophagi appelantur.

Quid eſt quod in Caria Labradei Iouis ſimulacrum bipennem non ſceptrum: aut fulmen ſuſtinet: quia Hercules interfecta hippolyte: cum præter alia bipennem quoq; illi eripuiſſet: omphale dono dedit: quam lydorum poſtea Reges per manus accipientes ſicut alia ſacra ferre conſueuerunt: donec candaules indignum cenſens: nni ex ſociis ferendam tradidit: ſed poſtquã gyges ab eo deſiſtens bellum candauli intulit: Arſeis Myleis auxilia Gygi adduxit: & candaulem ſociumque eius occidit ex una cum reliquis ſpoliis ſecurim in cauam detulit. Ibique extructo Iouis ſimulacro bipennem in manu dedit: & Labradeum Iouem appellauit: nam Lydi bipennẽ labrẽ appelare conſueuerunt.

Quid eſt quod purgatorem ὄροον uocant tralliani eoque in libationibus ac piaculis potiſſimũ utũtur: An quia leleges & Minyæ antiquius trallianis expulſis urbem atq; agros occupauerũt: poſtea reuerſi Tralliani ſuperatis Lelegibus: quicunque neque in prælio ciciderunt, nec fugerunt: ſed aut imbecillitate aut inopia ibidem remanſerunt: his omnibus contentis legem poſuerunt;: ut quicunque Minyam aut lelegem occidiſſet: ita purus & expiatus eſſet: ſi eius quem interfeciſſet cognatis leguminum modium emenſis eſſet.

Cur apud Elæos in prouerbio eſt grauiora ſambico pati: ſerunt Elæum quendam Sambucum nomine multis ſociis & coadiutoribus uſum complures apud Olympiam æreas ſtatuas & ſimulacra concidiſſe ac uendidiſſe. Deniq; Dianæ ꝓſulis tẽplũ diripuiſſe. Eſt enĩ Elide tẽplum Dianæ: quod Ariſtarchium nominant illum uero ſtatim poſt ſacrilegium comprehenſum toto animo excruciatum fuiſſe dum tormentis de conſciis ac ſociis ab eo quereretur atque ita mortuum fuiſſe: & eius cruciatibus prouerbium additum eſſe.

Quid eſt quod Lacedemonæ iuxta Lecippidarum templum poſita eſt Vlyſſis ædes. Ergiæus unus ex his quia Diomede originem ducunt a Temeno quodam perſuaſus palladium argis ſurripuit: cuius rei conſcium habuit Leagrum erat enim Temeni ſane familiaris Leagrus poſtea Temeno iratꝰ Lacædemonem conceſſit: palladium ſecum deferens: quod cũ reges ſtudioſe accepiſſet iuxta Lecippidarum templum collocauerunt: ac miſſis qui de conſeruando & cuſtodiendo palladio Apollinis ſententiam ſciſcitarentur: oraculo edito ut unum ex his qui palladium ſurripuiſſent cuſtodem facerent Vlyſſis edem ibidem poſuerunt: heroem ipſum alio quin propter Penelopes nuptias ad ſe pertinere & ciuitatem affinitate atingere exiſtimantes.

Quid eſt cauſæ ꝙ Chalcedoniæ mulieres morem hunc habent: ut ſi in alienos uiros & magiſtratus potiſſimũ incidant: alteram maxilam aperiant. Chalcedonii aduerſus Bithinios bellum gerebant: Hi cum zepoetum Regem haberent ominibus ſuis copiis aditis. etiam thracum auxiliis facta incurſione agros populabantur. Sed cum zepoetus circa phlium id enim loci nomen eſt palantes ac perturbatos inuaſiſſet ſuperati octo milia militum deſiderauerunt nec tamen penitus deleti ſunt Compoſito autem bello cum ea clade ciuitas ad uirorum ſolitudinem propemodũ redacta eſſet: complures mulieres neceſſitate compulſe libenter & externis nupſerunt nonnullæ uiduitatem talibus nuptiis anteponentes ſolæ agebant. ac ſiquid opus eſſet ad magiſtratus ac iudices confugientes alteram oris partem aperiebant: harum pudorem quæ nupſerant imitatæ. & meliores fuiſſe rate eundem morem retinuerunt.

Quid eſt cauſæ ꝙ oues ad agenoris lucum abigentes argiui ut ibidem ineantur efficiunt. An ꝙ egregiæ præter cæteros agenor oues curarit. & plures greges habuerit.

Cur ſe Argiuorum pueri quodam feſto per iocum ballachradas uocitãt. An quod primos ab Inacho ex agris in campos ac plana deductos achradibus altos fuiſſe commemorant. Ferunt enim Achradas primum gæcis in Peloponneſſo fuiſſe cognitas: cum ea regio Apia etiam diceretur. Vnde Api Achrades mutato nomine appellati ſunt.

Quid cauſæ eſt quamobrem elæi equas finibus eductas iniri faciũt. An quod regum omnium equorum ſtudioſiſſimus œnomaus: cum animal illud præcipue adamaſſet multa & horrenda eis im-

præcatus eſſet:qui equam apud elidem iniſſent:& idcirco ueriti execrationem illam abominantur ac uitant.

Cur apud gnoſios moris fuit mutuantibus argentum rapere. An ne hi qui arripuiſſent:de ui teneren tur & magis plecterentur.

Quæ cauſa eſt quamobrem Sami dexicreontis uenerem uocent. An quod eorum uxores luxu ac pe tulantiam perditas Dexicreon homo mendicus quibuſdam piacularibus ſacris expiauit. An quia Nauclerius cum eſſet dexicreon negociandi cauſam cyprum nauigauit cui onus in nauim impoſi turo uenerem iuſſiſſe ferunt aquam tñ in nauim imponeret ac ſtatim ſolueret cũ dicto audientẽ fuiſſe:& aqua in nauium comportata profectum ſumma tranquillitate & malicia deprehenſum ſi tientibus reliquis & mercatoribus & nautis aqua ſingulis uenundata multum argentum collegiſ ſe:ex eo ſtatua deæ poſita deam ſuo de nomine appellaſſe quod ſi uerum eſt:non unum ditaſſe:ſed per unum multos ſeruaſſe uenus exiſtimanda eſt.

Quid eſt ꝙ Samii mercurio charidote rem diuinam facientes:uolenti & furari & latrocinari pmit tunt quia oraculo relicta inſula Mycalen cõmigraſſent:præda ac rapinis decem annis uitam duxe runt deinde in inſulam reuerſi Samii hoſtes ſuperauerunt.

Vnde ei loco nomen inditum eſſe dicimus quem Samii panæma. An ꝙ Dionyſium fugientes ama zones ex agro Epheſio Samum perfugerunt. Dionyſius confeſtim ædificatis nauibus tranſmiſſo mari prælio commiſſo eo in loco multos occidit: quẽ defluentis ſanguinis flumine ſpectantes ad mirati panæma poſtea nominauerũt:eorum autem qui occiderunt:circa phlœũ oſſa oſtenduntur. Sunt qui dicant phlœũ earum clamoribus abruptum fuiſſe cum magno quodam interpugnandũ & contento clamore uſæ fuiſſent.

Quid eſt cauſæ ꝙ andron Sami pedites uocitatur mortuo demotele cum plebs rempublicam oc cupaſſet megarẽſes aduerſus perinthios Samiorꝫ colonos exercitũ duxerunt. Compedes ut dicitur quaſi aduerſus ſeruos ſecum portantes. Quod cum plebi renunciatum eſſet celeriter auxilia ſub miſit decem declarati ſunt:qui triginta nauium claſſi præeſſent:harum unam portu egredientem fulmine ictam ac depræhenſam fuiſſe dicunt duces tamen cum reliquis profecti megarenſes præ lio uicerunt:& ſexcentos captiuos ceperunt. Qua uictoria elati popularem ſtatum euertere cogita bant:cui rei plebs occaſionem prebuit. Miſit enim litteras quibus imperabat ut Megarenſes com pedibus uinctos adducerent. illi Megarenſibus litteras cum oſtendiſſent facile perſuaſerunt:ut cõ muni conſilio ſecum ciuitatem liberarent. Rationem ineuntibus uiſum puerorum circos detrac tos Megarenſium cruribus circũponere:& ne defluerent loris quibuſdam ad zonas alligare. Erat enim timendum cum laxi eſſent ac facile defluerent ſoluti uiderentur. His in hunc modum orna tis cum ſingulis enſem dediſſent ad Samum appulſi medio foro Megarẽſes in curiam deduxerũt: ubi dato ſigno Megarenſes impetu facto plebeios omnes qui rerum potiebantur interfecerunt. Hoc pacto recuperata libertate Megarenſes quicunqꝫ uoluerint ciuitate donarunt: & bonæ ma gnitudinis domo ædificata compedes quaſi templo ſuſpenſas obtulerunt:ab eo pedetes domus ap pellata eſt.

Cur apud Coos ſacerdos Herculis muliebri ueſte indutus:& Mitra caput ornatus apud Antimachiã rem diuinã facit. Hercules cũ ex agro troiano ſex nauibus ꝓfectus eſſet tempeſtate dep̄heſus naui bus amiſſis ab inſulam Coũ delatus ad laceterẽ eiectus eſt:oĩbus rebus p̄ter arma & ſocios penitus amiſſis ibi nactus omnium greges paſtorem unam ſibi ut daret petiit. Is Andragoras uocabat̃ qui cum robore ac uiribus corporis præſtaret. Herculem ad luctandum prouocauit ea lege ut ſi uince ret arietem auferret. Hercules cupide cum Andagora congreſſus cum hominem ita agitaret: ut fa cile ſuperaturus uideretur Meropes Andagore auxilium tulerunt:& græcos ut herculi opem fer rent concitauerunt:prælio cõmiſſo hercules pugnando defeſſus ad mulierem Thracem confugiſ ſe dicitur:& muliebri ueſte opertus apud eam delituiſſe. Sed poſtq̃ Meropibus ſuperatis expiatus Alciopi filiam in matrimoniũ duxit. Floream ueſtem induit. Quãobrem ſacerdos ubi prælium fa ctum eſt rem diuinam facit. & ſponſi muliebri ueſte induti ſponſas ſuſcipiunt.

Vnde apud megaram genus eſt hamaxocyſtarum. Qua tẽpeſtate intẽperans ille ac diſſolutus popu laris ſtatus megaris fuit:qui & ſacrilegium effecit proficiſcebantur peloponeſſiorum nomine del phos ſolẽnes ſpectatores:qui cum per agrũ megarenſem iter facerent. apud ægerã ad paludem cũ liberis & uxoribus ſubuerſo curru in terram prouoluti ſunt ibi megarenſium quidam petulantiſ ſimi atqꝫ ebrii per inſolentiã & crudelitatem currus in palludem cõtruxerunt:multos ex his q̃ue nerant obruerũt. Quod in illa ſtatus perturbatione & confuſione rerum omniũ megarẽſes negle xerunt:amphixiones autem quod ea res ad religionem pertinere uidebatur grauiter commoti tan quã ſceleratos & impios exilio nõnullos pleroſqꝫ morte afficiendos cenſuerunt:qui poſtea a gene re hamaxocyliſtæ nominati ſunt.

τελοσ.

Calphurnius Brixienſis ad Dominicum Siliprandum Mantuanum.

Quos radi optabas lĩa Siliprande libellos
 Imprime nil poſſet iungere docta manus.
Qui leget hos æquus grates tibi lector habebit
 Atq; idem optabit candida fata mihi.
Nam modo mendoſus latiis errabat in oris
 Plutarchus raſa nunc bene pelle nitet.
Aureliiq; mei claras feſtinat ad ædes
 Qui colit ex toto pectore pieridas.

Expliciunt problemata Alexandri aphrodiſei: e græco in latinum traducta per Georgiũ uallam. Et Ariſtotelis problemata Theodoro interpræte. Et Plutarchi problemata: ſimul ſeriatim q̃emendétiſſima. Impreſſum Venetiis per Albertinum Vercellenſem. Anno Domini. M. CCCCCI. Die. xxvi. Maii.

Laus deo.

Regiſtrum

a
Problemata
Georgius
Alexandri
Albertus

b
Alexandri
uocales
tur ſi modo
los ad munia

c
cerebro autem
¶ Cur ĩ balnei
ubi de ptiſana
obtemperantia

d
Ariſtotelis
ſerbuerit
da alia calida

e
ant & hominẽ
ro tantũmodo
portione ſui

f
tate ſe porrigũt
tus quiſq;
q̃ alimenti

g
Cur homines
dire. Quotiens
Cur fœtidior

h
minis ratione
tiorum qudniã
Neq; enim

i
ſitis gratia
eſt craſſior
in rotundam

k
ctuq; non
pendeant
cũ robuſtiora

l
ctanda
obſeruandum
deat titillãtem

m
Cur is qui
Cur geneciæ
ſacrificium

n
putauit. Erat
bus ꝑoccupa.

FINIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SEVILLA